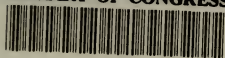

PA 2087

.W37

1867

LIBRARY OF CONGRESS

0000386747A

C327
317

Latinska čitanka

za

drugi gimnazijalni razred,

kano

priprava za čitanje Kornelija Nepota po Mavri Schinnaglu

i po

svojoj latinskoj slovnici izradio

Adolfo Weber.

U Beču 1867.

Troškom ces. kralj. prodavaonice školskih knjigah.

PA 2087
W 37
1867

Odsěk pèryi.

Iznimke iz obćenitih i posebnih pravilah o spolu. Nepravilno sklanjanje, uz slaganje predikata sa subjektom.

§. 1.

Sapiens nunquam irascitur. Beatus esse sine virtute nemo potest. Bonum omne laudabile est. Non frustra ab imperatoribus antiquitus institutum est, ut in proelio signa undique concinerent, clamoremque universi tollerent. Ars est difficilis recte rempublicam regere. Tu me amas, ego te amo. Tu, Micythe, argentum huic redde; nisi id confestim facis, ego te tradam magistratui.

Pametni se ljudi nikad nesërde. Bez krèposti neceš moći srèćan biti. Šutiti je kadšto isto tako škodljivo (*damnosus*) kano što je govoriti. Dèržavu dobro upravljati vèrlo je teško. Bezbožno je neljubiti svojih roditeljah. Ako ti mene ljubiš, ljubiti ću i ja tebe. Vi buntovni (*seditionus*) gradjani kuga ste dèržave. Što je prošlo, nemože se promèniti (*mutare*). Trojica su ubijeni, dvojica ranjeni (*vulnerare*).

Rectissime sunt apud te omnia. Mens peccat, non corpus. Scelera non diu latent. Festinatio improvida est et caeca. Non arma modo, sed jura etiam romana late pollebant. Tuta saepe, nunquam secura est mala conscientia. Augustus Octavianus et ante eum Cajus Caesar sub dictaturae nomine atque honore regnaverunt. Spectantur in chartis tenuitas, densitas, candor, laeavor.

U Italiji je sve u redu. Mi smo dobro, vi zlo. Vi ste pogršili, ne mi. Opaki ljudi mogu biti sigurni, no bezbrižni nikada. Homer i Hesiod živili su prije Rima. Filopoemen, Hannibal, Demosten i Sokrat poginuše (*absumere*) otrovom (*venenum*). Pilom se gasi žedja, a hranom se utišava glad. Životinje niti (*nec*) imaju razuma, niti (*nec*) uma, niti razbora. Čelo (*frons*), oči, lice (*vultus*), govor (*oratio*) često laže (*mentiri*).

§. 2.

Ego ac tu simplicissime inter nos hodie loquimur. Meo facto tu et omnes mei corruistis. Ego atque tu omne illud tempus una fuimus. Tu et Caesar in decemviris non fuistis. Sustulimus manus et ego et Balbus. Justitia est domina et regina omnium virtutum. Multa me docuit usus, magister egregius. Cuculi sunt veris praenuntii. Vitae fida socia est virtus. Avaritiam si tollere vultis, matrem ejus tollite, luxuriam. Sapientia est effectrix beatæ vitæ. Mundus omnium rerum est altor. Athenæ artium liberalium inventrices fuerunt. Consuetudo est magistra. Tempus est vitæ magister.

Mi smo i vi danas o toj stvari posve iskreno govorili. Ja i ti obēdovati ćemo danas skupa. Mi i ti digli smo u vis ruke. Sunce je kralj zvēzdah. Rōde su predteče prolētja. Mir je hranitelj (*altor*) umētnostih. Duša je ravnateljica (*rectrix*) tēla. Dobra savēst neprestana je drugarica (*comes*) krēposti. Atena bijaše učiteljica Rimljanah. Oraz je kralj pticah.

§. 3.

Senatus populusque victori exercitui obviam egressi sunt. Cerēre nati sunt Liber et Libēra. Pax et concordia victis utilia sunt. Frater et soror mihi mortui sunt. Fregellis murus et porta de coelo tacta sunt. Pecunia, honores, forma perparva sunt. Non cibus nobis, non humor, non vigiliae, non somnus sine mensura quadam salubria sunt. Catilinae ab adolescentia bella intestina, caedes, rapinae, discordiae civiles grata fuerunt.

Sin su i kēi umērli. Otac su i mati bolestni. Apollon i Diana rodjeni su na otoku Delu (*Delus, i*). Hrana, pilo i san jesu ljudem potrebne stvari. Otac je poslao (*tērp.*) sinu odēću i knjige. — Mnogim je rat; plēn i svadja jako mila. Kralj su i kraljica veoma milostivi. Zid i vrata vērlo su čvērsta.

§. 4.

Alexander, victor tot regum atque populorum, irae succubuit. Effodiuntur opes, irritamenta malorum. Mithridatem in fuga Tigrānes, rex Armeniae, excepit. Adriaticum mare ab Adria, Tuscorum colonia, vocavere italicae gentes. Delphos, commune quondam humani generis oraculum, Galli spoliaverunt. Graeci milites, praecipua

spes et propemodum unica, ad Darium pervenerant. Ipse dux cum aliquot principibus capiuntur. Demosthenes cum ceteris in exsilium erant expulsi.

U Herodotu (*Herodōtus*), otcu pověstnice, čitaju se mnoge bajke. Rimljani su s Jugurtom, kraljem numidskim, kěrvav boj vodili. Delfi, to obće gatalište Gěrčke, porobili su Galli. Vi, jedina naša nada, došli ste u vrěme (*in tempore*). Tebu, rodni grad Pindarov, razorio je (*diruěre*) Alexander, kralj macedonski. Gades (*Gades, ium*), grad španjolski, sagradiše Foeničani (*Phoenix*). Pompej, dika (*lux*) děržave, jest ubijen.

§. 5.

M. Brutus per se magnus vir evaserat. Rhetorica apud Romanos utilis honestaque adparuit. Nemo nascitur dives. Nemo fit casu bonus. Nonnulli oratores evadere non potuerunt. Alexandri amici reges ex praefectis facti sunt. Justitia erga deum religio dicitur, erga parentes pietas. Timoleontis frater Timophānes a Corinthiis dux delectus est. Demosthenes a doctis oratorum princeps est judicatus. Homines facilius in timore benigni, quam in victoria grati reperiuntur. Ea rite spolia opima habentur, quae dux duci detraxit. Beatus esse sine virtute nemo potest. Socrates parens philosophiae recte dici potest. Consules declarantur Tullius et Antonius. Clodius tribunus plebis est designatus. Antonius hostis patriae est judicatus.

Kamilla su imenovali (*dicere těrp.*) diktatorom. — Nebeska tělesa (*corpus coeleste*) čine nam se malena. Nitko se nerodi učēn. Mnogi su od bogatacah postali prosjaci (*mendicus*). Nitko neumre tako siromašan, kano što se je rodio. Cicerona zvahu (*těrp.*) otcem domovine. Hannibala su izabrali (*těrp.*) vodjom kartažkim. Sunce i mēsec čini nam se malen. Jasonovi drugovi (*socius*) zvahu se Argonauti (*Argonauta*). Servija Tulija izabraše (*těrp.*) kraljem. Repatice su se někoč děržale za predteče velikih bėdah (*calamitas*). Demostena děžre pravo za najvećega govornika Gěrkah. Po Numi Pompiliju imenovali su (*těrp.*) Tulla Hostilija kraljem

§. 6.

Ea est jucundissima amicitia, quam similitudo morum conjugavit. Arbores serit agricola, quarum fructus ipse nunquam adspiciet. Flumen est in Britannia, quod Ta-

mesis adpellatur. Est genus hominum, quod Helotes vocatur. Flumen Oxus, qui limum vehit, in mare Caspium se effundit.

Eum omnes amant, cujus virtus omnibus utilis est. Eisdem viros, quos pater meus amat, etiam ego amo. Pater tuus, quocum ego in Italia eram, dux mihi fuit in omnibus urbibus, per quas iter factum est. Vana sunt ea decora, quae in divitiis sita sunt; sed eadem stultis hominibus sunt gratissima.

Starci sade voćke, kojih će voće potomci (*posterī*) brati. Ti si nesrěću (*fortuna adversa*) tērpljivo podnio, što, (*quod*) se dērži za vērlo težko (*difficilis*). Koriolan se je odmetnuo (*transire*) k dušmanom, što se nije prije (*antea*) kod Rimljanah nikad dogodilo (*accidēre*). Rěka, koja se zove Dunav, izlěva se u cěrno more (*Pontus Euxinus*). Što se tebi čini pravica, to se isto može drugomu činiti krivica. Slavom si svladao mēržnju (*invidia*), što je najteže medju ljudi (*mortalis*).

§. 7.

Barbarorum copiae disiectae sunt. Abige, puer, has muscas. Metellus vallo ac fosse castra munivit et crebras vigiliis posuit. Scythicae longis bellant Amazones hastis. Allia, quae supra Romam in Tiberim effunditur, nomen dedit pugnae Alliensi. Sagra, ad quam Locri Crotoniatis maximo proelio devicerunt, flumen est in Italia inferiore. Dirae Stygis deformis est unda. Quieta Lethe demit curas. Alta et perenni nive tecta Aetna, quum ad insulam Siciliam, tum ad mare praeclarum praebet prospectum. Alpes, quae Italiam a Germania et Gallia dividunt, ab Hannibale cum exercitu sunt superatae.

Vojska je razpěrsěna. Straža se je proměnila (*mutare*). Ovi su nam ljudi dosadni. Ratoborne Amazonke, oružane (*armare*) dugim kopljem, vodjahu bojeve. Široka i cěrna Styx bijaše rěka pod zemljom (*apud — inferi, orum*). Ognjometna (*ignivomus*) Aetna najveće je bėrdo Sicilije, te pruža prekrasan vidik. Visoke Alpe razstavljaju Germaniju i Galliju od Italije.

§. 8.

Asparāgus saluber plantatus est in horto meo. Densi dumī sepserunt undique Archimedis sepulcrum. Alta quies per Argos securum erat. Argi capti sunt a Pyrrho Epi-

rota. Hippo in Africa, Narbo in Gallia, Frusino et Sulmo aquosus in Italia siti erant. Leuctra victoria Epaminondae clarissima fuere. Amat altum Praeneste rosas. Mithridates ex suo regno profugit, ut ex eodem Ponto Medea illa quondam profugerat. Bactra sita sunt sub monte Paropamiso.

Lěkonosna se šparoga sadi po mnogih vėrtovih. Gusti těr-njak pruža (*praebēre*) utočište (*refugium*) pticam. Pyrrh (*Pyrrhus*) je predobio glasoviti Argo. Delfi od Gallah poplěnjeni (*spoliare*). Narbon je bio stolni grad (*caput*) narbonezke Galije. Studeni Sulmon bijaše rodni grad pěsnika Ovidija. Pade (*cadere*) ponositi Ilium. Prije (*prius*) će se porušiti (*tollēre*) boeotska (*Boeotius, a, um*) Leuktra, nego potamniti slava leuktarske bitke (*pugna Leuctrica*). Sjajne seoske kuće (*villa*) rese stari Tibur. Bila su dva Lacija; stari (*vetus*) i novi.

§. 9.

In familia Attici erant pueri literatissimi, plurimi librarii, pari modo artifices ceteri, quos cultus domesticus desiderat, apprime boni. Natura a Zenone artifex dicitur. Duces itineris nonnulli ex captivis dati sunt. Nos omnes rationem habemus ducem. Me sicut alterum parentem observat. Aeneas divae parentis opem implorat. Argiae sacerdotis filii, Cleobis et Biton praedicantur. Numa Pompilius Salios, Martis sacerdotes, quorum primus Praesul vocatur, duodecim instituit. Laudatur torva bos cui crurum tenus palearia dependent. Aquila mas minor est quam femina.

Narav je najveća umětnica. Među Attikovimi slugami bijahu mnogi vėrstni umětnici. Zarobljenici bijahu vodje na putu. Um je najbolji vodja. Štuj, sine, svoga učitelja, kano otca, a ti, kćerko, svoju učiteljicu, kano mater. Sinovi nēke argivske svetjenice nadjeni su u jutru (*mane*) mėrtvi. Martovi svetjenici zvahu se Saliji.

§. 10.

Scipio victor domum regressus est. Natura adamantis est victrix ignium. Unus lupo non timet multas oves. Ad vagitum Romuli et Remi lupa adcurrit eosque uberibus suis aluit. Gallus gallinaceus magnitudine, gravitate, robore et pulchritudine gallinas longe superat.

Vojaci se vratjaju kući kano poběditelji. Tomyris, kraljica skitska, svladala je Cyra. Mnogi robovi bijahu kod Rimljanah

kuhari, mnoge robinje bijahu kuharice. Vuci su tĕlom vĕrlo slični psom. Vučice su veoma bĕsne (*saevus*), kad im se ugrabi (*eripĕre*) koji mladi (*catulus*). Kokoti su jači i veći nego kokoši.

§. 11.

Boreas ventorum frigidissimus est. Nec homines, nec bestiae, nec plantae tenebras amant. E pyrite dura ope chalybis scintillas elidimus. Cometae a Romanis stellae crinitae dicuntur. Oresten et Pyladen ob amicitiam firmissimam praedicant poëtae. Ne optate incertas divitias. Parvuli in cunis cubant. O Anchise, quam pie amatus es a filio tuo Aenea! Maxima fuit Gorgiae eloquentia. Discipuli Pythagorae Pythagorei sunt dicti. Ulysses devitavit praestigias Circes sagae. Dionysis Aristomachen, Dionis sororem, in matrimonio habuit. Grammatice quondam ac musice junctae fuerunt.

Brodari neljube studenih sĕvernih vĕtrovah i noćne tmine. Kremen je vĕrlo tvĕrd, a Aloĕ veoma gorak. Vĕrno prijateljstvo Oresta i Pylada hvale pĕsnici. Bogatstvo je nestalno dobro. Aenea, koga je kob (*fatum*) Virgil opĕvao (*canĕre*). Ljubljaše vatreno svoga oca Ankisa. Atenjani su Protagoru Abderitjanina protĕrali. Rimljani su s Pyrrhom Epirotjaninom (*Epirotes, ae*) boj vodili (*bellare cum aliquo*).

§. 12.

Alexandria cunctaque Aegyptus populo romano tradita est. Delphica lauro, cinge, Musa, comam poëtae. Lingua graeca varias habet dialectos. Opulenta Corinthus a Mummio, romano duce, capta est. Diphthongi produci debent in lingua latina. Praesidium nobis fer, deus optime, maxime! Cura pii dis sunt, et qui coluere (eos), coluntur. Di tibi divitias dederant. O divine Virgili, quam praeclare celebras fata Aeneae, filii Anchisae! Theseus ex Creta abduxit Ariadnen, eamque in insula Naxo reliquit. Malignum sperno vulgus. Jupiter malum virus serpentibus addidit atris. Ventis agitur spumosum pelagus.

Kako je velika, o Bože, tvoja moć! Rimljani i Gĕrci štovahu mnoge bogovah. Hvalim tvoju marljivost, moj Marko. Pokori se, sinko, božjim i ĉovĕĉjim zakonom. Dobrim sinovom i dobrim kĕcerim vĕrlo je sveta (*sacrosanctus*) uspomena umĕrlih roditeljah. Hram ostĕrva Dela bijaše vĕrlo glasovit. More, uzbuĕjeno vĕtrovi, biva mlaĉno (*telescere*). Opaki ljudi (*scelestus*) prave (*miscĕre*) poguban otrov.

§. 13.

Lysander admiratus est proceritates arborum, directos in quincuncem ordines, humum subactam et puram, suavitatem odorum, qui efflabantur e floribus. Equum Alexandri Bucephalon vocabant. Harpagones ex punicis navibus in romanas sunt injecti. Fons sonat margine gramineo cinctus. Scipio Massinissam aurea corona, aurea patera, sella curuli eburnea, scipione eburneo, toga picta et tunica palmata donavit. Expedite pugionem veste tectum. Vespertiliones, qui sero trahunt a vespere nomen, nocte volant.

Dobro obdělano polje rodi (*gignere*) razno bilje. Filip je poklonio Alexandru dragocénoga konja Bucefala. Na visokom bérdu romoni tiho (*leniter*) bistar (*limpidus*) vrutak. Slavodobitne (*triumphans, tis*) vodje nošahu (*gestare*) u ruci bělokostnu palicu. Těrgnutim (*stringere*) mačem ubiju Bruto i Kassij Caesara. Teletina (*vitulina caro*) je veoma mehka. Okrajci štita (*scutum*) urešeni su (*distinctus*) zlatom i srebrom. Rimljanom su se dopadali stromovi posadjeni na sliku petine (*V*). Bacite želězne kvake na punički brod.

§. 14.

Molle meum levibus cor est violabile telis. Quid tam planum videtur quam mare? Ex quo etiam aequor illud poëtae vocant. Marmor Parium est candidissimum. Fungar vice cotis, acutum reddere quae ferrum valet. Filiae Aristidis publice alebantur, et de communi aerario dotes collocatis datae sunt. Apud veteres Romanos amici et cognati ossa crematorum cadaverum legere solebant. Ver erat aeternum. Corpus exanimatum cadaver appellamus. Exercitus die ac nocte iter continuavit. Aliud camelorum genus bina habet in dorso tubera. Canis femina parvulo Cyro ubera praebuit. Tarquinius Superbus in horto ambulans summa papaverum capita decussit. Tibi parata erant verba, huic homini verbera. Lintres paratae erant, quibus milites se suaque transvexerunt.

Gledaj visoke (*procērus*) stromove. Parski mramor bijaše vërlo glasovit. Aristidovim kćerim dana je pėrćija iz děržavne pėneznice. Tvěrdim brusom brusimo (*acuere*) želěznu sěkiru (*secūris*). U čověčjem se tělu broji 260 kostih. Ustnice (*labrum*),

koje zatvaraju (*claudere*) usta, jesu crvenkaste (*rubicundus*). Ugodno je prolétje slika nježne mladeži. Mrtvaci su blédi (*pallidus*). Deve imaju kosmate (*pilosus*) gérbe. Krava pruža teletu (*vitulus*) mléčno (*lacteus*) vime. Mak prouzrokuje (*inducere*) san. Dug je put po (*per*) pravilih (*praeceptum*), kratak i uspěšan (*efficax*) po primérh. Bérzi konjanici prebacuju (*pervagari*) neizmérne (*immensus*) poljane (*campus*).

§. 15.

Genti Germanorum ingrata est quies. Conjugi spinthéra aurea surrepta sunt. Familiares Catilinae alienum aes grande conflaverant. Vas adpellatus est, qui pro altero vadimonium prommittit. Gigantes ausi sunt adfectare regnum coeleste. Elephantes in primam aciem producti sunt. As romanus duodecim habuit uncias. Adamas flammis ferroque est invictus. Sincerum est nisi vas, quodcunque infundis, acescit. Triginta homines levissimi atque nequissimi jus ac fas omne deleverunt.

Rimske su gospodje (*matrona*) nosile zlatne kopče. Noćni počinak krépi (*recreare*) trudna (*fessus*) uda ljudih. Slani grah jest okrugao, vérba koristna. Lěpi (*laetus*) usěvi rese ravnice. Želězni okovi tište nježnu nogu. Korintski (*Corinthius*, *a*, *um*) kov sastoji iz zlata, srebra i bakra (*cuprum*). Jamcem zvalu Rimljani onoga, koji obeća, da će drugi na sud doći. Indijanski slonovi nose tornjeve na hěrbtu. Rimski as bijaše bakren novac (*numus aeneus*). Dijamanti su vérlo tvěrdi. Kad se je rimska vojska zaputjivala (*proficisci*), pobirahu (*tēp.*) (*colligere*) posudje. Za mladića bijaše někoč velik (*grandis-e*) grěh (*nefas*), nedići se (*adsurgere*) starcu (*dativ*).

§. 16.

Plerique pisces squamis teguntur. Poëtae Apollini crines flavos tribuunt. Mors est certus finis omnium malorum. Sedula Baucis tepidum cinerem dimovet, ignem suscitatur hesternum, foliisque et cortice sicco nutrit. Lapides duri molli cavantur aqua. Tyriorum coloniae paene orbe toto diffusae sunt. Amnes profundi multos alunt pisces. Tiberim multo spumantem sanguine cerno. Fasces sarmentorum ex agro collati, fossaeque urbis iis completae sunt.

Tarnice (*plaustrum*) imaju jake, želězne osovine. Vojak se paše (*cingere*) želěznom sabljom. Više putah tuku (*verberare*) nemili (*durus*) voznici (*auriga*) konje tvěrdom kijačom. Peti se

měséc zove (*dici*) kod Rimljanah *Quintilis*. Kasnije se je taj mēsec zvao *Julius*. Godina se je kod Rimljanah počimala Ožujkom (*a—ab*). Palice (*fascēs*), ovēčane lovorom (*laureatus*, *a*, *um*), bijahu znaci (*insignia*, *ium*) pobjedonosna vodje. Sunce razsvětluje (*collustrare*) čelu zemlju. Lav razdere plaho janje ostrimi (*acutus*) pandjami i okalja (*inquinare*) vlažnu (*humidus*) zemlju (*humus*) pušćom se (*fumare*) kervlju. —

§. 17.

Excelsus montis apex nil nisi saxa habet. Avidus grex luporum diram minitatur necem timidis ovibus. Plerique vermes sub terra degunt. Ex ipso fonte bibite aquam. Plebs urbana in monte sacro castra locavit. Horatius Cocles pro ponte sublicio stetit et aciem hostium solus sustinuit. Numidae plerumque carne ferina vescuntur. Non afra avis descendat in ventrem meum, non attagen jonicus. Timidos lepores sectatur venator in campis. Divina opīci rodebant carmina mures. Thessalico roseos nectebat pectine crines. Neptunus muros magno tridenti quatit. Sues furfurem aqua mixtum avide devorant.

Gladnu je čern kruh sladka jēstvina. Vlasi Apollonovi bijahu smedji. Vezuvij baca (*evomēre*) ognjen pepeo. — Divlji tērnjci (*sentis*) okružuju bistro vrēlo. Želēzni je oklop (*thorax*) probijen (*perforare*) dušmanskim tanetom. Most je dušmaninu malo ne put (*iter*) prokērcio (*dare*). Mnogi brodovi brode (*navigare*) od skrajnjega (*extremus*) iztoka do skrajnjega zapada. Aedili (*Aedilis*) priredjuju (*procurare*) javne igre. Jonske tērčke bijahu najmilija jēstvina (*epulum longe gratissimum*) odličnih Rimljanah. Bēlokostan češalj veže smedje kose.

§. 18.

Senectus ipsa est morbus. Quid coenosas habitem, ceu rana, paludes? Germaniae pecus plerumque est improcērum. Multae tribus ex municipiis Umbriae confectae sunt. Manus nostrae ad multas artes aptae sunt. Porticum graecarum et romanarum ruinae adhuc exstant. Regii juvenes regias nurus in convivio et luxu deprehendunt. Idus Martiae venerunt quidem, sed non prae-terierunt. Sine imperio nec domus ulla, nec civitas stare valet. Hiems multos habet tristes et frigidos dies. M. Cato in domo Drusi, avunculi sui, Cicero in domo paterna educatus est. Condiunt Aegyptii mortuos et eos

servant. Suam quisque domum spatio circumdat. Sol cursum inflectit tum ad septentriones tum ad meridiem. Dies est constituta.

Nepokvarena (*incorruptus*) krěpost najveći je ures nježne mladosti. Žabe stanuju u barah. Velika se starost zove boleštju. Naše su ruke spretne za mnoge poslove. Kuće kraljevskih nevěstah otvorene su siromahom. Odputovati ćemo (*proficisci*), kad dodje 15. Ožujka. Mnogi su zimski dani magleni i studeni. Rok (*dies*) nije urećen (*praestituere*).

§. 19.

Pyrrhum Epiroten Romani in Graeciam suam trans mare fugaverunt. Cadmus literas e Phoenice in Graeciam intulit. Pueri Spartiatae ne ingemiscebant quidem verberibus laniati. Thebanorum gloria nata et exstincta est cum Epaminonda. Qui in ludis olympicis vicerant Olympionicae dicti sunt. Troes etiam Dardanidae dicti sunt, a Dardano, rege vetusto. Duo filii Diagorae Olympiae victores fuere. Virgilius Aenean, romanae gentis auctorem, celebravit. Perillus, unus ex amicis Alexandri, fliabus suis ab eo dotem petiit. Scandilius quinque millia nummūm dat atque adnumerat Apronio. Scipio gratias egit diis deabusque, qui in Capitolio colebantur. Lyra tua, Orpheu! silvas, saxa ferasque movisti. Insula Delon laudata est a poetis, quod in ea Apollo natus est.

Rimljani su Epirotjaninu Pyrrhu boj navěstili (indicěre). Aristomacha. žena Dionova. rodila je (*parěre*) dvě kćeri: Sofrosinu i Aretu. Rimski puk je postao (*oriri*) od Aenee: zato ga Virgilij zove praotcem (auctor) rimskoga puka. Hajdete, Rimljani, da zahvalimo bogovom i božicam. Pesci slave (*celebrare*) Del porad hrama Apollona, a Rod porad těgovine (*mercatura*). Tvojimi se guslami, Orfee, oživljuju (*excitare*) šume i klisure. Pithagora nije se hotio zvati sofistom (*sophistes, ae*) no filosofom. Troja se zove takodjer Ilion, od Ila, stara kralja.

20.

Bos in Aegypto numinis vice colitur; Apim vocant. Cameli diu sitim tolerant. Nonnulli Serapidis atque Isidis sedem Memphim perhibent. Vitellius penetravit ad amnem Visurgim. Gubernator sedet in puppi et clavum tenet. Incidit in Scyllam, qui vult vitare Charybdim. Hostes incredibili celeritate ad flumen Sabim decurrunt.

Tota insula Creta igni ferroque devastatur. Persae copias suas in campum Marathōna deduxerunt. Darius classi Datim praefecit et Artaphernem. A Jove principium, a Jove finis erit. Virgilius Aeneida scripsit, Statius Thebaida; illa ab Aenea, haec ab urbe Thebis nomen habet. Oceanus duxit (oženi) Titanida Tethyn. In libro tertio Metamorphoseon legimus descriptionem Echus, Narcissum insequentis.

Teško je podnositi žedju. Aegyptjani su Apisa kano boga štovali. Jesi li čitao Aeneidu? Jeka nas često vara. Ovidij je napisao petnaest knjigah pretvaranjah. Na kèrmi sèdeći kèrmilar ravna (*dirigere*) tek broda. Dosadan nas kašalj muči (*cruciare*). Žurite se dole k reči Tibru.

§. 21.

Virgis caesi perduelliones securi percussi sunt. O Atla, quantum onus humeris gestas! Febri laboravi. Contra vim mortis, nullum est medicamen in hortis. Trojani adcusant Parin, quod Trojae ruinae causa fuerit. Coelum modo serenum, modo pluvium est. Cloelia virgo a populo romano statua equestri donata est. A Juvenale, satyrarum scriptore, Romanorum vitia acerbè perstringuntur. Malus celerì Africo saucius antennaeque gemunt. Venatores magnum numerum canum alunt. Rapacium accipitrum insidias columbae timent. Magna lincium copia in ripa Rhodani parata erant. Exercitus Samnitium a Fabio Maximo, magistro equitum, deletus est. Romulus tres equitum centurias instituit. Dux horum equitum dictus est praefectus Celerum.

Tebe muči jak kašalj. Imaš groznicu. Kolik je, Atlase, tvoj tèrh! Pësme Safe, lesbičke pëvačice (*lesbius-vates*), bijahu vërlo ugodne. Bogovi se nasladjuju nektarom. Stupovi (*fulcrum*) dëržave jesu gradjani, koji se rado pokoravaju zakonom. Sile grada Kartagine dugim su se ratom iztrošile (*exhaurire*). Marij i Cicero bijahu najodličniji gradjani izmedju Arpinatah. Život se siromahah obiça je oplakivati (*deplorare*). Dušmani su opustošili našu domovinu vatrom i mačem. U nekadanjoj šumovitoj (*silvester*) i močvarnoj (*paluster*) Nëmačkoj bilo je mnogo turah (*urus*), Sila se silom uzbija (*repellere*).

§. 22.

Pallida mors aequo pulsat pede pauperum tabernas regumque turres. Capilli senum canescunt. Supplicum

lacrimis animi iudicum graviter sunt commoti. Magnus erat quondam in Graecia celebrium urbium numerus. Poëmatīs Graecorum et Romanorum valde delectamur. Oracula delphica similia erant obscuris aenigmatīs. Rustici bubus saepe utuntur. In Hungaria magnus boum numerus invenitur. Achilles mortuum Hectora ad currum religatum circa muros Trojae traxit. Lysander, Lacedaemonius, ad Cyrum minorem venit. Umbrenus Allobrogas in domum Decimi perduxit. Fundebat placidum coelestis musa melos.

Vrata siromahah i bogatih otvorena su smerti. Štuj, moj sinko, sēde kose staracah. Zar te neditaju suze nevoljnikah? Mi se nasladjujemo zagonetkami. Kolika je tvoja žalost, Andromacho! koja oplakuješ (*deplēre*) smert Hektora. Jupiter je Filemona i Baucidu (*Baucis, idis*) u stromove pretvorio (*convertēre*). Devam a ne volovom nametju se (*imponēre*) tērhovu. Šparta je bio grad u Peloponezu. Gērci zvahu učitelja govorničtva retorom (*retor*). Xeres je Temistoklu poklonio grad Myunt (*Myus, untis*).

§. 23.

Vulpes conjectat aure crassitudinem gelus. Dextra utrimque cornua vincunt. Tonitru tremiscunt ardua terrae. Syracusae cinctae erant duobus portubus. Saepe oratores exalbescunt et omnibus artubus contremiscunt. Laurus Apollini sacrae erant. Longis ambagibus itur. Insidias vitae Sexti Roscii parant cognati. Mire silentio et tenebris animus alitur. Solent in epulis canere convivae. Ad arma! conclamabant milites. In Sicilia prope incunabula Cereris et Proserpinae reperiuntur. Angustias quaerebat Themistocles, ne multitudine circumiretur. Plato precibus Dionis adductus in Siciliam rediit. Dies induciarum praeteriit. Urbes moenibus sepserunt. Joca tua plena sunt facetiis. Equus impatiens frenos mordet.

O Temistokle, o Perikle, kolike su bile vaše zasluge za (*de*) državu! Meso se pitomih (*cicur*) i divljih racah jede. Trešnja (*tremor*) kolēnah pokazuje (*prodēre*) slabocu (*imbecillitas*) tēla. Vērt rese lovorike, smokve, omorike i cipresi. Gradske se tribus bore sa seoskimi. Enna bijaše obkoljena (*circumdāre*) mnogimi jezeri. Nēmačke su šume obilovale (*abundare*) hrastovi. Vojaci su bili nēkoč naoružani (*armatus*) lukovi i strēlami (*sagitta*). U kupelji (*balneum*) sticaše se (*confluēre*) svaki dan množina ljudih. Vēnčanje (*nuptiae*) je odgodjeno (*proferre*). Psikanje (*sibilus*) puka rimskoga u kazalištu i u pučkih skup-

štinah (*concio*) naznačivaše (*monstrare*) nezadovoljstvo (*invidia*). Mlitavost (*segnities* ili *segnitia*) Persijanacah podade se (*succumbere*) hrabrosti Macedonacah. Sjetajte se, mladići, buduće (*venturus*) starosti (*senectus* ili *senecta*).

Odsjek drugi.

Nepravilni pridavnici i nepravilno stupnjevanje.

§. 24.

Alteri semper ignoscito, tibi ipsi nunquam. Solis candor illustrior est, quam ullius ignis. Unius viri, Themistoclis, prudentia tota Graecia liberata est. Assiduus usus, uni rei deditus, et ingenium et artem saepe vincit. Ardenna silva est totius Galliae maxima. Ace et magnum bellum gessit Pompejus. Cicero erat acerrimus propugnator communis libertatis. Nomen Hannibalis jam ante Sagunti excidium apud Romanos celeberrimum erat. Veterrimi amici optimi sunt. Homo frugi omnia recte facit. Nequam mancipia emisti. Quid est nequius quam vir effeminatus? Nequam est mater familias, ubi indiligens est (*zanemaren*) hortus. Quaestores cum fascibus mihi praesto erant. Duo plus dare potis sunt.

Samoj krěposti pripada (*deberi*) najveća pohvala. Višeput se spasi domovina razboritošću pojedinoga čověka. Vidiš tudje pogreške, a svojih nevidiš. Rimljani su vodili velike i teške ratove sa Samniti i Kartazani. Ilium bijaše veoma star grad. Marljivi ljudi čine sve dobro. Ovi su ljudi nevaljani, bėži obćenje (*commercium*) s njimi. Nemožemo više dati.

§. 25.

Non habebimus necessse semper concludere. Volupe est, quum istuc vobis contigit. Macte virtute diligentiaque esto. Cetera domus officia uxor ac liberi exsequuntur. Alexander inter primores dimicat, ira accensus, quod duo in obsidione urbis acceperat vulnera. Fac nos hilares. Semianima pleraque corpora in succensum rogam injecta sunt. Parvis copiis bella gesta sunt cum opulentis

regibus. Pauperes opulentium fortunam non animo aequo intuentur. Versatur ante oculos dies ille, quo praesto mihi sacerdotes Cereris cum infulis et verbenis fuerunt.

Tko nekazni krive, škodi dobrim. Mnogi ljudi nisu zadovoljni sa svojim udesom. Vino čini (*reddere*) čovjeka vesela. Polumértva tjelesa leže na upaljenoj lomači. Bogati Korint postade plén Rimljanah. Pred Cicerona dodjoše svetjenici Cererini. Budite pohvaljeni radi vaše hrabrosti. Ostale poslove obaviti ćemo ja i moj brat. Drago nam je, što ste bezbédni (*salvus*). Vodja, što se je hrabro borio, dopade dvě rane.

§. 26.

Saepe homines ex humillimo loco ad amplissimos honores producuntur. Saepe major pars meliorem vincit. Columbae terrentur minimo stridore pennarum. De minoribus rebus apud Germanos principes consultant, de majoribus omnes. Dei opera magnificentissima sunt. Gloria quo major est, eo propior est invidiae. Quod est optimum, id Deo proximum est. Apud Helvetios longe nobilissimus et ditissimus erat Orgetorix. Gabinius omnium nequissimus existimatur. Saepe amicus improvidus plus mali efficit, quam inimici malevolentissimi. Rex Ariobarzanes egentissimus erat.

Što je najsljednije smértni? Najneznatniji su ljudi više putah na najviše časti podignuti. Kosti su Neronove bile jako tanke. Priméri se višeput poprave i najgori ljudi. Zvezde se čine veoma malene, premda su mnogo veće od zemlje. Tko je dobrotiviji nego Bog? Neronova je kuća bila vrlo sjajna. Najveća je slava najbliža zavisti. Lukull je bio vrlo bogat.

§. 27.

Gallia a Romanis divisa erat in citeriorem et ulteriorem. Eumenes peditatu erat deterior quam equitatu. Feriunt fulgura summos montes. Justitiam etiam adversus infimos servare debemus. Coelum extrema atque ultima pars est mundi. Postremus regum romanorum erat Tarquinius Superbus. Tecti esse possumus adversus homines alios, sed amici intimi multa aperta vident, quae celare volumus. Timotheus Atheniensis belli laude non inferior erat, quam pater Conon. Diversis duobus vitiis, avaritia

et luxuria, civitas laborat. Faciei forma apud homines diversissima est. Hannibal invictus armis invidiae suorum civium succubuit. Alexander seniores milites in patriam remisit.

Najbogatiji može višeput postati najsiromašniji. Cimon je bio veoma dobrotivan i darežljiv. Nebo je najskrajnija i najdalja čest svēta. Stari su Nēmcī bili slabiji konjaničtvom nego li pēšačtvom. Munje udaraju u najviša bērda. Najveći prijatelji ostavljaju nas višeput u nesrēci. Budite pravični i prama najneznatnijim ljudem. Oni, koji veoma slobodno (*libere*) živu, običavaju dan na dan (*in dies*) postajati gori. Običaji ljudih vrlo su različiti. Scipio nije bio manji bojnom slavom nego Hannibal.

§. 28.

Superstitio est maxime noxia. Prudentissimi non semper maxime idonei sunt ad opera. Nullum spectaculum magis egregium est, quam cives concordēs et pro patriae salute fortiter nitentes. Cereris fructus sunt maxime necessarij ad victum. Ager Romanorum initio erat admodum exiguus. Minus firmum nihil est, quam ventus et unda. Nervij maxime feri inter Belgas habentur. Hannibal velut hereditate relictum odium paternum erga Romanos confirmavit. Sudor frigidus in aucta febris pestifer est. Magna erat apud veteres cani capitis reverentia. Dum vires annique sinunt, tolerate labores, jam veniet tacito curva senecta pede. Ninus, rex Assyriorum, rudes adhuc populos terminos usque Libyae perdomuit. Xerxes primus in fuga, postremus in proelio fuit.

Nijedan učitelj nije bolji nego primēri i vježbanje. Najpotrebitija je hrana, pilo i san. Najpametniji nije uvijek najspretniji za poslove. Zadnji se dan života svim približava (*imminere*). Aenea je bio velikodušan junak (*heros*). Cvět je slika čovječjega života. Hrabar je vojak prvi u bitci, zadnji u bēgu. Sirovi i divlji (*trux*) pobēditelji poruše gradove. Rimska država bijaše u početku vrlo malena. Studeno je pilo znojećemu se čovjeku (*sudare*) veoma pogibeljno. Stražnje noge zeca jesu dulje nego prednje (*anterior*).

Odsjek tretji.

Manje obični brojnici i zaimena.

§. 29.

Binas a te accepi literas. Dacia decies centena millia passuum in circuitu tenet. Milites primae legionis Primani, secundae Secundani, tertiae Tertiani, quartae Quartani vocati sunt. Tertiam partem assis trientem vocarunt. Copiae nostrae unis castris tenebantur, hostiles vero binis. Legavit Augustus praetorianis militibus singula millia nummum, cohortibus urbanis quingenos, legionariis trecentos nummos. Agri vejentani septena jugera plebi dividuntur. Post Romuli mortem Romae per quinos dies senatores imperaverunt. Hominis digiti articulos habent ternos, pollex binos. Aristidis arbitrio quadringena et sexaginta talenta quotannis Delon sunt collata. Hannibal tredecim millia octingentos quinquaginta perditos misit in Africam et funditores Baleares octingentos septuaginta. Persarum erant centum millia; in quibus equitum triginta millia. Romulus decem et octo annos natus urbem exiguam in Palatino monte constituit.

Septem reges Romani fuerunt: primus fuit Romulus, secundus Numa Pompilius, tertius Tullus Hostilius, quartus Ancus Martius, quintus Tarquinius Priscus, sextus Servius Tullius, septimus et ultimus Tarquinius Superbus. Romulus rex erat ab anno septingentesimo quinquagesimo quarto ante Christum natum usque ad annum septingentesimum decimum septimum; Numa usque ad sexcente, simum septuagesimum alterum; Tullus usque ad sexcentesimo quadragesimum; Ancus usque ad sexcentesimo decimum sextum; Priscus usque ad quingentesimum duodeoctogesimum; Servius usque ad quingentesimum tricesimum quartum; Superbus usque ad quingentesimum decimum.

Dobio sam tvoja dva vrlo kratka lista. Dušmani su dva tabora udarili (*facere*). Po sedam jutarah (*jugerum*) zemlje podjeljeno je puku. Centurioni su predvodili po sto vojakah. U austrijskoj carevini živi 38 milijunah ljudi. Kroz 38 godina bio je

Dionysij tyran syrakuzki. Vodja platja (*persolvère*) vojakom po petnaest sestercah (*nummus*). Vučica okoti (*parère*) po pet mladih (*catulus*).

§. 30.

Taedet me eadem audire millies. Vix ter in anno nuntium audimus. Bis dat, qui cito dat. Marius, victor Jugurthae, septies consul fuit. Omnis Gallia, quae saltu Pyrenaeo Alpibusque et monte Gebenna fluminibusque Rheno et Rhodano continetur, patet circumītu ad bis et tricies centum millia passuum. Primo decipi, incommodum est; iterum, stultum; tertio, turpe. Dividunt nostri totam istam de immortalibus quaestionem in partes quatuor. Antea quingenariae cohortes erant. Refecti sunt decimum iidem Tribuni Sextius et Licinius. Duae septimae et tres septimae sunt quinque septimae.

Nonnulla membra corporis nostri simplicia sunt; plura sunt duplicia. Decemplex numerus Persarum a Graecis victus est. Sexagenarii et septuagenarii sunt senes.

Primio sam od tebe dva lista, pa hoću najprije na pèrvi (*dat.*) odgovoriti. Morate svoje roditelje pèrvo ljubiti, drugo njim (*dat.*) se povèriti (*confidère*), tretje pokoravati im se, a četvèrto zahvaliti im za mnoga primljena dobročinstva. Moj je otac umro kano osamdesetgodišnji starac. Utèrgni stolistnatu ružu. Atenjani su deseterostruki broj Perzijanacah kod Maratona u bég utèrali (*profligare*). Grad je bio obkoljen trostrukim zidom. Konjanikom je izplatjena dvostruka platja (*stipendium*). Od zemlje do mēseca ima, dvadeset stotinah hiljadah stadijah (*stadium*). Aedili podèle puku deset stotinah hiljadah vaganah (*modius, ii*) žita.

§. 31.

Egomet mi (mihi) ignosco. Dat vitam, dat opes (Jupiter); animum mi (mihi) aequum ipse parabo. Patria communis est nostrum omnium parens. Imperium summum Romae habebit, qui vestrum primus osculum matri tulerit. Minus habeo virium, quam vestrum utervis. Hem! nos homunculi indignamur, si quis nostrum interit! Proximus sum egomet mihi. Justitia propter sese colenda est. Vale, mi suavissime et optime frater! Suamet ipse pecunia praeceps cadet. Quae aliis tute praecipere soles, ea tute tibi subijce. Id vero meopte ingenio repèri. Hiccine vir in patria morietur? Ab hisce rebus animum

ac cogitationem tuam avoca. Quid istie narrat? Dicitur quidem istuc a Cotta, et vero saepius. Istic servus quid agit? Illaec puella flens hinc abiit. Quot homines, tot sententiae.

Više putah opraštjamo samim sebi. Tko vas može kazati, da je bez mane? Nitko nas neće biti isti kano starac, koji je bio kano mladić. Bio si višeput skupa (*una*) s nami. Mudar sve svoje sobom nosi. Dosta ste sigurni, ako je Bog s vami. Jedna čest naša jest kèrv. Bolja naša čest jest neumèrta. Mi smo samim sebi najbliži. Mnogi su propali sami svojim novcem. Što si meni zapovèdao, to zapovèdi samu sebi. Od te ću stvari odvratiti sèrce i misli. Što pripovèda ova ovdè? Zar ovoga čovèka hvališ? Je li ova kuća tvoja? Razuzdan škodi samu sebi.

§. 32.

Quis tu es, mulier, quae me insueto nuncupasti nomine? Quis non paupertatem extimescit? Quem liberum dicis? Quod malum gravius est bello? Deus falli qui potest? Ecquis perfecte sapiens esse potest? Quid est optabilius quam sapientia? quid praestantius? quid homini melius? Quo moerore affligitur animus tuus? Ecquod Pompeji desiderium, ecqua Caesaris invidia apparet? Decorum movet approbationem eorum, quibuscunque vivitur. Quinam homo hic ante aedes conqueritur? O qui tuarum, corve, pennarum est nitor! Deum intelligere qui possumus?

Koga si prozvao tim neobičnim imenom? Što je teže, nego poznati (*noscere*) sama sebe? Koja ti žalost steže sèrce? Komu škodi neumèren više nego samu sebi? Može li tko biti podpuno blažen na zemlji? Tko je svaki sat pametan (*sapère*)? Koju je opačinu (*delictum*) počinio (*committère*)? U kojoj zemlji stanuješ? Teško će biti tko bogatiji nego Kroezo. Što ćete raditi? Je li imao Veres ikakvu vèru (*religio*)? Kolika je dobrota božja? Tko govori onako, kano što ćuti i misli?

§. 33.

Cujates estis? Dic mihi, Damoeta, cujus pecus? an Moeliboei? Quota hora est? Homines non requirunt rationes earum rerum, quas semper vident. Quaecunque opinio veritati repugnat, falsa est. Omnia, quaecunque agimus, multis casibus subjecta sunt. Quidquid non licet, nefas putare debemus. Quaecunque controversias inter

se milites habebant, ad Caesarem in iudicium venerunt. Male vivit, quisquis non vivit honeste. O terque quaterque beati; queis (quibus) ante ora patrum, Trojae sub moenibus altis contigit oppetere. Quicum bellum geritur, nunc hostis dicitur.

Odakle si? Čija je ova kuća? Mnogi su naših domorodacah prepali (*perire*). Kakav je vodja, onakva je i vojska. Kolik je trud (*labor*), onolika će biti i platja. Koliko je satih? Koje se god misli protive istini, one su krive. Zlo žive svi, koji ne žive pošteno. Štogođ ljudi čine, potvrđeno je mnogim nezgodam. Štogođ progovoriš (*enuntiare*), ili je pravo ili krivo. Blaženi, kojim je bilo dopušteno, povratiti se u domovinu. Tko je god onaj nesrećnik, pomoći ću ga (*adjuvare*).

§. 34.

Homines benevolos, qualescunque sunt, grave est insequi contumelia. Vellem vobis placere. Quo quis est melior, eo est modestior. Graecia parvum quendam Europae locum tenet. Hereditas est pecunia, quae morte alicujus ad quempiam pervenit. Poëmatum quodvis genus est diversum a reliquis. Pollicitis dives quilibet esse potest.

Quisquis pius est, Deo gratus est. Quidquid honestum est, utile est. Quod alicui utile est, id non est sine pretio. Optimus quisque est Deo simillimus. Duas sorores habeo: utraque mihi cara est, utrique amicus sum, utramque amo. Opera uniuscuiusque nostrum Deo aperta sunt.

Što je tko učeniji, to je čedniji. Što je veća bitka, to je sjajnija (*clarus*) pobjeda. Pogled je neki mučeci (*tacitus*) govor (*sermo*) duše. Novci, što su po čijoj smrti na koga prenešeni, zovu se baština. Nekoji narodi žive ribarenjem. Nekoje su strane zemlje neobdđelane (*incultus*). Vreme ublažuje (*mitigare*) svaku bol.

Tkogođ neljubi Boga, neljubi ni ljudih. Što je god komu vas gërdo, ono je svakomu nas zabranjeno. Imam dva brata: oba su mi draga, obojici sam prijatelj, oba ljubim.

§. 35.

Alcidāmus quidam scripsit laudationem mortis. Minime sibi quisque notus est. Suo quisque metu pericula metit̃ur. Nihil turpius physico, quam sine causa quidquam dicere. Ponite ante oculos unumquemque regum. Quae-ritur ex duobus uter dignior, ex pluribus quis dignissi-

mus sit? Vos, qui multas perambulastis terras, ecquam cultiorem quam Italiam vidistis? Duo sunt aditus ex Syria in Ciliciam, quorum uterque parvis praesidiis propter angustias intercludi potest. Quemlibet pro patria, parentibus et amicis suscepi laborem. Quotusquisque philosophorum invenitur, qui sit ita moratus, ut ratio postulat. Tyrannus nec diligit quemquam, nec ipse ab ullo diligitur. Quilibet fortunae suae faber est. Praesentem monstrat quaelibet herba Deum.

Svatko ljubi sama sebe. Silnik niti je čiji prijatelj, niti ga itko drugi ljubi. Někóji ljudi mnogo obećavaju. Jeste li vidili ikoju lěpšu zemlju nego Italiju? Onoga zovemo pravična, koji svakomu svoje daje (*distribuěre*). Svakoga čeka (*maněre*) směrt. Oba se pristupa mogu zatvoriti malenom vojskom. Tko je filosofah takov, kakova um zahtěva? U svakom je slavnom mužu někó božansko oduševljenje (*afflatus, us*). K. Fabij napravi od svoje toge (*toga, ae*) krilo (*sinus, us*) i reče: ovdě (*hic*) vam nosimo (*portare*) rat i mir; uzmite (*suměre*) što vam se od obojega dopada. Jedan ili drugi od obodvojice biti će na troveslatu brodu (*navis triremis*) u Korint odvezen (*devehěre*).

Odsěk četvěrti.

O n e p r a v i l n o j   s p r e z i .

§. 36.

Verba defectiva.

Illum lauda et imitare, quem non piget mori pro patria, quum juvat vivere. Non lubet mihi deplorare vitam, quod multi et ii docti fecerunt. Quaeritur, cur hieme ningat, non grandinet. Multas ad res perutiles Xenophontis libri sunt; quos legite, quaeso, studiose. Quid ais? Caesarem non defendit Curio? Nihil in vitam Lucii Murenæ dici potest, nihil, inquam, omnino, iudices. Ex Nestoris lingua, ut ait Homerus, dulcis fluebat oratio. Epicurei nostri graece fari nesciunt, nec graeci latine. Quid est dementius, inquires, quam praeteritos dolores retractare?

Měrzí me to hiljadu putah čuti. Neće ti biti prosto, nebiti ovdě. Nesrěčna měrzí viš putah živiti. Naslada, vele Epikurejci, jest najveće dobro. Što godi, nije uvěk dopuštjeno. Zimi sněži, lěti daždi i gěrmi. Što veliš? Nije li Cicero branio Milona? Čitajte marljivo, molimo, Ciceronove govore. Kaži, zašto da si došao? Ništa nije teže, veli Tales, nego poznati sama sebe. Orakul je, reče ti, Pyrrhu dvoznačno (*ambigue*) odgovorio.

§. 37.

Verba defectiva et anomala.

Oderunt hilarem tristes, tristemque jocos. Si potes, ignotis etiam prodesse memento. Dimidium facti, qui bene coepit habet. Humanae infirmitatis memini. Germani Quinctilii Vari libidinem ac superbiam haud secus quam saevitiam odisse coeperunt. Nocere posse et nolle laus est amplissima. Ego non eadem volo senex, quae puer volui. Qui potuit laedere, prodesse aliquando poterit. Mavis literis quam bello gloriam tibi parare. Unum vereor, ne senatus Pompejum nolit dimittere. Idem velle atque idem nolle ea demum firma amicitia est. Luna circum terram fertur. Natura fieret laudabile carmen, an arte quaesitum est. Brevis esse laboro, obscurus fio. Qui e nuce nucleum esse (edere) vult, frangit nucem.

Měrzimo čověka, koji se nesětja dobročinstva. Polovicu ćeš děla obaviti, ako dobro počmeš. Gradjanske ćemo rate uvěk měrziti. Spomenite se, ljudi, směrti. Kano starac nećeš želiti onoga, što si kano mladić želio. Sramotno je nehotěti ništa učiti. Sokrat se je vratio isto tako veseo kući, kano što je pošao od kuće. Što biva u provinciji? Što biva, što je bilo i što će biti? Nastojte, da budete pametniji i bolji. Iz kože (*pellis*) lošje (*taran-dus*) pravi se oděća. Pilići (*pulli*) neće da jedu; neka dakle piju, reče Klaudij Pulcher, te ih dade u more baciti.

§. 38.

Discite pueri, eunt anni more fluentis aquae. Ciconiae, hirundines, grues aliaeque aves mensibus hibernis abeunt. Cede repugnanti, cedendo victor abibis. Vale, mi Tiro, vale et salve. Apage te cum nostro Sexto Servilio. Non queo plura jam scribere, impedit moeror. Lycurgus Lacedaemonios jurejurando adstrinxerat, ut nihil de legibus suis mutarent, donec ipse rediret, neque unquam

rediit. Abiit ad Deos Hercules. Apelles opera sua proponebat in pergula transeuntibus. Nunc Orestillam commendando tuaeque fidei trado. Eam ab injuria defendas. Haveto. Magna pars exercitus fama interiit.

Kad će odići rode i lastavice? Nisam mogao više pisati; žalošt me je prččila. Prolazeći su se čudili izloženim Apellovim slikam. Tělo će poginuti; duša neće nikad poginuti. Nijedan dan neka neprodje bez nauke. Zdravo, mili prijatelji! Odtale s timi izdajicami. Molim vas i zaklinjem, da u mojih zakonih ništa neproměnite. Izručio sam Orestillu tvojoj obrani, da ju braniš kano svoju dčcu. S Bogom. Mnogi su volili služiti nego vojevati. Mnogi su se vojadi u dušmane (*ad*) odmetnuli (*transire*).

§. 39.

Glagolji nepravilni u širem smislu.

Pastor defatigatus sub tegmine latae quercus recubuit. Nitimur in vetitum semper cupimusque negata. Ii domantur minis et poena, quorum mens non regitur amore virtutis et officii. Domuisti, o rex, tot gentes, age, effrenatam doma iracundiam! Bello persico omnes fere civitates Graeciae ad Atheniensium societatem se applicuerunt. Temperie coeli corpus animusque juvatur. Germani statim e somno lavabantur; lauti cibum capiebant. Caesarem in curia conjurati sexaginta circumsteterunt et occiderunt. Quorum patres aut majores aliqua gloria praestiterunt, ii student plerumque eodem in genere laudis excellere. Jure laudaris, quod consilio et ope civitatem adjuvisti. Semiramis Babyloniam condidit. Ingens numerus erat bello punico captorum, quos Hannibal venundederat.

Legosmo u sěnu granate lipe. Zašto nisi uzpregnuo svojih strastih? Rimljani zabraniše zakapati měrtvace u gradu. Zrak je zaorio (*sonare*) gěrmļjavinom. Nehvale te, što nisi podupirao siromahah. Ovi su hrabri muževi pobědili, premda su ih okružavali mnogi oružani dušmani. Dodji, kad se okupam. Atenjani da-doše Miltiadu brodovlje od 70 brodovah. Bog je zaodio dušu tělom, kano někom oděćom. Seljaci pokosiše (*secare*) žito. Ratni su zarobljenici prodani. Tko nezna, da se je Brut pokazao (*se praestare*) věrlo vatrena (*acer*) braniteljja (*propugnator*) rimske slobode.

§. 40.

Ex anatum ovis, quae gallina fovit, pulli oriuntur, quos gallina tamquam mater alit. Multi imperatores diis

pro salute patriae inprimis in proeliis templa et lucos voverunt. Barbarae quoque gentes Alexandrum Magnum, ut parentem, luxerunt. Tot tantisque negotiis distentus sum, ut mihi non liceat libere respirare. Omne tulit punctum, qui miscuit utile cum dulci. Bellum vehementissime exarsit et fortissimos utriusque populi absorbuit. Deus bonis omnibus mundum implevit, mali nihil admiscuit. Invidum momordit alterius fortuna. Themistoclis ad nostram memoriam monumenta manserunt duo; sepulcrum prope oppidum, in quo est sepultus; statuæ in foro Magnesiæ.

Romul je u bitci proti Sabinom Jupitru hram zavětovao. Kaži mi, zašto da si se smijao? Pas je ugrizao oběstnoga (*petulans*) dčeka. Govor vodjin tako je potaknuo (*augēre*) hrabrost vojakah, da su se do večera hrabro borili i pobjedu održali. Je li jur izbrisana (*detergēre*) tabla (*tabula*)? Ovaj će mi strašni boj ostati (*haerēre*) uvjek u pameti. Nova nam je nada osvanula (*affulgēre*). Pastir ostrže (*tondēre*) ovce.

§. 41.

Zeuxis Heracleotes Helenæ simulacrum pinxit. In omnium animis dei notionem impressit ipsa natura. In pugna Mundensi e Pompeji filiis major occisus est, minor fugit. Romani mox ultro lacessebant eos, a quibus antea fuerunt laccessiti. Qui semel a veritate deflexit, ei postea fides haberi non solet. Dionysius major magna cum felicitate tyrannidem retinuit. Pausanias cum Xerxe affinitate conjungi cupivit. Post coenam solvimus; unde austro lenissimo ad Italiam appulimus. Alexander irae succubuit. Gaudium multos saepe pellexit, ut aperirent, quæ tecta erant. Rapta a Paride, regis Priami filio, Helene excisæ Trojæ causa fuit flebilis.

Slika, što je Herakleoton Heleni naslikao, dopade se svim. Nasitjen a nedražen lav nije opasan. Katilinu su i njegove drugove tištili dugovi (*aes alienum*). L. Emilij Paul pade u bitci kod Kannah. Istina je radjala i radjati će (*parēre*), mērznju. Tko je satkao (*texēre*) tu krasnu odoru? Tako si hērhnjao (*stertēre*), da smo se iza sna prenuli (*somno excitare*). Kralj je perzijski lčnika kralja Alexandra novcem podmitio (*corrumpēre*).

§. 42.

Acti labores jucundi sunt. Omnia præter virtutem subjecta sunt fortunæ. Victus est Xerxes magis consilio

Themistoclis, quam armis Graeciae. Humanus animus, ex mente divina decerptus, cum nullo alio, nisi cum ipso Deo comparari potest. Divitiae, quae ab exteris gentibus Romam confluerant, morum disciplinam severitatemque dissolverunt. Et discas oportet, et quod didicisti agendo confirmes. Romani cum Carthaginiensibus id foedus pepigerunt, ut eisdem hostes et amicos haberent. Primo concursu hostes pulsi sunt et in fugam coniecti.

Kaži nam, tko da je satro moć Italiie. Moć je tebanska znatno narasla, dok su Epaminonda i Pelopida bili na čelu (*praesesse*) državi. Rimljani su konzule od pluga pozivali (*arcesere, terp.*). Bog je sve životinje čovjeku podvrgao Epaminonda je u gusle vrlo dobro udarao (*fidibus canere*). Alexander nije razrešio gordičkoga uzla (*nodus gordius*), već ga je presjekao sabljom (*discindere*), jer ga nije mogao razrešiti. Cezar povede svoje vojake natrag u tabor.

§. 43.

Scythes ad Alexandrum Magnum conversus haec dixit: Mos Scytharum non est, ut foedera jurando sanciant; fidem colendo muniunt non verbis inanibus. Bello vires regni exhaustae sunt. Atticus omnium Atheniensium animos benevolentia sibi devinxit. Mori est reverti, unde venimus. Multa perpressus est Ulysses, sed semper meminit dulcis conjugis, et cari filii et patriae, unde profectus erat. Ab orto (sole) usque ad occidentem solem pugnatum est. Veneris filius (Aeneas) sic orsus est dicere: Nostrum leves laborem. Magnos homines virtute metimur, non fortuna.

Vezani (*vincere*) je lječitelj doveden natrag Pyrrhu. Vlast (*imperium*) je poduperta (*fulcire*) pravičnimi zakoni. Zidinami opasana (*sepire*) stanovišta ljudi zovemo gradove. Znaš li, kad je Alexander rođen? Najveće su države neslogom propale (*dilabi*). Regul je sve muke (*cruciatus, us*) punske postojano (*fortiter*) podnio. Zašto si se tužio porad kratkoće čovječjega života? Žao mi je, što si ove muževe mjerio srećom, a ne nutarnjom vrednošću. Kad se sunce radja, probudjuju se (*expergisci*) ljudi i životinje.

§. 44.

Verba verbalia.

Frumenta, ubi maturuerunt, falcibus demetuntur. Ratio, quum adolevit et perfecta est, nominatur recte

sapientia. Endymio in Latmo, Cariae monte, obdormivit. Gramina canescunt ardore solis. Aves per aërem volitant. Alii malos scandunt, alii per foros cursant, alii sentinam exhauriunt. Rogitando raucus sum factus. Quid tibi divitiae necessariae sunt, quae te esurire cogunt? Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus. Alaudae cantillant volitantes. Caesar simul legere, et recitantem audire et scribenti dictare poterat.

Kad je dan osyanno (*illucescere*), izvedu obe vodje vojsku iz tabora. Medju Rimljani je i Kartazani planuo (*exardescere*) težak rat. Kad ostarimo (*consenescere*), malakšu nam osëtjala. Svinje se rado valjaju (*volutare*) u močvarah (*coenosus lacus*). Moljakaš te (*freq. od rogare*), da bi došao u podne. I Gërci su s početka (*initio*) tako pisarkali (*freq. od scribere*), kao naš Kato. Spisatelji, koje sada čitavamo (*freq. od legere*), jesu koje gërcki, koje rimski. Oni koji hoće što kupiti, polaze (*frequentare*) sajmove (*nundinae*). Lavi riču, kad su gladni (*desiderat. od edere*). Ludjaci pišu (*diminut. od conscribere*) svoja imena po zidovih (*paries etis*).

Odsëk peti.

Poraba izreke accusativi et nominativi cum infinitivo.

§. 45.

Pompejos, celebrem Campanie urbem, desedissee terrae motu audivimus. Non utilem arbitror esse nobis futurarum rerum scientiam. Quis Hippocentaurum fuisse aut Chimaeram putat? Undique omni ratione concluditur, consilio divino omnia in hoc mundo ad salutem omnium admirabiliter administrari. Philosophorum sententiae spem afferunt posse animos in coelum, quasi in domicilium suum, pervenire. Plerique amicos eos potissimum diligunt, ex quibus sperant se maximum fructum esse capturos. Quae volumus et credimus libenter, et quae sentimus ipsi, reliquos sentire speramus. Non speravit Roma se fore securam, si nomen usquam stantis maneret Carthaginis. Helvetii pro multitudine hominum et pro gloria belli atque fortitudinis angustos se fines habere arbitrabantur.

Čujemo, da su Herkulan i Pompeji, dva glasovita grada Italije, potresom propala. Zar misliš, da je bila ikad koja Sfinga? Pravom sudimo, da Bog ovaj svēt uzdržaje i ravna. Pobožni se pravom nadaju, da će njihove duše po smerti u nebo doći. Mnogi nas ljube, jer misle, da će od nas korist imati. Želim, da to isto čutiš, što i ja čutim. Světujem ti (*dat.*), da se neoglasiš (*vocem mittēre*). Zašto to veliš? Da tebe tēšim.

§. 46.

Non assentior iis, qui haec nuper disserere coeperunt, cum corporibus simul animos interire atque omnia morte deleri. Vel ii, qui se totos tradiderunt voluptatibus, sine amicitia vitam esse nullam sentiunt, Animadvertebat Epaminondas totum exercitum propter praetorum imprudentiam incitiamque belli periturum (esse). Thales Milesius aquam dixit esse initium rerum. Solis, lunae siderumque omnium adspectus satis indicat, non esse ea fortuita. Druides inprimis hoc volunt persuadere, non interire animas, sed ab aliis post mortem transire ad alios. Fateor insitam nobis esse corporis nostri caritatem. Solon rempublicam duabus rebus contineri dixit, praemio et poena. Nonne multa declarant inesse in animis hominum divina quaedam?

Véle, da duše sa tēlom propadaju. Svi čutimo, da bez prijateljstva život nije ugodan. Vodja je opazio, da se grad porad nomanjkanja vode (*aquae penuria*) nemože duže braniti. Brodjenje (*navigatio*) oko zemlje pokazuje, da je okrugla. Pogled cēloga svēta pokazuje dovoljno, da nije slučajno postao. Sveto pismo osvędočnje nas, da je duša čovęčja neumërla. Roditeljem je ukoręnjena takova ljubav prama svojoj dęci, da se neuztežu za nje i umręti. Neima dvojbe, da sve na svētu pogine. Zalęvajte (*irrigare*) bilje, da neusahne (*arescere*). Nękoje su životinje tako divlje, da se nemogu ukrotiti (*domare*).

§. 47.

Verum est amicitiam, nisi inter bonos, esse non posse. Perspicuum est nos a dolore abhorrere. Constat profecto ad salutem civium civitatumque incolumitatem inventas esse leges. Credibile est hominum causa factum esse mundum. Quid potest esse tam apertum, tamque perspicuum, quam esse aliquod numen, quo hic mundus regatur? Constat inter omnes, qui de Alcibiade memoriae prodiderunt, nihil eo fuisse excellentius, vel in vitiis, vel in virtutibus. Quum de malo principe poster

tacent, manifestum est eadem facere praesentem. Nefas est filium in conspectu matris considerare. Facinus est vinciri civem romanum, scelus verberari, prope parricidium necari. Omnibus vestram misericordiam vestrumque auxilium aequum est patere.

Istina je, da na ovoj zemlji nije nitko uvijek srećan. Tko je tako bezuman, koji bi si bolest želio? Poznato je, da je Romul ubio Rema (*tèrp.*). Věrojatno je, da je Bog sve porad ljudih stvorio. Nitko nije tako lud, da misli, da ovaj svět neravna něki přemudri Bog. Neima dvojbe, da su zakoni zato dani, da mogu ljudi sigurno i mirno živiti. Dokazano je, da dijamant nadilazi železo korištju (*tèrp.*). Štute, da neprobudite onoga što spava. Vere je zapovědio, da se rimski građanin okuje. Prosimo vas, da vaša pomoć i vaše milosěrdje sve směrne (*supplex*) zapade (*amplecti*). Svi, što su pisali o Alcibiadu, slažu se, da su u ovom mužu bile sjedin jene (*consociare*) sve mane i sve krěposti.

§. 48.

Lycurgus convivari omnes publice jussit. Lycurgus virgines sine dote nubere jussit, ut uxores eligerentur, non dotes. Periisset omnis Aegyptus fame, nisi monitu Josephi rex edicto servari per multos annos fruges jussisset. Alexander corpus suum in Hammonis templo condi jubet. Lex peregrinum vetat in muros ascendere. Ejulatum duodecim tabulae in funeribus adhiberi vetuerunt. Caesar duas acies hostem propulsare, tertiam opus perficere jussit. Vitae summa brevis spes nos vetat inchoare longam. Omnibus bonis expedit, salvam esse rempublicam. Aliud est iracundum esse, aliud iratum. Populus romanus pontifici flaminem parere jussit. Caesar ab opere legatos discedere vetuerat. In urbe sepeliri mortuos lex vetat.

Kralj je zapovědio, da se 600 konjanikah popiše (*conscribere*). Alexander dade otvoriti grob Cyrov. Alexander zapovědi svomu blagajniku, da se filosofu Anaksarhu dade, koliko bude zahtěvao. Daj spraviti žito. Zabranjujemo tudjincem ići u tvěrdjavu (*arcem intrare*). Caesar zapověda konjanikom, da dušmanina raztěraju, a pěšakom, da dogotove bedeme. Zakon zabranjuje prognanikom vratiti se u domovinu. Zakoni zapovědaju, da se měrtvací zakapaju izvan grada. Drugo je biti učiteljem, a drugo učenikom. Bojim se, da će ti tvoja smělost naněti veliku štetu (*calamitatem inferre*). Mnogi grěše, što vole pogrěške izgovoriti nego popraviti. Věrlo često biva, da dobro uvidjamo, a zlo činimo. Drago se kamenje brusi (*acuere*), da tim više sjaje (*radiare*). Mnogi se ljudi tuže, da je čověčji život kratak.

§. 49.

Video te velle in coelum migrare et spero fore, ut contingat id nobis. Ego non despero fore aliquem aliquando, qui existat talis orator, qualem quaerimus. Pompejus dixerat, fore, ut exercitus Caesaris pelleretur. Illud tibi adfirmo, si rem ex sententia gesseris, fore, ut ab omnibus collaudere. Valde suspicor fore, ut infringatur hominum improbitas. Omnibus innatum est, et in animis quasi insculptum esse Deum. Exaudita vox est futurum, ut Roma caperetur. A Deo necesse est mundum regi. Me justum esse gratis oportet. Virum bonum nec precibus, nec pretio, nec gratia, nec periculo a via recta deduci oportet. Si sic erimus affecti, ut propter suum quisque emolumentum spoliet aut violet alterum, dirumpi necesse est humani generis societatem. Voluptatem contemni et rejici oportet. Te in tantas aerumnas propter me incidisse? Mene non cum bonis esse? Tene hoc dicere, tali prudentia praeditum? Adeone esse infelicem hominem quemquam, ut ego sum? Ajo te, Aeacida, Romanos vincere posse. Scito eum a me non diligere solum, verum etiam amari.

Vidimo, da reke poslije jake kiše (*imber*) narastu (*intumescere*). Proričem (*praedicere*) tebi, što se smiješ da ćeš skoro plakati (*flere*). Mislim, da će vas skoro mučiti (*angere*) velike brige (*terp.*). Stalno je, da ćete još mnogo učiti, što vam je još nepoznato (*ignotus*). Vjerojatno je, da će onu malu šaku vojakah ona velika dušmanska vojska u grad uzbiti (*urgere terp.*). Xerx je dao udariti (*facere*) most preko (*in*) Helesponta. Poznato je, da se Afrika spaja (*continere, terp.*) s Azijom po tèsnu (*isthmus*), odatle slēdi, da je Afrika poluotok (*peninsula*).

N e r o.

Nero je bio tako okrutan, da je mater, ženu, brata i učitelja svoga smaknuo (*de medio tollere*). Da bi vidio sliku goruće Troje, zapovēdi zločincem, da upale grad Rim. Tako se dogodi, da je veći dio grada postao (*fieri*) plēnom prožděrljivoga (*vorax*) plamena.

Da bi se Rim tim lēpše (*eleganter*) popravio (*instaurare*), nametnu (*imperare*) velike danke (*tributum*). Zulumi (*scelus*) su ovih carah napokon tako prekoračili (*excedere*) sve granice, da se nisu mogli dulje (*diutius*) podnositi (*perferre*). Najposlije je sam sebe

ubio, da ga drugi nebi ubili (*tèrp.*) Jamačno nespomene (*pronunciare*) nitko toga imena, da ga nebi groza obuzela (*horror, adficere, tèrp.*).

§. 50.

Clitum, amicum senem et innoxium a se occisum (*esse*) Alexander dolebat. Saepe numero admirari soleo, M. Cato, quod nunquam senectutem tibi gravem esse senserim. Gratulor tibi, quod ex provincia salvum te ad tuos recepisti. Praefecti regis Persiae legatos miserunt Athenas questum, quod Chabrias adversus regem bellum gereret cum Aegyptiis. Gaudeo tibi jucundas esse meas literas. Falso queritur de natura sua genus humanum, quod sorte potius, quam virtute regatur. Legati Carthaginienses Romam venerunt, ut senatui populoque romano gratias agerent, quod cum his pacem fecissent. Non miror hominem mercede conductum omnia habere venalia. Laetor, quod absens omnia es consecutus.

Katon je nastojavao (*studère*), da se Kartažanom rat navēsti. Źalimo, što je tvoj brat bio krivo odsudjen (*inique damnare*). Gradjani su se jako radovali, da dušmani nisu mogli grada osvojiti. Čestitamo ti, što si se zdrav povratio u domovinu. Čudimo se, što ti nije starost nikad dodijala (*gravis esse*). Temistokle je bio tužen, da je s kraljem perzijskim savez sklopio (*societatem cum aliquo inire*). Mnogi se tuže, da je nekojim životinjam podēljen dulji život, nego ljudem.

Sumlja otcoubojstvo (*suspicio-patricidium*).

Cicero pripovēda, da je nekoč neki Klelij sa dvojicom svojih sinovah u istoj sobi (*conclave*) spavao, pa da su ga u jutru (*mane*) našli zaklana (*jugulare*). Nebijaše (*reperire*) niti roba niti slobodnjaka (*liber*), na (*ad*) koga bi bila mogla pasti (*pertinēre*) sumlja otcoubojstva. Dovedu dakle oba sina na sud (*in jus vocare, tèrp.*), koji su rekli, da nisu ništa opazili (*sentire*).

To se je činilo tako nevērojatno, da su svi sudci bili toga mnēnja (*arbitrari*), da su oba sina bili otcoubojice. No kad su sudci doznali (*comperire*), da su mladiće našli spavajuće, bili su oslobođeni (*liberare*) od sumlje, jer sudci nisu vērovali, da može tko (*quisquam*) po tako grozovitu činu (*nefandus-facinus*) bez straha i brige spavati (*somnum capere*).

§. 51.

Macedones flentes querebantur clarissimum regem ereptum (sibi) esse et extinctum. Dolet mihi, quod sto-

macharis. Ego te abfuisse tam diu a nobis dolui. Meum factum probari abs te triumpho et gaudeo. Quod Romam venisti valde gaudeo. Molesti tui te senatui gratius non egisse. Vide, quam iniqui sint divinum munerum aestimatores. Queruntur, quod non magnitudine corporis aequemus elephantes, velocitate cervos, levitate aves, impetu tauros; quod solidior cutis sit belluis, decentior damis, densior ursis; quod sagacitate nos narium canes vincant, quod acie luminum aquilae, spatio aetatis corvi, multa animalia nandi facultate. Quod in Mattii, doctissimi hominis, familiaritatem venisti, valde gaudeo.

Jugurta se nije čudio, da je u Rimu sve podmitivo. Radujemo se, da ste postigli, što ste želili. Macedonci su se tužili, da će im se najslavniji kralj ugrabiti. Nepravični se razsuditelji božjih darova tuže, da ih slonovi nadilaze (*tèrp.*) veličinom tēla, jeleni bēzinom, a ptice lakoćom. Nadamo se, da ćeš se odlikovati (*excellere*) u toj umětnosti. Mimolazim (*praetermittere*) taj čin, da tvojih žalostih neponovim (*renovare*). Sulla je dao nagradu nekome hērdjavomu pēsniku, pod tom podgodbom (*lex*), da prestane (*desinere*) pisati stihove.

S i m o n i d.

Valerij Maxim pripovēda, da je gērčki pēsnik Simonid nēkoč obēdvao kod nēkoga Skope (*Scopas, ae*). Za (*inter*) večerom (*caena*) da mu je nēki rob javio (*nuntiare*), da su došla dva mlađića, koji žele (*vezni*), da k njim dodje (*prodire*). Simonid da je taki ustao (*surgere*) i izišao, no da nije nikoga vidio. Medjutim da se je dvorana (*triclinium*) porušila (*corruere*) te sve goste (*conviva*) podērtinom poklopila (*ruina opprimere*).

§. 52.

Kad se u nas glagolji: čuje se, čini se, vidi se, pripovēda se, čita se, itd. uzimaju neosobno, latinski ih valja uzeti osobno, to jest za njimi u izreci acc. o. inf. subjekt neprelazi u akuzativ, već ostaje u nominativu, pa s ovim nominativom slažu se i navedeni glagolji i infinitiv.

Luna solis lumine collustrari putatur Romulus ad deos transiisse creditus est. Aristaeus inventor olei esse dicitur. Ad aurei arietis pellem Argonautae profecti (esse) dicuntur. Miltiades non videbatur posse esse privatus. Platonem ferunt, ut Pythagoreos cognosceret, in Italiam venisse. Galbam, Scipionem Africanum, Laelium

doctos fuisse tradunt. Silius Italicus inedia vitam finiisse nuntiatus est. Castor et Pollux non modo adiutores in proeliis victoriae populi romani, sed etiam nuntii (victoriae) fuisse perhibentur. Perdīcum vita ad sedecim annos durare existimatur.

Veli se, da su Romula senatori ubili (*tērp*). Kaže se da je Homer bio slēp. Čini se, da tvoj brat ima groznicu. Pripovēda se, da je Osiris plug pronašao. Nēkoč se je vjerovalo, da gavrani žive do 200 godinah. Cesar se ukorava, da je bio pri-vērženik (*socius*) Katilinin.

Alexander veliki priznaje (*fatēri*), da je čověk.

Kad su Jupitrovi svetjenici dočuli, da Alexander, kralj macedonski, želi, da mu se dade (*imponēre*) ime sina Jupitrova, govorahu, da je Jupiter zapovēdio, da se Alexandru to ime dade. Da i razglasivahu (*indicare*) svetjenici, kojim je Alexander dao velike darove (*munus*), da će Alexander postati gospodarom cēloga svēta.

§. 53.

Xanthippe, Socratis philosophi uxor, morosa admodum fuisse fertur et jurgiosa. Jam Caesar a Gergovia discessisse audiebatur; jamjam adesse ejus equites nuntiabantur. Mercurius Argum interemisse dicitur. Ego tibi irasci videor? Testudines et Crocodilos dicunt obruere ova, deinde discedere. In Graecia fruges inventae esse creduntur. Bibŭlus nondum audiebatur esse in Syria. Oppugnata (esse) domus C. Caesaris nuntiabatur. Semiramis puer esse credita est. Terentii fabellae putabantur a C. Laelio scribi. Causam vestram egregie defendisse videbamini. Tu non videris perdidisse, quod petis. Non ita generati a natura sumus, ut ad ludum et jocum facti esse videamur. Alcibiades privignus Periclis fuisse traditur. Solem e mundo tollere videntur, qui amicitiam e vita tollunt.

Veli se, da je Aristid bio najpravičniji medju svimi Ate-njani. Kaže se, da su konjanici ovdě bili. Misli se, da jarebice žive 16 godinah. Veli se, da se jaja krokodila i žabe zabranjivaju, da od sunčane topline prokljuju (*excludēre*). Nečini se, da ste izgubili, što ištete. Pripovēda se, da je Jupiter Faetona, sina Apo'ona, munjom ubio, da nebo i zemlja neizgori (*concremare*).

K o n a c.

Kad je Alexander čuo, da Indija obiluje (*abundare*) zlatom i dragim kamenjem, podje (*proficisci*) sa svojom vojskom onamo (*eo*), da tu zemlju pod svoju vlast (*imperium, dat.*) spravi (*subjicere*). No tu bude ranjen i preprèčen osvojiti ju. Bojeè se, da mu je rana smèrtna, uzklikne: Vi velite, da sam sin Jupitrov: ali ova rana pokazuje, da sam umèrli èovèk.

§. 54.

Voluntaria morte Sabinus interiisse creditus est. Mihi visus sum captus esse. Ipse sibi injurius esse videbatur. Nuntiatum est adessee Scipionem cum exercitu. Venerem Adonidi nupsisse proditum est. Cyrum omnium militum nomina tenuisse creditum est. Nuntiatum mihi est C. Fannium decessisse. Traditum est Homerum caecum fuisse. Zoroaster, rex Bactrianorum, primus dicitur siderum motus diligentissime spectasse. Consules jubentur scribere exercitum. Senatores vetiti sunt ingredi Aegyptum.

Veli se, da su Fenièani bili vèrlo vèšti (*peritus*) mornari (*nauta*). Čita se, da su stari Slavjani bili vèrlo miroljubni. Zapovèdale se je Punom, da izgaraju mèrtvace. Zabranjeno je Punom psetine (*caro canina*) jesti (*vesci inst.*). Zapovèda nam se, da odbrodimo (*vela ventis dare*). Pripovèda nam se, da su Apollo i Diana rodjeni na ostèrvu Delu. Zapovèdano je Hannibalu, da se povrati u Afriku.

O starih Slavjanih.

Čita se, da su stari Slavjani bili u ratu vèrlo milosèrdni, te se veli, da su zarobljenikom ostavljali prosto, ili kuèi se povratiti, ili kod njih u slobodi živiti. Pripovèda se, da su Slavjani u najstarije doba gojili poljodèlstvo. Čita se, da su Slavjani bili vèrlo gostoljubni (*hospitalis, e*), te su svakoga, koji bi uvrèdio ili zlostavio gosta, smèrtju kaznili. Čita se, da su Slavjani imali više bogovah, medju kojima, veli se, da je bio pèrvi Perun.

§. 55.

His fidem habemus, quos plus intelligere, quam nos, arbitramur. Si in eos, quos speramus nobis profuturos (esse), non dubitamus officia conferre, quales in eos esse debemus, qui jam profuerunt? Quis animo aequo videt eum, quem impure ac flagitiose putet vivere? Apollonius eos, quos judicabat non posse oratores eva-

dere, dimisit. Gratiam habeo Simonidi illi, quem primum ferunt artem memoriae protulisse. Praeterire non possum Hamilicarem et Hannibalem, quos et animi magnitudine et calliditate omnes in Africa natos praestitisse constat. Suscipis onus officii, quod te putas sustinere posse. Britanniae pars interior ab iis incolitur, quos natos in insula ipsa esse dicunt. Negare aliquid ei, durum admodum mihi videbatur.

Pas, za koga znamo, da je najvėrnija ȳivotinja, koti slėpe mlade (*parėre catulos*). Zvėzde, o kojih nėkoji misle, da su veoma malene, nadilaze veliėinom našu zemlju. Hram Dianin, o kom pisci pripovėdaju, da je bio veoma sjajan (*magnificus*), veli se, da je Herostrat uȳgao (*tėrp.*). Vėtar, o kom fizici uėe, da je ganut (*commovėre*) zrak, ima toliku jakost, da izkorėnjuje najveėe stromove. — Labud (*olor*), o kom su stari vėrovali, da umiruė ȳalostno (*febiliter*) pėva, veėi je nego guska. Za prolėtje znamo, da je najugodnije doba godiȳta.

Odsėk ȳesti.

Poraba veznikah.

§. 56.

Za porabu vremenah u ovisnih izrekah neka sluȳi ova skriȳaljka:

U glavnom stavku	U podredjenom stavku	
Praesens	praesens perfekt futurum ili praes. conj.	u isto vrėme prije poslė
Kojegod proȳlo vrėme	imperfekt plusquamperfekt futurum ili imperf. conj.	u isto vrėme prije poslė
Futurum	futurum futurum exactum futurum ili praesens conj.	u isto vrėme prije poslė

Virtus satis habet virium, ut se ipsa tueatur. Legum idcirco omnes servi sumus, ut liberi esse possimus. Romani ab aratro abduxerunt Cincinnatum, ut dictator esset. Marcellus in aedilitate sua velis forum obumbravit, ut (quo) salubrius litigantes consisterent. Philosophia adhortatur, ut deo libenter pareamus. Si omnia fecit, ut sanaret, peregit medicus partes suas. Senatus imperavit decemviris, ut libros Sibyllinos inspicerent. Placuit Caesari, ut ad Ariovistum legatos mitteret. Impellimur natura, ut prodesse velimus quam plurimis. Tribuni plebis postulant, ut sacrosancti habeantur. Consuli permissum est, ut duas legiones scriberet. Inventa sunt specula, ut homo ipse se nosceret.

Neimate dosta snage, da sami sebe branite. Zato smo svi sluge zakonah, da možemo kano slobodni u domovini živiti. Cincinat je bio zato od pluga odveden, da kano diktator vojsku proti Aequom vodi. Brinite se u mladosti, da možete u starosti dobro živiti. Roditelji vas opominju, da se pekorite božjim i čovječjim zakonom. Sve si učinio, lěčniče, da ovu težku ranu izlěčiš. Pithija zapovědi Atenjanom, da Miltiada za vodju uzmu (*ducem suměre*). Ista nas narav goni, da želimo (*appetěre*) ugodne stvاري. Dopada se senatu, što sam svoje mněnje u kratko rekao. Senat je odobrio, da se dignu 4000 pěšakah (*pedes, itis*) i 600 konjanikah.

§. 57.

Tactus toto corpore fusus est, ut omnes ictus omnesque nimios et frigoris et caloris appulsus sentire possimus. Mortem, ut nunquam timeas, semper cogita. In naturis hominum dissimilitudines sunt, ut alios dulcia, alios subamara delectent. Arboribus consita Italia est, ut tota pomarium videatur. Quis tam demens est, ut sua voluntate moereat? Totae res rusticae ejusmodi sunt, ut eas non ratio, neque labor, sed res incertissimae, venti tempestatesque modērentur. Habet has vices conditio mortalium, ut adversa ex secundis, ex adversis secunda nascantur. Hoc quotidie meditare, ut possis aequo animo vitam relinquere.

Narav je ljudih tako različita, da se někoji nasladjuju slatkimi, a někoji žuhkimi stvarmi. Pilad je tako ljubio Oresta, da je hotio za njega umrěti. Tko je tako bezuman, da mu je milija (*potior esse*) žalost nego radost? Tolika je množina zvězdah, da se nemogu prebrojiti. Čověčji je život takov, da se srěća i nesrěća izměnjuju (*variant secundae adversaeque res*).

§. 58.

Discipulos moneo, ut praeceptores suos non minus, quam ipsa studia ament, et parentes esse, non quidem corporum, sed mentium credant. Quum praecipitur; ut nobismet ipsis imperemus, hoc praecipitur, ut ratio coërceat temeritatem. Magnopere te hortor, ut non solum orationes meas, sed hos etiam de philosophia libros studiose legas. Si non ipsi honesto movemur, ut boni viri simus, sed utilitate aliqua atque fructu, callidi sumus, non boni. Rogari non debeo, ut faciam, quae mihi non facere turpissimum est. Peto a te, vel si patēris, oro, ut homines miseros et fortuna magis, quam culpa calamitosos, conserves incolumes.

Učenici se opominju, do nebudu manje pokorni učiteljem, nego roditeljem. Um nalaže, da uzpregnete sèrditost. Zahtěvam od vas, da Ciceronove govore marljivo čitate. Euristej zapovědi Herkulu, da mu donese (*adferre*) oružje amazonske kraljice. Tko se sklanja korištju, da bude pošten, njega treba zvati lukavim a ne poštenim. Prosim vas, da samo ono činite, što je častno. Domočina od vas zahtěva, da pograbite (*capěre*) oružje.

§. 59.

Fit, nescio quomodo, ut magis in aliis cernamus, quam in nobismet ipsis, si quid delinquitur. Fieri potest, ut fallar. Plerisque accidit, ut praesidio literarum diligentiam in perdiscendo ac memoriam remittant. Persaepe evenit, ut utilitas cum honestate certet. Tantum abest, ut enervetur oratio apta compositione verborum, ut aliter in ea vis esse non possit. Tantum abest, ut nostra miremur, ut nobis non satisfaciat ipse Demosthenes. Tantum abfuit, ut civilia certamina terror externus cohiberet, ut contra eo violentior potestas tribunitia esset. Reliquum est, ut certemus officiis inter nos. Restat, ut doceam, omnia in hoc mundo hominum causa facta esse.

Obično biva, da opažavamo samo tudje mane, a svojih i nevidimo. Věrlo često biva, da se varamo. Ratovi gradjanski nisu se svėršili, dapače silnije su još planuli (*exardescěre*). Nebiva ředko, da mladići popuste u svojoj marljivosti u učenju. Još mi preostaje (*restare*), da te zaprosim, da čas prije (*quam primum*) k nam dodješ. Još mi preostaje, da govorim o dužnostih mladićah. Ako ova vėst (*nuntius*) nije ugodna (*exoptatus*), to odatle slědi, da je žalostna.

§. 60.

Illud natura non patitur, ut aliorum spoliis nostras facultates augeamus. Expedit omnibus, ut singulae civitates sua jura et suas leges habeant. Omne corpus mutabile est, ita efficitur, ut omne corpus mortale sit. Si Apollo monet, ut se quisque noscat, non praecipit, ut membra nostra, aut staturam figuramve noscamus. Caesar ad Lamiam scripsit, ut ad ludos omnia pararet. Equidem vellem, ut aliquando redires. Caesar Dolabellae dixit, ut ad me scriberet, ut in Italiam quam primum venirem.

Narav nedopuštja, da tudjim plěnom svoj imetak umnožiš. Pravo je, da svoje roditelje isto tako ljubiš, kano i sama sebe. Za sve je gradjane koristno, da su dani (*ferre*) zakoni. Prijatelj mi piše, da mu kupim knjigah. Otac mi reče, da ti pišem, da čas prije kući pohitiš (*properare*). Nastojte (*operam dare*), da mišljenjem i učenjem duh branite (*mentem alere*). Ako ova izreka (*enunciatio*) nije istinita, slědi, da je lažljiva.

§. 61.

Caesar monuit, ad nutum omnes res administrarentur. Caesar Labieno mandat, Remos adeat atque in officio contineat. Deos quaesumus, consilia tua reipublicae salutaria sint et tibi. Malo te sapiens hostis metuat, quam stulti cives laudent. Tu velim tuam et Tulliae valetudinem cures. Vult princeps omnium esse. Studet optatam cursu contingere metam. Caesar C. Silio ire in Cattos imperat. Miltiades insulas, quae barbaros adjuverant, ad officium redire coëgit.

Svaki dan molim Boga, da moje dělo bude spasonosno i meni i drugim. Volim, da si pametan i pošten, nego odličan i bogat. Čini, da saznadem, kako si. Bolest je prisilila Agatokla povratiti se u Siciliju. Um nas isti opominje, da drugim koristimo. Nastojte, da postignete željenu svěrhu. Hoću da svoga prijatelja braniš. Caesar naloži četvërtoj legiji, da zauzme (*occupare*) bližnje bërdašce. Tako živi, da budeš svim ljudem vërlo drag. Prisiliti ćemo vas, da izpunite svoju dužnost.

§. 62.

Socrates ita in judicio capitis pro se ipse dixit, ut non supplex aut reus, sed magister aut dominus videretur esse judicium. Quis est tam miser, ut non dei munificentiam senserit. Simultates Caesar nullas tam

graves excepit unquam, ut non libens deponeret. Nemo adeo ferus est, ut non mitescere possit. Lucullus Mithridatem adeo cecidit, ut Granicus et Aesepus cruenti redderentur. Rerum natura prospexit, ne quis insepultus esset. Pulcherrimum existimo, severitatem comitatemque miscere, ne illa in tristitiam, haec in petulantiam procedat. Reges plures generantur apibus, ne desint. Postea ex his soboles quum adulta esse coepit, deterrimos necant, ne distrahant agmina. Angustias Themistocles quaerebat, ne multitudine circumiretur.

Aristid je bio takò pravičan, da se nije mogao ukoriti. Tako je sigurno posjedovanje (*possessio*) krèposti, da se nemože izgubiti niti brodolomljem (*naufragium*) niti požarom. Tko je tako siromah, da nebi mogao druge pomoći? Nikad nisi počutio tolike mèržnje proti komu (*odium in aliquem concipere*), da je nebi rado zabacio. Nitko nije tako opak, da se nebi mogao popraviti. Nèkoje su česti svèta tako studene, da se u njih nemože stanovati. Narav se brini, da se mèrtvacì zakapaju. Sjedinite prijatnost i ozbiljnost, da se ona neizopači u nestašnost, a ova u žalost. Hannibal je ostavio Kartaginu, da je nedadu (*tradere*) Rimljanom. Čuvajte se, dèco, da nebunite pčelah.

§. 63.

Hannibal, ne vitam alieno arbitrio dimitteret, venenum sumpsit. Atticus, quamdiu Athenis fuit, ne qua sibi statua poneretur, restitit. Hoc te rogo, ne demittas animum. Cave, ne quid stulte, ne quid temere dicas aut facias contra potentes. Gallinae avesque reliquae pennis foveant pullos, ne frigore laedantur. Nemo prudens punit, quia peccatum est, sed ne peccetur. Auditus flexuosum iter habet, ne quid intrare possit. Solon edixit, ne quis sepulcra deleret. In dolore maxime providendum est, ne quid abjecte, ne quid serviliter muliebriter faciamus.

Bèžite, mladići, društvo opakih, da se nepokvarite (*corrumpere*). Alexander je nagovarao svoje vojake, da se neuplaše (*movere*) od množine dušmanah. Čuvajte se, da vas lastivci ne prevare (*decipere*). Vètrovi čine, da se zrak nenapuni škodljivimi parami (*noxii vaporibus implere*). Kaznimo, da se opet nepogrèši. Da nedodje živ u ruke dušmanske (*in manus alicujus incidere*), popio je Hannibal otrov. Čuvajte vrata, da neprovala (*irrumperere*) dušmani. Nastojte, da se u pogibelji neprepadete.

§. 64.

Caesar toti exercitui imperavit, ne concurrerent. Caesar cum Pompejo Crassoque iniit societatem, ne quid ageretur in republica, quod displicuisset ulli e tribus. Romani Albam, unde ipsi oriundi erant, a fundamentis proruerunt, ne stirpis, ne originum suarum memoria exstaret. Videndum est, ne major sit benignitas, quam facultates. Timebam, ne evenirent ea, quae acciderant.

Vodja zapověda vojsci, da neudare na dušmanina (*in hostem invadere*). Diktator je zapovědao, da se nitko nebori izvan reda (*extra ordinem*). Pazite, konzuli, da nebi dëržava štetovala (*detrimentum capere*). Rimljani su razorili Kartaginu, da se rimska dëržava opet u pogibelj neuvede (*in discrimen vocare*). Opaki se uvěk boje, da im se opačine neodkriju (*patefacere*). Bojim se, da prevêrnete odluku (*consilium mutare*). Pazi, da ti darežljivost nebude veća od imetka. K vam se utičemo (*confugere ad aliquem*), da nas nebi dušmani zlostavili (*aspere tractare*).

§. 65.

In pugna ad Mundam Caesar initio adeo victus est, ut se ipse interficere vellet, ne post tantam gloriam belli in manus filiorum Pompeji veniret. Cavete, ne ira abripiamini in puniendo. Romanis placuit, ne consules imperium longius quam unum annum haberent. Ager non semel aratur, sed novatur, et iteratur, quo meliores foetus possit et grandiores edere. Obducuntur libro aut cortice trunci, quo sint a frigoribus et caloribus tutiores. Ephori valvas aedis obstruxerunt, quo facilius sub divo interiret Pausanias.

Mnogi su sami sebe ubili, da nedodju živi u ruke dušmanske. Tebe je sêrditost tako zaněla, da si nekriva (*culpa vacuus*) kaznio. Medvede svlada (*premère*) zimi (*per*) tako težak san, da se nemogu niti ranami probuditi (*excitare*). Oganj potrebuje (*indigere*) hrane, da gori (*ardere*). Rimljanom se je dopadalo, da konzuli imadu vêrhovnu vlast jednu godinu. Polje se obično tri puta ore, da rodi (*ferre s akuzat.*) obilnijim (*uber*) i boljim plodom. Syrakuzanac Hiero dade 200 talenatah, da dobije (*impetrare*) mir od Rimljanah. Vodja prosi i zaklinje (*obsecrare*) vojakе, da nesdvoje (*desperare*) o svojem spasu. Vojakom se obećavaju (*proponere*) nagrade, da se to hrabrije bore.

§. 66.

Themistocles apud magistratum senatumque Lacedaemoniorum liberrime professus est Athenienses suo con-

silio deos publicos suosque patrios ac penates, quo facilius possent ab hoste defendere, muris sepsisse. Quum Themistocles ad Admetum, Molossorum regem venisset, et in praesentia rex abesset, quo majore religione se receptum tueretur, filiam ejus parvulam arripuit, et cum ea se in sacrarium, quod summa colebatur caerimonia, conjecit. Levat interdum medicina in praesentia aegrum corpus, quo mox in graviores morbum recidat.

Tabor se opasa obkopen i jamom, da se uzmože tim laglje braniti. Mlado se stabaloe (*arbuscula*) zimi ogradi slamom (*stramine sepiře*), da ga studen neizšteti. (têrp.) Dëci obećavamo nagrađe, da budu tim marljivija. Konjanici podbadaju (*subdëre calcaria*) konje (*dat.*), da tim bërže teku. Zakon neka bude kratak, da se tim laglje zapamti (*memoria tenëre*). Pišemo listove svojim prijateljem, da se uzmožemo s njimi u daljini razgovarati. Ja se neprepirem (*disputare*) sa Stoici, jer me stid (*pudor*) prëči.

§. 67.

Senectus non impedit, quominus literarum studia teneamus usque ad ultimum tempus senectutis. Isocrati, quominus haberetur summus orator, non offecit, quod, infirmitate vocis, ne in publico diceret, impediretur. Rebus terrenis multa externa, quominus perficiantur, possunt obsistere. Quid obstat, quominus Deus sit beatus? Levia ponderibus inhibentur, quominus evolent. Superbia non obstabat Romanis, quominus aliena instituta, dummodo proba essent, imitarentur. Qui agrum meum colit, agro beneficium non dat, sed mihi, et qui domum meam, quominus ruat, fulcit, praestat mihi (beneficium); ipsa enim domus sine sensu est. Saepe accidit in mari, ut naves teneantur, quominus in portum pervenire possint. Histiaeus Milesius obstitit, quominus pons solveretur.

Špartanci su jačili (*durare*) tëlеса дëčakah i mladicaħ, da budu tim valjaniji za boj. Korita (*carina*) se velikih brodovah okivaju (*obducëre*) željezom i bakrom (*cuprum*), da budu sigurnija od (*contra*) klisurah (*scopulus*). Slaboća je glasa preprëčila, da ovoga govornika nisu svi čuli (têrp.). Ništa me neće prëčiti, da neradim oko naukah (*colëre aliquid*) do konca svoga života. Mnogo nas može zaprëčiti, da neizvedemo svojih nakanah (*propositum*). Mëržnja i govori neće mi preprëčiti, da istinu (*verum*) nekažem. Alpe nisu prëčile Hannibalu, da svoju vojsku u Italiju nedovede. Strasti nam prëče, da nevidimo istine. Poduprite kuću, da se nesruši.

§. 68.

Manlius Torquatus bello gallico filium suum, quod is contra imperium in hostes pugnaverit, necari jussit. Inter inanimum et animal hoc maxime interest, quod inanimum nihil agit, animal agit aliquid. Quanta est benignitas naturae, quod tam multa, tam varia tamque jucunda gignit. Phocion in eo offenderat, quod amicitiae fidem non praestiterat. Hoc uno praestamus vel maxime feris, quod colloquimur inter nos, et quod exprimere dicendo sensa possumus. Pulchritudo corporis apta compositione membrorum movet oculos, et delectat hoc ipso, quod inter se omnes partes cum quodam lepore consentiunt.

Medju dušom životinjskom i čovječjom ta je razlika, da ona umire, a ova neumire. Pogrěšio si, što si za svoje slabo skėrbio. Kolika je dobrota božja, što nam svaki dan čini nebrojenih dobročinstvah (*beneficio aliquem adficere*). Tim nadkriljujemo životinje, što imamo um i govor. Hortensij se hvali (*gloriari*), da nije nikad bio u gradjanskom ratu. Strasti přeče, da se ljudi neslažu. Nebrojena dobročinstva izkazuje nam Bog svaki dan; pa odatle slėdi, da je vrlo dobrotiv.

§. 69.

Qui benigniores esse volunt, quam res patitur, primum in eo peccant, quod injuriosi sunt in proximos. Inter hominem et belluam hoc maxime interest, quod haec ad id solum, quod praesens est, se accommodat; homo autem causas rerum videt earumque progressus. Cato mirari se dicebat, quod non rideret haruspex, haruspicem quum vidisset. Magnum beneficium naturae est, quod necesse est mori. Socrates accusatus est, quod corrumpere juventutem, et novas superstitiones introduceret. Phalereus Demetrius Periclem vituperat, quod tantam pecuniam in praeclara illa propylaea conjecerit. Laudat Afranium Panaetius, quod fuerit abstinent. Benefacis, quod me adjuvas.

Uzrok naših zalah jest i to, što živimo po (*ad*) primėrih. Prijateljski radiš, što me podupireš. Višeput se nedopadamo drugim, jer se dopadamo samim sebi. Najveći je ures čovėka, što ima um. Tužen si, što nisi rėči dėržao (*fidem servare*). Źalimo (*dolere*), što su mnoga pisma starih propala (*perire*). Hvalimo Epaminondu, što je zaboravio (*oblivisci*) krivice svojih sagradjanah.

Virgilij je bio tako ukusan pjesnik (*elegans poeta*), da je malone (*paene*) Homera dostigao (*assequi*). Sullini propisi (*proscriptio*) učiniše, da su bili ubijeni najbolji građani. Bojimo se, da dušmanin učini odluku (*consilium capere*) nam pogibeljnu. Reči su laskateljah sladke, da se lakovérni tim lasnije prevare (*decipere*).

§. 70.

Quod scire vis, qua quisque in te fide sit et voluntate, difficile dictu est de singulis. Quod spiratis, quod vocem mittitis, quod formas hominum habetis, indignantur. Num reprehendis, quod libertus juvabat patronum eum, qui tum in miseriis erat? Eumeni multum inter Macedones viventi detraxit, quod alienae erat civitatis. Ad communem omnium trepidationem accessit, quod phalanx Macedonum, gravis atque immobilis, non circumagere se poterat. Exercitus omnis lacrimis Alexandrum deprecatur, finem tandem belli faceret. Magnum fac animum habeas et spem bonam. Quid laetaris, quod ab hominibus iis laudaris, quos non potes ipse laudare?

Filip je ukorio svoga Alexandra, što je nastojavao (*studere*) darovi (*largitio*) steći (*consequi*) privérženost puka. To je bila najveća slava Caesarova, što je pobédio ne samo svoje dušmane nego i svoju sèrditost. Neraduj se, što te ljudi hvale (*tèrp.*). Što mi pišeš, da dodjem u Rim, uvidjam, da mora tako biti. Nemožemo da gledamo (*intueri*) ubojicu (*homicida*), da nas strah neobuzme (*percellere*, *tèrp.*). Bili smo u pogibelji, da nas gusari (*pirata*) zaròbe (*tèrp.*). Strah smèrti uplašì mnoge, da zlo nečine. Poslasmò glasnika, da naš prijatelj tu radostnu vèst tim bérže (*cito*) saznade (*comperire*). Meso se soli (*sale condire*), da nesagnjili (*putrescere*).

§. 71.

Epaminondas quum vicisset Lacedaemonios apud Mantineam, atque ipse gravi vulnere exanimari se videret, quaesivit, salvusne esset clypeus. Antigonus, quum adversus Seleucum Lysimachumque dimicaret, in proelio occisus est. Alexander, quum interemisset Clitum, familiarem suum, vix a se manus abstinuit. Thucydides libros suos scripsisse dicitur, quum a patria remotus atque in exilium pulsus esset. Quum deletus exercitus amissaeque Hispaniae viderentur, vir unus res perditas restituit. Themistocles quum multa regi esset pollicitus, magnis muneribus ab Artaxerxe donatus, in Asiam rediit.

Quum Lysander, praefectus classis, in bello multa crudeliter avareque fecisset, petiit a Pharnabazo, ut ad Ephoros sibi testimonium daret, quanta sanctitate bellum gessisset sociosque tractasset.

Kadgod nas budu izsmčhavali (*irridere, tērp.*) ludjaci, nećemo se sērditi. Kad je tvoj brat došao, obuze (*adficere, tērp.*) me prevelika radost. Kad nisu Atenjani nikako mogli uzbiti navale (*impetus, us*) dušmanske, ostaviše grad. Kad je Epaminonda čuo, da su Boeotjani pobédili, iztērgnu željezo iz tēla. Kad je Pelopida ukorio (*tērp.*) Epaminondu, što neostavlja sinovah, reče ovaj: ja ostavljam leuktričku bitku kano kēer, koja će biti neumērla. Kad je Alexander sišao u rēku Cydnu, da putem (*iter*) utrudjeno (*fatigare*) tēlo ojači (*reficere*), počēše mu se uda ukočivati (*torpēre*).

§. 72.

O veznom u neupravnih pitanjih.

Opazka. Kad su dva pitanja, od kojih se drugo naški počima sa *ili*, u latinskom se jeziku ovako postupa: a) pred pēvo se pitanje nemetju nikakve upitne čestice, a pred drugo *an*; b) pred pēvo se pitanje metju upitne čestice: *ne, nun, nonne, utrum*, a pred drugo *an*.

Hodie igitur pater tuus rediit? Miser ergo Archelaus est? Non vis esse justus sine gloria? Tu orationes nobis veteres explicabis? Estne frater intus? Haecce domus tua est? Num negare audes? Quid taces? Num imperatorum scientia nihil est, quia summus imperator interdum fugit? Canis lupo nonne similis est? Nonne poētae post mortem nobilitari volunt? Sol mobilis est, an immobilis? Tarquinius Superbus Prisci Tarquinii filius, neposne fuit? Virtus suamne propter dignitatem, an propter fructus aliquos expetitur? Utrum major est sol, an minor, quam terra? Num aves pilis, an plumis teguntur?

Dodje li dakle danas tvoj otac? Je li tvoj otac kod kuće? Nisu li vuči psom slični? Neželi li svatko biti srēčan? Je li mēsec veći od zemlje? Ima li jedan svēt ili više? Je li zlato teže ili olovo? Neznam, imam li u Arpinu ostati, ili u Rim doći? Vojak upita Arhimeda, tko je? Hoćeš li da više njih ljubiš, ili malo njih? Jesu li bile Amazonke ili ne? Kaži mi, pada li tuča (*grandinare*) lēti ili zimi? Znaš li, kamo (*quo*) idu (*se conferre*) ptice skitalice (*avis peregrinans*)?

§. 73.

Pecunia, honores, forma, valetudo quamdiu affutura sint, certum sciri nullo modo potest. Ciconiae quonam e

loco veniant, aut quo se conferant, incompertum adhuc est. Quaesieras ex me, nonne putarem, inveniri verum potuisse. Si sitis, nihil interest, utrum aqua sit, an vinum; nec refert, utrum sit aureum poculum, an vitreum, an manus concava. Dionysius, quum bellum adversus eum Syracusani decrevissent, diu dubitavit, imperium deponeret, an bello resisteret. Hoccine agis, an non? Num tu intelligis, quid hic narret? Qualis sit animus, ipse animus nescit. Omnes tendunt ad gaudium, sed unde stabile magnumque consequantur, ignorant. Vide, quanta in te sit suavitas. Unum illud nescio, gratulerne tibi, an timeam?

Neznamo, gdje nas smert čeka. Ti znaš, što želimo, što u buduće (*in posterum*) naměřavamo (*destinare*.) Nemogu kazati, kako me je tvoj list razveselio. Možeš li znati, dokle će trajati tvoje zdravlje? Pitao si me, da li znam, kamo idu yode. Nisam jošte odredio, što da radim. Kad su Thala upitali (*tèrp.*), što je najstarije (*vetustus*), odgovori: Bog, jer nije nikad počeo (*coepi*) biti. Antigon odgovori svomu sinu, koji je pitao, kad da digne (*movere*) tabor: Zar se bojiš, da nećeš ti sam trublje (*tuba*) čuti? Kad su Alexandra upitali (*tèrp.*), gdje (*ubinam*) čuva (*recondere*) svoje blago (*thesauri*), reče: Kod prijateljah. Pazi, komu, kako, kada i zašto činiš dobročinstvo. Znaš li, zašto su Syrakuzani navěstili boj Dionysiju?

§. 74.

O veznom dopustnom, željnom i zapovēdnom.

Opazka. Veznici: *licet, quamvis, quantumvis, quantumlibet* zahtēvaju uvēk vezni. *Quamquam*, zahtēva uvēk pokazni.

Vita brevis est, licet supra mille annos exeat. Licet ipsa vitium sit ambitio, frequenter tamen causa virtutum est. Fremant omnes licet, dicam tamen, quod sentio. Si quid effici non potest, deliberatio tollitur, quamvis utile sit. Assentatio quamvis pernicioza sit, nocere tamen nemini potest, nisi ei, qui eam recipit et ea delectatur. Quod turpe est, id quamvis occultetur, tamen honestum fieri nullo modo potest. Vitia mentis, quantumvis exigua sint, in majus excedunt.

Živiti ću pošteno, ma neimao odatle nikakve koristi. Svi ljudi pogrēše kadšto, ma bili najbolji Premda je Aristid bio najpravičniji izmedju Atenjanah, prognashe ga ipak iz domovine (*in exilium mittere, tèrp.*) Mudar uzpreza (*reprimere*) svoj gnjev, ma ga

i gèrdili (*maledicta in aliquem conferre tèrp.*). Malica (*pumilio*) nije velik, ma se i na bèrdo popeo (*in monte consistère*); gorostas (*colossus*) zadržati će (*servare*) svoju veličinu, ma stajo i u jami (*fovea*). Sve da sam ja kriv, ti nisi ipak manje od mene. Premda si pobèdio, odrekao si se ipak svoga prava. Sramotno dèlo nije nikad častno, ma koliko se izgovaralo (*excusare*).

§. 75.

Si me diligis, excita ex somno tuas literas humanitatemque. Medici, quamquam saepe intelligunt, tamen nunquam aegris dicunt, illo morbo eos esse morituros. Quamquam adeo excellebat Aristides abstinencia, ut unus cognomine Justus esset adpellatus, tamen exsilio decem annorum multatus est. Quamquam omnis virtus nos ad se allicit, tamen justitia et liberalitas id maxime efficit.

Premda je Focion Atenjanin predvodio (*praeesse*) vojsku (*dat.*), to je ipak neporočnost (*integritas*) njegova života poznatija (*notus*), nego njegove vojničke zasluge (*labor rei militaris*). Premda je vodja i srèća ostavila vojake, voliše ipak boreć se umrèti, nego predati se (*se dedère*). Sve da vam i priporučam onu krèpost, priporučam vam ipak osobito pravičnost. Sve da i je slavica mana, to postaju ipak od nje slavna dèla. Služiti ću ti (*dat.*), ma me i netrebovao. Premda je taj savèt bio vèrlo spasonosan za Darija, nije ga ipak slèdio (*sequi*). Premda istina radja mèržnju, neću se ipak uztezati govoriti istinu. Nitko nemože biti bez tudje pomoći, ma bio još bogatiji.

§. 76.

Utinam tam facile vera invenire possem, quam falsa convincere! Dii prohibeant a vobis impias mentes! Hoc dii bene vertant! Utinam ea res ei voluptati sit! gloriae quidem video fore. Cuperem vultum videre tuum. Vellem te ad Stoicos inclinavisse. Illic vivere vellem! Peream male, si non optimum erat. Velim mihi ignoscas. Quidquid veniet in mentem, scribas velim. Malim indisertam optare prudentiam, quam stultitiam loquacem. Utinam modo conata perficere possim! Valeant cives mei, valeant; sint incolumes, sint florentes, sint beati; stet haec urbs praeclara, mihique patria carissima! Modo audiivi quartanam (sc. febrim) a te discessisse. Utinam reliquis mortalibus, ut Scythis, similis moderatio et abstinencia foret! Subscripsère quidam Bruti statuae: Utinam viveres! Utinam, ut culpam, sic etiam suspicionem vitare potuissem! Quam vellem, Darius aliquid ex hac indole hausisset!

O da samo svi krēpost ljube! Da Bog odvrati od tebe opakū misao! Okrenuo to Bog na dobro (*bene*)! O da je samo svim istina mila! U Italiji bi rado živio (*cupēre, vivēre*)! Kako bi rado laž oprovērgao! Volio bi biti siromah nego neznalica. O da smo mogli svoju odluku izvēršiti! O da nam samo prijatelj ozdravi (*convalescēre*)! O da nam samo otac živi! Da možemo samo sumnju izbēći! Umro, ako budem drugčije (*aliter*) pisao, nego što (*ac*) mislim (*sentire*). O da gradjani oružje polože (*deponere*). Živio (*conservare*) te Bog dugo domovini i rodu (*tuis*). Da nisu (*ne*) samo bogovi čovēku lukavost (*calliditas*) dali! Da nije samo August osvojio Nēmačku! Dao (*largiri*) ti Bog zdravlje (*prosper, valetudo*).

§. 77.

Quum te bene confirmāris, ad nos venias. Dulce etiam fugias, quod fieri amarum potest. Feras, quod vitare non potes. Amicus populo romano sis, et scias multos nostri similes in civitate romana esse. Donis impii ne placare audeant deos. Qui dedit beneficium taceat, narret, qui accepit. Placeat homini, quidquid deo placuit. Religio et fides anteponatur justitiae. Assidue cogitemus tam de nostra, quam omnium, quos diligimus, mortalitate. Noli expectare longas preces. Nolite id velle, quod fieri non potest, Cave festines. Hunc tu virum ne dimiseris. Quis sapiens bono confidat fragili?

Da kupimo, što je potrebno. Šuti, ako si komu koje dobročinstvo učinio, a govori, ako si koje primio. Da bēžimo laskatelje. Da vēžbamo pamet. Da hitimo. Da slēdimo (*imitari*) primēr dobrih. Da ublažimo Boga popravljenim životom (*mores*). Prava domovine neka ti budu svetija, nego prava prijateljstva. Nečekaj, dok te pozovu na dēlo (*tērp.*). Što možete sami učiniti, nečinite po (*per*) drugih. Tko bi pobrojio zvēzde? Da nevērujemo lažcem.

§. 78.

Obsecro populares, ferte misero atque innocenti auxilium, subvenite inopi. Si vis amari, ama. Egredere ex urbe, Catilina, libera rempublicam metu, in exilium proficiscere. Vivite felices. Audi Jupiter, et tu Juno, Quirine, diique omnes coelestes, vosque terrestres, vosque inferi audite. Tu ne viola Cererem. Nimium ne crede colori. Quod facere turpe est, dicere ne honestum puta. Virgines Vestales in urbe custodiunto ignem sempiternum. Censores bini sunt, magistratum quinquen-

nium habento, reliqui magistratus annui sunt. Causam investigato in re nova atque admirabili. Magistratus domum ne capiunto neve danto. Ad has literas, quum poteris, rescribes, Si quid acciderit novi, facies, ut sciam. Nolite putare homines sceleratos terreri furiarum taedis ardentibus. Cura, ut valeas. Noli agere confuse. Fac cogites, in quanta calamitate sis, et memineris te virum (esse). Libros tuos cave cuiquam tradas.

Pomozi meni siromahu. Ljubite, ako hoćete da vas ljube. Odlazite iz grada, opaki. Oslobodite nas straha. Zdravstvuj i sjetaj se mene. Drugim oprostí (*ignoscere*) često, sebi nikada. Dobro puka neka bude poglavarom najveći (*summus*) zakon. Dva neka budu s kraljevskom vlastju (*imperium*) i ovi neka se zovu konzuli. Bijaše zakon Solonov: Tko primi (*recipere*) prognika, neka se i on progna (*in exilium mittere*); jer prezire (*spernere*) državne zakone. Nehvalite, što se nemože hvaliti. Nemislite, da se svi ljudi daju odstrašiti (*deterre*) od opasne strahom kazne. Radi uvijek (*perpetuo*), što si dosad radio. Nastoj (*facere*), da što prije (*quam primum*) dodješ. Odgovori mi na (*ad*) sve. Čekaj me (*expectare*) prije Idah Marca (*Idus Martiae*).

§. 79.

O veznom za zaimenom odnosnim.

Non sum tam insolens, qui Jovem me esse dicam. Verba reperta sunt, non quae impedirent, sed quae indicarent voluntatem. Artaxerxes Iphicratem ab Atheniensibus petivit ducem, quem praeficeret exercitui conductio. Populus romanus tribunos plebis creavit, per quos contra senatum et consules tutus esse posset. Nulla acies humani ingenii tanta est, quae penetrare in coelum aut in terram intrare possit. Majus gaudium fuit, quam quod universum homines caperent. Secutae sunt tempestates, quae hostem a pugna prohiberent. Nulla gens tam fera est, cujus mentem non imbuerit Dei opinio.

Rat je takov (*ejusmodi*), da mu nemožemo predviditi (*praevidere*) konca. Nećeš lako naći takova umotvora (*artificium*), koji bi bio posve (*omni ex parte*) savršen (*perfectus*). Nisam tako dervovit, da mislim, da sve znam. Slova (*literae*) su iznadjena porad potomstva (*posteritas*), da doskoče (*subsidio esse*) zaboravi (*oblivio*). Tribuni su postavljeni, da puk (*plebs*) proti patricijem brane.

§. 80.

Cujus opes tantae esse possunt, quae sine multorum amicorum officiis stare possint? Ferocior oratio visa est, quam quae apud regem haberi posset. Macedones et majores et magis ramosas arbores caedebant, quam quas ferre cum armis miles posset. Ea est romana gens, quae victa quiescere nesciat. Nullum est officium tam sanctum, quod non avaritia violare soleat. Non is sum, qui his delecter literis, quae nostros animos a religione avocant. Non sumus ii, quos vituperare ne inimici quidem possint. Non ego is sum, qui omnia sciam. Mens vera est rerum iudex, sola enim digna est, cui credatur. Digna visa est res, propter quam dictator crearetur.

Čija je moć bila tolika, koju nebi bili kadšto satérli (*concutère tèrp.*)? Ovaj je čověk dèrzovitiji, nego da se u društvo uvede (*introducère in circulum*). Taj je tèrh težì, nego da ga mogu dva konja vući (*vehère, tèrp.*). Nisam takov čověk, koji bi sve kudìo. Nijedna dèržava nije tako čvèrsta, koju nebi nesloga gradjanska mogla upropastiti (*evertère*).

O v a n i b i k.

Narav je jednoga ovna providila (*munire*) tolikom jakoštju (*robur*), da mu nije mogao nijedan od ovnovah odolèti (*resistère*). Vèrhu toga (*praeterea*) odlikovao se je (*excellère*) tako dugimi i jakimì rogovì, da su nadilazili rogove svih ostalih ovnovah. Buduć da (*quum, vezni*) su mnoge od ovna odèržane (*reportare*) pobède bile takove, da su ih ne samo plašljive ovce, nego i ratoborni konji i psi cènili (*celebrare, tèrp.*), dèržahu ga svi za vrèdna (*aliquem dignum censere*), da se prozove kraljem ovnovah.

§. 81.

Vibullium Caesar idoneum judicavit, quem cum mandatis ad Pompejum mitteret. Pyrrhus ad Romanos legatum misit, qui pacem aequis conditionibus peteret. Homines sunt hac lege generati, qui tuerentur illum globum, quae terra dicitur. Philippus rex Aristotelem Alexandro filio doctorem accivit, a quo ille et agendi acciperet praecepta et loquendi. Non te puto esse eum, qui Jovi fulmen fabricatos esse Cyclōpas in Aetna putes. Non tu is es, quem nihil, nisi jus civile delectet.

Tko se je naučio slušati, onaj je vrèdan, da jèdnoč zapovèda. Mnogi su čini Rimljanah takovi, da se nevèrojatni čine.

Romul je odabrao (*legere*) sto starješinah, da po njihovu savětu sve radi. Kralj Filip pozvao je filosa Aristotela, da uči njegova sina Alexandra. Tko više cěni razbludu nego krěpost, nije vrėdan (*indignus est*), da se zove ćověkom. Mnoge su ćivotinje divljije, nego da se mogu ukrotiti (*mansuefacere*).

K o n a c.

Te su pohvale (*laudes*) ućinile (*facere s dva akuz.*) ovna oholim. Zato si izabere (*deligere*) velika bika, da se s njim bori (*decertare*). Dobroćudni (*benevolus*) bik odgovaraše ovna od borbe (*dehortari aliquem ab aliqua re*) i reće : Ti si slabiji, nego da se u borbi odćržiš (*subire certamen*). No objěstni ovan zabaci dobrohotnu opomenu (*monitum*), te navali (*invadere in*) na bika. Tada (*tum*) probode (*transfodere*) bik ludoga (*insanus*) protivnika (*adversarius*) rogovi i baci (*ejaculari*) ga daleko u zrak.

§. 82.

Alexander quum ad Achillis tumulum adstitisset, o fortunate, inquit, adolescens, qui tuae virtutis praeconem Homerum inveneris! Zopyrus, quum multa in conventu vitia collegisset in Socratem, derisus est a ceteris, qui illa in Socrate vitia non agnoscerent. O magna vis veritatis, quae contra hominum ingenia facile se semper ipsa defendat. Servum te esse oportet et nequam, hominem peregrinum atque advenam qui irrideas. Annon justa causa est, ut vos servem sedulo, quos tam grandi sim mercatus pecunia? Me, qui ad multam noctem vigilassem, arctus somnus complexus est. Magna est Pelopis culpa, qui non erudierit filium.

Alexander dćrćaše (*praedicare s dva akuz.*) Achilla za srććna, što je Homer općvao (*canere*) njegove ćine. Nitko ti nevěruje (*fidem habere*), što više obećaješ, nego dćrćiš (*praestare*). Ti si bezsraman ćověk, što niti meni nevěruješ. Zopira su izsmijali (*terp.*) što je Sokratu mnogo manah prišio (*falso tribuere*). Velika je tvoja krivnja, što si me ostavio. Pravo imaš, što tu knjigu marljivo ćuvaš, jer si ju skupo (*magna pecunia*) kupio. Pravom preziremo (*detestari*) Katilinu, što je proti domovini boj vodio. Ćudnovato je, da ima (*esse*) još sada ljudih, koji gatarom (*haridulus*) věruju, jer se njihovo gatanje (*praedictum*) svaki dan ćinom (*eventus*) oprověgava (*refellere*).

O d s ě k   s e d m i.

O dioniku budućega tìrpnoga i o gerundijih.

§. 83.

Videndum est, non modo quid quisque loquatur, sed etiam quid quisque sentiat. Etiam post malam segetem serendum est. Diligenter, quid quemque deceat, judicandum est. Ita agendum est, ut nos diligant vicini. Nemo unquam sapiens proditori credendum (esse) putavit. Orandum est, ut sit mens sana in corpore sano. Confitendum est omne animal esse mortale. Non corpori soli subveniendum est, sed menti atque animo multo magis. Num quis haruspicem consulit, quemadmodum sit cum parentibus, cum fratribus, cum amicis vivendum?

Treba učiti. Mora se jesti, piti i spavati, da se snaga tĕla uzdrží. U nesrĕci nevalja sdvojiti. Tako treba raditi, da nas mudri i pošteni hvale (*tĕrp.*). Trebati će uvĕk oprostiti (*ignoscere*). Nevalja lagati. Nevalja se uklanjati (*deflectere*) s puta krĕposti. Svladana dušmanina treba štediti. Slušatelje (*auditor*) treba osvĕdočiti (*persuadere*). Nevalja drugim zaviditi (*invidere*).

§. 84.

Nemo est casu bonus; discenda virtus est. Pietati summa tribuenda laus est. Quaeritur, praeponendane sit divitiis gloria? Vitanda est ostentationis suspicio. Lex jubet ea, quae facienda sunt, prohibet contraria. Qui honos Augusto non fuit decernendus? Occultae inimicitiae magis timendae sunt, quam apertae. Quanti est aestimanda virtus, quae nec eripi unquam potest, neque naufragio, neque incendio amittitur! Nihil sine ratione faciendum est. Memento tam expensorum quam acceptorum rationem esse reddendam. Omnem memoriam discordiarum oblivione sempiterna delendam (esse) censeo. Gypso madido statim utendum est, quoniam celerime siccatur. Exigua his tribuenda fides est, qui multa loquuntur. Disce, sed a doctis; indoctos ipsos doceto; propaganda etenim (est) rerum doctrina bonarum. Ennius non censet lugendam esse mortem, quam immortalitas consequatur.

Bogatstvo nevalja više céniti od poštenja. Lažcu nevalja vćrovati. Krćpost valja više cćniti nego bogatstvo. Vćra ući, da treba oprostiti (*ignoscere*) neprijateljem. Ti znaš, da se pamet mora vćžbati, da neoslabi (*minuere*). Lććnici nalažu (*praecipere*), da treba zube svaki dan ćistiti. Neima dvojbe, da treba i krćpost ućiti. Znaťe li, da treba i gnjev uzpćgnuti. Treba ućvćk ućiti. Neznalice treba obućavati. O našem životu morati će se nćkoć raćun dati.

§. 85.

Oratori, quid deceat, videndum est, non in sententiis solum, sed etiam in verbis. Juveni parandum, seni utendum est. Suum cuique incommodum ferendum est. Faciundum id nobis (est), quod parentes imperant. Si Galli bellum facere conabuntur, excitandus nobis erit ab inferis C. Marius. Semper ita vivamus, ut rationem reddendam nobis (esse) arbitremur. Corpori nulla metuenda sunt. Nemo tam imperitus est, ut nesciat sibi quandoque moriendum esse. Hic vobis vincendum aut moriendum (est), milites. Inprimis videndum erit ei, qui rempublicam administrabit, ut suum quisque teneat.

Mladići valja da uće. Treba da podnosiš svoj ućes. Ti moraš slušati, kać roćitelji zapovććđaju. Lććnik mora poznati bolest, koju hoće da izlćći. Pćsnici valja ne samo da zabavljaju, nego i da uće (*docćere*). Izkustvo ući, da nćjvu treba vćše putah pognojiti (*stercorare*). Gradjani treba da slušaju poglavare. Vam će trebati još mnogo ućiti. Treba da bratu knjigah pošaljem. Nevalja da vćruješ niti svim, niti nikomu. Drugomu valja vćše putah oćrostiti. Nam se treba svaćesa bojati. Svi moramo umrćti, no kać ćemo umrćti, nezna se. Nadjenu stvar valja da vratiš.

§. 86.

O padežih gerundija i o pretvaranju gerundija u gerundiv ili u dionik budućega trćpnoga.

O g e n i t i v u *).

Beate vivendi cupiditate omnes incensi sumus. Eloquens facultatem habet fuse lateque dicendi. Quod est contra naturam, id habet vim interimendi. Laudamus

*) Nćkoji Jugoslaveni prevode ovaj gerundij i sa *da*.

eum, qui cum spe vincendi simul abjicit certandi etiam cupiditatem. Deus nulla re magis separavit hominem a ceteris animalibus, quam dicendi facultate. Quis ignorat maximam illecebram esse peccandi impunitatis spem? Deus animantes hominum causa fecit: ut equum vehendi causa; arandi bovem; venandi et custodiendi canem. Quidam canes venandi gratia comparantur. Homines bellandi cupidi magno dolore adficiebantur. Magna pars Babyloniorum constiterat in muris, avida cognoscendi Alexandrum. Cicero Sullam laudat, quod lege sua tribunis potestatem injuste faciendi ademerit, adjuvandi potestatem reliquerit.

Umětnost brodarenja (*navigare*), veli se, da su Feničani pro-našli (*tèrp.*). Svaki ima moć škoditi. Krěpost je nastojanje (*studium*), dopasti se Bogu. U vatre je (*inesse*) moć razsvětljivati (*collustrare*) i grijati (*calefacere*). Mene osvaja (*tenet*) velika želja putovati. Želja vladati (*dominari-cupiditas*) porodi (*excitare*) mnogo ratovah. Mnogi su veliki ljubitelji (*amans, sum*) lova (*venari*). Mudrost valja dèržati za umětnost življenja. Někojim fali volja, někojim prilika proslaviti se. Lakome muči (*cruciare*) želja dobiti (*parare*) i strah izgubiti.

§. 87.

Ulciscendae injuriae facilius ratio est, quam beneficii remunerandi. Xenophonti nihil tam regale videtur, quam studium agri colendi. Romulum Remumque cupido cepit, in iis locis, ubi expositi et educati erant, urbis condendae. Numa Pompilius sapientiam constituendae civitatis duobus prope seculis ante cognovit, quam Graeci. Multi propter gloriae cupiditatem cupidi sunt bellorum gerendorum. L. Catilinam libido maxima invaserat reipublicae capiundae. Miltiades hortatus est pontis custodes, ne occasionem liberandae Graeciae dimitterent.

Magnet (*magnes, etis*) ima moć privlačiti (*attrahere*) željezo. Našao sam (*nancisci*) priliku, naplatiti tvoje dobročinstvo. Sinovi Anka Marcija odlučise (*consilium capere*) ubiti kralja Tarquinija. Propustili ste (*dimittere*) priliku osvojiti grad. Veli se, da je ninka Egerija Numu Pompilija naučila umětnost uredjivati (*administrare*) dèržavu. Želja sakupljati (*congerere*) bogatstvo baci više putah ljude u velike pogibelji (*in summum discrimen deducere aliquem*).

§. 88.

O akuzativu.

Etiam crastinus dies aliquid ad cogitandum dabit. Nos ad audiendum parati sumus. Breve tempus aetatis satis est longum ad bene honesteque vivendum. Ad cursum equus, ad arandum bos, ad indagandum canis natus est. Non solum ad discendum propensi sumus, verum etiam ad docendum. Bene sentire recteque facere satis est ad bene beateque vivendum. Nulla est haec amicitia, quum alter verum audire non vult; alter ad mentiendum paratus est. Fides nulla necessitate ad fallendum cogitur. Quis nescit impunitatis spem maximam malis illecebram esse ad peccandum.

Budi uvěk pripravan za učenje. Narav se je za životinje tako brinula (*benigne prospicere*), da bol, koju za (*inter*) klanja (*mac-tare*) osëtjaju, bërzo (*brevi*) prolazi (*evanescere*). Čuo sam, da je ujak (*avunculus*) za (*inter*) večerom (*coenare*) naglo umro (*subito exspirare*). Čověk je rođjen ne samo da jede, pije i spava, nego i da misli i radi. Mi smo i za govorenje i za slušanje. Daj da budemo pripravní za putovanje. Pčele su za pravljenje meda.

§. 89.

Homo habet multa instrumenta ad adipiscendam sapientiam. Ad conectendas amicitias tenacissimum vinculum est morum similitudo. Pharnabazus misit Sysamithren et Bagaeum ad Alcibiadem interficiendum. Palpebrae aptissimae sunt ad claudendas pupillas et ad aperiendas. Boum terga ipsa declarant non esse ea ad onus accipiendum figurata. Multitudo animalium partim ad vescendum, partim ad colendos agros, partim ad vehendum, partim ad corpora vestienda facta est. Natura animi hominis sensibus ornavit, qui ad res percipiendas idonei sunt. Concurritur undique ad commune incendium restinguendum. Aves ad imitandum vocis humanae sonum dociles sunt.

Slon se služi nosom (*proboscis, idis*) za odisanje (*respirare*), za čerpljenje (*haurire*) vode, za grabljenje kërme (*arripere pabulum*) i za borenje. Hannibal se je opozvao za branjenje domovine. Čudi se za šetanja (*ambulare*) stvorom božjim. Svi ljudi nisu prikladni za obavljanje (*administrare*) častih (*munus, eris*). Psi se pribave za lovljenje zvèrih (*ferae*), za branjenje (*tueri*) i uzdržanje

(*continēre*) stada i za čuvanje (*custodire*) kućah. Sidra (*ancōra*) su orudje za dèržanje (*retinēre*) brodovah. Vètrovi su potrebni za čišćenje (*purgare*) zraka.

§. 90.

O pretvaranju gerundijah u dionik budućega tèrpnoga.

Pueris sententias ediscendas damus. Diomedon Epaminondam pecunia corrumpendum suscepit. Astyages Harpago filium epulandum apposuit. Haec porcis comedenda relinquis. Alexander mortem sentiens milites ad conspectum suum admisit, osculandamque dextram fletibus porrexit. Natura mulieri domestica negotia curanda tradidit. Demus nos philosophiae excolendos. Consules porticum Catuli restituendam locarunt. Redemptor columnam Jovis faciendam conduxerat. Jugurtha non se luxui neque inertiae corrumpendum dedit. Datames urbes munitas suis tuendas tradit. Dux uberrimas provincias vexandas diripiendasque militibus permisit. Domos nostras et patriam ipsam vel diripiendam vel inflammandam reliquimus. Aedem Castōris P. Junius habuit tuendam. Conon muros a Lysandro dirutos reficiendos curavit. Caesar pontem in Arāri faciendum curat.

Děčakom dajemo koristne knjige za čitanje. Astijag izruči Harpagu Cyra, da ga ubije. Pripovēda se, da noj ostavlja (*relinquere*) jaja u pēsku (*dat.*), da se prokljuju (*excludere*). Kralj dade (*curare*) pogubiti (*supplicio adficere*) izdajicu. Rimljani davahu svoje sinove robovom, da ih odhrane (*educare*). Daj ni, dobri otče, ruku, da ju poljubim. Vaši roditelji izručiše vas nam, da vas izobrazimo (*excolere*). Herkul je uzeo štalu kralja Augie, da ju razpèrti. Romula i Rema dadoše (*tèrp.*) pastiru Faustulu, da ih pobaci (*exponere*). Ovu smo kuću uzeli, da u njoj stanujemo (*habitare s akuz.*). Mladići su nam poslani, da ih obučamo (*erudire*). Horacij Kokles preuze sam most (*pons publicius*) da ga brani.

§. 91.

O ablativu.

Virtutes cernuntur in agendo. Docendo discimus. Prohibenda est ira in puniendo. Nihil est, quin male narrando depravari possit. Adhibenda est in jocando moderatio. Non potest severus esse in judicando, qui

alios in se severos esse non vult. Aristotelem in philosophia non deterruit a scribendo amplitudo Platonis. Jupiter, id est, juvans pater, nomen habet a juvando. Lycurgi leges laboribus erudiunt juventutem, venando, currendo, esuriendo, sitiendo, algendo, aestuando. Ex defendendo major gloria, quam ex accusando paratur. Et discas oportet et quod didicisti, agendo confirmes. Nihil agendo homines male agere discunt. Socrates percunctando atque interrogando elicere solebat eorum opiniones, quibuscum disserebat. Cede majori, cedendo victor abibis. Caesar dando, sublevando, ignoscendo; Cato nihil largiendo gloriam adeptus est.

Hranite (*alěre*) razum učenjem i mišljenjem. Fabij Kunktator ima svoje ime od oklevanja (*cunctari*). Mnogi nastoje, da steku slavu darežljivosti nerazboritim darivanjem (*insane largiendo*). Loveć, tērćuć, gladujuć i žedjajuć pripravljase se (*praeparare*) špartanski mladić za podnašanje bojnih trudah i mukah (*molestia*) Car Tito steče (*sibi conciliare*) darivanjem toliku ljubav Rimljanah, da je bio prozvan ljubav i razkoš (*deliciae*) čovječanstva. Jěduć se utažuje (*sedare*) glad, a pijuć žedja. Nadom se krěpi (*recreare*) ljudsko sěrce. Kaplja vode (*gutta, aqua*) padajuć često izdube (*cavat*) kamen. Opominjemo vas, da jeduć i pijuć neprekoraćite granicah (*modum excedere*).

§. 92.

In voluptate spernenda et repudianda virtus vel maxime cernitur. Multi in equis parandis adhibent curam; in amicis eligendis negligentes sunt. Brutus in liberanda patria est interfectus. In consilio capiendo prudentia, in dando fides requiritur. Omnis loquendi elegantia augetur legendis oratoribus et poetis. Meliora didici de colendis diis immortalibus. Nerva optime reipublicae consuluit Trajanum adoptando. Injurias ferendo majorem gloriam, quam ulciscendo meremur. Dividendo copias periere duces nostri. Multa sunt dicta ab antiquis de contemnendis ac despiciendis rebus humanis. Homines ad deum nulla re propius accedunt, quam salutem hominibus dando. Plerisque in rebus gerendis tarditas et procrastinatio odiosa est. In omnibus officiis persequendis animi est adhibenda contentio. Ab oppugnanda Neapoli Hannibalem absterruere conspecta moenia. Invidiae verbum ductum est a nimis intuendo fortunam alterius. Exercenda est memoria ediscendis scriptis philosophorum.

Medju Romulom i Remom porodi se (*oriri*) žestoka prepirka (*altercatio*) o imenu (*nominare*) i vladi (*regere*) osvojenoga grada. Veturija je svoga sina Koriolana plačem (*lacrimae*) odvrtila (*revo-care*) od jurišanja (*oppugnare*) grada. U izabiranju (*eligere*) prijatelja budi opazan. Alexander se umori (*defatigare*) progoneć (*persequi*) Darija. Sokrat je razložio (*disaputare*) o preziranju (*contemnere*) smerti. Gradjani nisu mislili na branjenje (*non cogitare defendere*) grada. Rěč providnost dolazi od providjenja (*providere*). Tumačec (*in explicare*) slovnička pravila (*lex grammatica*) mnogo visi (*refert*) o tom, da li učenici paze ili ne. Kupac ima ime od kupovanja.

Odsěk osmi.

O p o r a b i d i o n i k a h.

§. 93.

O načinu, kada se mogu i kako se imaju postaviti dionici u slovnicí §§. 279—296.

§. 94.

Dionik město odnosnoga zaimena: *qui*,
quae, *quod*.

Nemo cunctam terram intuens de divina providentia dubitabit. Lex est voluntas Dei imperans honesta, prohibens contraria. Nullum vitium tetrius, quam avaritia, praesertim in principibus rempublicam gubernantibus. Gubernator clavum tenens sedet in puppi. Pisistratus primus Homeri libros confusos antea sic disposuisse dicitur, ut nunc habemus. Lysander, Lacedaemonius, magnam reliquit famam magis felicitate, quam virtute partam. Saepe homines rationem bono consilio a deo datam, in fraudem malitiamque converterunt. Athenienses virtute Codri pro salute patriae morti se offerentis bello liberantur. Omnes aliud agentes, aliud simulantes, perfidi, improbi, malitiosi sunt. Sapiens bona semper placitura laudat. Prudentia est rerum expetendarum fugiendarumque scientia. Pythagoras populum Crotoniensem in luxuriam lapsum ad frugalitatem revocavit. Male parta male dilabuntur. Verum dicentibus facile credam.

Horatius Cocles rem ausus est plus famae habituram, quam fidei.

Motreć ovu vojsku i ovoga vodju, nitko neće sumnjati o pobjedi. Bez zakonah, zapovėdajućih dobro i zabranjujućih zlo, nemože obstati (*constare*) nijedna dėržava. Vladari ravnajući dėržavu treba da budu blagi i pravićni. Štujte roditelje, koji vam dobroćinstva podėljuju (*adficere*). Brodari motre kėrmilara, sėdećega na kėrmi i dėržećega kėrmilo. Konon je dao popraviti (*reficere*) atenske zidove, što je bio Lysander porušio (*diruere*). Onaj, koji uvek govori o (*de*) sebi i svojih zaslugah (*meritum*), pokazuje, da hoće biti hvaljen. Vodja je uskoke (*transfuga*) hotede izdati (*prodere*) domovinu, dao ubiti (*jubere*). Grad sažidan po Romulu na palatinskom bėrdu bijaše vėrlo malen (*perexiguus*).

§. 95.

Dionik město veznikah: *quum, dum*.

Tarquinius Superbus Ardeam oppugnans imperium perdidit. Hipparchus, Pisistrati filius, in pugna Marathonia cecidit, arma contra patriam ferens. Aranti Quinctio Cincinnato nuntiatum est eum dictatorem esse factum. Pyrrhus Tarentinis adversus Romanos laturus auxilium ab Antigono naves mutuo petit. Cassandro defuncto Philippus filius successit. Diei noctisque vicissitudo conservat animantes tribuens aliud agendi tempus, aliud quiescendi. Alexandro ludos spectanti nuntius laetus adfertur, Persas a suis esse superatos. Plura locuturi subito diducimur imbre. Inflectens sol cursum tum ad septentriones, tum ad meridiem, aestates et hiemes efficit.

Bijuć Tarquinij oholi Ardeu, javiše mu, da je kraljevska vlast ukinuta (*regiam potestatem dissolvere*). Hipparch, protėran iz Atene, uteće se k Perzijancem. Samnitjani nadju (*offendere*) Kurijsa, gdě je na ognjištu sėdio i repu (*rapa*) jeo (*comedere*). Orući K. Cincinat začu, da je imenovan (*dicere*) diktatorom. Alexander upitan, gdě da sakriva (*recondere*) svoje blago, odgovori: Kod mojih prijateljah. Korint primi (*excipere*) Dionyzija, protėrana iz Syrakuze. Kad je Filip umro, stupi na prestol njegov sin Alexander. Vratjajuć se (*redire*) otac kući, izadju mu sinovi na susrėt (*obviam procedere*).

§. 96.

Dionik prošloga tėrpnoga město: *postquam, quum*.

Carthaginienses a C. Lutatio, consule Romanorum, superati statuerunt belli finem facere. Aegyptum Nilus

irrigat, mollitosque et oblimatos agros ad serendum relinquit. Hannibal Gracchum in insidias inductum sustulit. Persae mortuos cera circumfusos condunt. Lauti cibum capiunt Germani. Rhodanus amnis pluribus ostiis divisus in mare decurrit. Alexander annulum detractum Perdiccae tradidit. Alexandri vix in flumen ingressi subito horrore artus rigere coeperunt. Utimur elephantis domitis et condocerentis. Caesar hostes aggressus magnam eorum partem concidit. Profectis ab Illo Romanis Eumenes rex cum auxiliis occurrit.

Sokrat, odsudjen na směrt, izpije (*exhaurire*) neprestrašno (*intrepidus*) směrtonosnu čašu (*poculum mortiferum*). Kartážani svladani, zamole Rimljane za mir. Egypat ovlažen Nilom, radja (*fundere*) svakověrstno žito (*fruges*). Polje uzorano posije se (*conserere*). Cyro, svladav Kroesa, pokloni mu život. Pošto je bio ovaj govor napisan, jest děržan (*habēre*). Alexander, protěrav (*fugare*) Darija, osvoji njegov tabor. Miltiad, tužen radi izdajstva, bačen je u tamnicu (*in vincula publica conjicere*). Caesar oděržav pobjědu, pokaza se (*praestare se*) blagim (*mitis*). Stupiv ja u grad pozdravi (*salutare*) me tvoj brat.

§. 97.

Dionik město: *si, quum*.

Mendaci homini ne verum quidem dicenti credere solemus. Sol vergens ad occasum minus habet virium. Quid mihi, inquit Diogenes, ferarum laniatus oberit nihil sentienti. Luna opposita soli radios ejus et lumen obscurat. Quid hominem octoginta anni juvant per inertiam exacti? Ne mente quidem recte uti possumus multo cibo et potione completi. Stultus est, qui equum emturus non ipsum inspicit, sed stratum ejus ac frenos. Magna pars hominum est, quae navigatura de tempestate non cogitat. Herculem Germani primum omnium virorum fortium ituri in proelia canunt. Ciconiae abiturae congregantur in locum certum. Non potestis voluptate omnia metientes retinere virtutem.

Smatrajuć božja děla, moramo se čuditi (*admiratione adfici oportet*). Misleć opak čověk na svoju směrt (*exitum cogitare*), što mu može biti radostno. Umiruć těši nas nada neuměrlosti. Sloni plivajuć dižu (*attollere*) gubicu. Lisice hoteć preći překo směrznute (*gelare*) řěke (*transire amnem*), prislone (*applicare*) uši k (*ad*) ledu,

da razvide (*conjectare*), je li debeo (*crassus*) ili tanak (*tenuis*). Plašljivi hoteć brodit i misle na oluju. Slonovi, imajući se ukrotiti, plaše se (*angere*) gladom. Što nam koristi dug život, proveden u lenosti?

§. 98.

Dionik mĕsto: *quia*.

Dionysius cultros metuens tonsorios candenti carbone sibi adurebat capillum. Democritus divitias projecit onus illas bonae mentis existimans. Nihil adfirmo dubitans plerumque et mihi ipse diffidens. Hephaestion longe omnium amicorum carissimus erat Alexandro cum ipso pariter educatus. Athenienses Alcibiadem corruptum a rege Persarum capere Cymen noluisse arguebant. Tacitus Caesar nihil clarum ostendere potuit, intra sextum mensem imperii morte praeventus.

Lažuć često Punjani, nije im se věrovalo. Izkusivši (*experiri*) starci mnoge stvari, treba ih štovati. Pauni su oholi, nadilazeć ostale ptice lĕpotom. Vodja, podmitjen od dušmanskoga kralja, nije hotio zauzeti grada.

§. 99.

Dionik mĕsto: *quamquam*.

Darius Charidemum maxime utilia suadentem abstrahi jussit ad capitale supplicium. Risus interdum ita repente erumpit, ut eum cupientes tenere nequeamus. Misericordia occurrere solet supplicibus et calamitosis nullius oratione evocata. Ingratus est injustusque civis, qui armorum periculo liberatus animum tamen retinet armatum. Philotas non erubescibat, Macedo natus, homines linguae suae per interpretem audire. Quis hoc non intelliget, Verrem absolutum tamen ex manibus populi romani eripi nullo modo posse? Scripta tua, Varro, jam diu exspectans, non audeo tamen flagitare. Pleraque ante oculos posita transimus. Romani victi Perseo pacem petenti concedere noluerunt, nisi ea conditione, ut se suaeque omnia Romanis permitteret.

Svētujuć nas dobro naši prijatelji, neslušamo ih. Vĕtrovi donose (*adferre*) čistjenjem zraka veliku korist, kadšto škodeć.

Muhe protěrane (*abigere*) vratjaju se, da nas muče (*incommodare*). Milostiv čověk pomaže (*adjuvare*) druge i nezaprošen. Poštteni ljudi i videći, da im neće odatle (*inde*) izaći (*prodire*) nikakva korist, rade poštteno (*recte facere*). Samnitjani i svladani više putah, pogra-biše (*ferre*) opet (*identidem*) oružje proti Rimljanom. Ako i jesu bile zarobljene mati i žena kralja Darija, Alexander im je ipak davao kraļevsku čast (*honorem regium tribuere*).

§. 100.

Dionik budućega tvornoga, naznačujućí naměru město: *ut*.

Alexander ad Jovem Hammonem pergit, consulturus de origine sua. Alexander Hephaestionem in regionem Bactrianam misit, commeatus in hiemem paraturum. Alexander ex omnibus provinciis triginta millia juniorum legi jussit, et ad se perducí, obsides simul habiturus et milites. Alexander vestem detraxit corpori, projecturus s'met in flumen. Darius pervenerat ad Arbēla vicum, nobilem sua clade facturus. Pisandrus, Lacedaemonius, ingentem classem instruit, fortunam belli tentaturus. Brutus consul ita proelio uno accēdit Vestinorum res, ut dilaberentur in oppida, moenibus se defensuri.

Vojaci zametnu bitku (*in aciem descendere*) da ili poginu ili svladaju. Poslana je (*mittere*) stotina konjanikah, da uhode po zemlji (*explorare s akuz.*). Atenjani poslaše Cimona u Aziju, da osvoji (*recuperare*) savezničke gradove. Kartážani poslaše Regula, da mir sklopi (*conciliare*). Sicilijanci poslaše poklisare, da se po-tuže (*queri*) radi (*de*) Verrova globljenja (*rapinae, arum*). Dušmani se povukoše (*recipere se*) u grad, da se iza zidovah brane. Darij, da zametne boj s Gěřěkom (*bellum inferre alicui*), posla poklisare (*ad*) gěřěkim děřžavam, da traže zemlje i vode.

§. 101.

Dionik město glagoljnoga samostavnika, spo-jena s predlozi.

Homerus et Hesiodus fuerunt ante Romam conditam. Thebae ante Epaminondam natum et post ejus interitum perpetuo alieno paruerunt imperio. Scipio propter Afri-cam domitam Africanus appellabatur. Conon plus tristi-tiae ex incensa et diruta a Lacedaemoniis patria, quam laetitiae ex recuperata cepit. Regnatum (est) a condita urbe ad liberatam annos ducentos quadraginta quatuor.

Kršćjani broje godine od (a) porođenja (*nasci*) Isukršćtova; Židovi od stvorenja (*creare*) svēta; Rimljani od utemeljenja (*condere*) Rima; Gērci od uvedenja (*instituere*) olympskih igarah (*ludus Olympicus*). Po prognanju (*exigere*) kraljevah izabirahu se konzuli. Troja je razorena prije (*ante*) sagradjenja Rima. Cicero je radi ugušenja (*opprimere*) Katilinine bune prozvan otcem domovine.

§. 102.

Dionik sadanjega sa *video* i *audio*.

Socratem audio dicentem cibi condimentum esse famem, potionis sitim. Socratem Xanthippe ajebat eodem semper vultu se vidisse exeuntem et revertentem. Lacesse, jam videbis furem. Timoleon lumina oculorum amisit; quam calamitatem ita moderate tulit, ut nemo eum querentem audierit. Quum ad Cottam venissem, offendi eum sedentem in exedra et cum Vellejo senatore disputantem. Catonem vidi in bibliotheca sedentem, multis circumfusum Stoicorum libris.

Penjemo se na visoka bērda, da vidimo izlaziti sunce. Vidismo te izići, no ne vratiti se. Strašno je (*horridus*) čuti lava rikati (gdě riče) (*rugire*). Ja te vidim gdě se smiješ; ti vidiš mene gdě plačem. Nitko nije čuo Epaminondu tužiti se na krivice njegovih sagradjanah. Nasladjujemo se, kađ čujemo slavlulja pēvati. Euklid polažaše (*frequentare*) Atenu, da čuje Sokrata obuči. Kad je Krates vidio nēkoga mladića u samoci (*secessus, us*) šetati (*ambulare*), upita ga, što ondě (*illic*) samotan radi. Govorim sobom, reče mladić. Čuvaj se, odgovori (*inquit*) mudrac, da negovoriš s opakim čovēkom.

§. 103.

O ablativu absolutnom.

Graeci Thermopylas advenientibus Persis occupare. Artes innumerabiles inventae sunt natura docente. Thales Milesius primus solis defectionem, quae Astyage regnante facta est, praedixisse fertur. Plerique scripserunt Themistoclem regnante Xerxe in Asiam transiisse. Solon et Pisistratus Servio Tullio regnante viguerunt. Jove tonante cum populo agi nefas est. Darius copias in Ciliciam duxit insequentibus more patrio exercitum conjuge et matre. Anco Marcio regnante Aventinus mons

civitati adjectus est. Canicula exoriente fervent maria, fluctuat in cellis vinum, moventur stagna. Quaeritur, utrum mundus terra stante circumeat, an mundo stante terra vertatur. Maximus, de quo accepimus, terrae motus regnante Tiberio accidit, magno urbium numero eodem die corrutente.

Za Titova vladanja metao je Vezuv oganj (*ignes ex Vesuvii vertice erumpunt*). Za vladanja Servija Tullija izkopana je (*ducere*) jama (*fossa*) okolo rimskih zidovah. Dok je Numa kraljevao, nisu Rimljani ratovali, Dok su vojnici spavali, dušmani se popeše (*ascendere*) na bedeme. Za Alexandrova bolovanja (*aegrotare*) tugovaše (*lugere*) čela vojska. Za Romulova kraljevanja vodio se je neprestano rat s obližnjimi puci. Za bratova odsutja (*abesse*) umre mati.

§. 104.

Ablativ absolutni mjesto: *postquam, quum.*

Pompejus captis Hierosolymis ex illo fano nihil attigit. Thrasybulus a barbaris ex oppido noctu eruptione facta in tabernaculo interfectus est. Regibus exactis consules creati sunt. Xerxes Thermopylis expugnatis protinus accessit ad Athenas, easque interfectis sacerdotibus, quos in arce invenerat, incendio delevit. Aeneas Troja a Graecis expugnata in Italiam venit. Victus Sardanapalus in regiam se recepit, et exstructa incensa pyra et se et divitias suas in incendium mittit. Bruti virtute regibus exterminatis libertas in republica constituta est. Hannibal in Italiam venit Alpibus superatis. Antonius repudiata sorore Caesaris Augusti Octaviani Cleopatram, Aegypti reginam, duxit uxorem. Abderitae relicto patriae solo novas sedes quaerebant. Ptolomaeus pulso Antigono pacem cum Antiocho fecit.

Po razorenju Korinta postade Gèrčka rimskom pokrajinom (*in provinciae formam redigere*). Kad su u Gèrčkoj umětnosti i znanosti cvale (*florere*) Rimljani bijahu još surovi (*rudis*). Po razorenju (*delere*) Kartagine oslabi (*elanguescere*) rimska hrabrost. Po pogoru (*incendio delere*) Atene zametnu Xerxes pomorsku bitku (*proelium navale committere*), u kojoj ga svlada (*terp.*) Temistokle. Pošto je bio Ciceron ubijen, pošalje Antonij njegovu glavu svojoj ženi Fulviji, koja ju daje postaviti (*proponere, jubere*) na govornicu (*rostra, orum*), izbodavši prije (*ante*) jezik

zlatnom iglom. Pošto je bio mir sklopljen (*pacem conficere*), zamène se (*commutare*) zarobljenici. Po osvojenju Jerusolima propade židovsko kraljevstvo *regnum judaicum-concidere*.)

§. 105.

Těšeći Aezop.

Tužec se něki seljak na svoj udes, pripovědi mu Ezop, da ga utěši, ovu basnu. Kad su za buknutja (*oriri*) olaje (*tempestas*) valovi (*fluctus, us*) něki brod amo tamo těrzali (*huc illuc jactare, tērp.*), plakahu (*plorare*) i jadikovahu (*lamentari*) mornari, misleći, da će umřeti. No kad već nisu munje sěvale (*lucere*), grom se orio (*resonare*), vėtār bėsno (*saevire*), brodio je brod za blaga sunca (*placide sol splendet*) ugodno dalje (*commode cursum conficere*). Mornari zaborave pretěrpľenu nepogodu (*exantlare labores*), te se stanu razuzdano veseliti (*se dare effusae laetitiae*). Kěrmilar ukori neuměreno (*immodice*) se veseleće (*laetari*), veleć: Pravom vas se može potvoriti plašľjivošľtu (*animus imbecillus*), jer u nevolji neuměreno jadikujete, a pošto se ova ukloni (*depellere*), neuměrujete svoga veselja. Upitav seljak, kako se ova basna na njega proteže (*quatenus ad-spectare*) odgovori mu Ezop: Iz ove basne valja ti učiti, da u nevolji nevalja duhom klonuti (*animum demittere*), jer se i u životu nepogoda i pogoda (*tranquillitas*) izměnjuju (*variare*).

§. 106.

Ablativ absolutni město: *si, quum*.

Maximas virtutes jacere omnes necesse est voluptate dominante. Reluctante natura irritus labor est. Pietate adversus Deum sublata fides et societas humani generis tollitur. Quaenam sollicitudo vexaret impios sublato suppliciorum metu? Regina apum nonnisi migraturo examine foras procedit. Amissa regina totum dilabitur examen. Omnium rerum natura cognita levamur superstitione. Medici causa morbi inventa curationem esse inventam putant. Virtute gubernante rempublicam quid potest esse praeclarius? Magna spes patriae scholae sunt, his florentibus etiam respublica viget, his aegrotantibus morbus perfacile etiam patriam invadit.

Ako se sve ugrabi (*eripere*), ostavľja nam se krěpost i mudrost. Kad se krěposti obore, vlada razbludnost. Lavice su věrlo bėsne (*saevus*), kad im se ugrabi koje mlado (*catulus*). Kad nastaje (*imminēre*) zima, odidje (*avolant*) velik dio pticah. Kad je děržava moćna, cvatu takodjer i poslovi (*res*) gradjanah. Kad su roditelji bolestni, tuguju děca. Věra se neukida, ukinuvši praznověrje. Ako vladaju mudri i pravićni vladari, cvatu děržave.

§. 107.

Ablativ absolutni město: *quia, quod*.

Eclipses non ubique cernuntur, aliquando propter nubila, saepius globo terrae obstante. Inter bonos viros et Deum amicitia est conciliante virtute. Anxur in Volscis brevi receptum est neglectis custodiis urbis. Hostes objectis silvis non sunt visi. C. Flaminium Coelius religione neglecta cecidisse apud Trasimenum scribit. Milites pecore e longinquiore vicis adacto extremam famem sustentabant. Nave fracta pauci incolumes evasere. Galli legionem romanam detractis cohortibus duabus propter paucitatem despiciebant. Carthaginienses oppugnaturis hostibus castra saxis undique congestis augent vallum.

Nije bilo viditi dušmanah, jer je přčila velika šuma. Buduć da se je mir učinio (*componere*), povuče se Porsena s rimskoga zemljišta (*agro romano excedere*). Brod se je razbio (*frangere*), jer je strašna oluja běsnila (*saevire*). Vojska je gladovala (*fame premi*), nedovezavši (*supportare*) niti žita niti marhe. Kartažani prosahu mir, jer se je zemlja iztrošila (*exhaurire*) dugotrajnim (*diuturnus*) ratom. Koliko ih je osiromašilo (*ad inopiam redigi*), zanemarivši domaće gospodarstvo (*rem familiarem negligere*)! Podignite, vojaci, nasip, jer dušmani hoće da sutra na tabor udare. Porodila se je velika vatra (*incendium excitare*), jer je zanemarena bila malena iskra (*scintilla*).

§. 108.

Ablativ absolutni město: *quamquam, quamvis*.

Fabrizius sollicitari non poterat, ut ad Pyrrhum transiret, quarta parte regni promissa. Mucius solus in castra Porsenae venit, eumque interficere proposita sibi morte conatus est. Perditis rebus omnibus ipsa virtus se sustentare potest. Omnibus rebus ereptis superest animus et corpus. Caesar, Massiliae obsidione retardante, brevi tamen omnia subegit. Caesar libertum gratissimum, nullo querente, capitali poena affecit. Hoc concedi non potest, ut amicis nostris accusantibus, non etiam alienissimos defendamus. Quies provinciae, remoto Consulari, mansit.

Vojaci nisu se odmetnuli k dušmanom, premda im je obećana dvostruka platja (*duplex stipendium*). Mnogi se neuztežu učiniti ubojstvo (*caedem facere*), premda je toj opaćini odredjena smértna kazna. Premda nam je sve ugrabljeno, nismo ipak klonuli duhom (*animum demittere*). Katilina se nije bojao (*vereri*) u Rimu ostati, premda je bila odkrita urota. Dušmani nehtědoše položiti oružja, premda je bila vojska triput potučena.

Spava ju ci Filip.

Kad je kralj Filip jednom po danu (*interdiu*) spavao, dodje mnogo Macedonacah u palaču (*regia*) zatvorenu (*claudere*). Buduć da se nisu vrata taki otvorila (*aperire*), počeše mërmljati (*indignari*) proti kralju, što odviše (*nimis*) spava (*somno indulgere*), a gradjanah na razgovor nepuštja (*ad colloquium admittere*). Parmenio, veli se, da je za (*causa*) obranu (*defendere*) kralja, i za utiš nje (*placare*) gradjanah ovo progovorio: Nećudite se kralju (*mirari aliquem*), što sada spava; jer kad ste vi spavali, on je bdio (*vigilare*). Pustite mu (*concedere*) nekoliko (*aliquot*) satih za spavanje; ostali će dio (*reliquum*) dana posvetiti (*dare*) saslušanju (*audire*) vaših prošnjah (*preces*). Ovim rěčmi ublaž. ni Macedonci otidoše.

§. 109.

Kad je u ovisnoj izreci glagolj *sum*, ako se izreka pokratjuje, glagolj se ovaj izbacuje, a predikativni samostavnik ili pridavnik zauzima město dionika.

Philippus omnia castella expugnari posse dicebat, in quae modo asellus onustus auro posset ascendere. Mithridates Scythas invictos antea perdomuit. Hannibal Alpes adhuc ea parte invias sibi patefecit. Non est ab homine nunquam sobrio postulanda prudentia. Hannibal profugus pervenit ad Antiochum. Pyrrhus elephantorum auxilio vicit, quos incognitos Romani expaverunt. Cato literas graecas senex didicit. Darius, Persarum rex, pontem fecit in Istro flumine. Datum est Neptuno, alteri Jovis fratri, maritimum omne regnum. Cato adolescentulus versatus est in Sabinis. Attius Navius propter paupertatem sues puer pascebat.

Scipio razori Kartaginu takmačicu (*aemulus, a, um*) Rima. Anko Marcij, četvërti kralj rimski, sagrađi na uštju (*ad ostium*) Tevrovu grad Ostiju. Alexander veliki dade (*pati*) se slikati samo (*nonnisi*) od Apella, najslavnijega slikara svoga vremena (*aetas*). Šparta i Atena, najmogućniji gradovi gërëki, borahu se (*certare*)

dugo za (*de*) pèrvenstvo (*principatus, us*). Cicero otkrije kano konzul Katilininu urotu. Usèvi se pokose zrèli. Tvoj nas brat primi, prognane iz domovine. Hannibal je kano dèčak prisegao (*jurare*) Rimljanom vèènu (*inexpiabilis*) mèržnju.

§. 110.

Natus est Augustus Cicerone et Antonio consulibus. Magis auctoribus Xerxes inflammasse templa Graeciae dicitur. Pausania duce Mardonius cum ducentis millibus peditum et viginti millibus equitum Graecia fugatus est. Natura duce errari nullo modo potest. Quod teste deo promiseris, id tenendum est. Plebs romana Sicinio quodam auctore in sacrum montem secessit. Augustus in Occidentem atque Orientem meavit comite Livia. Bellum gallicum C. Caesare imperatore gestum est. Galba orator magno in honore pueris nobis erat. Sapientia est una, qua praeceptrice in tranquillitate vivi potest. Brutus collegam sibi creavit Valerium, quo adiutore reges ejecerat. Chilo Lacedaemonius filio Olympiae victore exspiravit.

Za konzula Cicerona uroti se Katilina proti domovini (*conjurare contra*). Na savèt (*auctor*) lèčnika odići će otac u kupelj (*ad aquas proficisci*). S pomoćju (*propitius, a, um*) božjom možemo (*posse*) sve učiniti. Za čista i mirna zraka, razlèže se (*propagare*) glas (*sonus, i*) vèrlo daleko. Kad je tèlo bolestno i slabo (*imbecillus*), nije ni duša za mišljenje (*meditari*). Za konzulah P. Scipiona Nasike i L. Kalpurnija Bestie navèštjen je rat (*bellum inferre alicui*) Jugurti kralju numidskomu. Pod vojvodstvom (*dux*) Miltiadovim potučeni su Perzijanci kod Maratona (*Marathon ōnis*). Tobom dèčakom bio je već ovaj govornik slavan (*auctoritate florere*). Tvojom je pomoćju (*adjutor*) velika pogibelj od nas odvratjena (*depellere*).

§. 111.

Sereno quoque coelo aliquando tonat. Romani Hannibale vivo nunquam se sine insidiis futuros (esse) existimabant. Parvis adhuc romanis rebus magna tamen in re militari virtus erat. Iis invitis, a quibus Pharus tenetur, non possunt naves intrare in portum Alexandriae. Antonius Caesare ignaro magister equitum constitutus est. Germani pellibus utuntur magna corporis

parte nuda. Emerge ad meliorem vitam propitio deo. Solis defectum nonnisi novissima luna fieri, lunae autem, nonnisi plena certum est. Turpis est, qui alto sole semisomnis jacit. Omnia summa consecutus es virtute duce, comite fortuna.

Kad je slabo zdravlje (*valetudo infirma*), nije se ničesa više čuvati nego od sèrditosti. Za burna i studena vremena (*tempestas turbulenta et frigida*) bolje je doma ostati nego izaći (*in publicum prodire*). Mladić je Manlij na smèrt odsudjen, što je proti vodjinoj volji (*invitus*) navalio na dušmane. Bez moga znanja (*ignarus*) nije vam prosto izaći. Po Apollonovu sudu (*judex*) bijaše Sokrat najmudriji u cěloj Gèrčkoj. Pod provodničtvom (*dux*) krèposti i mudrosti živiti ćeš ugodno i srèčno (*bene beateque*).

O d s ě k d e v e t i.

O s u p i n u.

§. 112. *)

Lacedaemonii Agesilaum bellatum miserunt in Asiam. Totius fere Galliae legati ad Caesarem gratulatum convenerunt. Praefecti regis persarum legatos miserunt questum, quod Chabrias adversus regem bellum gereret cum Aegyptiis. Perdiccas Aegyptum oppugnatum adversus Ptolemaeum erat profectus. Timoleon cepit Mamercum, qui tyrannos adjutum in Siciliam venerat. Aedui legatos ad Caesarem mittunt rogatum auxilium. Vejentes pacem petitem oratores mittunt. Coriolanus in Volscos exsulatum abiit. Lysander compererat vulgum Atheniensium in terram praedatum exisse. Galli gallinacei cum sole eunt cubitum.

Kartažani poslaše Romula mir sklopit (*conciliare*). Diogen je odputovao slušat filosofa Antistena. Moja će sestra odići udat se (*nubere*) za sina (*dat.*) někoga tègovca. Olimpia, mati Alexandra velikoga, posla k (*ad*) Eumenu poklisare pitat (*consulere*), ima li doći tražit natrag (*repetere*) Macedoniju. Sove (*noctua*) izljetju samo noćju (*noctu*) grabit (*praedari*). U deset satih idemo spavat (*cubare*).

*) Ovaj supin prevode někoji Jugoslaveni sa *da*.

§. 113.

Difficile est dictu, quantopere conciliet animos hominum comitas affabilitasque sermonis. Quo brevior est narratio, eo cognitu facilius fiet. Virtus difficilis inventu est. Multa incidunt dura toleratu. Turpe quidem dictu (est), sed si modo vera fatemur, vulgus amicitias utilitate probat. Videtis nefas esse dictu, miseram fuisse Fabii senectutem. Ita dictu opus est, si me vis salvum esse. Justitia jucunda est auditu in laudationibus. Apes silvestres horridae sunt adspectu. Non omnia verba auditu sunt jucunda.

Mi smo učinili, što je bilo častno učiniti. Govornik je mi-moišao (*praeterire*) sve, što je bilo sramotno reći. Tko će nije-kati, da je pëvanje slačulja vërlo ugodno slušati? Vuna je vërlo meka (*mollis-tangere*). Nećinite, što je grëšno činiti. Mnoge je rëke (*nom.*) težko proći (*transire*). Lipska je bitka (*pugna Lipsiensis*) jamačno vërlo znamenita (*memorare-dignus*). Šuti ili govori samo ono, što je častno reći i čuti.

Pripovědke.

I.

P a v o e t g r u s .

Pavo coram grue caudam explicans, quanta est, inquit, formositas mea et deformitas tua! At grus evolans, quanta est, inquit, mea levitas et tua tarditas! Ne superbe bonis naturalibus, neve contemnite alios, quibus natura alia bona et fortasse majora dedit.

II.

P u e r n o n o b t e m p e r a n s .

Duo pueri in horto ambulabant. Cavete, inquit, hortulanus, ne apes turbetis, aculeum eae gerunt. Me quidem nulla unquam apis laesit, puerorum alter respondit, magnaue audacia ad apiarium accessit. Verum repente aculeos et maximos inde dolores sensit. Alter puerorum, qui obtemperabat monenti hortulano, non laesus est ab apibus. Uter fuit prudentior?

III.

P i c a e t c o l u m b a .

Pica et columba apud pavonem coenaverant. Dum redeunt, pica maledica dicit: Quam mihi displicet pavo! quam insuavem habet vocem! cur non silet? cur turpes pedes non tegit? At innocens columba sic respondet: Vitia pavonis non observavi, sed formositatem corporis et nitorem caudae adeo mirata sum, ut non satis laudare possim. Boni bona, mali mala exquirunt; illi, ut laudare, hi, ut vituperare possint.

IV.

Mulier et gallina.

Mulier quaedam gallinam habuit, quae quotidie unum ovum pariebat. Quum autem uno ovo non esset contenta, sed plura cuperet, gallinam saginavit. Verum spes eam fefellit. Gallina enim pinguis facta est et ova parere prorsus desiit. Avari, dum opes suas augere volunt, eas saepe imminuunt.

V.

Arundo et quercus.

Quercus exprobravit arundini mobilitatem et tremorem ad quamvis exiguum auram. Arundo tacebat. Paulo post procella furit, et quercum resistentem eradicat; arundo autem cedens vento locum servat. Haec fabula monet nos, ut cedamus potentioribus.

VI.

Quid a praedonibus tutum est?

Quum Demetrius Poliorcetes, rex Macedoniae, Megaram, patriam Stilponis, clarissimi philosophi, cepisset, et omnes incolae hujus urbis sua perdidissent, philosophum Stilponem interrogavit, quam jacturam fecisset? Nullam, inquit, philosophus, virtutem enim atque sapientiam nemo rapere potest.

VII.

Taurus et culex.

In cornu tauri parvulus culex sedens, si te, dixit, mole mea gravo, protinus avolabo. At ille, te, inquit, prorsus non sensi. Ita saepe fuit homines multum se valere putant.

VIII.

Prudentior cedit.

Vir nobilis in litore maris deambulavit. Occurrit ei homo importunus ejusque latus percutit, dicens: Hominibus stultis decedere ego non soleo. At ego soleo, inquit alter, et decessit.

IX.

Cuculus et sturnus.

Sturnum, qui ex urbe aufugerat, cuculus rogavit: Quid dicunt homines de cantu nostro? Quid de luscinia? Sturnus: luscinae, inquit, cantum maximopere laudant. Quid de alauda? Permulti, ait sturnus, hujus etiam cantum laudant. Et quid de coturnice dicunt? Nonnulli hujus etiam voce delectantur. Quid tandem, rogat cuculus, de me judicant? Hoc, inquit sturnus, dicere nequeo, nusquam enim tuae vocis mentio fit. Iratus igitur cuculus: ergo, inquit, ipse semper de me loquar. Haec fabula eos spectat, qui semper de se suisque meritis loquuntur.

X.

Boves.

In eodem prato pascebantur tres boves robusti maxima concordia. Itaque facile ab omni ferarum incursione tuti erant, et ne leones quidem eos aggredi audebant. Quum autem discidium inter eos ortum esset et amicitia soluta, singuli laniati sunt a bestiis validioribus. Haec fabula docet, quantum prosit concordia.

XI.

Luscinia et acanthis.

Luscinia et acanthis ante fenestram in caveis inclusae pendebant. Luscinia cantum jucundissimum incipit. Pater filium rogat, utra avium tam suaviter canat, et ostendit utramque. Filius statim respondet: Haud dubie haec acanthis est, quae sonos illos suavissimos edit; pennas enim habet pulcherrimas. Altera vero avis satis prodit pennis, se suaviter canere non posse. Haec fabula eos reprehendit, qui homines ex solis vestibis et forma aestimant.

XII.

Testudo et aquila.

Testudo aquilam magnopere oravit, ut volare sese doceret. Rem petis, inquit aquila, naturae tuae con-

trariam. Quo modo volare poteris, quum alas non habeas. Testudo autem perrexit aquilam obsecrare, ut se volucrem faceret. Itaque aquila eam unguibus arripuit, in sublime sustulit, ibique dimisit, ut per aërem ferretur. Testudo in saxum incidit et comminuta interiit. Huic testudini permulti homines simillimi sunt. Cupiunt, quae fieri non possunt, respuunt consilia prudentiorum et stultitia sua in perniciem ruunt.

XIII.

Hirundo et ovis.

Quum hirundo nidulari vellet, in ovem involavit, et lanae floccos ex ejus tergo evellit, quibus (ut iis) nidum insterneret. Ovis dolorem ex vellicatione sentiens, huc illuc salire et vehementer se jactare coepit. Quid, inquit hirundo, tu mihi tenuem floccum invides, quum patiaris hominem tibi omnem lanam detondere. Sed hoc interest, inquit ovis, quod homo me mollius tractat, quum lanam aufert. Duo quum faciunt idem, non est idem. Multum enim saepe interest, quomodo quid facias.

XIV.

Lupus, canis et opilio.

Opilio quidam saeva lue totum suum gregem perdidit. Quod quum audivisset lupus, ad opilionem accessit, ut ei dolorem socium significaret. Ergone verum est, inquit, te tantam fecisse jacturam, totumque ovium gregem perdidisse. Heu, quam commiseror fortunam tuam! Quantus est dolor meus! Gratias ago, respondit opilio, video te calamitate mea vehementer commoveri. Profecto, addit canis, semper dolore adficitur lupus, ubi ex aliorum calamitate ipse calamitatem capit.

XV.

Sciurus et simia.

Sciurus mirifice extollebat simiae nucum dulcedinem. Quae quum non multo post invenisset magnam vim juglandium, ex arbore pendentium, unam earum illico arripuit, in os iniecit, et dentes avide impressit. Austera autem cortice offensa nucem abiecit, neque

iterum periculum fecit, quum putaret se sciuro deceptam esse. Multi difficili initio a literis absterrentur, quominus ex iis laetos aliquando fructus percipiant. Sed solum principium est durum, reliqua facilia et finis jucundus.

XVI.

Vulpes et leo.

Vulpes, quae nunquam leonem viderat, quum illi forte occurrisset, adeo exterrita est, ut paene moreretur. Ubi eundem iterum conspicata est, extimuit quidem, sed nequaquam ut antea. Postquam vero tertio illi obviam facta est, non modo non exterrita, sed propius accedere eumque alloqui ausa est. Fabula docet consuetudine omnia vinci.

XVII.

Rusticus et filii.

Rusticus vicinus morti, quum relinquere filiis suis divitias non posset, animos eorum excitare voluit ad diligentem agriculturam. Igitur eos ad se vocat et sic alloquitur: Filii, quidquid potui, in vita collegi, atque id totum in vinea nostra quaerere debetis. Haec quum dixisset, moritur senex. At filii, qui credebant patrem in vinea thesaurum abscondidisse, arripiunt ligones et universum vineae solum effodiunt. Thesaurum quidem nullum reperiunt; vites autem uberrimos fructus tulerunt, quum terra magnopere perculta esset fossione.

XVIII.

Agricola et anguis.

Agricola anguem reperit, frigore paene extinctum. Misericordia motus eum fovit sinu et subter alas recondidit. Mox anguis recreatus vires recepit et agricolae pro beneficio letale vulnus infixit. Haec fabula docet, qualem mercedem mali pro beneficiis reddere soleant.

XIX.

Capra et lupo.

Lupus quum capram in alta rupe stantem conspicata esset: cur non, inquit, relinquis nuda illa et sterilia

loca et huc descendis in herbidos campos, qui tibi laetum pabulum offerunt? Cui respondit capra: mihi non est in animo dulcia tutis praeponere.

XX.

Muli et latrones.

Ibant muli duo sarcinis onusti. Alter fiscos cum pecunia, alter saccos hordei ferebat. Ille quum onere superbiret, celsam cervicem jactat, et clarum tintinnabulum collo gerit. Comes placido gradu sequitur. Subito latrones ex insidiis advolant, et mulum, qui argentum ferebat, ferro vulnerant, homines fugant nummosque diripiunt. Alterius muli hordeum neglectum est. Quum igitur ille spoliatus et vulneratus casum suum defleret, equidem inquit alter, gaudeo, quod contemptus sum. Ego nihil amisi, neque vulnere laesus sum.

XXI.

Volucres, quadrupedes et vespertilio.

Bellum gerebant volucres cum quadrupedibus, et modo haec, modo illa pars vincebat. At vespertilio, dubios eventus belli timens, ad eam semper se conferebat partem, quae vicerat. Inter aves avem se profitebatur, inter quadrupedes murem. Quum vero ad pacem rediissent aves et quadrupedes, fraus utrique generi apparuit. Damnat igitur lucem refugit, et atris posthac tenebris se condidit. Inde solus noctibus evolat.

XXII.

Musca.

In stadio cucurrit equus, in quo musca sedebat. Quum maxima pulveris vis ab equo excitata esset, musca dixit: Quantam vim pulveris excitavi! Haec fabula eos notat, qui, licet ignavi sint, alienam tamen gloriam sibi vindicare solent.

XXIII.

Puer mendax.

Puer, custos ovium, saepius rusticorum opem implorare solebat, quasi lupum advenientem vidisset. Heus!

clamabat, adeste, succurrite mihi! Rustici celeriter accurrunt, et quum lupus nusquam adpareat, ad opera sua redeunt. Quumque puer aliquoties per lusum idem fecisset, mendacem eum deprehenderunt. Tandem revera lupus irruit. Tum puer lacrimans et miserabili voce orare coepit, ut subveniretur sibi et gregi. Qui audiebant, ludere illum sicut antea arbitrati sunt, ejusque preces neglexerunt. Ita lupus libere in oves grassatus est et multas facile perdidit.

XXIV.

Hircus et vulpes.

Vulpes in puteum inciderat, ex quo emergere non poterat propter altitudinem. Ad eundem locum devēnit hircus sitiens interrogavitque, num dulcis aquae copia inesset. Vulpes dolo evadere cupiens, tanta inquit copia, ut maxima cum voluptate bibam. Tum hircus, cupidine agitatus, sese in puteum immisit. At vulpes celsis cornibus nixa repente de puteo evasit, et hircum inopem in eo reliquit.

XXV.

Lupus et agnus.

Lupus et agnus siti compulsi, ad eundem rivum venerant. Superius lupus, longe inferius agnus stabat. Tunc improbus latro jurgii causam quaerit. Cur, inquit, aquam mihi bibenti turbulentam fecisti? Agnus metu plenus: quomodo possum? inquit, nam aqua a te ad me decurrit. Ille veritatis vi repulsus pergit: Ante sex menses, inquit, de me male locutus es. Tum, inquit agnus, equidem nondum natus eram. Hercle igitur, respondit lupus, pater tuus de me male locutus est; atque ita correptum agnum dilaniat.

XXVI.

Narratio ridicula.

Vir quidam in Graeciam profectus inde amico suo scripsit, ut sibi aliquot libros mitteret. Hic vero rem neglexit, neque libros misit. Quum postea ille revertisset,

et huic forte occurreret, hic eum statim alloquutus est: Excusabis me, amice! epistolam, quam de libris scripsisti, non accepi.

XXVII.

Narrationes ridiculae.

Vir quidam verberibus castigavit servum, maxime ob pigritiam. Hic clamare coepit: Cur me percutis? Prorsus nihil feci. Atqui propter id ipsum, respondit herus, te percutio, quod nihil fecisti.

Homo quidam stolidus audiverat corvos vivere ultra ducentos annos. Hoc igitur num verum sit exploraturus, pullum corvinum in cavea inclusum aluit.

XXVIII.

Narratio ridicula.

Servus quidam quum videret herum suum literarum fasciculum conscindere, rogavit eum, tres aut quatuor ut sibi donaret. Interroganti hero, quid iis facere vellet, respondit servus: Quum patriam relinquerem, rogavit me mater, ut sibi literas interdum mitterem. Has igitur ei mittam; video enim te non amplius illarum indigere.

XXIX.

Venator timidus.

Timidus venator dixit lignatori cupere se ursi reperire vestigium, rogavitque, si quod animadvertisset, sibi ut monstraret. Huic lignator: Imo ipsum ursum tibi monstrabo, illic est, videsne? Quum vero venator ursum conspexisset, tremere coepit, et ad lignatorem conversus: At ego non ipsum, inquit, ursum, sed vestigia tantum ursi quaesivi.

XXX.

Animose dicta.

Agesilaus quum Thraciam transire vellet, ad Macedonum regem nuntios misit, qui rogarent, utrum per hostium, an amicorum terram iret? Quum respondisset se consultaturum esse: Fiat igitur, inquit, consultatio: nos interim iter faciemus.

Leonidas, Lacedaemoniorum rex, quum Xerxes scripsisset: Mitte arma; respondit: Veni et cape.

Quum Agis, rex Lacedaemoniorum, interrogaretur, quot essent hostes: Nolite, aiebat, percontari, quot sint hostes, sed ubi sint?

XXXI.

Themistoclis insignis memoria.

Memoria in Themistocle singularis fuit. Haerebant in memoria, quaecunque audierat vel viderat. Quum ei Simonides, aut quis alius, artem memoriae polliceretur; oblivionis, inquit, mallet; nam meminisse etiam, quae nolo, non possum oblivisci, quae volo.

XXXII.

Canis et oves.

Quum vocalia essent animalia, ovis domino dixit: Mirum facis, qui nobis lanam tibi et carnem et caseum praebentibus nihil des, nisi quod ex terra accipimus, cani autem, qui nihil tibi affert, cibum, quem ipse habes, impertias. Haec quum audivisset canis: Ita sane necesse est, inquit. Ego enim vos ipsas tueor, ne hominum furto pereatis, vel a lupis rapiamini. Nam, nisi ego vos custodirem, ne pasci quidem possetis, timentes interitum. Oves igitur non amplius conquestae sunt, quod cani melior sors esset.

XXXIII.

Diogenes et piratae.

Quum in insulam Aeginam navigaret Diogenes, a piratis captus est, et in Cretam deductus ibique venundatus. Praeco autem quum interrogaret, quid calleret, respondit: Hominibus imperare; simulque digito monstravit Corinthium quendam, nomine Xeniadem. Huic, inquit, me vende, huic enim dominus opus est. Emit igitur illum Xeniaes. Xeniaes Diogenem secum duxit, filiis praeceptorem dedit et toti domui praefecit. In hoc munere ita se gessit, ut Xeniaes ubique diceret: Bonus genius in domum meam ingressus est.

XXXIV.

Conscientiae vis.

Bessus, ut narratur, patrem suum necaverat, diuque id scelus omnibus incognitum fuit. Quum vero postea apud hospitem quendam coenaret, subito surrexit, nidum hirundinum hasta perfodit, dejecit et pullos interfecit. Ii qui aderant, interrogarunt, ut merito, cur rem tam insolentem egisset? Nonne, inquit, auditis istas hirundines vociferari et testari me patris mei esse interfectorem? Hic sermo ad regem delatus est, et quum res certis indiciis comperta esset, poenas luit pro parricidio.

XXXV.

Asinus et leo venantes.

Quum leo venari vellet, sibi comitem adjunxit asinum, et in fruticeto abditum admonuit. ut insueta voce feras terreret, quas deinceps leo excipere volebat. Igitur auritalus subito clamorem tollit; et nova re territae bestiae dum fugiunt, in leonem incidunt. Is postquam caede fessus est, asinum evocat et tacere jubet. Tunc ille insolens: Qualis tibi videor, inquit? Nonne voce mea tibi egregiam opem tuli? Egregiam sane, inquit leo. Nam nisi animum et genus tuum cognovissem, ipse prae metu in fugam me dedissem.

XXXVI.

Septem sapientes.

A piscatoribus in regione Milesia quidam jactum emerat. Cum vero aurea mensa magni ponderis extracta esset, controversia orta est. Illi enim affirmabant, se piscium capturam vendidisse, hic, se fortunam jactus emissee. Res quum propter magnitudinem delata esset ad universum populum, placuit Apollinem Delphicum consuli, cuinam adjudicari mensa deberet. Deus respondit: Mensam ei dandam esse, qui sapientia ceteros praestaret. Tum Milesii Thalēti, civi suo, mensam dederunt; ille eam cessit Bianti, Bias Pittaco, is protinus alii, deincepsque per omnem septem sapientum orbem postremo ad Solonem pervenit, qui et titulum sapientiae et praemium ad ipsum Apollinem transtulit.

XXXVII.

P a v o et J u n o.

Pavo ad Junonem venit, aegre ferens, quod sibi luscinae cantus non esset datus. Illam, inquit, quum canere incipit, omnes admirantur; me derident, quum vocem misi. Tum dea, ut suam avem consolaretur, dixit: At tu lusciniam et omnes aves formositate vincis, multas etiam magnitudine. Collum tuum smaragdi nitore fulget, et quum caudam adversus solem explicas, innumerabiles gemmae videntur. Sed quid, inquit ille, species prodest, si voce vincor. Tum dea: nemo, inquit, a fato omnia accepit. Tibi forma, aquilae vires, luscinae cantus, corvo augurium datum est, quae aves omnes suis dotibus contentae sunt.

XXXVIII.

S o c r a t e s et A l c i b i a d e s.

Socrates quum videret Alcibiadem ob divitias elatum animum gerere et agrorum multitudine superbire, adduxit ad locum, ubi tabula, descriptionem terrae complectens, suspensa erat, eumque rogavit, ut Atticam terram ibi requireret. Quam quum reperisset, suos fundos eum jussit inquirere, et quum respondisset, nusquam ibi pictos esse: Horum igitur inquit, possessione te effers, qui nulla pars sunt terrae?

XXXIX.

A l e x a n d r i l i b e r a l i t a s.

Alexander jusserat quaestorem dare Anaxarcho philosopho, quantum ille postulasset. Quum quaestor, audita postulatione turbatus, Alexandro indicasset philosophum petere centum talenta: Recte, inquit, facit, scit enim se amicum habere, qui tantum dare et possit et velit.

S o c r a t e s.

Socrates quum statuarios summo studio in hoc incumbere videret, ut lapis quam simillimus homini redderetur: Se mirari, inquit, quod non pari studio curarent, ne ipsi lapidibus similes viderentur.

XL.

Nasica et Ennius.

Nasica quum ad poëtam Ennium venisset, eique ab ostio quaerenti Ennium ancilla dixisset, domi non esse (eum); Nasica sensit illam domini jussu dixisse et illum intus esse. Paucis post diebus quum ad Nasicam venisset Ennius, et eum a janua quaereret, exclamat Nasica, se domi non esse. Tum Ennius: Quid? ego non cognosco vocem, inquit, tuam? Hic Nasica: Homo es impudens. Ego quum te quaererem, ancillae tuae credidi te domi non esse, tu mihi non credis ipsi?

XLI.

Diogenes.

Diogenes projici se post mortem jussit inhumatum. Tum amici: volucrisne et feris? Minime vero, inquit, sed bacillum propter me, quo (ut eo) abigam, ponitote. Qui poteris? illi: non enim senties. Quid igitur mihi, inquit, ferarum laniatus oberit, nihil sentienti?

Idem quum videret Megarensium liberos nullis bonis artibus instrui, quum pecorum curam diligentem haberent, dicebat: Malle se Megarensis arietem esse, quam filium.

XLII.

Fabricius.

Quum vicina castra Fabricius et Pyrrhus haberent, medicus Pyrrhi nocte ad Fabricium venit, promittens se Pyrrhum veneno occisurum (esse), si sibi quidquam pollicitaretur. Fabricius medicum vinctum reduci jussit ad dominum, Pyrrhoque dici, quae contra caput ejus medicus spopondisset. Tum rex Pyrrhus admirans exclamavit: Fabricius difficilius ab honestate, quam sol a suo cursu averti potest.

XLIII.

Socrates.

Socrates, quem ab Apolline ipso sapientissimum omnium Graecorum judicatum esse ferunt, Xanthippen habuit

uxorem, quam admodum morosam et jurgiosam fuisse inter omnes constat. Quum ejus indolem perspexisset Alcibiades, Socratem interrogavit, cur mulierem tam acerbam non exigeret domo? Tum ille: Quoniam, inquit, dum illam domi perpetior, insuesco, ut ceterorum quoque foris petulantiam et injurias facilius feram.

XLIV.

Oves et lupi.

Oves lupique quum certassent, illae vicerunt canum auxilio. Lupi legatos mittunt et justam pacem petunt hac lege, ut oves dedant canes, luporum catulos obsides recipiant. Oves faciunt, quod lupi poposcerant. Paulo post, quum luporum catuli ululare coepissent, lupi, necantur, clamant, nati nostri; pax rupta est ab ovibus. In oves undique impetum faciunt, fugant nudas defensoribus et plerasque necant.

XLV.

Canis et lupo.

Canis perpingui lupo occurrit macie confectus, Quum se salutassent, lupo, quomodo fit, inquit, ut tam pinguis sis, tamque niteas? Ego, fortior, fame pereor. Canis respondet: Suadeo tibi, ut hominibus eadem officia praestes, quae ego praesto. Custodi domum herumque noctu a furibus tuere. Lupo, ego vero, inquit, paratus sum, nunc enim patior frigus et imbres in silvis oberrans. Rogo te, ut me in hominis domum deducas. Dum procedunt, lupo collum canis catena detritum adspicit. Quid hoc est, inquit, jugumne fers? Imo, inquit canis, quia acer sum, me interdum alligant, noctu vero vagor, ubi lubet. Habesne, inquit lupo, licentiam abeundi, quo velis? Non semper. Vale, respondit ille, liber esse malo, quam servitutem ferre.

XLVI.

Aptedicta.

Quum quidam Lacedaemonios hortaretur, ut bellum cum Macedonibus inciperent, commemoraretque victorias,

quas de Persis reportassent, Eudamidas, hoc facere, inquit: idem esset, ac si quis devictis mille ovibus cum quinquaginta lupis pugnaret.

Zeno servum in furto deprehensum caedi jussit; cumque is se ita excusaret, ut diceret, fuisse in fatis, ut furaretur: etiam ut caedereris inquit.

Quum Atheniensis quidam filium adolescentulum ad Socratem misisset, ut indolem illius inspiceret, ac paedagogus diceret: pater ad te, o Socrates, misit filium, ut eum videres; tum Socrates: loquere igitur, adolescens, ut te videam.

XLVII.

C r a s s u s e t t e s t i s .

Quum laesisset testis Silus Pisonem, quod se in eum audisse dixisset: Potest fieri, inquit Crassus, Sile, ut is, unde te audisse dicis, iratus dixerit. Adnuit Silus. Potest etiam fieri, ut tu non recte intellexeris. Id quoque toto capite adnuit. Potest etiam fieri, inquit, ut omnia, quae te audisse dicis, nunquam audieris. Hoc ita praeter expectationem accidit, ut testem omnium risus obrueret.

XLVIII.

A p t e d i c t a .

Quum Alexander Magnus postulasset, ut se Lacedaemonii in Deorum numerum referrent: Age, inquit rex eorum Damis, quoniam Alexander deus esse vult, esto.

Lacaena quaedam quum filium in proelium misisset et interfectum (esse) audisset: Idcirco, inquit, genueram, ut esset, qui pro patria mortem non dubitaret occumbere.

XLIX.

A p t e d i c t a .

Quum inter duos scelestos iudex esset Philipus, Macedoniae rex, audita causa pronuntiavit: Ut alter e Macedonia fugeret, alter illum insequeretur. Quo faceto iudicio utrumque exsulem esse jussit.

Biantis, sapientis illius, patriam quum cepisset hostis, ceterique ita fugerent, ut multa de suis rebus asportarent ;

quum esset admonitus a quodam: ut idem ipse faceret, Ego vero, inquit, facio, nam omnia mea mecum porto.

Eucritus quaerenti ex ipso, uter esse mallet, Croesus an Socrates? respondit: Vivus mallet esse Croesus, moriens autem Socrates.

L.

A p t e d i c t a.

Socrates interrogatus, qua ratione potissimum quis adsequi posset, ut apud homines honestam haberet famam: Si loquatur, inquit, quae sunt optima, et faciat, quae sunt honestissima.

Octavianus Augustus querentem de inopia et caritate vini populum severissima coërcuit voce: Satis provisum (esse) a genero suo Agrippa perductis pluribus aquis, ne homines sitirent.

Crates philosophus quum vidisset adolescentem in secessu ambulanti, interrogavit, quid illic solus faceret? Mecum, inquit, loquor. Cui Crates: Cave, inquit, ne cum homine malo loquaris.

LI.

R u b u s e t o v i s.

Quum pluvia immineret, sic hortatus est ovem rubus: Procellam non vides? Quid cunctaris? Huc recipe te celeriter in sinum meum, tua ne tam nitida permadescant vellera. Ovis paruit, et ut densis protegeretur frondibus, se inter spinosa rubi brachia condidit. Pluviam quidem vitavit, sed maximam partem lanæ avida rubi brachia retinuerunt. Fabula rapaces ad patronos pertinet.

LII.

M u r e s e t f e l i s.

Multi mures in cavo commorantes contemplati sunt diu felem, quae placide recumbebat. Tum unus ex iis: Hoc animal admodum benignum et mite videtur. Quid si alloquar et familiaritatem cum illo contraham? Haec quum dixisset et propius accessisset, a fele captus et dilaceratus est. Tum ceteri mures dixerunt: Malum, quod accidit sodali nostro, nos monet, ne credamus vultui.

LIII.

Asinus et leonia pellis.

Asinus leonis exuviis indutus pro leone habitus est ab omnibus, atque homines gregesque territavit. Quum autem a vento vehementius spirante detracta ei esset pellis leonia, nudatus facile dignoscebatur. Unde factum est, ut omnes occurrerent, et fustibus ejus petulantiam punirent.

LIV.

Darius ante pugnam ad Arbela.

Darius ante pugnam ad Arbela, qua tertium ab Alexandro victus est, milites ita allocutus est: Ipse ego non modo ex more majorum, sed etiam ut ab omnibus conspiciar, in pugna curru vehar, neque impediam, quominus me imitemini, sive fortitudinis, sive ignaviae exemplum dederò.

LV.

Antigonus ejusque filius.

Antigonus Philippo filio interroganti, quando castra moturus esset, respondit: Num times, ne solus tubam non sis auditurus?

Antigonus et milites ebrii.

Duo milites proxime regium tabernaculum male de Antigono loquebantur. Rex omnia audierat, quum inter ipsum et milites nihil, nisi palla, interesset. Rex illam leniter commovit et dixit: Longius saltem discedite, ne rex vos audiat.

LVI.

Asinus sale onustus.

Asinus sale onustus fluvium transiit et titubans in aqua cecidit. Quum surgeret gavisus est, quod onus

levius factum esset. Sal enim in aqua deliquerat. Itaque quum postea spongiis onustus ad fluvium accederet, sic secum cogitavit: Si collabor, onus levius fiet. De industria igitur lapsus est. Sed spongiae madefactae sunt et effecerunt, ut exsurgere asinus nequiret. Ita interiit aqua suffocatus.

LVII.

Themistocles oraculi interpretes.

Quum fama in Graeciam esset perlata de adventu Xerxis, qui Atheniensibus maxime infensus erat propter pugnam Marathoniam, illi miserunt Delphos legatos, qui Deum consulerent, quid facerent. Respondit igitur Pythia sacerdos consulentibus, ut ligneis moenibus se munirent. Id responsum quum intelligeret nemo, unus Themistocles rem perspexit. Illud enim, inquit, consilium est Apollinis, ut in naves nos nostraque conferamus; hic enim a deo significatur murus ligneus. Et vere intellexerat. Classem enim aedificarunt hostiumque naves pugna illa clarissima ad Salamina partim submerserunt, partim profligarunt.

LVIII.

Xenophontis aequus animus.

Xenophonti, quum solenne sacrum perageret, majoris e duobus filiis, Grylli mors nuntiata est. Nec ideo institutum deorum cultum omisit, sed satis habuit, coronam deponere, et quum percontaretur, quomodo occidisset, responsum tulit: fortissime pugnans. Tum capiti reposuit coronam et dixit: Majorem ex virtute filii voluptatem, quam ex morte amaritudinem sentio. Quae quum dixisset, sacrificare perrexit.

LIX.

Horatius Cocles.

Porsenna, rex Etruscorum, Tarquinius a populo romano expulsos restituere tentabat. Qui quum primo

impetu Janiculum cepisset, Horatius Cocles pro ponte sublicio, qui Tiberis ripas conjunxit, stans aciem hostium solus sustinuit, donec pons a tergo interromperetur. Ponte interrupto statim in Tiberim cum equo desiluit et armatus ad suos tranavit.

LX.

Epaminondae abstinencia.

Epaminondas, dux clarissimus Thebanorum, unam solam habebat chlamydem. Itaque, quoties eam mittebat ad fullonem, ipse interea cogeatur se continere domi, quod chlamys altera deerat. In hoc statu vero quum ei Persarum rex magnam auri vim misisset, noluit accipere. Et celsioris sane animi fuit is, qui aurum recusavit, quam qui obtulit.

LXI.

Alexander et pirata.

Alexander olim comprehensum piratam interrogavit, quo jure maria infestaret? Ille, eodem, inquit, quo tu orbem terrarum. Sed quia id ego parvo navigio facio, latro vocor; tu, quia magna classe et exercitu, imperator. Alexander hominem inviolatum dimisit.

LXII.

Mures.

Concilio habito decreverunt mures, ut tintinnabulum feli adnecteretur. Putabant nimirum hujus sonitu fore, ut eam effugerent (effugere, Acc.). Hoc consilium, quamquam magnopere omnibus placuerat, irritum tamen fuit, quum qui adnecteret tintinnabulum, non reperiretur. Fabula docet plerosque in consiliis audaces, in actionibus timidos esse.

LXIII.

Lepus et vulpes.

Lepus putabat se dignum esse, qui vulpi praeferretur, quoniam longe illam pedum pernecitate superaret. Tum

vulpes : At ego, inquit, ingenium sum sortita praestantius. quo saepius, quam tu pernecitate tua canes eludo. Haec fabula docet corporis velocitatem et vires ab ingenio longe superari.

LXIV.

Socrates et Apollodorus.

Morituro Socrati Apollodorus pretiosum pallium, in quo moreretur, obtulit. Cui Socrates: Num quid morienti mihi, inquit, non conveniet hoc, quod viventi convenit?

LXV.

Vulpes et lupo.

In foveam vulpes inopinanter cecidit. Accedit huc forte lupo, Age, inquit illa, amice! ne mihi periturae auxilium tuum nega! Aliquot recisos quaere ramos arborum et injice, qui me ad resiliendum sublevent. Mane, lupo ait, quod petis, faciam lubens. Nunc vero scire volo, quonam modo in hanc foveam incideris. Ohe! reclamatione vulpes, me primum adjuva, ut ex hac fovea evadam; tibi mea tum omnis historia narrabitur.

LXVI.

Leo, asinus et lepore.

Quum quadrupedes bellum contra volucres suscepissent, et leo rex copias suas recenseret, asinus et lepore praeteribant. Ursus interrogabat, ad quasnam res his uti posset? Leo respondit: Asinus idoneus est, cui munus tubicinis, lepore, vero, cui munus tabellarii deferatur.

Nemo est tam parvus et humilis, cujus opera non in aliqua re utilis esse possit.

LXVII.

Narratio ridicula.

Quidam interrogavit rusticum, num aqua putei, quem in praedio habebat, bona esset ad bibendum? Quum

ille diceret, bonam esse, suosque parentes et majores ex eo bibisse: Perlonga igitur, inquit, eorum colla fuisse oportet, qui ex tam profundo puteo bibere potuerint.

LXVIII.

C o r n e l i a.

Cornelia, Gracchorum mater, quum Campana matrona ornamenta sua pulcherrima ipsi ostenderet, traxit eam sermone, donec e schola redirent liberi. Tum, et haec, inquit, mea sunt ornamenta. Date operam, pueri dilectissimi, ut etiam vestri parentes idem de vobis praedicare possint.

H o m o s u p e r s t i t i o s u s e t C a t o.

Homo quidam superstitiosus reperit caligas suas a soricibus adrosas. Hoc ostento turbatus interrogavit Catonem, quid mali portenderet? Ille vero: Non est inquit ostentum, quod sorices adroserunt caligas; at vero si caligae adrosissent sorices, id fuisset ostentum.

LXIX.

D i o g e n e s.

Quum Diogenes animadverteret quendam imperite jaculantem, proxime scopum consedit, et quum ex eo quaereretur, cur id faceret? Ne forte, inquit, ille me feriat. Quum portas amplas et magnifice extractas exigui oppidi videret: Viri, inquit, Myndenses, claudite portas, ne urbs vestra egrediatur. Idem quaerenti, quid apud homines celerrime senesceret? respondit: Beneficium.

LXX.

A p t e d i c t a.

Agesilaus, quum pater postulasset, ut in iudicio sententiam legibus adversam ferret, respondit: A te, mi pater, jam a pueritia doctus sum legibus parere. Itaque etiam nunc tibi obtemperabo, nihil in leges peccando.

Socrates docuit abstinendum esse a cibis, qui non esurientem invitarent ad edendum, et a potu, qui non sitientem invitaret ad bibendum. Aristotelem Alexander, cui puer educandus et erudiendus fuerat traditus, summa veneratione prosequabatur, dicens: Se illi non minus quam patri debere, quod a patre vivendi, a praeceptore bene vivendi initium accepisset.

LXXI.

Vulpes et leo.

Leo senio confectus, quum vires non amplius suppetebant ad victum parandum, callidum consilium cepit, quo vitam sustentaret. In antro enim, quasi morbo correptus, decubuit, et quum reliquae bestiae advenirent ad eum visendum, prehensas devoravit. Quum ita multae a leone absumentae essent, accedit vulpecula ad antrum, sed substitit haesitans et circumspectans. Tum leo rogat: Cur dubitas ad me adire? Illa respondit: Vestigia me terrent, quae omnia ad te ferunt, non retrorsum.

LXXII.

Leo et musculus.

Circum leonem dormientem lascive discurrebant musculi, quorum unus in dorsum ejus insiluit. Captus hic a leone experrecto excusavit imprudentiam suam, eique magnas gratias pollicitus est, si ipsi vitam donare vellet. Leo, etsi ira commotus, ignovit tamen musculo precanti, et tam contemptam bestiolam dimisit inviolatam Paulo post leo praedam incaute investigans in laqueos incidit, quibus adstrictus rugitum maximum edidit. Accurrit musculus, cernensque vincula, quibus leo tenebatur, arrepsit ad laqueos eosque corrosit. Hac ratione quum leonem liberasset: Contempsisti me, inquit, quasi nullum cuiquam vicissim beneficium praestare possem. Nunc vide parvum murem gratias leoni maximas referentem.

LXXIII.

Lignator et Mercurius.

Caedebat quidam ligna juxta fluvium. Inter opus excidit ei securis inque flumen demersa est. Tum in ripa

sedens misere lamentari coepit. Mercurius quum praeteriens querelas ejus audivisset, misertus aquas subiit, et retulit securim, non eam tamen, quam amiserat ille, sed auream, et num haec esset amissa, interrogavit. Negavit ille. Iterum igitur Mercurius aliam extulit eamque argenteam. Sed quum iterum negaret lignator et accipere nollet, postremo ferream attulit, quam laetus ille agnovit. Hac probitate delectatus deus omnes istas illi secures donavit.

LXXIV.

Lignator et Mercurius.

Haec quum multis narrasset lignator, alius quidam, ut similem fortunam experiretur, ipse securim suam in fluvium sponte abjecit, et juxta eum assidens plorare atque lamentari coepit. Tum ad hunc quoque accessit Mercurius, et quum causam lacrimarum audivisset, auream protulit securim, interrogans, num ea esset, cujus jacturam quereretur. Ille vero laetus: Sane, inquit, mea haec est. At Mercurius impudentem et mendacem hominem aversatus discessit, et non solum auream illam securim secum abstulit sed ne eam quidem, quam in fluvium projecerat, ei retulit.

LXXV.

Pueri Macedonis perseverantia.

Vetusto Macedoniae more regi Alexandro nobilissimi pueri praesto erant sacrificanti. E quibus unus cum thuribulo ante ipsum adstitit, in cujus brachium carbo ardens delapsus est. Quo etsi ita adurebatur, ut adusti corporis odor ad circumstantium nares perveniret, tamen et dolorem silentio pressit, et brachium immobile tenuit, ne sacrificium regis aut concusso thuribulo impediret, aut edito gemitu regias aures offenderet. Rex, quo magis pueri patientia delectatus est, hoc certus perseverantiae experimentum sumere voluit. Consulto enim sacrificavit diutius, neque hac re illum a proposito depulit.

LXXVI.

Catonis pueri constantia.

Marcus Cato in domo avunculi sui Drusi, tribuni plebis, educabatur. Quum apud eum socii de civitate

impetranda convenissent, et Quintus Poppedius, Marso-
rum princeps, puerum rogaret, ut socios apud avuncu-
lum adjuvaret, constanti vultu respondit non facturum se.
Iterum deinde et saepius rogatus in proposito perstitit.
Tunc Poppedius puero in altissimam aedium partem
sublato minatus est, se eum inde dejecturum, nisi preci-
bus obtemperaret. Sed Cato ne hac quidem re ab in-
cepto depelli potuit. Ita Poppedio vox illa expressa est:
Gratulemur nobis, socii, hunc esse tam parvum; nam si
hic senator esset, ne sperare quidem civitatem liceret.
Sic ea constantia, quam postea per totam vitam ostendit,
jam in Catone puero adparuit.

LXXVII.

Crudelitatis exemplum.

Quum Augustus apud Vedium Pollionem aliquando
coenaret, unus e servis fregit vas crystallinum. Rapi eum
ad mortem Vedius jussit, et objici muraenis, quarum
magnam copiam in piscina alebat. Evasit e manibus puer
et ad Caesaris pedes confugit, nihil aliud rogaturus,
quam ut aliter periret, nec esca piscium fieret. Motus
est novo crudelitatis genere Caesar, et illum quidem
mitti, crystallina autem vasa omnia coram se frangi jussit.

LXXVIII.

Preces repudiatae.

Archeläus, rex Macedonum, quum quidam, cui nihil
pulchrum videbatur, nisi dona accipere, inter coenam
aureum poculum posceret, hoc poculo Euripidem dona-
vit, illum alterum ita alloquens: Tu quidem dignus eras,
qui peteres, hic autem dignus est, qui accipiat, vel non
petens.

Lupus et grus.

Inhaeserat os in faucibus lupi. Mercede igitur con-
ducit gruem, qui inserto rostro in rictum suum os e fau-
cibus extrahat. Hoc longitudine colli rostrique grus fa-
cile efficit. Quum autem mercedem postularet, lupus sub-
ridens et dentibus infrendens: Nonne tibi, inquit, mer-

ces satis magna videtur caput incolume e lupi faucibus extractum? Multi maximis beneficiis adficiuntur debitam gratiam non referentes.

LXXIX.

C a n c r i.

Cancer dicebat filio: Te semper retro ambulanti video. Moneo te, ut tandem aliquando prorsus abeas. Cui ille: Libenter, inquit, tuis praeceptis obsequar, si te prius idem facientem videro. Docet haec fabula adolescentiam nulla re magis, quam exemplis instrui.

M i r u m s o m n i u m.

Plinius haec narrat. Est mihi, inquit, libertus Marcus, non illiteratus. Cum hoc minor frater in eodem loco quiescebat. Is visus est sibi cernere quendam in toro residentem admoventemque capiti suo cultros, atque etiam ex ipso vertice amputantem capillos. Ubi illuxit, ipse circa verticem tonsus, capilli jacentes reperiuntur.

A l e x a n d e r.

Alexander quum audisset Anaxagoram disserentem innumerabiles esse mundos, illacrimasse dicitur. Quum amici rogarent, numquid accidisset lacrimis dignum? Annon, inquit, videor merito flere, qui, quum mundi sint innumerabiles, nondum unius dominus factus sim.

LXXX.

A n s e r e s e t g r u e s.

In eodem quondam prato pascebantur anseres et grues. Adveniente domino prati grues facile avolabant, sed anseres, impediti corporis gravitate, comprehensi et mactati sunt. Sic saepe pauperes cum potentioribus in eodem crimine deprehensi, soli dant poenas, dum hi salvi evadunt.

P h i l i p p u s.

Indignantibus Philippi amicis, quod Peloponnesii in Olympiacis ipsum derisissent, tot beneficiis a rege ad-

fecti, eumque hoc sermone ad vindictam exstimulanti-
bus: Quid igitur, inquit, futurum est, si quid iis mali
fecerimus?

D i o g e n e s.

Muribus ad Diogenis mensam subrepentibus: En,
inquit, Diogenes quoque parasitos alit.

R e s p o n s a L a c o n i c a.

Argivo quodam dicente: Multa sunt apud nos Spar-
tanorum sepulera; Lacon excipiens: Atqui Argivorum,
inquit, apud nos nullum. Eodem modo Antalcides Lace-
daemonius Atheniensi quodam sic apud ipsum gloriante:
Nos saepenumero vos a Cephiso propulimus: Sed nos,
inquit, vos nunquam ab Eurota.

LXXXI.

P a u s a n i a e p r o d i t i o.

Pausanias, Lacedaemonius, et Spartam et ceteram
Graeciam sub potestatem Persarum regis redigere voluit.
His rebus ephori cognitis jusserunt eum comprehendi.
At ille in aedem Minervae confugit. Hinc ne exire posset,
statim ephori valvas ejus aedis obstruxerunt, tectumque
sunt demoliti, quo facilius sub dio interiret. Dicunt eodem
tempore matrem Pausaniae vixisse, eamque, postquam
de scelere filii comperit, in primis ad filium claudendum
lapidem ad introitum aedis contulisse. Hic cum semia-
nimis de templo elatus esset, confestim animam efflavit.

LXXXII.

D i o g e n e s e t A l e x a n d e r.

In Isthmum convenerant Graeci, ut bellum contra
Persas decernerent, et Alexandrum, Macedoniae regem,
ducem in hoc bello constituerent. Confluebant ad Ale-
xandrum omnes viri celebriores salutatum et gratula-
tum. Solus deerat Diogenes, qui tum apud Corinthum
degebat. Quum Alexander satis diu eum exspectasset,
tandem ut hominem cognosceret, ipse ad illum cum co-
mitibus profectus est. Invenit sub dio apicantem. Comi-

ter eum salutat Alexander et hortatur, ut aliquid sibi expetat. At Diogenes: Hoc unum te rogo, ut a sole paullisper recedas. Obstupuit Alexander et virum omnia contemnentem admirans dixit: Nisi Alexander essem, sane Diogenes esse vellem.

LXXXIII.

Fidelitatis exemplum.

Quum Plotius Plancus, vir nobilis, a triumviris proscriptus, in agro Salernitano lateret, delicatiore vitae genere locum perfugii detexit. Venerunt igitur, qui proscriptos insequabantur, servosque multum ac diu torserunt; sed illi in maximis doloribus se nescire, ubi dominus esset, affirmabant. Non sustinuit deinde Plancus, tam fideles servos ultra cruciari; sed processit in medium, jugulumque gladiis militum objecit. Difficile est igitur dijudicatu, utrum dignior fuerit dominus, qui (ut is) tales servos haberet, an servi laudabiliores, qui (quum ii) dominum pessumdare noluerint.

Mali řečník.

A.

A, *ab*, *abs*, od, iz.
Abdēra, *ae*, ž. grad u Thraciji.
Abderīta, *ae*, *m*. Abderitjanin.
abdīco, 1. odreći se (časti).
abdo, *dīdī*, *dītum*, 3. ukloniti, sakriti.
abducō, *xi*, *ctum*, 3. odvesti.
abeo, *ii*, *ītum*, *ire*, odići, poći, někamo.
aberro, 1. zalutati, začí s puta.
abhinc, odsele, od prije.
abhorreo, *ui*, 2. uplašiti se česa, prepasti se česa; — *abhorret a mea consuetudine*, nije moja navada.
abitus, *us*, *m*. odlazak.
abies, *ēlis*, ž. jela.
abigo, *egi*, *actum*, 3. otěratí, protěratí.
abjectus, *a*, *um*, podao, gadan, měrzak; *pris. abjecte*.
abjicio, *jeci*, *jectum*, 3. baciti, zabaciti.
ablēgo, 1. poslati. [kinuti].
aboleo, *ēvi*, *ītum*, 2. ukinuti, doabripio, *ripui*, *reptum*, 3. odtěrgnuti, odněti.
abrōgo, 1. ukinuti, dekinuti.
abscondo, *dīdī*, *dītum*, 3. sakriti.
absolvo, *solvi*, *solutum*, 3. osloboditi, řešiti; *capitis*, od směrti.
absorbeo, *bui*, *psi*, *ptum*, 2. pogutnuti, posěrkati.
absque, bez.
absterreo, *ui*, *ītum*, 2. uplašiti.
abstineo, *tinui*, *tentum*, 2. uzděržati, uztegnuti, uzpregnuti se.

abstinens, *tis*, trězan, uměren; ustegnut, uzpregnut.
abstinentia, *ae*, ž. trěznost, uměrenost, uztegnutje, uzpregnutje.
abstrāho, *xi*, *ctum*, 3. odvući, odvratiti, uzpregnuti.
absum, *fui*, *esse*, nebiti.
absumo, *sumsi*, *sumtum*, 3. potrošiti, porabiti.
abundo, 1. obilovati.
abutor, *usus sum*, 3. potrošiti, porabiti; zlorabiti.
ac, vez. i, kano; *ac si*, kano da.
academia, *ae*, ž. akademija, gimnazija blizu Athene.
acanthis, *idis*, ž. (čizag); češljugar (štiglic).
accedo, *cessi*, *cessum*, 3. pristupiti, približiti se.
accendo, *di*, *sum*, 3. užgati, upaliti, razplamtiti, planuti.
accido, *cidi*, *cisum*, 3. nasěci, razslabiti.
accidit, biya, dogadja se.
accio, *ivi*, *ītum*, 4. pozvati.
accipio, *cepi*, *ceptum*, 3. uzeti, primiti, dobiti, čuti, doznati.
accipiter, *ris*, *m*. jastreb.
accommodatus, *a um*, shodan, prikladan, priměran.
accresco, *evi*, *etum*, 3. narasti, prirasti, pomnožiti se.
accumbo, *bui*, *bītum*, 1. ležati s kim; sěděti za stolom.
accuratus, *a*, *um*, točan, *pris. accurate*.
accurro, *cucurri*, *cursum*, 3. do-těrcati, doskočiti, dopasti.

accuso, 1. tužiti, obēditi.
acer, cris, cre, oštar, revan, vatre.
acerbitas, atis, ž. gorkost, neprijatnost, sērditost, žestina.
accerbus, a, um, gorak, žestok, pris. *acerbe*.
acerra, ae, ž. kadionica.
acervus, i, m. kup.
acesco, acui, 3. kisnuti.
Achilles, is. Achil, najhrabriji gērčki junak za rata trojanskoga.
acidus, a, um, kiseo.
acies, ei, ž. oštrina, bojni red, vērsta.
acquiesco, evi, etum, 3. odpočiniti; umiriti se; pristati uza što. [postignuti.
acquirō, sivi, situm, 3. steći, *actio, onis*, ž. čin.
aculeus, i, m. bodac, žalac.
acūmen, īnis, s. ert, šiljak; oštrina; bistar um, um.
acuminatus, a, um, šiljast.
acūo, ui, ūtum, 3. oštriti, brusi, poticati.
acus, us, ž. igla.
acutus, a, um, oštar, oštrouman, pris. *acute*.
ad, pred. do, o, u, k, na blizu.
adamas, antis, m. dijamant.
adamo, 1. obljubiti, ljubiti.
addico, xi, ctum, 3. obećati, priznati, posvetiti.
addictus, a, um, privēržen.
addisco, didici, 3. naučiti.
addo, didi, dītum, 3. pridati, dodati.
addūco, xi, ctum, 3. dovesti, privesti, skloniti, privoliti.
adeo, pris. tako, toliko.
adeo, ii, itum, doći, prići, posētiti.
adf. v. aff.
adhareo, haesi, haesum, 2. višeti, privēržen biti, pristati.
adhibeo, bui, bitum, 2. uzeti, rabiti, služiti se; — *diligentiam*, biti marljiv.

adhortatio, ōnis, ž. opominjanje, nagovaranje, hrabrenje.
adhortor, 1. nagovarati, sloboditi, opominjati
adhuc, pris. još, jošte.
adjaceo, ui, 2. ležati, biti do; graničiti; začeljivati.
adigo, egi, actum, 3. goniti, silovati, primoravati.
adjicio eci, ectum, 3. privaliti, dodati.
adīmo, emi, emtum, 3. uzeti, oduzeti.
adipiscor, eptus sum, 3. postići.
aditus, us, m. pristup, ulaz.
adjumentum, i, s. pomoć, srēdstvo.
adjungo, xi, ctum, 3. privaliti, dodati, spojiti, sdružiti.
adjūvo, uvi, utum, 1. pomoći.
adjutor, ōris, m. pomoćnik, pomagáč.
adjutrix, īcis, ž. pomoćnica, pomagáčica.
adl- v. all.
administro, 1. upravljati, rukovoditi.
admirabilis, e, čudan.
admiratio, onis, ž. čudjenje.
admirator, oris, m. koji se čudi.
admīror, 1. čuditi se, diviti se.
admisceo, iscui, istum, 2. ili *ixtum*, 2. uměšati, směšati.
admitto, misi, missum, 3. dopustiti, dozvoliti, učiniti, počiniti.
admodum, pris. jako, veoma, vērlo.
admoneo, ui, itum, 2. opomenuti, sētiti, domisliti.
admonitio, ōnis, ž. opomena, sētjanje.
admoveo, movi, mōtum, 2. prisloniti, primaknuti.
adn. v. ann.
adoleo (ui, ultum) 2. kaditi (tamjan), žērtvovati.
adolescens, tis, m. mladić.
adolescentia, ae, ž. mladost.
adolescentulus, i, m. mladić.
adoleo, olevi, ultum, 3. narasti.

adopto, 1. posiniti.
adorior, *ortus sum*, 4. navaliti, napasti, udariti na.
adorno, 1. resiti, kititi.
adōro, 1. govoriti, prositi, obožavati.
adp. v. app.
Adria (Hadria) ae, *m.* jadransko more.
Adrianus (Hadrianus), *i*, *m.* rimski car.
Adriaticus, *a* *um*, jadranski.
adscendo, *adsentatio*, *adsentior*, *adsequor*, *adsideo*, *a* *ass.*
adscribo, *psi*, *ptum*, 3. pripisati.
adspectus, *us*, *m.* vid, pogled.
adspergo, *si*, *sum*. 3. poskropiti, posuti, posipati.
adspicio, *xi*, *ectum*, 3. gledati, motriti.
adsto, *stīti*, *stītum i stātum*, stajati uz, do, pokraj.
adstringo, *inxi*, *ictum*, 3. stegnuti, napeti.
adsuefacio, *feci*, *factum*, 3. privaditi.
adsuesco, *adsumo*, *v. ass.*
adsum, *fui*, *esse*, biti ovdě, biti komu u pomoć.
adulatio, *onis*, *ž.* laskanje.
adulor, 1. laskati se.
aduro, *ussi*, *ustum*, 3. nagoriti, užgati, izgoriti.
advēho, *xi*, *ctum*, 3. privezti.
advēna, *ae*, *m.* tudjin, stran, došljak.
advenio, *vēni*, *ventum*. 4. doći, stići.
advento, 1. dolaziti, približavati se.
adventus, *us*, *m.* dolazak.
adversarius, *i*, *m.* protivnik.
adversor, 1. protiviti se, opirati se.
adversus, *a*, *um*, opak, protivan.
adversus (adversum) predl. prama, proti, nasuprot.
adverto, *ti*, *sum*, 3. oběrnuti.
advoco, 1. dozvati.
advolo, 1. doletiti.

advolvo, *volvi*, *volutum*, 3. priveliti, privinuti, priklopiti; *advolvi pedibus*, pasti na kolěna.
aedes, *is*, hram; u višeb. kuća.
aedificium, *i*, *s.* sgrada.
aedifico, 1. graditi.
aedilitas, *ātis*, *ž.* edilska část.
aeger, *gra*, *grum*, bolestan.
aegre, *pris.* jedva, komanj; s težkom mukom; *aegre ferre*, nerado tēpiti, podnositi, sērdi me, žalosti me što.
aegritudo, *nis*, *ž.* briga, žalost, bolest.
aegrōto, 1. bolujem.
aegrōtus, *a*, *um*, bolestan.
Aegyptus, *i*, *ž.* Aegyptat, Misir.
aemulatio, *onis*, *ž.* natěcanje.
aemulor, 1. natěcati se.
aemulus, *a*, *um*, takmac.
Aeneas, *ae*, *m.* glasoviti trojanski knez.
aenēus, *a*, *um*, mēden, od tuća, mēda.
aenigma, *ātis*, *s.* zagonetka.
aequaliter, *pris.* jednako.
aequalis, *e*, jednak, savremen; samost. savremenik.
aeque, *prisl.* kano, isto tako, *aeque ac, atque*, upravo tako.
aequitas, *ātis*, *ž.* pravičnost.
Aeduis, *i*, *m.* Aeduanac, puk u Galliji.
Africa, *ae*, *ž.* Afrika, i *Africanus*, Afrikanac.
aequo, 1. jednačiti, izjednačiti.
aequor, *ōris*, *s.* more.
aequus, *a*, *um*, ravan, pravičan; *aequo animo*, tēpljivo, s mirnim sērcem.
aēr, *is*, *m.* zrak.
aerumna, *ae*, *ž.* nevolja, nezgoda, nesreća.
aes, *aeris*, *s.* novac, tuč.
aestas, *ātis*, *ž.* lěto.
Aeschylus, *i*, *m.* glasovit gērčki dramatik.
Aesōpus, *i*, *m.* glasovit gērčki basnik. [procěnitel].
aestimātor, *is*, *m.* razsuditelj

aestimo, 1. procěniti, rozsuditi;
magni, věro; *pluris*, více; *nihil*, nimalo cěniti.

aestivus, *a*, *um* lětan, víceb. voj-
 nički lětni stan.

aestuo, 1. vruće mi je.

aestus, *us*, *m*. vručina.

aetas, *ātis*, *ž*. doba, vrěme.

aeternus, *a*, *um*, věčan.

Aetna, *ae*, *ž* (*m*), Etna, ognjo-
 metno běrdo u Siciliji.

aevum *i*, *s*. doba, věk.

affabilis, *e*, prijazan, prijatan.

affābre, *pris*. umětno.

affātim, *pris*. dosta, dovoljno.

affectio, *onis*, *ž*. narav, stanje,
 čutjenje.

affecto, 1. težiti za čim překo-
 měrno.

affectus, *us*, *m*. čutjenje, strast.

affero, *attūli*, *allatum*, doněti.

afficio, *eci*, *ectum*, 3. *poena*,
 kazniti; *beneficio*, izkazati do-
 bročinstvo.

affigo, *xī*, *xum*, 3. přibiti, *cruci*,
 na križ udariti.

affinis, *e*, srodan.

affinitas, *atis*, *ž*. svojta, svoj-
 bina.

affirmo, 1. tvěrditi.

afflatus, *us*, *m*. nadahnutje.

affligo, *xī*, *ctum*, 3. razžalostiti,
afflictas res, nezgoda, nesřěca.

affluo, *xī*, *xum*, 3. tečí, přitečí,
 obilovati.

affluus, *us*, *m*. doticanje, množ-
 tvo, plima.

agaso, *onis*, *m* koji těra osla.

Agathocles, *is*, *m*. glasovit tiran
 u Siciliji.

age, hajde!

agellus, *i*, *m*. dobarec.

ager, *grī*, *m*. zemlja, polje, okru-
 žje, područje.

Agesilaus, *i*, *m*. kralj špartan-ki.

agger, *is*, *m*. obkop, nasip.

aggrāvo, 1. obtěrsiti.

aggredior, *gressus sum*, 3. na-
 valiti, udariti. primiti se česa.

Agis, *is* (*idis*), *m*. kralj špartanski.

agilis, *e*, lagak okretan, běrz.

agilitas, *ātis*, *ž*. okretnost, vě-
 ština.

agitator, *oris*, *m*. poganjač, ko-
 čijaš.

agito, 1. děrmati, tresti, poticati.

agmen, *īnis*, *s*. vojska na putu;
jato, roj (pčelah).

agnosco, *novi*, *nōtum*, 3. spo-
 znati, priznati.

agnus, *i*, *m*. janje.

ago, *egi*, *actum*, 3. goniti, voditi,
 raditi, činiti, *causam agere*,
 parnicu těrat, brauiti.

agrestis, *e*, poljski, surov, neo-
 tesan.

agricola, *ae*, *m*. poljodělac, se-
 ljak.

Agrigentinus, *a*, *um*, Agrigen-
 tinac.

Agrigentum, *i*, *s*. grad u Siciliji.

ah! medj. o, oh, oj, vaj!

ahenēus, *a*, *um*, měden, od tuča.

ajo, glag. manj. velim, tvěrdim.

ala, *ae*, *ž*. kreljut, krilo.

alacer, *cris*, *cre*, živahan.

alauda, *ae*, *ž*. ševa, škěrlec,
 čavěrljuga.

albescō, *ui*, 3. běliti se, postati
 bio.

Albis, *is*, *m*. Laba.

albus, *a*, *um*, bio.

Alcibiādes, *is*, *m*. glasovit athen-
 ski vodja.

algeo, *si*, 2. zebsti, měrznuti,
 směrzavati se.

ales, *ītis*, pernat, samost. ptica.

aliās, *pris*. drugi put, druga.

alicūbi, *pris*. něgdě.

alienus, *a*, *um*, tudj.

alimentum, *i*, *s*. hrana.

alio, *pris*. drugamo.

aliquandiu, *pris*. několiko vre-
 mena.

aliquando, *pris*. někoč, jednom.

aliquantus, *a*, *um*, dosta velik,
aliquantum, přilično mnoho;

aliquanto, poněsto.

aliquantum, něšto malo.

aliquis, *aliquid*, někto, něšto;

aliquis, aliqua, aliquod, nekakov, — kova, — kovo.

aliquot, nekoliko.

aliquoties, pris. nekoliko putah.

aliter, pris. drugčije, inače.

aliunde, pris. oddrugud.

alius, a, ud, drugi.

allätro, 1. lajati, zalajati na koga.

allëvo, 1. podignuti.

allicio (adl.), *lexi, lectum*, 3. primamiti.

alligo, 1. privezati.

allöquor (adl.), *cutus sum*, 3. progovoriti komu.

alo, alüi, alitum, altum, 3. hraniti, odhraniti.

aloë, es, ž. aloe.

Alpes, ium, ž. alpe, planine.

alter, a, um, drugi od dvojice.

altercor, 1. pravdati se, inatiti se.

alterüter, utra, utrum, jedan od dvojice.

altitudo, inis, ž. višina, dubljina.

altus, a, um, visok, dubok.

alveäre, is, s, ulište.

alvēus, i, m. korito, struga od reke.

alvus, i, ž. térbuh.

amabilis, e ljubezan.

amaritudo, inis, ž. gorkost, žukoća.

amarus, a, um, gorak, žuhak, žuk.

ambāges, um, ž. okolišanje; *sine* — ni pet ni šest.

ambiguus, a, um, dvojbjen, dvoznačan.

ambio, ii, ivi, itum, 4. obilaziti, obkoliti.

ambitio, onis, ž. slavoehlepnost, slavica.

ambitus, us, m. prostor, obseg.

ambo, ae, o, oba, obe, oha.

ambütatio, onis, ž. šetanje.

ambülo, 1. šetati, hodati.

amice, pris. prijateljski.

amicitia, ae, ž. prijateljstvo.

amiculum, i, m. kabanica.

amiculus, i, m. prijateljčić.

amicus, a, um, prijateljski, sa-

most. *amicus, i, m*. prijatelj, *amica, ae, ž*. prijateljica.

amitto, misi, missum, 3. izgubiti.

Ammon (*Hammon*), *önis, m*. priđevak Jupitrov.

amnis, is, m reka.

amo, 1. ljubiti.

amoenitas, atis, ž. ugodnost, milina.

amoenus, a, um, ugodan.

amolior, itus sum, 4. ukloniti, odstraniti.

amor, is, m. ljubav.

amplector, xus sum, 3. zagrliti, prigrliti — *amore*, ljubiti.

amplitudo, inis, ž. daljina, dostojanstvo, čast, ugled.

amplifico, 3. razširiti, razprostraniti.

amplus, a, um, prostran, bogat.

ampüto, 1. odsëci.

an, vez. ili; ili može bit.

Anacharsis, is, m. Scit, glasovit mudroštju.

anas, ätis, ž. rasa.

Anaxagoras, ae, m. gëčki filosof.

anceps, cipitis, dvoglav, dvostruk, neizvëstan.

Anchises, ae, m. trojanski knez, otac Aenein.

ancilla, ae, ž. služkinja.

Ancus Martius, četvërti kralj rimski.

anfractus, us, m. krivudanje, vijuganje, zavoj.

ango, anxü, 3. uznemiriti, mučiti.

angor, öris, m. muka, strah.

anguilla, ae, ž. ugor.

anguis, is, m. kaća.

angustiae, arum, ž. klanac, tësnaç.

angustus, a, um, tësnaç.

anima, ae, ž. dah, duša, život.

animadverto, ti, sum, 3. opaziti.

animal, älis, s. životinja.

animans, tis, m. i ž. žüvüće bitje, životinja.

animosus, a, um, sërčan, neprestrašan, dërzovit.

animus, i, m. duša, duh, ćud, sërce, odvažnost.

annecto (adn.), nexui, nexi, nexum, 3. privezati, dodati, uplesti.

annitor (adn.), nisus, nixus sum, 3. nasloniti se, podupèrti se, nastojati, tèrsiti se.

annon, nije li?

annōna, ae, ž. žito, cēna žita, hrana.

annōsus, a, um, u godinah, star.

annūlus, i, m. pèrsten.

annumero, (adn.), 1. pribrojiti, uèrstiti.

annuo (adn.) ui, 3. namignuti, pristati uza što namignuv glavom.

annus, i, m. godina, godište.

annuus, a, um, godišuji.

anser, ěris, m. guska.

anserinus, a, um, gušci, penna, gušće pero.

Antalcidas, ae, m. špartanski poslanik.

ante, predl pred.

antēa, pris. prije.

antecēdo, cessi, cessum, ići prije koga, nadići, nadkriliti.

antecello, ui, 3. nadići, nadkriliti, nadvisiti.

antefero, tūli, lātum, ferre, cēniti više, voliti.

antegredior, gressus sum, 3. predteći.

antelucanus, a, um, što je prije dana, o zori, o usvitku.

antenna, ae, ž. lantina.

Antenor, ěris, m. odličan Trojanac.

antepōno, posui, positum, 3. više cēniti.

antēquam, vez. prije nego.

antesto, stēti, statum, 1.

Antigonus, i, m. vodja Alexandra velikoga

Antimachus, i, m. gèrčki pèsnik.

Antiochus, i, m. sirski kralj.

Antipater, trīs, m. namèstnik Alexandra velikoga, zatim kralj macedonski.

antiquitas, ātis, ž. starodavnost, staro ćoba.

antiquus, a, um, starodavan.

antistes, itis, m. i ž. nadstojnik; svetjenik.

Antisthēnes, is, m. gèrčki filosof.

Antoninus, i, m. rimski car.

antrum, i, s. špilja.

anus, us, ž. stara žena, starica.

anxius, a, um, strašljiv, nemiran, skèrban.

Anxur, ěris, s. grad u Italiji.

apāge, otale, odlazi, tornjaj se!

Apelles, is, m. glasovit gèrčki slikar.

aper, ri, m. vepar.

aperio, ui, ertum, 4. otvoriti, odkriti, kazati, izvèstiti.

aparte, prisl. očitó.

apez, ěcis, ěrt, šiljak.

apiarium, i, s. košnica, ulište.

apis, is, ž. pčela.

Apis, is, m. bik, koga su Aegyptjani štovali kano boga.

Apollo, ěnis, m. bog Apollo.

apparatus (adp.), us, m. priprava, naoružanje.

appareo (adp.), ui, itum, 2. doći, granuti, pojaviti se, viditi se.

appello, 1. zvati.

apello, pūli, pulsum, 3. tērati kamo; pristati na kopno, izkèrcati se.

appendo (adp.), di, sum, 3. zavèsiti, vagati.

appēto (adp.), tīvi, tītum, 3. želiti, težiti za čim.

appetitus, us, m. želja, požuda.

applco, 1. postaviti, nasloniti, spojiti se, sdružiti se.

appōno, sui, situm, 3. postaviti, položiti.

apporto, 1. donoziti.

approbatio, ōnis, ž. odobrenje.

apprōbo, 1. odobriti.

appropinquo, 1. približiti se.

apricor, 1. sunčati se.

apte, pris. spretno, vèšto, naredno.

apto, 1. metnuti, pripravit, spremiti.

aptus, a, um, naredan, vèšt, prikladan, sposoban.

apud, kod, pokraj, pred kim, blizu, koga.

aqua, ae, ž. voda.

aquīla, ae, ž. orao.

aquīlo, onis, m. sèver (vètar).

aquosus, a, um, obilan vodom, močvaran.

ara, ae, ž. žèrtvenik.

Arabia, ae, ž. Arabska.

Arabs, ābis, m. Arapin.

aranēa, ae, ž. pauk.

Arāris, is, m. rēka u Galliji (Saone).

aratrum, i, s. plug.

Arbēla, orum, grad u Aziji.

arbiter, tri, m. izabran sudac.

arbitrium, i, s. mnènje; svojevolja.

arbitror, 1. mnèti, dèržati.

arbor, ōris, ž. stablo, strom.

arca, ae, ž. škrinja.

arcānus, a, um, tajan.

arceo, ui, 2. odýratiti.

arcesso, iui, utum, 3. dozvati, k sebi pozvati, pred sud pozvati.

Archelāus, i, m. macedonski vodja.

Archimēdes, is, m. glasovit mehanik.

arctus, a, um, tèsan.

arcus, us, m. luk.

Ardēa, ae, ž. grad u Italiji.

ardeo, si, sum, 2. goriti.

ardenter, pris. goruće, vatreno.

arduus, a, um, visok, težak.

arēa, ae, ž. prosto mēsto; dvo-rište.

arēna, ae, ž. pèsak.

aresco, arui, 3. osušiti se, uvehnuti.

argenteus, a, um, srebèrn.

argentum, i, s. srebro.

Argivus, a, um, Argivac.

Argos s. grad u Gèrčkoj (više-Argi, orum).

Argonauta, ae, m. Argonaut.

arguo, ui, utum, 3. potvoriti, obèditi, kazati, dokazati.

aridus, a, um, suh.

aries, ētis, m. ovan.

Aristīdes, is, m. glasovit Athe-njanin.

Aristippus, i, m. glasovit gèrčki filosof.

Aristomāche, es, ž. glasovita Trojanka.

Aristotēles, is, m. gla ovit gèrčki filosof.

arma, orum, s. oružje.

armo, 1. oružati.

arrideo (adr.), si, sum, 2. nas-mèhnuti se.

arrigo, xi, ectum, podići, utèšiti, podbosti, potaknuti.

arripio, ripui, reptum, 3. po-grabiti.

arrōdo, si, sum, 3. ogrizti, o-glodati.

arrogantia, ae, ž. preuzetnost, objèst.

ars, tis, ž. umètnost, znanost.

articulus, i, m. član, sgloba.

artifex, icis, m. i ž. umètnik.

artificiosus, a, um, umètan.

artificium, i, s. umètnost, umotvor, vèština.

artus, us, m. udo, član, sgloba.

arundo, inis, ž. tèrstika.

arx, cis, ž. kula, grad.

as, assis, m. rimski bakren novac.

ascendo (ads.), di, sum, 3. uz-peti se, popeti se.

asellus, i, m. osao, oslić.

asiaticus, a, um, azijski.

asinus, i, m. osao.

asparāgus, i, m. šparoga.

asper, a, um, hrapav.

asperitas, atis, ž. hrapavost, tvèrdina.

aspernor, 1. prezirati.

asporto, 1. odnèti, odnositi.

assentatio, onis, ž. laskanje.

assentator, oris, m. laskalac.

assentio, si, sum, 4. pristati uza što.

assentior, assensus sum, prista-ti uza što.

assentor, 1. laskati.

assequor (ads.) *secutus sum*, 3. postići.
asservo, 1. spraviti, čuvati.
assideo (ads.), *sēdi*, *sessum*, 2. prisēdati.
assiduus, *a*, *um*, revan, marljiv, postojan.
assiduitas, *atis*, ž. marljivost.
assigno (adt.) 1. razděliti, određiti komu što.
assis, *ēris*, *m*. daska, letva.
assuefacio, *feci*, *factum*, 3. privaditi se.
assuesco, *suevi*, *suetum*, 3. privaditi se.
assūmo (ads.), *sumsi*, *sumtum*, 3. uzeti, pridati.
assurgo (ads.), *surrexi*, *surrectum*, 3. ustati.
Assyria, *ae*, ž. staro-azijatska dēržava.
ast, vez. ali, no.
astrum, *i*, *s*. zvězda.
astutia, *ae*, ž. lukavost, prevara.
astūtus, *a* *um*, lukav.
at, vez. ali, no.
ater, *ra*, *rum*, cērn.
Athēnae, *arum*, ž. grad u Gērčkoj.
athlēta, *ae*, *m*. borac.
atque, vez. i.
atqui, vez. ali, no, tã, sada.
utramentum, *i*, *s*. tinta.
atrox, *ocis*, žestok, lēsan, strašan.
attāgen, *ēnis*, lēštarka, tērčka.
attāmen, ipak.
attendo, *di*, *tum*, 3. paziti.
attentus, *a*, *um*, pazljiv.
attenuo, 1. utanjiti, stegnuti, umaliti.
attēro, *trivi*, *trītum*, 3. tērti, gaziti, oslabiti.
Attica, *ae*, ž. gērčka pokrajina.
Atticus, *a*, *um*, atički.
attingo, *tīgi*, *tactum*, 3. dotaknuti se, dōdirnuti, spomenuti.
attolo, 2. podignuti, dići u vis.
attonitus, *a*, *um*, uplašen, začudjen, zablenuť.

attrāho, *xi*, *ctum*, 3. na se povući.
attribūo, *ūi*, *ūtum*, 3. pripisati, prisvojiti.
auctor, *oris*, *m*. početnik, savētnik.
auctoritas, *ātis*, ž. ugled.
auctumnus, *i*, *m*. jesen.
audacia, *ae*, ž. smēlost, smionost.
audax, *ācis*, smion, dērzovit.
audeo, *ausus*, *sum*, 2. smēti, usuditi se.
audio, 4. čuti.
audītor, *ōris*, *m*. slušatelj.
auditus, *us*, *m*. sluh, slušanje.
aufēro, *abstūli*, *ablatus*, oduzeti, odnēti.
aufūgio, *fūgi*, *fugitum*, 3. pobēći, uteći.
augeo, *xi*, *ctum*, 2. umnožiti, obogatiti.
augesco, 3. rasti, množiti se.
augur, *ūris*, *m*. gatalac.
augurium, *i*, *s*. gatanje, znak, slutnja.
augustus, *a*, *um*, častan.
aula, *ae*, ž. dvorište.
aura, *ae*, ž. zrak, povētarce.
aureus, *a*, *um*, zlatan.
auriga, *ae*, *m*. kočijaš.
auris, *is*, ž. uho.
auritūlus, *i*, *m*. dugouh.
aurōra, *ae*, ž. zora.
aurum, *i*, *s*. zlato.
ausculto, 1. slušati.
auster, *ri*, *m*. jug (vētar).
austērus, *a*, *um*, ozbiljan, turoban, strog.
aul, vez. ili; *aut-aut*, ili-ili.
autem, vez. no, pako.
auxilior, 1. pomoći.
auxilium, *i*, *s*. pomoć.
avaritia, *ae*, ž. lakomost, skupost.
avarus, *a*, *um*, lakom, skup, skērt.
ave, zdravo!
aversor, 1. mērziti, gaditi se.
averto, *ti*, *sum*, 3. odvratiti.

aviditas, ātis, pohota, pohotnost.
avidus, a, um, željan, pohotan.
avitus, a, um, prastar.
avis, is, ž. ptica.
avōco, 1. odazvati.
avōlo, 1. odletiti.
avunculus, i, m. ujak.
avus, i, m. dēd.
axis, is, m. os, osovina, stožer.

B.

Babylon, ōnis, ž. grad Babylon.
Babylonia, ae, ž. Babylonija.
bacillus, i, m. paličica.
baculus, i, m. ili *baculum, i, s.* palica.
Bactra, ōrum, grad u Aziji.
Bactrianus, a, um, batrijanski, samos. Baktrijanac.
balaena, ae, ž. dupin.
balneum, i, s. kupelj.
barba, ae, ž. brada.
barbarus, a, um, neotesam, surov.
barbatus, a, um, bradat.
basis, is, ž. temelj.
beāte, pris. srēčno, blaženo.
beatitudo, inis, ž. blaženstvo.
beatus, a, um, srēčan, blažen.
bellaria, orum, s. slašnice po obēdu.
bellicōsus, a, um, ratoboran.
bellicus, a, um, bojan, ratan.
bello, 1. vojevati, ratovati.
bellūa, ae, ž. (golema) životinja.
belluinus, a, um, životinjski, marvinski.
bellum, i, s. boj, rat.
bene, pris. dobro.
benefacio, feci, factum, 3. dobročiniti.
benefactum, i, s. i *beneficium, i, s.* dobar čin, dobročinstvo.
beneficentia, ae, ž. blagodarnost.
beneficus, a, um, blagodaran.
benevolus, a, um, dobrohotan, ljubezan.
benignitas, ātis, ž. dobrota, milost.
benignus, a, um, dobar, milostan.

bestia, ae, ž. životinja.
Bias, antis, m. jedan od sedam gērčkih mudracah.
bibliotheca, ae, ž. knjižnica.
bibo, bibi, bibitum, 3. piti.
bibulus, a, um, tko rado pije, pijanica. (ovca).
bidens, ntis, dvozuban, motika,
biduum, i, s. dva dana.
bilis, is, ž. žuč.
bini, ae, a, po dva.
bipes, pēdis, dvonog.
Bithynia, ae, ž. pokrajina u ma-loj Aziji.
Bitūrix, ūgis, Biturižani, puk u Galliji.
blandior, itus sum, 4. laskati.
blanditia, ae, ž. dragovanje, milovanje, laskanje, obično samo u višebr.
blandus, a, um, laskav, mio, drag, prijan.
bonitas, ātis, ž. dobrota.
bonus, a, um, dobar.
bonum, i, s. dobro.
boreālis, e, sēveran.
borēas, ae, m. sēver (vētar), bura.
bos, bovis, m. i ž. vol, krava.
brachium, i, s. rame.
branchiae, arum, ž. skērga (od ribe).
brevis, e, kratak.
Britannia, ae, ž. Britanija.
Brundisium, i, s. grad u Italiji.
brutus, a, um, bezčutan, bezuman.
butyrum, i, s. maslo.
Byzantium, i, s. Byzanc, današnji Carigrad.

C.

Cachinnatio, onis, ž. grohotno smijanje.
cachinnor, smijati se grohotom.
cacumen, inis vēr̄h, vēr̄hunac.
cadāver, ēris s. mērtvac, truplo.
cado, cecidi, casum, 3. pasti.
caducus, a, um, loman, slab, kēr̄hak.

caeco, 1. slěpiti.
caecus, *a*, *um*, slěp, čorav.
caedes, *is*, ž. ubojstvo.
caedo, *cecidi*, *caesum*, 3. sěci, cěpati, ubiti.
Caesar, *āris*, glasovit rimski vodja.
calamitas, *ātis*, nesrěća, nevolja, běda.
calamitosus, *a*, *um*, nesrěčan.
calamus, *i*, *m*, těrstika.
calcar, *āris*, *s*, ostruga; nukalo, ponuka.
calcēus, *i*, *m*, postol, cipela.
calcitro, 1. pikati, ritati se.
calefacio, *feci*, *factum*, 3. grijati.
caleo, *ui*, 2. plamtiti, gorěti.
calesco, 3. planuti, upliti se.
calidus, *a*, *um*, vruć, topao.
caligo, *gignis*, ž. mrak.
Caligula, *ae*, *m*, okrutan rimski car.
calix, *icis*, čaša, kalež.
calleo, *ui*, 2. znati, rozuměti.
calliditas, *ātis*, lukavost, pre-tvornost.
callidus, *a*, *um*, lukav.
calor, *ōris*, *m*, toplina, vrućina.
calumnia, *ae*, ž. kleveta, ogorvor.
calx, *cis*, ž. peta.
camēlus, *i*, *m*, deva.
campus, *i*, *m*, polje, ravnica.
cancelli, *orum* *m*, rešetka, ograda, pregrada.
cancer, *cri*, *m*, rak.
candēla, *ae*, ž. svěća.
candidus, *a*, *um*, bio.
canesco, 3. sědim.
canicula, *ae*, ž. pasja zvězda, pasji dani.
canis, *is*, *m*, i ž. pas, kuja.
Cannae, *arum*, ž. malo městance u dolnjoj Italiji, glasovito pobědom Hannibalanad Rimljani.
cano, *cecini*, *cantum*, 3. pěvati.
canōrus, *a*, *um*, jasnoglasan.
cantillo, 1. (po klasički), *dim*, od pěvati.

canto, 1. pěvati.
cantus, *us*, *m*, pěv, pěvanje.
canus, *a*, *um*, šed.
capax, *ācis*, prostran,
caper, *ri*, *m*, jarac.
capesso, *ivi*, *itum*, 3. pograbit, primiti se.
capillus, *i*, *m*, vlas. vlasi, kose.
cipio, *cepi*, *captum*, 3. děržati, uloviti, pograbit, zauzeti, osvojiti.
capitālis, *e*, zaglavan.
Capitolium, *i*, kula, grad u Rimu.
capo, *onis*, *m*, kopun.
capra, *ae*, ž. koza.
captivus, *a*, *um*, ulovljenik, zaro-bljenik.
capto, 1. loviti.
captura, *ae*, ž. lov.
caput, *itis*, *s*, glava, poglavlje, glavni grad.
carbo, *ōnis*, *m*, ugljen.
carcer, *ēris*, *m*, zatvor, uza, tam-nica; višeb. ograda, pregrada.
cardo, *inis*, *m*, kanjol (od vratih).
carduus, *i*, *m*, badilj, osat, stručak (trava).
careo, *ui*, *itum*, 2. neimati česa.
carica, *ae*, ž. suha smokva.
caritas, *ātis*, ž. ljubav, nježnost, skupoća.
carmen, *inis*, *s*, pėsma.
Carneades, *is*, *m*, gēički filosof.
carnifex, *icis*, *m*, kěryník.
caro, *carnis*, ž. meso.
carpo, *psi*, *ptum*, 3. těrhati, ubrati.
Carthaginiensis, *e*, kartažki, samos. Kartažanin.
Carthago, *gignis*, ž. glasovit těr-govački grad u Africi.
carus, *a*, *um*, skup, dragocěn, drag, mio.
casa, *ae*, koliba.
Cassander, *ri*, *m*, macedonski kralj.
cassis, *is*, mrěža za lovljenje pticah i zvěrih, obično u višeb.
cassis, *idis*, ž. kaciga.
castellum, *i*, *s*, kasteo, tvěrdja.

castigo, 1. koriti, kazniti.
Castor, *ōris*, *m.* polubog, dvojci
 s *Polluxom*.

castra, *orum*, *s.* tabor.

castus, *a*, *um*, čist.

casus, *us*, *m.* pad, slučaj.

catēna, *ae*, *ž.* lanac.

Cato, *ōnis*, glasovit Rimljanin.

catūlus, *i*, *m.* mladi (od životinjah),
 skot.

cauda, *ae*, *ž.* rep.

caulis, *is*, *m.* struk.

causa, *ae*, *ž.* uzrok.

cautus, *a*, *um*, opazan.

cavea, *ae*, *ž.* kćelutka

caveo, *cavi*, *cautum*, 2. čuvati se.

cavus, *a*, *um*, šup, šupalj.

cedo, *cessi*, *cessum*, 3. odstupiti,
 popustiti, *fatis*-umrěti.

cedrus, *i*, *ž.* cedar.

celeber, *bris*, *e*, glasovit tim, što
 se mnogo polazi.

celebritas, *atis*, mnoštvo; jak
 pohod, glasovitost s jaka po-
 laženja.

celēbro, 1. hvaliti, slayiti.

celer, *ēris*, *ēre*, *bēr*z.

celeritas, *ātis*, *ž.* bērzina.

cella, *ae*, soba za hranu, pivnica.

celo, 1. sakrivati, tajiti.

celsus, *a*, *um*, visok, uzvišen, uz-
 nosit.

census, *us*, *m.* procēna imetka.

Ceph̄sus, *i*, *m.* rēka u Atici.

cera, *ae*, *ž.* vosak.

cerāsūm, *i*, *s.* črešnja, trešnja.

cerāsus, *i*, *m.* trešnja (stablo).

Ceres, *erēris*, *ž.* božica žita.

cerno, *crevi*, *cretum*, 3. odděliti,
 motriti.

certāmen, *īnis*, *s.* borba, mejdan.

certo, 1. boriti se.

certus, *a*, *um*, siguran, izvěstān,
 jasan.

cervix, *īcis*, *ž.* zatiljak, šija.

cervus, *i*, *m.* jelen.

cesso, 1. kćrzmāti, otezati.

ceteri, *ae*, *a*, ostali.

ceterum, u ostalom.

ceu, pris. kano.

chalybs, *ybis*, *m.* ocel.

Charidēmus, *i*, *m.* atenski govor-
 nik.

Charybdis, *is*, *ž.* pogibeljan vir u
 siciljanskom zalěvu.

charta, *ae*, *ž.* papir.

chlamys, *īdis*, *ž.* gćrćka gornja
 odćća.

chorda, *ae*, *ž.* crćvo; struna.

chrystallinus, *a*, *um*, od kristala,
 kristalan.

cibarius, *a*, *um*, za hranjenje,
panis cibarius, kruh za hra-
 njenje, višeb. *cibaria*, *orum*,
 hrana.

cibus, *i*, *m.* hrana.

Cicero, *onis*, *m.* najslavniji rim-
 ski govornik.

ciconia, *ae*, *ž.* roda.

cicur, *ūris*, krotak.

cio, 2. pobuditi, potaknuti, dići,
 prouzročiti.

Cilicia, *ae*, *ž.* pokrajina u maloju
 Aziji.

cingo, *nvi*, *nectum*, 3. ogćrnuti,
 opasati, obkoliti.

cinis, *ēris*, *m.* pepeo.

circa, *circum*, pred. oko, okolo.

circiter, pred. po prilici, od pri-
 like.

circūtus, *us*, *m.* okrug.

circūlus, *i*, *m.* kolo, društvo.

circumāgo, *egi*, *actum*, 3. okre-
 nuti, obćrnuti.

circumdo, *dēdi*, *dātum*, 1. obko-
 liti.

circumēo, *ii*, *ātum*, *īre*, obići,
 obilaziti.

circumfundo, *fūdī*, *fusum*, 3. ob-
 teći, obćicati, obkoliti, obu-
 hvatiti.

circumspecto, 1. obazirati se,
 ogledavati se.

circumsto, *stētī*, 1. stajati oko
 ćesa.

circumvenio, *veni*, *ventum*, 4. ob-
 koliti, prevariti.

cista, *ae*, *ž.* škrinja, ormar.

citerior, ovojstrān.

cithara, *ae*, *ž.* lutnja.

cito, pris. bérzo.
citra, *cis*, okraj.
civilis, *e*, gradjanski.
civis, *is*, *m.* gradjanin.
civitas, *ātis*, *ž.* gradjanstvo, dër-
 žava, pravo gradjansko.
clades, *is*, *ž.* poraz.
clam, potajno, kradom.
clamito, 1. često, jako vikati.
clamo, 1. vikati.
clamor, *ōris*, *m.* vika.
clandestinus, *a*, *um*, potajan.
clarus, *a*, *um*, jasan, glasovit.
classis, *is*, *ž.* brodovlje.
claudio, *si*, *sum*, 3. zatvoriti, ob-
 koliti.
clavis, *is*, *ž.* ključ.
clavus, *i*, *m.* kërnilo.
clomens, *tis*, blag, dobar, milostiv.
clementia, *ae*, *ž.* blagost, dobro-
 ta, oproštenje, pomilovanje.
Cleopātra, *ae*, *ž.* kraljica egi-
 patska.
clitellae, *arum*, *ž.* sedlo, sprava
 jahača.
clivus, *i*, *m.* stërmen, brëžuljak.
cloāca, *ae*, *ž.* (kloaka), proplav,
 konao za čistjenje smrada.
clypeus, *ei*, *m.* štit.
coalesco, *lui*, 3. stopiti se.
coarguo, *ui*, *utum*, 3. osvëdočiti
 koga, navaliv na njega s važ-
 nimi razlozi.
coelestis, *e*, nebeski.
coelum, *i*, *s.* nebo, zrak, vrëme.
coena, *ae*, *ž.* obëd, večera.
coeno, 1. jësti, obëdvati, večerati.
coenosus, *a*, *um*, blatan, gliban,
 močvaran.
coëo, *ii*, *ivi*, *itum*, *ire*, sastati
 se, udariti se, sklopiti, sliti se,
 spojiti se.
coepi, *coepisse*, početi.
coërceo, *cui*, *citum*, 2. stegnuti,
 upokoriti, obuzdati.
coetus, *us*, *m.* skupština.
cogitatio, *onis*, *ž.* moć mišljenja,
 misli.
cogitatum, *i*, *s.* misao.
cogito, 1. misliti, razmišljati.

cognatio, *ōnis*, *ž.* rod, rodbinstvo.
cognātus, *a*, *um*, rodjak.
cognitio, *onīs*, *ž.* znanje.
cognōmen, *inis*, *s.* prezime.
cognosco, *nōvi*, *nītum*, 3. po-
 znati, spoznati.
cogo, *coëgi*, *coactum*, 3. sakupiti,
 natërati u jedno, silovati.
cohaereo, *si*, *sum*, 2. skopčan
 biti, spojen biti.
cohorresco, *horruī*, 3. ježiti se,
 tërnuti, trepetati.
cohors, *tis*, *ž.* kohorta, (dio voj-
 ske, deseta čest legije).
cohortor, 1. opomenuti
colāphus, *i*, *m.* pljuska, čuška.
collabefacio, *feci*, *factum*, 3.
 razslabiti, narušiti, poniziti.
collabor, *lapsus sum*, 3. srušiti se.
collaudo, 1. pohvaliti.
collēga, *ae*, *m.* drug u časti.
colligo, 1. svezati.
colligo, *egi*, *ēctum*, 3. pobrati,
 sabrati, brati.
collis, *is*, *m.* brëžuljak, bërdašce.
collōco, 1. postaviti, namëstiti.
colloquium, *i*, *s.* pogovor, dogo-
 vor.
collōquor, *locūtus sum*, 3. po-
 govarati se, dogovarati se.
collum, *i*, *s.* vrat.
collustro, 1. razjasniti.
colo, *colui*, *cultum*, 3. obdëlati,
 štovati.
colonia, *ae*, *ž.* naselbina.
colōnus, *i*, *m.* poljodëlac.
color, *oris*, *m.* boja.
columba, *ae*, *ž.* golub.
columna, *ae*, *ž.* stup.
colus, *i*, *ž.* preslica.
coma, *ae*, *ž.* kosa.
comburo, *ussi*, *ustum*, 3. sažgati.
comëdo, *ëdi*, *ësum*, 3. jësti, po-
 jësti.
comes, *itis*, *m.* drug na putu; sa-
 putnik, provodič.
comëtes, *ae*, *m.* repatica (zvëzda).
comīcus, *a*, *um*, komički.
comītas, *atis*, *ž.* prijaznost, u-
 ljudnost.

comis, e, prijazan, uljudan.
comitia, orum, s. sabor izbor-
 nički.
comitor, 1. pratiti.
commensatus, us, m. hrana u ratu.
commemoro, 1. napomenuti.
commendo, 1. priporučiti.
commeo, 1. ići, putovati.
commilito, onis, m. savojnik.
comminuo, ui, itum, 3. razsta-
 viti, sdrobiti, slomiti.
committo, misi, missum, 3. po-
 vjeriti, učiniti, počiniti.
commoditas, atis, ž. narednost,
 udobnost.
commodum, i, s. korist.
*commodus, a, um, naređan, udo-
 ban, prikladan.*
commonefacio, feci, factum, 3.
 sjetiti koga na što.
commoneo, ui, itum, 2. sjetiti
 koga, opomenuti.
commoror, 1. baviti se, desiti se,
 boraviti.
commoveo, movi, motum, 2.
 sklonuti.
communico, 1. priobćiti.
communio, iui, itum, 4. učvēr-
 stiti.
communis, e, obćenit.
commuto, 1. zamēniti.
comoedia, ae, ž. vesela igra;
 komedia.
compāro, 1. pripraviti, spremiti,
 oružati, steći.
comperio, pēri, pertum, 4. sa-
 znati.
compes, edis, ž. okovi, negve,
 lisičine.
compesco, cui, 3. ukrotiti, upo-
 koriti, obuzdati.
complector, xus sum, 3. obseći,
 obajeti, zagērliti, dohvatiti.
compleo, ēvi, etum, 2. napuniti.
*complico, avi, atum (ui, itum),
 1.* zaplesti.
complures, više njih, mnogo njih.
compono, posui, positum, 3.
 složiti, spremiti, sjediniti, sa-
 staviti, utišati, ureći.

comporto, 1. snesti.
compos, otis, imati nešto.
compositio, onis, ž. sastavljanje,
 slaganje.
comprehendo, di, sum, 3. pogra-
 biti, zateći.
comprimo, pressi, pressum, 3.
 stisnuti.
comprobo, 1. odobriti, potvērditi.
conatus, us, m. nastojanje, po-
 kus, kušanje.
concivus, a, um, jamast.
concēdo, cessi, cessum, 3. do-
 pustiti, priznati.
concido, di, sum, 3. sasēći.
concido, cidi, 3. pasti, srušiti se.
concilio, 1. sjediniti, pomiriti,
 sebi koga privēržena učiniti,
 steći.
concilium, i, s. skupština, sabor.
concino, cinui, centum, 3. pē-
 vati s kim.
concio, onis, ž. pučka skupština.
concionor, 1. govoriti puku.
concupio, cepi, ceptum, 3. shva-
 titi, doseći, sgrabiti.
concito, 1. potaknuti, pobuniti,
 tērati, goniti.
conclamo, 1. poviknuti, uzklik-
 nuti.
conclave, is, s. soba.
concūquo, xi, ctum, 3. proba-
 viti.
concordia, ae, ž. sloga.
concors, dis, složan.
concupisco, iui, itum, 3. poželiti.
concurro, curri, cursum, 3.
 steći se.
concursum, us, m. stećenje, na-
 vala.
concutio, cussi, cussum, 3. uz-
 dērmati.
condemno, 1. osuditi.
condimentum, i, s. začīn
condio, iui, itum, 4. začīniti,
 pomelemiti.
conditio, onis, ž. narav, po-
 godba, položaj.
conditor, oris, m. sagrađitelj,
 utemeljitelj, ustrojitelj.

condo, dīdi, dītum, 3. utemeljiti, sagraditi, spraviti, sakriti.

condōno, 1. pokloniti, darovati, oprostiti.

conductitius, *a*, *um*, pogodjen, najmljen.

condūco, xi, ctum, 3. svezi, pogoditi, najmiti.

confēro, tūli, collātum, snesti, prisposobiti, učiniti; *se* - poči kamo.

confestim, pris. taki, namah, s mesta.

conficio, feci, factum, 3. svēršiti, dogotoviti, poraziti, potrošiti, iztrošiti, razslabiti.

confido, fīsus sum, 3. uzdati se.

confirmo, 1. jačiti, sloboditi, hrabriti.

confiteor, fessus sum, 2. priznati, izpovčediti.

conflūgro, 1. izgoriti.

confictor, 1. boriti se.

configo, xi, ctum, 3. potući se.

conflo, 1. spuhati.

conflo, 1. spuhati.

conflo, 1. spuhati.

conflo, 1. spuhati.

conflo, 1. spuhati.

conflo, 1. spuhati.

conflo, 1. spuhati.

conflo, 1. spuhati.

conflo, 1. spuhati.

conflo, 1. spuhati.

conflo, 1. spuhati.

conflo, 1. spuhati.

conflo, 1. spuhati.

conflo, 1. spuhati.

conflo, 1. spuhati.

connecto, nexui, nectum, 3. skopčati, svezati, speti.

conor, 1. nastojati, pokusiti, usuditi se.

conquēror, questus sum, 3. potužiti se.

conquiesco, evi, etum, 3. zado-
voljiti se čim, pristati uza što.

conquiro, quisivi, quisitum, 3. tražiti, iztraživati.

conscendo, di, sum, 3. uzaći, popeti se.

conscientia, ae, ž. samosvēst, savēst, duša.

consciūs, a, um, zna, da je — učinio.

consēcro, 1. posvetiti, obožavati, medju bogove uvērstiti.

consenesco, senui, 3. ostarēti.

consensus, us, m. suglasje.

consentaneus, a, um, shodan.

consentio, si, sum, 4. sudarati se, slagati se.

consēquor, cutus sum, 3. slēditi, dostići, postići.

consēro, sevi, sītum, 3. posijati, *conservo*, 1. uzdržati, sačuvati.

consessus, us, m. sēdnica, skupština.

considēro, 1. smatrati.

consīdo, sedi, sessum, 3. posaditi se, sēsti.

consilium, i, s. razbor, savēt, nakana, namēra.

consisto, stīli, stitum, 3. stajati, stati.

consocio, 1. sdružiti.

consolatio, ōnis, ž. utēha.

consōlor, 1. tēšiti.

conspēctus, us, m. pogled.

conspergo, si, sum, 3. poškropiti, popērskatiti.

conspicio, spevi, spectrum, 3. smotriti, opaziti.

conspīcor, 1. smotriti, ugledati, viditi. [mēran.

conspīcuus, a, um, odličan, *constans, tis*, postojan, stalan.

constantia, ae, ž. postojanost, stalnost.

constituo, ūi, ūtum, 3. ureći, odrediti, ustrojiti.
consto, stiti, 1. sastojati iz česa, koštati, stajati, *constat*, zna se.
consuesco, ēvi, ētum, 3. privaditi se, navaditi se.
consuetudo, ĩnis, ž. navada.
consul, sũlis, m. konzul.
consulāris, e, konzularan, samost. bivši konzul.
consulātus, us, m. konzulat.
consũlo, sului, sultum, 3. s dat. brinuti se za koga, sakuz. posavjetovati se s kim, pitati koga za savět.
consulto, 1. razmatrati.
consulto, pris, navlaš, hotomice.
consũmo, sumpsi, sumptum (sumsi, sumtum) 3. potrošiti.
consurgo, rexi, rectum, 3. ustati.
contamĩno, 1. okaljati, opěrzniti.
contemno, tempsi, temptum (temsi, temtum), 3. prezreći.
contemplatio, onis, ž. smatranje, gledanje.
contemplo, 1. smatrati, gledati.
contẽmtus, us, m. preziranje, prezor.
contendo, di, tum, 3. napeti, tvěrditi, prepirati se, poći někamo.
contentio, onis, ž. prepiranje, prepirka.
contentus, a, um, zadovoljan.
contẽro, trivi, tritum, 3. sateřti, poraziti, pogaziti.
continens, tis, neprekinut, čvěrst, čest, samost. kopno.
continentia, ae, ž. uzpregnutje, uměrenost.
contineo, tinui, tentum, 2. stegnuti, obuzdati, saděržavati, ukrotiti, upokoriti.
contingo, tigi, tactum, 3. dodirnuti, dotaknuti; *contingit*, biva, dogadja se (osobito o srěči).
continuus, a, um, neprestan, neprekinut.
contra, proti, nasuprot.
contrāho, xi, ctum, 3. stegnuti,

dobaviti se něčesa, navući na se što.
contrarius, a, um, protivan.
contrecto, 1. dodirnuti, dotaknuti.
contremisco, 3. uzděrhtati
controversia, ae, ž. prepirka.
contumelia, ae, ž. sramota, pogerda, prikor, psovka.
contundo, tũdi, tusum, 3. otupiti, oslabiti.
conturbo, 1. pomesti, smesti, pobuniti.
convalesco, lui, 3. ozdraviti.
convěho, exi, ctum, 3. svezti, snesti.
conveniẽs, tis, shodan, priměran.
convenio, vėni, ventum, 3. sastati se, s. akuz. posětiti.
convěnit, pristoji se.
convertio, ti, sum, 3. oběrnuti, pretvoriti, posvetiti.
conviciũm, i, s. psovka.
convicior, 1. psovati, opadati.
convincio, vici, victum, 3. osvědočiti.
conviva, ae, ž. m. gost.
convivium, i, s. gostba.
convoco, 1. sazvatí.
coerior, ortus sum, 4. postati, nastati, poroditi se.
copia, ae, ž. obilnost, mnořtvo, višeb. vojska.
copiosus, a, um, obilan, bogat.
coquo, xi, ctum, 3. kuhati.
coquus, i, m. kuhar, sokač; *coqua*, kuharica.
cor, cordis, s. sěrece.
coram, pred. pred.
Corfinium, i, s. grad u Italiji.
Corinthius, a, um, korintski samost. Korintijanac.
Corinthus, i, ž. Korint, glasovit gěřki těrgovački grad.
Cornelia, ae, ž. glasovita Rimljanka.
cornix, icis, ž. vrana.
cornu, u, s. rog, krilo vojske.
corōna, ae, ž. vėnac, kruna.
corōno, vėnčati, kruniti.

corporeus, *a*, *um*, tělovar, tělesan.

corpus, *ōris*, *s.* tělo.

corrigo, *rexī*, *rectum*, 3. po-praviti.

corripio, *ripui*, *reptum*, 3. po-grabiti.

corrōdo, *si*, *sum*, 3. ogrizti, pregrizti.

corrumpo, *rupi*, *ruptum*, 3. po-kvariti, podmititi.

corrūo, *ūi*, 3. srušiti se, stro-valiti se.

cortex, *icis*, *m.* kora, lupina, ljuska.

corvīnus, *a*, *um*, gavranov.

corvus, *i*, *m.* gavran.

cos, *cotis*, *ž.* brus.

costa, *ae*, *ž.* rebro.

cōturnix, *icis*, *ž.* prepelica.

crapūla, *ae*, *ž.* pijanstvo, vino-šum

cras, *sutra*

crassus, *a*, *um*, debeo.

crastinus, *a*, *um*, sutrašnji.

Crates, *is*, *m.* gèrèki filosof.

creator, *ōris*, *m.* stvoritelj.

creber, *ra*, *rum*, čest, gust.

credibilis, *e*, věrovatan, věro-jatan.

credo, *dīdi*, *dītum*, 3. věrovati, pověřiti.

credulitas, *ātis*, *ž.* lakověrnost.

credulus, *a*, *um*, lakověran.

cremo, 1. izgoriti.

creo, 1. učiniti, imenovati, stvo-riti.

crepo, *ui*, *ūtum*, 1. pucati, pra-skati.

cresco, *crevi*, *cretum*, 3. rasti.

crimen, *inis*, *s.* oběda, prigo-vor, opáčina, zločin.

crinis, *is*, *m.* las, vlas.

crinitus, *a*, *um*, repat, *stella* *crinita*, *repatica*.

crocodilus, *i*, *m.* krokodil.

Croesus, *i*, *m.* prebogat kralj lidski.

Croton, *ōnis*, *m.* *ž.* grad u dol-njoj Italiji.

Crotoniates, *ae*, *m.* Krotonia-tjanin.

Crotoniensis, *e*, krotoniatski.

cruciatus, *us*, *m.* muka.

crucio, 1. mučiti.

crudēlis, *e*, okrutan.

crudus, *a*, *um*, sirov (o mesu).

cruentus, *a*, *um*, kěrvav.

crumēna, *ae*, *ž.* mošnja.

cruor, *oris*, *m.* kěrv.

crus, *cruris*, *s.* kost, stegno.

cubiculum, *i*, *s.* spavaonica.

cubīle, *is*, *s.* postelja, město za ležanje

cubo, *ūi*, *ūtum*, 1. ležati.

cucūlus, *i*, *m.* kukavica.

cucurbita, *ae*, *ž.* buča, misirača, tikva.

cudo, *di*, *sum*, 3. kovati.

cujas, *ātis*, odakle je?

culex, *icis*, *m.* komar, komarac.

culpa, *ae*, *ž.* krivnja.

cultēr, *tri*, *m.* nož.

cultor, *oris*, *m.* štovatelj.

cultus, *us*, *m.* nastojanje, obdēla-vanje, štovanje, nošnja.

cum, *pred*, *s*, *sa*.

cum, bolje *quum*, kad, buduěda, jer, premda, što.

cumūlo, 1. kupiti, prenapuniti, obtěrsiti.

cumulus, *i*, *m.* kup.

cunae, *arum*, *ž.* zibka, kolěvka.

cunctatio, *ōnis*, *ž.* otezanje, kěrzmanje, kašnjenje.

cunctor, 1. otezati, kěrzmati oklevati.

cunctus, *a*, *um*, cio, ukupan.

cunicūlus, *i*, *m.* kunac, kune-líc; podzemaljska hodaja.

cupidiarius, *i*, *m.* slaštičar.

cupiditas, *ātis*, *ž.* pohota, pohot-nost.

cupīdus, *a*, *um*, željan.

cupio, *ivi*, *ūtum*, 3. želiti, ho-těti.

cupressus, *i*, *ž.* cipres, kupres.

cuprum, *i*, *s.* bakar.

cur, zašto?

cura, *ae*, *ž.* briga, skěrb.

curia, *ae*, ž. věčnica.
curatio, *onis*, ž. izlěčenje,
 ozdravljenje.
curo, 1. skěrbiti, proskěrbiti.
curro, *cucurri*, *cursum*, 3. teći,
 těrčati.
currus, *us*, *m*. voz, kola.
curūlis, *currūlis*, *e*, vozan,
 kolan.
curūlis sella, kurulska stolica.
curvus, *a*, *um*, kriv, gėrbav,
 krivudast.
custodia, *ae*, ž. straža, uza,
 tamnica.
custodio, *ivi*, *itum*, 4. stražiti,
 čuvati.
custos, *ōdis*, *m*. ž. stražar, čuvar.
cutis, *is*, ž. koža.
cymba, *ae*, ž. čun.
Cyme, *es*, ž. grad u Aziji.
Cyrus, *i*, *m*. utemeljitelj perzi-
 janske děržave.

D.

Dama, *ae*, ž. košuta.
damno, 1. neodobriti, osuditi.
damnōsus, *a*, *um*, škodan, šte-
 tan.
damnum, *i*, *s*. škoda, šteta.
Danubius, *i*, *m*. Dunaj, Dunav.
Dardanides, *ae*, *m*. potomak
 Dardanov, Dardanović.
Dardānus, *i*, *m*. stari trojanski
 kralj.
Darius, *ii*, *m*. perzijanski kralj.
Datāmes, *is*, *m*. perzijanski vodja.
Datis, *is*, *m*. perzijanski vodja.
de, predl. *sa*, *iz*, *o*, glede.
dea, *ae*, ž. božica
deambūlo, 1. šetati.
debeo, *ui*, *itum*, 2. dugovati,
 zahvaliti, pripisati, trěbati,
 těrп. pristoji, doliči, ići.
debilis, *e*, slab
debilito, 1. slabiti.
decēdo, *cessi*, *cessum*, 3. uklo-
 niti se, odići, umrěti.
decemvir, *i*, *m*. decemvir, je-
 dan od one desetorice, što su
 někoč u Rimu yladali.

decerno, *crevi*, *cretum*, 3. odre-
 diti, odlučiti.
decerpo, *psi*, *ptum*, 3. ubrati,
 utěrgnuti.
decet, *uit*, 2. pristoji se, doliči.
decīdo, *idi*, 3. spasti.
decīdo, *cīdi*, *cīsum*, 3. odsěči.
decipio, *cepi*, *ceptum*, 3. preva-
 riti, obmamiti, obsěniti, za-
 slěpiti.
declāro, 1. očitovati, dokazati.
decor, *ōris*, *m*. pristojnost.
decōrus, *a*, *um*, pristojan.
decrepītus, *a*, *um*, iztrošen, věrlo
 star.
decreasco, *crevi*, *cretum*, 3. spasti,
 osěknuti, umaljiti se.
decrētum, *i*, *s*. odluka.
decumbo, *cubui*, *cubitum*, 3. leći.
decurro, *cucurri* i *curi*, *cursum*,
 4. protěrčati, dole těrčati, sle-
 titi se dole, prebaciti.
decus, *ōris*, *s*. ures, dika.
decutio, *cussi*, *cussum*, 3. stresti.
decumānus (*miles*), *m*. vojak
 desete legije.
dedēcet, *uit*, 2. nepristoji se.
dedēcus, *ōris*, *s*. sramota.
dedīco, 1. posvetiti.
dedisco, *didici*, 3. zaboraviti.
editio, *onis*, ž. predaja.
editus, *a*, *um*, privěržen, sklon.
dedo, *dīdi*, *dītum*, 3. predati, *se*
dedere, predati se.
dedūco, *xi*, *ctum*, 3. odvesti,
 sprovoditi.
defatīgo, 1. utruditi.
defectio, *onis*, ž. umaljivanje,
 manjak, *def. solis*, poměrčanje
 sunca.
defectus, *us*, *m*. pomanjkanje.
defendo, *di*, *sum*, 3. braniti.
defensio, *ōnis*, ž. branjenje,
 obrana.
defensor, *ōris*, *m*. branitelj.
defēro, *tuli*, *latum*, *ferre*, do-
 něti, javiti, tužiti, prokazati,
 preněti.
defervesco, *ferbui* i *fervi*, 3. uta-
 žiti se, umiriti se.

deficio, feci, fectum, 3. manjkati, onemoci, odpasti, odmetnuti se.

definio, iui, itum, 4. ograničiti, odrediti.

deflagro, 1. izgoriti.

deflecto, xi, xum, 3. ukloniti se.

defleo, fleui, fletum, 2. oplakati.

deformis, e, gèrd, nagèrdjen,

deformitas, atis, ž. gèrdoba, rugota.

defungor, functus sum, 3. obaviti, svèršiti, pretèrpiti, umrèti.

degener, eneris, izopačen.

degenero, 1. izopačiti se, izroditi se.

deglubo, psi, ptum, 3. komiti, trèbiti, guliti, derati.

dego, degi, 3. stanovati, živiti.

dehortor, 1. odgovarati.

deinde, za tim, po tom.

deinceps, izasebice, za tim, po tom.

dejicio, jeci, jectum, 3. sbaciti, strovaliti, stèrmoglaviti.

delabor, lapsus sum, 3. spasti.

delectatio, onis, ž. zabava, naslada.

delector, 1. veseliti, zabavljati.

deleo, eui, etum, 2. izbrisati, iztèrti, razoriti.

deliberatio, onis, ž. posavètovanje.

delibero, 1. svètovati se, savètovati.

delicatus, a, um, dražestan, razkošan.

deliciae, arum, ž. nasladnost, ljubimac.

delictum, i, s. prestupak, zločin, opaćina.

deligo, legi, lectum, 3. izabrati.

delinquo, liqui, lictum, 3. pregrèšiti, prestupiti.

deliquesco, liqui, 3. raztopiti se, raztaliti se.

deliro, 1. poluditi, ludovati.

delirus, a, um, lud.

Delius, a, um, delski, iz otoka Dela.

Delos, i, ž. glasovit gèrčki ostèrv.

Delphi, orum, m. Delfi, gdè je bilo najglasovitije gatalište u Gèrčkoj.

decens, ntis, pristojan.

Delphicus, a, um, delfički.

delphinus, i, m. dupin.

deludo, si, sum, 3. prevariti, zasèniti.

demens, ntis, bezuman.

dementia, ae, ž. bezumnost, ludost.

demergo, si, sum, 3. utopiti.

demèto, messui, messum 3. pokositi.

Demetrius, ii, m. s pridèvkom *Poliorctes, ae*, Gradoborac, glasoviti sin kralja Antigona.

demigro, 1. izseliti se.

demitto, misi, missum, 3. poslati od ozgo, spustiti.

dèmo, dempsi, demptum, (dèmsi, demtum), 3. oduzeti.

Democritus, i, m. glasovit gèrčki filosof.

demolior, itus sum, 4. razoriti.

demonstro, 1. pokazati, dokazati.

Demosthènes, is, m. najglasovitiji gèrčki govornik.

demum, napokon.

denarius, i, m. rimski srebrni novac.

denègo, 1. uzkratiti.

denique, napokon, konačno.

dens, ntis, m. zub.

densitas, atis, ž. guštjina.

densus, a, um, gust.

denuntio, 1. javiti.

denuo, opet.

depascuo, pavi, pastum, 3. popasti.

depello, pūli, pulsum, 3. otèrati, odvèrnuti, odvratiti.

depingo, pinxi, pictum, 3. narisati, naslikati.

deploro, 1. oplakati.

depono, posui, positum, 3. složiti.

depositum, *i*, *s.* pověřeno dobro, zalog.

deprāvo, 1. pokvariti.

deprēcōr, 1. prositi, prositi za oprostjenje.

deprehendo, *di*, *sum*, 3. pograbit, uloviti, zateći.

deprimō, *pressi*, *pressum*, 3. pritisluti, poniziti.

derideo, *risi*, *risum*, 2. izsmijati, rugati se.

derisor, *oris*, *m.* rugalac.

derīvo, 1. zavěrnuti, dovesti, odvratiti, odvoditi.

descendo, *di*, *sum*, 3. snići.

describo, *psi*, *ptum*, 3. prepisati, opisati.

descriptio, *oni s*, *ž.* opis.

desero, *serui*, *sertum*, 3. ostaviti, zapustiti.

desertum, *i*, *s.* samoća, pustara.

deses, *idis*, bezposlen.

desiderium, *i*, *s.* čeznutje.

desidēro, 1. čeznuti, želiti, nemati.

desīdia, *ae*, *ž.* danguba, bezposlenost.

desīdo, *sēdi*, 3. sleći se.

designo, 1. označiti, naznačiti, odrediti, imenovati.

desilio, *silui*, *sultum*, 4. skočiti.

desīno, *sivi i si*, *situm*, 3. prestat.

desisto, *stīti*, *stīlum*, 3. odustati.

despēro, 1. sdvojiti.

despicio, *spexi*, *spectum*, 3. pogledati dole, prezreći.

destituo, *ui*, *utum*, 3. ostaviti, zapustiti.

desum, *fui*, nebiti.

desūper, sgora.

detēgo, *xi*, *ctum*, 3. odkriti.

detergeo i detergo, *si*, *sum*, 2. 3. utěrti, ubrisati.

deterior (3. st. *deterrimus*) gori.

detēro, *trivi*, *tritum*, 3. terti, otěrti, ribati, izribati.

deterreo, *ui*, *utum*, 2. odstrašiti, uplašiti.

detestor, 1. proklinjati, mērziti.

detondeo, *di*, *sum*, 2. odstrići.

detrāho, *xi*, *ctum*, 3. odkinuti, ukloniti, udaljiti.

detrecto, 1. kratiti.

detrimentum, *i*, *s.* gubitak, šteta, škoda.

detrūdo, *si*, *sum*, 3. srunuti, sgurnuti.

Deus, *i*, *m.* Bog.

devasto, 1. opustošiti.

devēho, *vexi*, *vectum*, 3. odveziti.

devenio, *vēni*, *ventum*, 4. doći, dospěti, zapasti, pasti.

devinco, *vīci*, *victum*, 3. poběditi, svladati.

devīus, *a*, *um*, strauputan, nepristupan, neprohodan.

devōro, 1. prōgutnuti.

dexter, *tra*, *trum* (*tēra*, *tērum*), desan.

dialectica, *ae*, *ž.* dialektika.

dialectus, *i*, *ž.* narěčje.

Diāna, *ae*, *ž.* božica lova.

dico, *xi*, *ctum*, 3. reći, govoriti, imenovati.

dictātor, *oris*, *m.* diktator.

dictatūra, *ae*, *ž.* diktatura.

dicto, 1. diktirati, naricati, nareći.

dictum, *i*, *s.* řeč, izřeka.

dies, *ei*, *m.* dan (*ž.* rok).

diffēro, *distūli*, *dilatatum*, *ferre*, odgoditi, razlikovati se.

difficilis, *e*, težak.

diffido, *fisus sum*, 3. neuzdati se.

diffindo, *fīdi*, *fissum*, 3. razkoliti, razečpati.

digitus, *i*, *m.* pěst, palac.

dignitas, *atis*, *ž.* část.

dignor, 1. udostojiti.

dignoscō, *novi*, *notum*, 3. razlučiti.

dignus, *a*, *um*, vrědan.

dijudico, 1. razsuditi.

dilābor, *lapsus sum*, 3. srušiti se, razići se, razpěrsiti se.

dilācēro, 1. raztěrgnuti.

dilānio, 1. razderati, razmērcvariti.

dilatatio, *onis*, *ž.* odgod, odgodjenje.

diligens, tis, marljiv, poman, škérban.

diligentia, ae, ž. pomnja, škérb, brižljivost.

diligo, lexi, lectum, ljubiti, što-vati.

dimico, 1. boriti se

dimidius, a, um, pol, samost. sr. polovica, pola.

dimitto, misi, missum, 3. odpustiiti, razpustiti.

Diogēnes, is, m. gērčki filosof.

Dion, ōnis, m. glasovit Syrakuzanac.

Dionysius, i, m. ime dvojice tiranah sirakuzanskih.

dirigo, rexi, rectum, 3. upraviti, okrenuti.

dirimo, emi, emtum, 3. razstaviti, odlučiti, rešiti, svēršiti.

diripio, ripui, reptum, 3. plēniti.

dirūo, ūi, ūtum, 3. razoriti.

dirus, a, um, grozan, grozovit.

discedo, cessi, cessum, 3. razići se, odići.

discepto, 1. prepirati se.

discerno, crevi, cretum, 3. razlučiti, razlikovati.

discessus, us, m. odlazak.

discidium (dissidium), i, s. razdor, svadja.

discindo, scīdi, scissum, 3. razsēcī, razrēzati, raztērēci.

disciplina, ae, ž. zapat, odhramjenje, podučavanje.

discipulus, i, m. učenik.

disco, didici, 3. učiti se.

discordia, ae, ž. nesloga, razdor.

discors, rdis, nesložan.

discrimen, ūnis, s. razlika, pogibelj.

discurro, cucurri i curri, cursum, 3. tērčati amo, tamo.

discutio, cussi, cussum, 3. raztērzati, raztepsti, razpēršiti.

disertus, a, um, rēčit.

disjicio, jeci, jectum, 3. razbaciti, raztresti.

disjungo, junxi, junctum, 3. razstaviti.

dispensator, ōris, m. kućni narednik, dvorski.

dispergo, spersi, spersum, 3. raztresti.

dispicio, spexi, spectrum, 3. opaziti, uviditi.

displiceo, cui, cūtum, 2. nedopadati se.

dispōno, posui, positum, 3. podēliti, razdēliti, urediti.

dispūto, 1. razložiti, govoriti o nēčem.

dissentio, si, sum, 4. neslagati se, nesudarati se.

dissēro, serui, sertum, 3. govoriti, razložiti o nēčem.

dissideo, sēdi, sessum, 2. sēditi razom, nesudarati se, neslagati se.

dissimilis, e, različan, nesličan, nespodoban.

dissimilitudo, ūnis, ž. nesličnost, nespodobnost.

dissimulatio, ōnis, ž. pretvaranje.

dissimūlo, 1. zatajiti, pretvarati se, licumērīti.

dissipo, 1. raztepsti, raztipati.

dissocio, 1. razdružiti.

dissolvo, solvi, solutum, 3. rešiti, razrēšiti.

distendo, di, sum, 3. razapeti.

distineo, ēre, ui, entum, dēržati razom, zabaviti.

distinguo, nxi, nctum, 3. razlikovati, resiti.

disto, 1. biti daleko.

distrāho, xi, ctum, 3. raztegnuti, razstaviti.

distribuo, ui, utum, 3. podēliti, razdēliti.

ditio, ōnis, ž. vērhovna vlast, vlast, oblast

dito, 1. bogatiti

diu, dugo, diutius, diutissime.

dius, a, um, božanski, sub dio, pod vedrim nebom.

diuturnus, a, um, dugotrajan.

divello, velli (vulsi), vulsum, 3. razčupati, raztērēci, razstati se.

diversus, *a*, *um*, različit.
dives, *itis*, bogat.
divido, *visi*, *visum*, 3. dĕliti,
 razdĕliti.

divinatio, *ōnis*, *ž.* gatanje.
divinitus, *adv.* od Boga, Bogom.
divinus, *a*, *um*, božanski.
divitiae, *arum*, *ž.* bogatstvo.
divus, *a*, *um*, obožen, obožavan,
 uvĕrštjen medju bogove.

divulgo, 1. razturiti glas medju
 puk, izbĕrbljati.

do, *dĕdi*, *dātum*, 1. dati.
doceo, *cui*, *ctum*, 2. učiti.
docilis, *e*, naučljiv, mek, krotak.
doctrina, *ae*, *ž.* obučanje, učenost.
doctor, *ōris*, *m.* učitelj.
doctus, *a*, *um*, učen.
Dolabella, *ae*, *m.* ime nekoga
 Rimljanina.

doleo, *ui*, *itum*, bolĕti, žalostiti se.
dolor, *ōris*, *m.* bol.

dolosus, *a*, *um*, prevaran, lukav.
dolus, *i*, *m.* prevara, lukavost.

domesticus, *a*, *um*, domaći.
domicilium, *i*, *s.* stan.

domina, *ae*, *ž.* gospodarica.
dominatio, *ōnis*, *ž.* gospodovanje,
 gospodstvo.

domīnor, 1. vladati.
domīnus, *i*, *m.* gospodar, go-
 spodin.

domo, *ui*, *itum*, 1. krotiti, uz-
 prezati.

domus, *us*, *ž.* kuća.
Dores, *um*, *m.* gĕrĕki puk.

donec, *vez.* dok.
dono, 1. darovati, pokloniti.

donum, *i*, *s.* dar, poklon.
dormio, *ivi*, *itum*, 4. spavati.

dorsum, *i*, *s.* hĕrbat.
dos, *tis*, *ž.* pĕrcija, miraz, svoj-
 stvo (više).

drachma, *ae*, *ž.* gĕrĕki novac.
Druides, *um*, i *Druidae*, *arum*,
m. galski svetjenici.

Drusus, *i*, *m.* rimsko mužko ime.
dubito, 1. dvojiti, uztezati se.

dubius, *a*, *um*, dvojan, dvouman.
duco, *xi*, *ctum*, 3. voditi, vući,

ravnati, dĕržati za što, upi-
 sati u.

dudum, *давно*.

duli ēdo, *inis*, *ž.* slast, milina.

dulcis, *e*, sladak, mio, ugodan
dum, *vez.* dok, kađ.

dummōdo, *vez.* da samo.

dumne, *vez.* da samo ne.

dumus, *i*, *m.* tĕrn, tĕrnjak.

duplex, *icis*, dvostruk.

duplīco, 1. podvostručiti, podvo-
 jiti.

duritia, *ae*, *ž.* tvĕrdoća, tvĕrdina.

duro, 1. utvĕrditi, učĕrsiti, tra-
 jati.

durus, *a*, *um*, tvĕrd.

dux, *cis*, *m.* *ž.* provodić, vodja.

dynastes, *ae*, *m.* moćnici, vla-
 đari, velikaši.

E.

E-ex, *iz*.

ebibo, *bibi*, *bibitum*, 3. izpiti.

ebrīus, *a*, *um*, pijan.

ebur, *ōris*, *s.* bĕlokost, slonova
 kost.

eburneus, *a*, *um*, bĕlokostan, iz
 slonove kosti.

ecce, *evo*.

ecquis, *ecqua*, *ecquod*, mĕsto
num quis? da li iko?

edax, *ācis*, proždĕrljiv, iztrošljiv.

edico, *xi*, *ctum*, 3. izreći, odre-
 diti.

edisco, *edidici*, 3. naučiti na
 pamet, na izust.

editus, *a*, *um*, uznosit, visok.

edo, *ēdi*, *ēsum*, 3. jesti.

edo, *edīdi*, *editum*, 3. izdati,
 iznĕti na vidĕlo, proizvesti,

oglasiti, javiti.

edocceo, *docui*, *doctum*, 2. dou-
 čiti koga, obući, javiti, izvĕ-
 stiti.

educatio, *ōnis*, *ž.* odhranjenje.

edūco, 1. odhraniti.

educō xi c um, 3. izvesti.

effector, *ōris*, *m.* tvorac.

effectus, *us*, *m.* učinak.

effemīno, 1. poženščiti, razmaziti.

effero, extuli, elatum, efferre,
iznesti, zakopati, uzněti, uz-
visiti.
effero, 1. podivljačiti, učiniti ga
divljom zvěri.
efficax, ācis, uspěšan, moćan;
est — děluje.
efficio, feci, fectum, 3. proizve-
sti, učiniti.
effigies, ēi, ž. slika, struk.
effingo, finxi, fictum, 3. izraziti,
naslikati.
efflo, 1. izpuhnuti, izdahnuti.
effloresco, florui, 3. procvasti.
effluo, fluxi, fluxum, 3. izteći,
minuti, proći.
effodio, fodi, fossum, 3. izkopati.
effrenatus, a, um, razuzdan.
effreno, 1. razuzdati.
effugio, fugi, fugitum, 3. uteći,
poběći.
effundo, fudi, fusum, 3. izlijati.
egēnus, a, um, potřeban.
egēo, ui, 2. trěbati.
egestas, ātis, ž. potřebština, si-
romaštvo.
egredior, gressus sum, 3. izići,
preći, prekoračiti.
egregius, a, um, věrstan, věrli.
eheu! medm. oh, oj, vaj.
ejaculor, 1. izbaciti, izrinuti.
ejicio, jeci, jectum, 3. izbaciti,
protěratí, prognati.
ejusmodi, takov.
elabor, lapsus sum, 3. uteći, iz-
puznuti.
elabōro, 1. učiniti što mukom,
izmućiti se, nastojati, těrsitise.
elēgans, ntis, ukusan, ugladjen.
elegantia, ae, ž. ukus, ugladje-
nost.
elementum, i, s. živalj, početak,
početní temelj.
elephantus, i (elēphas, ntis), m.
slon.
elēvo, 1. dići.
elicio, licui, licitum, 3. izvabiti.
elīdo, līsi, līsum, 3. izrinuti,
izgnonuti.
elīgo, legi, lectum, 3. izabratí.

elōquens, ntis, řečít.
eloquentia, ae, ž. řečítost.
eluceo, luxi, 2. sjati, viditi se.
eludo, lusi, lusum, 3. izsmijati,
rugati se, spěrdati se.
emāno, 1. izteći, razglasiti se.
emendo, 1. izpravití.
emergo, mersi, mersum, 3. izro-
niti, izaći na vidělo.
emīco, cui, 1. skočiti napred, iz-
plivati.
emīneo, ui, 2. stěrsiti, provirití,
odlikovati se.
emīnus, pris. iz daleka, daleko.
emitto, misi, missum, 3. izpu-
stiti, poslati van.
emo, emi, emtum, 3. kupiti.
emollio, īvi, itum, 4. umekćati.
emolumentum, i, s. korist.
emtor, ōris, m. kupac.
en, evo.
enarro, 1. pripovědati.
enāto, 1. izplivati.
enervo, 1. razslabiti.
enim, vez. jer, bo, jerbo.
enimvēro, vez. doista, da što.
enītor, nisus ili *nixus sum*, 3.
napeti se, roditi.
ensis, is, m. mač.
enumēro, 1. izbrojiti.
enuntiatio, onis, ž. izraženje,
izřeka.
enuntio, 1. izřeći.
eo, onamo, dotle.
eo, īvi, itum, ire, ići.
Epaminondas, ae, m. glasoviti
thebanski vodja.
ephēbus, i, m. mladíc.
Ephēsus, i, ž. glasovit grad u
Aziji.
ephōrus, i, m. efor, špartanski
častník.
epigramma, ātis, s. napis, věrst
pěsničtva.
Epirōtes, ae, m. Epirotjanin.
Epīrus, i, ž. pokrajina izmedju
Macedonije, Tessalije i Jonič-
koga mora.
episcōpus, i, m. biskup, vladika.
epistōla, ae, ž. list.

epūlor, 1. gostiti se.
epulum (više*b. epulae, arum, ž.*),
i, s. gostba, oběd.
eques, itis, m. konjanik, vitez.
equester, stris, stre, konjanički,
vitežki.
equidem, doista, jamačno, što se
mene tiče.
equitatus, us, m. konjaničtvo.
equito, 1. jahati.
equus, i, m. konj.
eradico, 1. izkorěniti.
erga, predl. prama.
ergo, vez. dakle, poradi.
erigo, rexi, rectum, 3. uzdići, dići,
podíci.
eripio, ripui, reptum, 3. ugra-
biti.
erro, 1. bluditi, basati, grěšiti.
error, oris, m. pogrěška.
erubesco, rubui, 3. pocěrveniti se,
zastiditi se.
erudio, iui, itum, 4. obući.
eruditio, onis, ž. obućanje, uče-
nost.
eruditus, a, um, učen.
erumpo, rupi, ruptum, 3. pro-
valiti.
eruptio, onis, ž. provala, buk-
nutje.
esca, ae, ž. hrana, jestvina, mama,
mamac, jeska.
esurio, iui, itum, 4. biti gladan.
et, vez. i, et-et, i-i.
etěnim, vez. jer.
etiam, vez. i, tja, čak.
etiamsi, vez. da i, premda, sve
da i.
Etrusci, orum, m. starodavan puk
u gornjoj Italiji.
etsi, vez. premda, akoprem.
Euctides, is, m. gěrěki filosof.
Euphrates, is, m. řeka u Aziji.
Euripides, is, m. gěrěki tragik.
Eurotas, ae, m. řeka kod Šparte.
evado, vasi, vasum, 3. uteći,
postati. (nestati).
evanesco, vanui, 2. izčeznuti,
evěho, vevi, vectum, 3. izvezti,
izvisiti, izněti.

evello, velli (vulsi), vulsum, 3. iz-
těrgnuti, izkorěniti.
evēnit, evēnit, evenire, 4. izaci,
bivati.
eventum, i, s. ili eventus, us, m.
svěra, uspěh.
everto, verti, versum, 3. okrenuti,
oběrnuti, razoriti.
evigilo, 1. probuditi se.
evito, 1. izběgavati, uklanjati se.
evoco, 1. izazvati, pozvati koga,
da se s njim ogleda.
evolo, 1. izletiti.
evomo, vomui, vomitum, 3. izba-
citi, bljuvati.
exacerbo, 1. sěrditi, ljutiti.
exalbesco, 3. biti bic, poblěditi.
examen, inis, s. roj pčelah.
examino, 1. izpitivati, iztrazivati.
exanimo, 1. ubiti.
exardesco, arsi, 3. planuti.
exaro, 1. izorati, pisati.
exaudio, iui, itum, 4. slušati,
uslišati, neoglušiti se.
excēdo, cessi, cessum, 3. izaci,
prekoračiti.
excellens, ntis, izvěstan, odličan.
excello, ui, 3. odlikovati se.
excelsus, a, um, visok, uznosit.
excido, idi, isum, 3. izsěci, raz-
oriti.
excidium, i, s. razor.
excipio, cepi, ceptum, 3. izuzeti,
uloviti, dočekati, primiti.
excito, 1. potaknuti, sloboditi.
exclāmo, 1. uzkliknuti.
exclūdo, si, sum, 3. izključiti,
odstraniti, ukloniti.
excogito, 1. izmisliti.
excōlo, colui, cultum, 3. obrazo-
vati, izobraziti.
excōquo, coxi, coctum, 3. izku-
hati.
excubiae, arum, ž. straža.
excubo, cubui, cubitum, 1. stra-
žiti.
excūso, 1. izgovoriti.
excutio, cussi, cussum, 3. stresti,
otresti.
exēdo, ēdi, ēsum, izjesti, iztrošiti.

exēdra, *ae*, ž. stolica.
exemplum, *i*, s. priměr.
exentēro, 1. izvaditi drob i crěva.
exeo, *ii*, *itum*, *ire*, izaći, izpasti.
exerceo, *cui*, *citum*, 2. věžbati, těrati.
exercitatio, *ōnis*, ž. věžbanje.
exercitus, *us*, m. vojska.
exhaurio, *hausi*, *haustum*, 4. izcěrpiti, procěrpiti, potrošiti.
exherēdo, 1. izbaštiniti.
exhibeo, *hibui*, *hibitum*, 2.
exhilāro, 1. razveseliti.
exhortor, 1. opominjati, nagovarati, sloboditi.
exigo, *egi*, *actum*, 3. izagnati, svěrsiti, dočeti, boraviti.
exiguus, *a*, *um*, sitan, neznatan.
exilis, *e*, tanak, měršav.
eximius, *a*, *um*, izvěstan, odličan.
eximo, *emi*, *emtum*, 3. izuzeti, izněti.
exinde, za tim, po tom.
existimatio, *ōnis*, ž. mněnje, sud.
existimo, 1. děržati za što, mněti.
existo, *stiti*, 3. nastati, pojaviti se, stupiti na vidělo.
exitium, *i*, s. propast.
exitus, *us*, m. izhod, izlaz, uspěh.
exopto, 1. želiti.
exorior, *ortus sum*, 4. izaći, rodit se, nastati.
exorno, 1. uresiti, nakтити.
exoro, 1. izprostiti, umoliti.
expavescio, 3. uplašiti se.
expedio, *ivi*, *itum*, 4. osloboditi, svěrsiti, expědit, koristi.
expeditio, *onis*, ž. vojna, vojnica.
expello, *expuli*, *pulsum*, 3. iztěrati, protěrati. [probuditi.
expergefacio, *feci*, *factum*, 3.
expergiscor, *perrectus sum*, 3. probuditi se.
experientia, *ae*, ž. izkustvo.
experimentum, *i*, s. pokus, dokaz.
experior, *pertus sum*, 4. pokusiti, izkusiti.
expers, *rtis*, bez česa biti, lišen.
expeto, *petivi*, ili *petii*, *petitum*, 3. želiti, zahtěvati.

expleo, *evi*, *etum*, 2. izpuniti, ověrsiti.
explīco, *avi*, *atum* i *ui*, *itum*, 1. razviti, razjasniti.
explorātor, *ōris*, m. uhoda.
explōro, 1. uhoditi, iztražiti.
expōno, *posui*, *positum*, 3. izložiti, razložiti, razjasniti.
exposco, *poposci*, 3. tražiti, zahtěvati.
exprīmo, *pressi*, *pressum*, 3. izraziti, oponašati.
exprōbo, 1. predbaciti, prigovorit.
exprōmo, *msi*, *mtum*, 3. izvaditi.
expugno, 1. osvojiti, zauzeti.
expulsor, *ōris*, m. protěrač.
exquiro, *quisivi*, *quisitum*, 3. iztražiti.
exsēcrc, 1. prokleti.
exsequor, *secutus sum*, izvěrsiti, izpuniti.
exsilium, *i*, s. prognanstvo.
exsors, *rtis*, neimajući, nebiti dionik.
expectatio, *ōnis*, ž. očekivanje.
exspiro, 1. izdahnuti, umřěti.
exstimūlo, 1. podbosti.
extinguo, *stinxi*, *stinctum*, 3. ugasiti, ubiti.
extirpo, 1. iztrěbiti, izkorěnit.
exto, *stiti*, *stāre*, 1. stěrsiti, ima ga.
extruo, *xi*, *ctum*, 3. sagraditi.
exsul, *sūlis*, m. ž. prognanik, — ica.
exsūlo, 1. živiti u prognanstvu.
exsulto, 1. poskakivati, veseliti se.
exsurgo, *surrexi*, *surrectum*, 3. ustati.
extemplo, netom, iznenada.
extendo, *di*, *sum* i *tum*, 3. raztegnuti, protegnuti, razprostěrti, produlžiti.
extenūo, 1. utancěti, umaliti.
extermīno, 1. protěrati, udaljiti, prognati.
exterreo, *ui*, *itum*, 2. uplašiti.
extērus, *a*, *um*, spoljašan.
extimesco, *timui*, 3. pobožati se.

extollo, tūli, 3. uzněti.
extorqueo, torsi, tortum, 2. oteti,
 iztěrgnuti.
extrāho, xi, tractum, 3. izvući.
extrinsecus, pris. spolja, izvāna.
exuo, ui, ūtum, 3. svući, okaniti
 se, odbaciti.

F.

Faba, ae, ž. bob.
fabella, ae, ž. basna.
faber, ri, m. rukotvorac, zanat-
 lija.
Fabius, i, m. rimsko mužko ime.
fabrica, ae, ž. dělaonica.
fabrico, i fabricor, 1. dělati,
 praviti.
Fabricius, i, m. rimski vodja.
fabŭla, ae, ž. basna, pripověst,
 igra (kazalištna).
fabŭlor, 1. pripovědati.
fabulōsus, a, um, izmišljen.
facetiae, arum, ž. dosětak.
facetus, a, um, ugladjen, do-
 sětljiv.
facies, ei, ž. lice, stas.
facilis, e, lasan.
facinus, ōris, čin, zločin, opačina.
facio, feci, factum, 3. činiti, dě-
 lati, čěniti.
factio, ōnis, ž. stranka.
factum, i, s. čin.
facultas, atis, ž. imetak, spo-
 sobnost, prilika.
facundus, a, um, řečit.
fagus, i, ž. bukva.
falco, ōnis, m. sokol.
fallax, ācis, prevaran.
fallo, fefelli, falsum, 3. prevariti.
falsus, a, um, neistinit, laživ.
fals, fulcis, ž. sěrp.
fama, ae, ž. glas, slava.
famelicus, a, um, gladan.
fames, is, ž. glad.
familia, ae, ž. čeljad, obitelj.
familiaris, e, prijateljski, sa-
 most. prijatelj; *res familiaris*,
 gospodarstvo, imetak.
familiaritas, ātis, ž. pouzdano,
 uzko prijateljstvo.

famŭlus, i, m. sluga.
fanum, i, s. hram.
fas, neskl. pravo.
fascicŭlus, i, m. svežanj.
fascis, is, m. svežanj.
fastidium, i, s. oholost, prezi-
 ranje, ogavnost.
fastigium, i, s. věrh, slěme.
fateor, fassus sum, 2. priznati.
fatigo, i, 1. umoriti, utruditi.
fatum, i, s. udes.
faux, cis, ž. gěrlo, požirak,
 ždrělo, ponor.
faveo, favi, fautum, 2. přijati,
 hotěti komu dobro.
favor, oris, m. milost.
fax, facis, ž. baklja, zublja.
febris, is, ž. groznica, zimnica.
fecundus, a, um, plodan, rodan.
felis, is, ž. mačka.
felicitas, ātis, ž. srěća.
felix, īcis, srěčan.
femina, ae, ž. ženska.
femīneus, a, um, ženski.
ferax, ācis, plodan, rodan.
ferē, pris. malone, po prilici.
ferio, 4 tući, udariti, razsěci,
 ubiti, zaklati.
ferinus, a, um, zvěřski, divlji.
feritas, ātis, ž. divljač.
ferme, pris. malone, po prilici.
fero, tŭli, lutum, ferre, nositi,
 doněti.
ferox, ōcis, divlji, hrabar, ne-
 prestrašan, děrzovit.
ferreus, a, um, željezan, gvož-
 djen.
ferrum, i, s. željezo, gvoždje.
fertilis, e, plodan, rodan.
ferus, a, um, divlji, fera (*bestia*),
 zvěř; *ferae*, divljačina.
ferveo, bui, 2. vruć biti.
fessus, a, um, trudan, umoran.
festinatio, onis, ž. hitnja, přeša,
 sila.
festino, i, 1. hititi, žuriti se.
festus, a, um, svěčan.
fictilis, e, zemljan, ilan.
ficus, us, ž. smokva, smokvino
 děrho, i *ficus, i, ž.*

fidēlis, e, věran.
fidēlitas, ālis, ž. věrnost.
fidēs, ēi, ž. věra, poštenje.
fido, fisis sum, 3. uzdati se, pověřiti se.
fiducia, ae, ž. pověřenje, po-
 danje.
fidus, a, um, věran, odan, pri-
 věržen.
figūlus, i, m. lončar.
figura, ae, ž. slika.
figūro, 1. ličiti, oblik dati.
filia, ae, ž. kći.
filius, i, m. sin.
filum, i, s. nit, konac.
findo, fidi, fissum, 3. čěpati.
fingo, fixi, fictum, 3. satvoriti,
 učiniti, izmisliti.
finio, iui, itum, 4. svěřšiti.
finis, is, m. svěřha, konac, vi-
 šeb. granice.
finiūmus, graničan, susědan.
fio, factus sum, fieri, učinjen biti,
 sbiti se, bivati.
firmitas, atis, ž. čvěrstoća, stal-
 nost.
firmo, 1. učvěrstiti.
firmus, a, um, čvěrst, trajan.
fiscus, i, m. košara, žep.
fistūla, ae, ž. svirala, čěv.
fistulosus, a, um, čěvast.
fixus, a, um, čvěrst, nepomičan.
flagello, 1. bičevati.
flagellum, i, s. bič.
flagitiosus, a, um, opak.
flagitium, i, s. opačina, krivnja.
flagito, 1. zahtěvati.
flagro, 1. goriti.
flamen, inis, m. svetjenik po-
 jedinoga boga.
flamma, ae, ž. plam, plamen.
flatus, us, m. puhanje, puh.
flavesco, 3. žutiti se.
flavus, a, um, žut, plav.
flebilis, e, kukavan.
flecto, xi, xum, 3. prignuti, sklo-
 niti.
fleo, ēvi, etum, 2. plakati.
fletus, us, m. plač, žalost.
fleuōsus, a, um, krivudast.

flexus, us, m. krivudanje, zavoje.
floccus, i, m. pram.
floro, ūi, 2. cvasti, biti gledan
 ili srěčan, odlikovati se čím.
flor, ōris, m. cvět, cvatnja.
flumen, inis, s. řeka.
fluo, xi, xum, 3. řeci.
fluvius, i, m. řeka.
focus, i, m. ognjište.
fodio, fodi, fossum, 3. kopati.
foedus, a, um, gěrd, gadan.
foedus, ěris, s. savez.
foetus, us, m. skot, mladi.
folium, i, s. list.
fons, ntis, m. izvor, vrutak, vrělo.
foras, pris. van.
foris, is, ž. vrata.
foris, pris. vani.
forma, ae, ž. slika, lěpota.
formāca, ae, ž. mrav.
formido, inis, ž. strah, bojazan.
formidulōsus, a, um, strašiv,
 bojazljiv.
formo, 1. oblik dati.
formositas, atis, ž. lěpota, kra-
 sota.
formōsus, a, um, lěp, krasan.
fors, tis, ž. slučāj, *forte*, slu-
 čājno.
fortasse, možebiti.
fortis, e, hrabar, jak.
fortitudo, inis, ž. hrabrost.
fortuitus, a, um, slučajan.
fortuna, ae, ž. udes, srěća.
forum, i, s. těrg.
fossa, ae, ž. graba, jama.
fossio, onis, ž. kopanje.
foveo, fovi, fotum, 2. grijati, na-
 stojati.
fragilis, e, loman, slab.
frango, fregi, fractum, 3. po-
 terti, razbiti.
frater, tris, m. brat.
fraudo, 1. prevariti.
fraus, dis, ž. prevara.
fremo, ui, itum, 3. měrmľjati,
 zavijati, rogoboriti.
frenum, i, s. uzda.
frequens, ntis, čest, mnogobrojan.
frequento, 1. polazim čest.

fretus, *a*, *um*, uzdajúc se.
frigidus, *a*, *um*, studen, mërzaó.
frigus, *õris*, *s*. studen.
frons, *ndis*, *ž*. grana, kita, vi-
 šeb. lištje, vije.
frons, *ntis*, *ž*. čelo.
fructus, *us*, *m*. plod.
frugalís, *e*, uměren.
frugalítas, *átis*, *ž*. uměrenost.
frugifer, *a*, *um*, plodonosan, plo-
 dan.
frumentum, *i*, *s*. žito.
fruor, *fruitus* ili *fructus sum*,
 3. uživati.
frustra, zaludu.
frutex, *icis*, *m*. gěrm.
fruticētum, *i*, *s*. gěrmovlje, ši-
 kara.
fruges, *um*, poljski plod.
fuga, *ae*, *ž*. bėg.
fugio, *fūgi*, *fugitum*, 3. bėžati,
 pobėći.
fugo, 1. natěratí u bėg, raztěratí,
 razagnati.
fulcio, *fulsi*, *fultum*, 4. podu-
 pěrti.
fulgeo, *fulsi*, 2. sjati, sěvati,
 světliti se.
fulgurat, 1. sěva.
fulgur, *ūris*, *s*. munja.
fulguratio, *õnis*, *ž*. sěvanje.
fulmen, *inis*, *s*. munja.
fumus, *i*, *m*. dim.
fundamentum, *i*, *s*. temelj.
fundus, *i*, *m*. dno, zemlja, polje.
fungor, *functus sum*, 3. uprav-
 ljati, obavljati.
funis, *is*, *m*. konop, uže
funus, *ēris*, *s*. pokop, sprovod.
fur, *is*, *m*. tat.
furcilla, *ae*, *ž*. vile.
furfur, *ūris*, *m*. posije, trice.
furia, *ae*, *ž*. sěrda, furija.
furo, 3. bėsniti.
furo, *õris*, *m*. bėš, bėšnoća,
 bėšnilo.
furor, 1. krasti.
furtum, *i*, *s*. kradnja, tatbina.
fusus, *a*, *um*, obširan, prošran.
fustis, *is*, *m*. kijača, cep, batina.

fulĭlis, *e*, nespretan, nevaljao
 neznatan.
futurus, *a*, *um*, budući.

G.

Galea, *ae*, *ž*. kaciga.
gallicus, *a*, *um*, galski.
gallina, *ae*, *ž*. kokoš.
gallinaceus, *a*, *um*, kokošji, gal-
lus gallinaceus, kokot, oroz,
 pětao, pěvac.
Gallus, *i*, *m*. Gal, pěvac, kokot.
garrio, *ivi*, *itum*, 4. bėrbljati
 klopotati, blebetati.
garrŭlus, *a*, *um*, bėrbljav.
gaudeo, *gavisus sum*, 2. vese-
 liti se.
gaudium, *i*, *s*. veselje, radost.
gelidus, *a*, *um*, studen, leden.
gelu, *u*, *s*. studen, mraz, led.
gemĭnus, *a*, *um*, dvostruk.
gemĭtus, *us*, *m*. uzdisanje, ste-
 njanje, uzdah.
gemma, *ae*, *ž*. drag kamen.
gemĭno, 1. podvojiti, podvostru-
 čiti.
gemo, *ŭi*, *itum*, 3. uzdisati, ste-
 njati.
gener, *ēri*, *m*. zet.
generositas, *átis*, *ž*. dobrota, ple-
 menitost.
generõsus, *a*, *um*, blagorodan,
 plemenit, odličan, zaměran.
genĭus, *i*, *m*. duh čuvar.
genus, *ēris*, *s*. pleme, věrst, ko-
 lěno.
Germania, *ae*, *ž*. Němačka.
Germānus, *i*, *m*. Němac.
gero, *gessi*, *gestum*, 3. nositi,
 obavljati, izvadjati; *bellum*
gerere, boj voditi; *se gerere*,
 vladati se; *rem gerere*, posao
 obaviti; *curam gerere*, brinuti
 se, skerbiti.
gesto, 1. nositi.
gestus, *us*, *m*. kret, stav, višeb.
 kretanje.
gibbus, *i*, *m*. gěrba.
gigas, *antis*, *m*. orijaš, gorostas.
gigno, *genui*, *genĭtum*, 3. roditi.

glacies, ei, ž. led.
gladiator, ōris, m. mačevnik, borac.
gladius, i, m. mač.
glans, ndis, ž. želud.
globosus, a, um, okrugao, okruglast.
globus, i, m. krugla.
gloria, ae, ž. slava.
glorior, 1. slaviti se, ponositi se.
gloriosus, a, um, slavan.
Gorgias, ae, m. ime gèrkoga sofiste.
Gracchus, i, m. ime dvojice glavitih Rimljanah.
gracilis, e, vitak, tanak.
graculus, i, m. vrana.
gradus, us, m. korak, stupanj, stupa.
Graecia, ae, ž. Gèrcka.
Graeculus, i, m. Gèrk, govoreći pospèrdno.
Graecus, i, m. Gèrk, *graecus*, a, um, gèrčki.
gramen, inis, s. trava.
gramineus, a, um, travan, od trave.
grandaevus, a, um, star.
grandis, e, velik.
grando, inis, ž. tuča, grad.
granum, i, s. zèrno.
gressor, 1. ići, navaliti, bèsniti.
gratia, ae, ž. milost, hvala, *gratias agere*, zahvaliti se.
gratis, pris. badava.
gratulator, 1. čestitati.
gratus, a, um, ugodan, zahvalan.
gravis, e. težak, dosadan, strog, važan, ozbiljan.
gravitas, atis, ž. težina, ozbiljnost, dostojanstvo.
gravo, 1. obtèrsiti, obteretiti.
grex, gregis, m. stado.
grus, gruis, m. ž. ždrao.
gubernaculum, i, s. kèrmilo.
gubernator, oris, m. kèrmilar, ravnatelj.
gubernu, 1. ravnati, vladati.
gula, ae, ž. požirak, gèrlo, gèrk-ljan, ždrèlo.

gusto, 1. kušati.
gustus, us, m. ukus.
gutta, ae, ž. kaplja, kap.

H.

Habēna, ae, ž. uzda.
habeo, ūi, itum, 2. imati, dèr-zati, vladati se.
habilis, e, sposoban, prikladan.
habitatio, onis, ž. stan.
habito, 1. stanovati.
habitus, us, m. narav, stas, odèća, nošnja.
haereo, haesi, haesum, 2. visèti, zàpeti, čamiti, biti u smetnji.
haesitatio, onis, ž. čamljenje, smetnja, neodvažnost, neodlučnost.
haesito, 1. čamiti, biti neodlučan.
Hamilcar, aris, m. kartažki vodja.
hariolus, i, m. gatalac, pogadjač.
harpago, ōnis, m. čaklja.
haruspex, icis, m. žèrtvokobnik.
hasta, ae, ž. koplje, sulica.
hastile, is, s. kopljište, koplje.
haud, ne.
haudquaquam, nikako, nipošto.
haurio, si, stum, 4. cèrpiti, piti, izpiti.
hebetu, 1. slabiti, otupiti.
Hector, ōris, m. glasovit trojanski vodja.
Helēna, ae, ž. žena gèrkoga kneza Menelaja.
Helvetia, ae, ž. Švajcarska.
Helvetius, i, m. Švajcar.
Hephestion, ōnis, m. prijatelj Alexandra velikoga.
herba, ae, ž. trava.
herbidus, a, um, pun trave.
hercle, doista.
Hercules, is, m. glasoviti gèrčki polubog Herkulè.
hereditarius, a, um, baštinski.
hereditas, atis, ž. baština.
heres, edis, m. ž. baštinik, baštunica.
heri, jučer.
herus, i, m. gospodar, gazda.

Hesiōdus, *i*, *m*. glasoviti gèrčki pësnik Hesiod.

hesternus, *a*, *um*, jučerašnji.

heu! *heus!* *ho!*

hiātus, *us*, *m*, otvor, pukotina, prosëd.

hibernus, *a*, *um*, zimski.

hic, *haec*, *hoc*, ovaj; prisl. *hic*, ovdë.

hiemo, *1*. zimovati.

hiems, *ëmis*, *ž*. zima.

Hierosolyma, *ae*, *ž*. *orum*, Jerusolim.

hilaris, *e*, veseo.

hilaritas, *ätis*, *ž*. veselje, dobra volja.

hinc, odavle, dakle.

hinnio, *ävi*, *ätum*, *4*. hërzati.

hinnitus, *us*, *m*. hërzanje.

hippocentaurus, *i*, *m*. bajoslovan stvor, pola konja, pola čovëka.

hircus, *i*, *m*. jarac, kozao.

hirundo, *ënis*, *ž* lastavica.

Hispania, *ae*, *ž*. Španjolska.

historia, *ae*, *ž*. povëstnica.

historicus, *i*, *m*. povëstnik.

histrionis, *m*. kazalištni igrač.

hodie, danas.

hoedus, *i*, *m*. jarčić, kozlič.

Homërus, *i*, *m*. najglasovitiji gèrčki pësnik Homer.

homicida, *ae*, *m*. ubojica.

homicidium, *i*, *s*. ubojstvo.

homo, *ënis*, *m*, čovëk.

homunculus, *i*, *m*. čovëčić, kad se pospërdno govori.

honestas, *ätis*, *ž*. poštenje, pristojnost.

honestus, *a*, *um*, pošten, pristojan.

honor, *oris*, *m*. čast, višebr, časti.

honorificus, *a*, *um*, častan.

honoro, *1*. častiti.

hora, *ae*, *ž*, sat, ura.

hordeum, *i*, *s*. jačam, ječam.

horreo, *ui*, *2*. prepasti se, sgroziti se.

horreum, *i*, *s*. hambar, žitnica.

horribilis, *e*, grozovit, strašan.

horridus, *a*, *um*, hrapav, surov, naježen.

horror, *ōris*, *m*, groza, strah.

hortatus, *us*, *m*. *1* *hortatio*, *ōnis*, *ž*. opomena, opominjanje.

Hortensius, *i*, *m*. glasovit rimski govornik.

hortor, *1*. opomenuti.

hortulanus, *i*, *m*. vërtljar.

hortus, *i*, *m*. vërt.

hospes, *itis*, *m*, gost, gazda, tudjanin.

hospitium, *i*, *s*. gostoljubnost.

hostilis, *e*, dušmanski.

hostis, *is*, *m*. dušmanin.

huc, prisl. *amo*, ovamo, *huc illuc*, *amo tamo*.

hujusmodi, ovakov.

humanitas, *ätis*, *ž*. čovëčnost, čovëkoljubnost, izobraženje, uljudnost.

humānus, *a*, *um*, čovëčan, izobražen.

humërus, *i*, *m*. rame.

humidus, *a*, *um*, vlažan.

humilis, *e*, nizak, neznatan, ponizan.

humo, *1*. zakopati, ukopati.

humor, *ōris*, *m*. vlaga.

humus, *i*, *ž*. zemlja *humī* na tlih.

hydrus, *i*, *m*. vodna zmija.

I et J.

Jaceo, *üi*, *ütum*, *2*. ležati.

jacio, *jeci*, *jactum*, *3*. baciti.

jactatio, *ōnis*, *ž*. hvastanje.

jacto, *1*. razbacivati, tresti, hvastati se, graditi se.

jactura, *ae*, *ž*. gubitak.

jactus, *us*, *m*. domet, poteg (mrëže).

jaculor, *1*. bacati, metati,

jaculum, *i*, *s*. strëla, strëlica,

jam, jur, sada, već.

Janiculum, *i*, *s*. jedno od sedam rimskih bërдах.

janua, *ae*, *ž*. vrata.

ibi, prisl. ondë.

ibidem, prisl. baš ondë.

ibis, *is* ili *idis*, *ž*. ibida, ptica.

ico, *ici*, *ictum*, *3*. pogoditi, udariti, gurati.

ictus, us, m. udar, udarac.
idcirco, prisl. zato, s toga.
idem, eadem, idem, isti,
idēo, prisl. zato, dakle.
idonēus, a, um, sposoban, pri-
 kladan.
idus, uum, ž. 15. dan u mēse-
 cih: Ožujku, Svibnju, Šerpnju
 i Listopadu, u ostalih 13.
igūtur, vez. dakle.
ignārus, a, um, nevěšt, neumě-
 tan.
ignāvia, ae, ž. lěnost, plašlji-
 vost.
ignāvus, a, um, lěn, trom, plaš-
 liv,
ignēus, a, um, ognjen, vatren.
ignis, is, m. oganj, vatra.
ignobilis, e, neplemenit.
ignominia, ae, ž. psovka, sra-
 mota,
ignominiosus, a, um, sramotan.
ignorantia, ae, ž. neznanstvo.
ignoratio, ōnis, ž. neznanje, ne-
 poznanje.
ignōro, 1. neznati, nepoznati.
ignosco, nōvi, nōtum, 3. opro-
 stiti.
ignōtus, a, um, nepoznan.
Iliās, ādis, ž. Iliada, pěsmotvor
 Homerov.
Ilium, i, s. grad Ilij (Troja) u
 Aziji.
illacrimo (or), 1. plakati, opla-
 kati.
ille, illa, illud, onaj.
illecēbra, ae, ž. čar, dražest,
 pomama.
illic, prisl. ondě.
illico, umah, namah, taki.
illido, si, sum, 3. udariti, sra-
 ziti se.
illinc, prisl. ođanle.
illino, levi (livi), litum, 3. po-
 mazati, namazati.
illiterātus, a, um, neizobražen.
illuc, prisl. onamo.
illucesco, luxi, 3. svanuti, svi-
 tati, daniti se.
illudo, si, sum, 3. izsmijati.

illustris, e, glasovit, slavan.
illustro, 1. razsvětliti, razjasniti,
imāgo, īnis, ž. slika.
imbecillis, e, slab.
imbecillitas, ātis, ž. slaboća,
 slabina,
imber, bris, m, pljuštavica.
imberbis, e, golobrad.
imbūo, ūi, ūtum, 3. poškropiti,
 umočiti, ugnjuriti.
imitatio, ōnis, ž. naslědovanje,
 oponašanje
imitor, 1. naslědovati, oponašati.
immānis, e, golem, gěrdan.
immaturus, a, um, nezrio.
immēmor, ōris, nesětiti se, ne-
 spominjati se, nepamtiti.
immensus, a, um, neizměran.
immērens, ntis, nezaslužan, ne-
 dužan, nevin.
immergo, si, sum, 3. uroniti,
 ugnjuriti.
immineo, 2. bti blizu, primicati
 se, predstojati, očekiyati.
imminūo, ūi, ūtum, 3. umaliti,
 oslabiti.
imminisceo, miscui, mixtum,
mistum, 2. uměšati, poměšati.
immitto, mīsi, missum, 3. pu-
 stiti, upustiti, poslati, se im-
 mittere, sěrnuti.
immobilis, e, nepomičan,
immodicus, a, um, nemalen, neu-
 měren, pretěran.
immortalis, e, neumro, neu-
 měrla-lo. [lost.
immortalitas, ātis, ž. neuměr-
 imo, dapače.
impar, āris, nejednak, nepar,
 nemogućan.
impatiens, ntis, netěrpjliv, neuz-
 těrpan.
impedimentum, i, s. zaprěka,
 pěrtljaga.
impedio, ūvi, ūtum, 4. zaplesti,
 zaměrsiti, přěčiti, preprěčiti.
impello, pūli, pulsum, 3. nagnati,
 natěratí.
impendeo, 2. visěti ponad čim,
 primicati se, predstojati.

impensa, *ae*, ž. trošak.
imperator, *ōris*, *m*. vodja, car.
imperitus, *a*, *um*, neizkusan, ne-
 věšt.
imperium, *i*, *s*. zapověď, věr-
 hovna vlast, zapovědníctvo,
 vlada, vlast, dĕržava.
impĕro, 1. zapovědati.
impertio, *ivi*, *itum*, 4. podĕliti.
impĕtro, 1. postiĕi.
impĕtus, *us*, *m*. navala, naglost,
 žestina.
impietas, *ātis*, ž. bezbožnost.
impĕgre, neutrudljivo.
impingo, *pĕgi*, *pactum*, 3. uda-
 riti o ŝto, zapeti, udariti, ba-
 citi.
impŭs, *a*, *um*, bezbožan, opak.
implacabilis, *e*, nepomiriv.
impleo, *ĕvi*, *ĕtum*, 2. napuniti.
implĕo, *avi*, *atum*, i *ui*, *itum*,
 1. zapleŝti, zamĕrsiti.
impŭro, 1. zaprositi, zazvati.
impŏno, *posui*, *positum*, 3. met-
 nuti, nametnuti, natovariti.
importo, 1. unesti, uvesti.
importunitas, *atis*, ž. nepriliĕ-
 nost, dosadljivost.
importunus, *a*, *um*, nepriliĕan,
 dosadljiv.
impŏtens, *ntis*, nemoguĕan, ne-
 moĕan.
imprimis, poglavitito, osobito.
imprĕmo, *pressi*, *pressum*, 3.
 utisnuti.
improbĕtas, *ātis*, ž. opakost.
imprŏbo, 1. neodbravati.
imprŏbus, *a*, *um*, opak, bez-
 božan.
improvidus, *a*, *um*, nesmotren,
 neprovidan.
improvisus, *a*, *um*, nenadan, ne-
 predvidjen.
imprŭdens, *ntis*, nesmotren, ne-
 věšt.
imprudentia, *ae*, ž. nesmotre-
 nost, nerazboritost.
impŭbes, *eris*, nedorasao, nejak.
impŭdens, *ntis*, nesraman, bez-
 ŝtidan.

impudentia, *ae*, ž. bezsramnost,
 bezŝtidnost.
impŭne, prisl. prosto.
impunitas, *atis*, ž. bezkazan,
 bezkažojenost.
impŭrus, *a*, *um*, neĕist.
in, prisl. u, za, prama, proti, na.
inānis, *e*, prazan, niŝtetan, uza-
 ludan.
inanĕmis, *e*, i *inanimus*, *a*, *um*,
 zapuhan, mĕrtav.
inauditus, *a*, *um*, neĕuven.
incautus, *a*, *um*, nesmotren.
incedo, *cessi*, *cessum*, 3. hodati.
incendĭum, *i*, *s*. pogor.
incendo, *di*, *sum*, 3. upaliti, už-
 gati.
inceptum, *i*, *s*. puduzetak, pod-
 uzetĕje, namĕra.
incertus, *a*, *um*, neizvěŝtan, ne-
 siguran.
incesso, *ivi* (*itum*), 3. navaliti,
 napasti.
inchŏo, 1. poĕeti.
incĭdo, *cĭdi*, *cĭsum*, 3. usĕĕi,
 urezati.
incĭdo, *cidi*, 3. pasti u ŝto, pasti
 na *um*, zapasti medĕu, dogodi se.
incipio, *cĕpi*, *ceptum*, 3. poĕeti.
incitamentum, *i*, *s*. ponuka.
incĭto, 1. nukati, poticati.
inclāmo, 1. poviknuti.
inclaresco, *clarui*, 3. proslaviti se.
inclŭdo, *si*, *sum*, 3. zatvoriti,
 sadĕržati.
inclytus, *a*, *um*, glasovit.
incognĭtus, *a*, *um*, nepoznan.
incŏla, *ae*, *m*. stanovnik.
incolŭmis, *e*, cio, ĕitav, zdrav.
incolumitas, *atis*, ž. neoskvĕr-
 njivost.
incommŏdum, *i*, *s*. ŝkoda, ŝteta
 kvar.
inconsiderātus, *a*, *um*, neopazan,
 nerazsudán.
inconstantia, *ae*, ž. nestalnost.
inconsultus, *a*, *um*, nesmostren,
 neopazan.
incorruptus, *a*, *um*, nepokvaren.
incredibilis, *e*, nevěrojatan.

incrementum, *i*, *s.* narastak, na-
raštaj.
incrēpo, 1. *avi*, *atum* i *ui*, *itum*,
izpsovati, izgèrditi, navaliti.
incruentus, *a*, *um*, nekèrvan.
incultus, *a*, *um*, neobdèlan, neu-
gladjen.
incumbo, *cubui*, *cubitum*, 3. le-
žati, dati se na što.
incurro, *cucurri* i *curri*, *cur-
sum*, 3. tèrècati u što.
incursio, *ōnis*, ž. navala.
incutio, *cussi*, *cussum*, 3. natè-
rati u.
indāgo, 1. iztražiti.
inde, prisl. odavle.
indecōrus, *a*, *um*, nepristojan.
India, *ae*, ž. Indija.
indicium, *i*, *s.* tužba, znak, do-
kaz.
indīco, 1. prikazati, javiti, tužiti.
indigeo, *ui*, 2. trèbati.
indigena, *ae*, *m.* domaći.
indignabundus, *a*, *um*, sèrdit.
indignatio, *onis*, ž. gnjev, sèr-
ditost, ljutost.
idignor, 1. sèrditi se, ljutiti se.
indignus, *a*, *um*. nevrèdan.
indiligens, *ntis*, nemaran, lèn.
indisertus, *a*, *um*, nerèčit.
indo, *didi*, *ditum*, 3. dodati, pri-
klopiti.
indoctus, *a*, *um*, neučen.
indōles, *is*, ž. narav, čud.
induciae, *arum*, ž. primirje.
indūco, *xi*, *ctum*, 3. uvesti, sklo-
niti, zavesti.
indulgeo, *si*, *tum*, 2. podati se,
gledati komu što kroz pèrste,
oprostiti.
indulgentia, *ae*, ž. potèrpjenje,
uztèrpnost.
induo, *ui*, *utum*, 3. navući,
obući.
industria, *ae*, ž. obèrtnost, pro-
metnost.
industrius, *a*, *um*, obèrtan, pro-
metan,
inedīa, *ae*, ž. uzdèržanje od
jela.

ineo, *ii*, *itum*, *ire*, ući, sklopiti,
početi.
ineptus, *a*, *um*, neprikladan, ne-
spretan.
inermis, *e*, neoboružan.
iners rtis, nespretan, trom.
inertia, *ae*, ž. tromost.
inexpugnabilis, *e*, neosvojiv, ne-
pobèdiv.
infamia, *ae*, ž. sramota.
infāmis, *e*, razvikan, zla glasa.
infans, *ntis*, *m.* ž. dète.
infaustus, *a*, *um*, zlokoban, ne-
srèčan.
infectus, *a*, *um*, neučinjen.
infelicitas, *ātis*, ž. nesrèća.
infelix, *icis*, nesrèčan.
infensus, *a*, *um*, razsèrdjen,
razljutjen.
inferiae, *arum*, ž. žèrtvovanje
za mèrtv.
infēro, *tuli*, *illatum*, *infēre*,
unesti poèiniti, prouzroèiti;
bellum inferre alicui, navè-
stiti komu boj.
infērus, *a*, *um*, dolnji; višebr.
inferi, mèrtvi podzemaljski
svèt.
infesto, 1. uznemirivati, zadir-
kivati, učiniti opasnim.
infestus, *a*, *um*, razsèrdjen,
razljutjen
infigo, *xi*, *xum*, 3. zabosti, za-
dènuti.
infinitus, *a*, *um*, neograničen,
bezkrajan.
infirmitas, *ātis*, ž. slabina.
infirmus, *a*, *um*, slab.
infittiae, *arum*, ž. tajenje, nije-
kanje.
infittias, *ire*, tajiti, nijekati.
infittior, 1. tajiti, nijekati.
inflammo, 1. razplamtiti.
inflecto, *xi*, *xum*, 3. svinuti
skloniti.
infligo, *xi*, *ctum*, 3. tući, biti,
poèiniti, prouzroèiti.
inflūo, *xi*, *xum*, 3. uteći u što.
infortunium, *i*, *s.* nesrèćen.
infra, predl. pod.

infringo, fregi, fractum, 3. slo-
miti, sateliti, oslabiti.

infūla, ae, ž. kapa svetjenička.

infundo, fūdi, fusum, 3. ulijati.

ingemisco, gemi, 3. uzdisati, ste-
njati.

ingeniosus, a, um, uman.

ingenium, i, s. duh, čud, narav,
značaj.

ingens, ntis, golem, gèrdan.

ingenūus, a, um, slobodnjak,
plemenit.

ingrātus, a, um, neugodan, ne-
zahvalan.

ingredior, ingressus sum, 3. unići,
stupiti, doći nutar.

ingrūo, ui, 3. primicati se, po-
moljivati se.

inhabitābilis, e, neobitan, gdje se
nemože stanovati. [tan.

inhabilis, e, nesposoban, nespre-

inhaereo, haesi, haesum, 2. biti
privezan, usēci se, skopčan

biti.

inhibeo, ihi, itum, 2. prēčiti, pre-
pēčiti.

inhumanitas, atis, ž. neuljudnost,
neugladjenost.

injicio, jeci, jectum, 3. baciti u
něšto.

inimicitia, ae, ž. neprijateljstvo.

inimicus, i, m. neprijatelj; *ini-
micus, a, um*, neprijateljski.

iniquus, a, um, nepravičan.

initium, i, s. početak.

injungo, xi, nctum, 3. naložiti, na-
pērtiti.

injuria, ae, ž. krivica, uvrēda.

injustitia, ae, ž. nepravica, kri-
vica.

injustus, a, um, nepravičan.

innascor, natus sum, 3. priro-
diti, prirodjeno biti.

innocentia, ae, ž. nedužnost, ne-
vinost.

innōcens, ntis, nedužan, nevin.

innoxius, a, um, neškodljiv.

innumerabilis, e, neprojan.

inopia, ae, ž. pomanjkanje, po-
trēba.

inops, opis, bezpomoćan, potre-
ban.

inquam, g. m. velim.

insania, ae, ž. ludost.

insatiabilis, e, nezasitan.

inscitia, ae, ž. neznanstvo.

inscius, a, um, neznajući.

inscribo, psi, ptum, 3. upisati.

insēquor, secutus sum, 3. pro-
goniti.

insēro, serui, sertum, 3. uvērstiti,
umetnuti, ucēpiti, uplesti.

inservio, iui, itum, 4. služiti,
dvoriti.

insēdiae, arum, ž. zasēde.

insīdior, 1. prežati, raditi što iz
prevare.

insignis, e, izvēstan, sjajan; *in-
signe, is, s.* znakovi.

insimūlo, 1. obēditi, opasti, po-
tvoriti.

insipiens, ntis, lud.

insisto, stiti, 3. stajati na čem,
stupati.

insōlens, ntis, obēstan, ohol.

insons, ntis, nekriv, nedužan.

inspicio, spexi, spectrum, 3. zavi-
riti, smatrati.

inspiro, 1. udahnuti, uliti, ucē-
piti.

instar, neskl. slika, stas, kano,
poput.

instauro, 1. ponoviti.

insterno, strāvi, strātum, 3.
postlati, prostreti, posuti, po-
kriti.

instituo, ihi, utum, 3. urediti, od-
rediti, uročiti, obući.

institutio, ōnis, ž. uredjenje, obu-
ćanje.

institutum, i, s. ustroj, načelo.

insto, stiti, stare, 1. približiti
se, primaknuti se, navaliti,
dodijati.

instrumentum, i, s. orudje.

instruo, xi, ctum, 3. urediti,
opremiti, oružati, providiti,
obući.

insuāvis, e, neugodan. [dan
insuetus, a, um, nevičan, nenava-

insŭla, *ae*, *ž.* otok, ostêrv.
insulsus, *a*, *um*, neslan, dosadan.
insulto, 1. psovati, zlostaviti, prezirati.
insuper, vêrhu toga. pa i.
insuperabilis, *e*, nedobitan, neosvojiv.
insusurro, 1. prišaptnuti.
intactus, *a*, *um*, nedotaknut, nedodirnut.
integer, *gra*, *grum*, cio, čitav, podpun, bezprikoran.
integritas, *atis*, *ž.* podpunost, bezprikornost. nedužnost.
intelligo, *lexi*, *lectum*, 3. razuměti, uviděti, doznati.
intemperans, *ntis*, neuměren.
intemperantia, *ae*, *ž.* neuměrenost.
intendo, *tendi*, *tentum*, 3. napeti, upravit, naperiti.
intentio, *onis*, *ž.* napor.
intentus, *a*, *um*, napet, pozoran, pazljiv.
inter, predl. medju, dok; *inter se*, medju sobom.
intercēdo, *cessi*, *cessum*, 3. posrědovati, zaprěčiti.
intercipio, *cepi*, *ceptum*, 3. uloviti.
intercludo, *si*, *sum*, 3. obkoliti, presěci.
interdico, *xi*, *ctum*, 3. zabraniti.
interdiu, danju.
interdum, kadšto, kadkad.
interēa, medjutim.
interēo, *ii*, *itum*, 4. propasti, poginuti.
interfector, *ōris*, *m.* ubojica.
interficio, *feci*, *fectum*, 3. ubiti.
interfluo, *fluxi*, *fluxum*, 3. teći, proteći, teći kroz, překo, po.
interim, prisl. medjutim.
interimo, *emi*, *emtum*, 3. ubiti.
intermitto, *miŭi*, *missum*, 3. propustiti.
internuntius, *i*, *m.* posrědnik, poslanik.
interpellatio, *onis*, *ž.* prekinutje, obustavljenje.

Latinska čitanka.

interpello, 1. obustaviti.
interpōno, *posui*, *positum*, 3. metnuti medju, dati, rabiti.
interpres, *prētis*, *m.* *ž.* tumač.
interpretatio, *onis*, *ž.* tumačenje.
interpřetor, 1. tumačiti.
interrogatio, *ōnis*, *ž.* pítanje.
interrōgo, 1. pítati.
interrumpo, *rupi*, *ruptum*, 3. prekinuti, presěcati.
intersum, *fui*, *esse*, biti kod, razlikovati se; *interest*, do toga je.
intervallum, *i*, *s.* prostor medju.
intervenio, *veni*, *ventum*, 4. nađoci, oprěti se, jamčiti.
intimus, *a*, *um*, sěrdačan.
intra, predl. nutri, snutra.
intrepřidus, *a*, *um*, neprestrašan.
intro, 1. unići.
introducō, *xi*, *ctum*, 3. uvesti.
introēo, *ii*, *itum*, *ire*, unići.
intuēor, *tuitus sum*, motriti.
intumesco, *tumui*, 3. oteći, nabreknuti.
intus, prisl. nutri.
inultus, *a*, *um*, neosvetjen, nekažnjen.
inundo, 1. potopiti, poplaviti.
inungo, *unxi*, *unctum*, 3. namažati, pomazati.
inutiatus, *a*, *um*, neobičajan, nenavađan.
inutilis, *e*, nekoristan.
invādo, *si*, *sum*, 3. ići někamo, navaliti, udariti.
invēho, *vexi*, *vectum*, 3. uvezti, uněti, těr. uvezti se, dojahati, navaliti psovati, kuditi.
invenio, *veni*, *ventum*, 4. naći, proiznaći.
inventio, *onis*, *ž.* ili *inventum*, *i*, *s.* iznašaštje.
inventor, *ōris*, *m.* iznašatelj.
inventrix, *icis*, *ž.* iznašateljica.
inverto, *ti*, *sum*, 3. oběrnuti, izvěrnuti.
investigo, 1. iztraživati.
inveteratus, *a*, *um*, zastario.
invictus, *a*, *um*, nesvladan.

invideo, vidi, visum, 2. zaviditi, nenaviditi.

invidia, ae, zavist, mëržnja, nemilost.

invidus, a, um, zavidan, nenavidan.

inviolatus, a, um, neoskvërnjen.

invitatio, ōnis, ž. poziv.

invito, i, pozvati.

invitus, a, um, primoran, nehotice.

invius, a, um, neprohodan.

invoco, i, zazivati.

involo, i, letiti na što.

jocor, i, šaliti se.

jocus, i, m, šala.

Iphicrātes, is, m, glasovit atenski vođja.

ipse, a, um, sám.

ira, ae, ž. sërditost.

iracundia, ae, ž. sërditost.

iracundus, a, um, sklon na sërditost, sërdit.

irascor, iratus sum, 3. sërđiti se.

irātus, a, um, sërđit, razljutjen.

irreparabilis, e, nenaknadan.

irreĥo, psi, ptum, 3. uvući se, ukrasti se.

irretio, ivi, itum, 4. zaplesti.

irrideo, risi, risum, 2. izsmijati.

irriĥo, i, nakvasiti, namočiti.

irrilamentum, i, s, poticaĥ, vabljenje.

irrito, i, poticati, dražiti, vabiti.

irritus, a, um, zaludan.

is, ea, id, onaj.

Isocrātes, is, m, glasovit atenski govornik Isokrat.

Issus, i, ž. grad u maloj Aziji.

iste, a, ud, ovaj tvoj.

Ister, tri, m, Dunav.

Isthmus, i, m, prëĥba.

istic, prisl. ondë gdë si ti.

istinc, prisl. odondë gdë si ti.

istuc, prisl. onamo gdë si ti.

ita, prisl. tako, ovako.

itaque, vez. dakle, zato, s toga.

item, prisl. i, takodjer.

iter, itinëris, s, put, cesta.

itëro, i, ponoviti, opetovati.

itërum, prisl. opet, po drugi put.
itidem, prisl. upravo onako ili ovako.

jubeo, jussi, jussum, 2. zapovëdati, dati.

jucunditas, atis, ž. ugodnost.

jucundus, a, um, ugodan.

judeo, icis, m. ž. sudac.

judicium, i, s, sud.

judico, i, suditi, misliti, umëti.

jugërum, i, s. ral zemlje, jutro.

juglans, ndis, ž. orah.

jugulo, i, zadaviti, zaklati, ubiti.

jugulum, i, s. gërlo, gërkljan.

jumentum, i, s. tegleĥa marha.

jungo, xi, ctum, 3. svezati, spojiti.

Juno, ōnis, ž. Junona žena Jupiterova.

Jupiter, Jovis, m. najveći bog u Rimljanah.

jurgium, i, s. pravda, svadja, razmirica.

juro, i, priseći.

jus, juris, s. juha, ĥorba.

jus, juris, s. pravo; *in jus vocare*, tužiti koga, pozvati koga na sud.

jusjurandum, jurisjurandi, s. priseĥa.

justitia, ae, ž. pravica.

justus, a, um, praviĥan, pravedan.

juvenilis, e, mladjahan.

juvenis, is, m. ž. mlad. mladiĥ.

juventus, utis, ž. mladost, mladež.

juvo, juvi, jutum, 1. pomoći, poduprëti; *juvat*, trëbati, koristiti, veseli.

juxta, predl. pokraj, do, blizu.

L.

Labefacto, i, uzkolebati, uzdermati.

labes, is, ž. kuga.

labor, lapsus sum, 2. puziti, pasti.

labor, ōris, m. dëlo, napor, trud.

laboriosus, *a*, *um*, poslen, radin.
labōro, 1. raditi, posloovati, bo-
 lovati.

labrum, *i*, *s.* ustna, ustnica.

lac, *lactis*, *s.* mlěko.

Lacedaena, *ae*, *ž.* Lacedemonka,
 Špartanka.

Lacedaemon, *ōnis*, *ž.* Šparta,
 glasovit grad u Peloponezu.

Lacedaemonius, *a*, *um*, lacede-
 monski, samost. Lacedemonac.

lacēro, 1. razderati, raztērgati.

lacerta, *ae*, *ž.* gušterica.

laccio, *sivi*, *situm*, 3. dražiti.

Laco, *ōnis*, *m.* Lacedemonac.

Laconicus, *a*, *um*, lacedemonski.

lacrima, *ae*, *ž.* suza.

lacus, *us*, *m.* jezero.

laedo, *si*, *sum*, 3. ozlēditi, uvrē-
 diti.

laetifico, 1. razveseliti.

laetitium, *ae*, *ž.* veselje.

laetor, 1. veseliti se.

laetus, *a*, *um*, veseo.

laevus, *a*, *um*, lěvi.

lamentatio, *ōnis*, *ž.* jadikovanje.

lamentor, 1. jadikovati.

Lampsacus, *i*, *ž.* grad u maloju
 Aziji.

lana, *ae*, *ž.* vuna.

lancea, *ae*, *ž.* koplje.

laneus, *a*, *um*, vunen.

languor, *ōris*, *m.* mlitavost, mlě-
 dost.

laniatus, *us*, *m.* mērcvarenje,
 razdiranje.

lanio, 1. mērovariti, razdrapiti.

lapidēus, *a*, *um*, kamenit.

lapillus, *i*, *m.* kamenčić.

lapis, *idis*, *m.* kamen.

laqueus, *i*, *m.* uže, zanjka.

largior, *itus* *sum*, 4. darovati.

largitio, *ōnis*, *ž.* darovanje,
 poklanjanje.

largus, *a*, *um*, bogat. [stan.

lascivus, *a*, *um*, nestašan, objě-
 lasso, 1. utruditi, umoriti.

lassus, *a*, *um*, trudan, umoran.

latēbra, *ae*, *ž.* rupa, kut, skro-
 vište.

lateo, *ui*, 2. biti sakriven.

latitudo, *inis*, *ž.* širina.

latomia, *ae*, *ž.* *latuminae*, *arum*, *ž.*
 kamenik.

latro, 1. lajati.

latro, *ōnis*, *m.* razbojnik.

latrocinium, *i*, *s.* razbojničtvo.

latus, *a*, *um*, širok, prostran.

latus, *ēris*, *s.* bok, strana.

laudabilis, *e*, pohvalan, hvale
 vrēdan.

laudatio, *ōnis*, *ž.* hvaljenje, po-
 hvalan govor. [vornik.

laudator, *ōris*, *m.* pohvalan go-
 laudo, 1. hvaliti.

laurus, *i*, *ž.* lovorika.

laus, *dis*, *ž.* hvala.

lautus, *a*, *um*, sjajan.

lavo, *lavi*, *lautum*, *lotum* (*la-
 vavi*, *lavatum*), 1. prati, ku-
 pati.

lectica, *ae*, *ž.* nosiljka, postelja
 za počinak.

lectio, *ōnis*, *ž.* čitanje.

lectus, *i*, *m.* postelja.

legatio, *ōnis*, *ž.* legija, dio voj-
 ske rimske. [birati.

lego, *legi*, *lectum*, 3. čitati, po-
 legistator, *ōris*, *m.* zakonodavac.

lenis, *e*, blag, krotak. [koća.

lenitas, *ātis*, *ž.* blagost, krot-
 lentus, *a*, *um*, lagan.

leo, *ōnis*, *m.* lav. [tanski.

Leonidas, *ae*, *m.* kralj spar-
leoninus, *a*, *um*, lavlj.

lepus, *ōris*, *m.* zec.

letalis, *e*, smērtan.

Leuctra, *orum*, *s.* grad u Beotiji.

Leuctricus, *a*, *um*, leuktriski.

levis, *e*, lagak.

levitas, *ātis*, *ž.* lakoća, vėtre-
 nost, lahkomnost.

levo, 1. olakotiti.

lex, *gis*, *ž.* zakon, pogodba,
 uvět, *legem ferre*, zakon dati.

Libānus, *i*, *m.* Libanon, gora u
 Siriji.

libellus, *i*, *m.* knjižica.

libens (*nitis*), rado, dragovoljno
 (*lubens*).

liber, bri, m. knjiga.
liber, ěra, erum, slobodan.
liberālis, e, darežljiv, plemenit.
liberalitas, ātis, ž. darežljivost, plemenitost.
liberator, ōris, m. osloboditelj.
libĕri, ōrum, m. dĕca.
libertas, ātis, ž. sloboda, otvorenost, odpĕrtost.
libertus, i, m. oslobodjen, slobodnjak.
libet (lubet), buit, 2. dopada se.
libĭdo, ĭdinis, ž.
libra, ae, ž. funt.
librarius, a, um, knjiŹevan, samost. prepisatelj knjigah, tajnik.
licentia, ae, ž. razuzdanost, razpuštjenost. [dno je.
licet, cuit, 2. prosto je, slobodno.
licet, vez. da i premda.
lictor, ōris, m. liktor.
lignātor, ōris, m. dĕrvocĕpac.
lignus, a, um, dĕrven.
lignor, 1. dĕrvariti.
lignum, i, s. dĕrvo.
ligo, 1. vezati.
ligo, ōnis, m. motika.
lima, ae, ž. lima.
limen, ĩnis, s. prag.
limus, a, um, Źkiljav, razrok.
linea, ae, ž. linija, redak.
lineamentum, i, s. potez, naris.
lingua, ae, ž. jezik.
linter, tris, ž. ĕun, ĕamac.
liquidus, a, um, tekući, Źidak.
liquor, ōris, m. tekućina, Źidĕina.
lis, litis, ž. pravda, parnica.
litigiosus, a, um, pravdaŹ, zavadan, svadljiv.
litĭgo, 1. svadjati se, prĕti se, pravdati se.
littera, ae, ž. (litera) slovo, viŹebr. list, znanost.
litterātus, a, um, uĕen.
litus, ōris (littus), s. brĕg, obala, primōrje.
loco, 1. postaviti, poloŹiti, najmiti, n najam dati.

locuples, ātis, bogat.
locuplĕto, 1. bogatiti.
locus, i, m. mĕsto.
longinquitas, ātis, ž. daljina, zabitnost.
longinquus, a, um, dalek, zabitan.
longitudo, ĩnis, ž. duljina, duŹina.
longus, a, um, dug.
loquacitas, ātis, ž. bĕrbljavost, blebetljivost.
loquax, ācis, bĕrbljav, blebetljiv.
loquor, locutus sum, 3. govoriti.
lubricus, a, um, sklizak.
luceo, xi, 2. svĕtliti, sjati.
lucerna, ae, ž. lampa, uljenica.
lucidus, a, um, svĕtao, jasan.
lucror, 1. dobiti.
lucrum, i, s. dobitak.
luctor, 1. boriti se, hĕrvati se.
lucus, i, m. lug, gaj.
ludibrium, i, s. spĕrdnja, smĕh.
ludibundus, a, um, igrajuć.
ludo, si, sum, 3. igrati se, Źaliti se.
ludus, i, m. igra, kazaliŹte, uĕiona.
lugeo, xi, 2. Źalovati.
lugubris, e, Źaloban.
lumen, ĩnis, s. svĕtlo.
luna, ae, ž. mĕsec.
luo, ui, luitum, 3. platiti, biti kaŹnjen.
lupa, ae, ž. vućica.
lupus, i, m. vuk.
lusciniā, ae, ž. slavulj.
lustratio, ōnis, ž. razgledanje, razgled, muŹtra.
lustro, 1. razgledati, muŹtrati.
lusus, us, m. igra, Źala.
lux, lucis, ž. svĕtlo, svĕtlost.
luxuria, ae, ž. razkoŹ, naslada, bludnost, razsipnost.
luxuriosus, a, um, razkoŹan, nasladan, bludan, razsipan.
luxus, us, m. razsipnost, suviŹak, sjajnost.
Lycia, ae, ž. pokrajina u maloj Aziji.

Lycurgus, *i*, *m*. glasoviti špartanski zakonodavac.

Lydia, *ae*, *ž*. pokrajina u maloj Aziji.

lyra, *ae*, *ž*. lira.

Lysander, *dri*, *m*. glasovit špartanski vodja.

M.

Macēdo, *ōnis*, *m*. Macedonac.

Macedōnia, *ae*, *ž*. Macedonija.

macer, *cra*, *crum*, mēršav.

macēro, *1*. mēršaviti.

machina, *ae*, *ž*. makina, stroj.

machinatio, *ōnis*, *ž*. spletke.

machinor, *1*. izumiti, snovati, kovati.

macies, *ēi*, *ž*. mēršavost.

macilentus, *a*, *um*, mēršav.

mactō, *1*. zaklati.

macūla, *ae*, *ž*. ljaga.

macūlo, *1*. okaljati, opèrzniti.

maefacio, *feci*, *factum*, *3*. pomoćiti, ovlažiti.

madeo, *ui*, *2*. pomoćiti se, poki-snuti, mokar biti.

Maecēnas, *ātis*, *m*. prijatelj cara Augusta i zaštitnik znanostih i umětnostih.

magis, *pris*. više, *maxime*, naj-više, što više.

magister, *ri*, *m*. učitelj.

magistra, *ae*, *ž*. učiteljica.

magistrātus, *us*, *m*. poglavarstvo, ured.

magnanīmus, *a*, *um*, velikodušan.

magnīficus, *a*, *um*, sjajan, veličanstven.

magnitūdo, *inis*, *ž*. veličina.

magnōpere, *pris*. vèrlo, veoma.

magnus, *a*, *um*, velik; *majores*, predji.

magus, *i*, *m*. vèraćar, gatar, mag.

majestas, *ātis*, *ž*. veličanstvo.

maledico, *xi*, *ctum*, *3*. s dat. psovati, kleti.

maledictum, *i*, *s*. psovka, kudnja.

maledīcus, *a*, *um*, jezićan, jezīćljiv, uštīpljiv.

malefīcium, *i*, *s*. zločin, zločinstvo.

maleficus, *a*, *um*, zločinac, bezbožan, samost. zločinac.

malevōlus, *a*, *um*, zlohota, zloban.

malignus, *a*, *um*, zloban.

malitia, *ae*, *ž*. zloba.

malō, *malui*, *malle*, voliti.

malum, *i*, *s*. jabuka.

malus, *a*, *um*, zločest; *malum*, *i*, *s*. zlo, nesrēća.

mancipium, *i*, *s*. rob.

mando, *1*. naložiti.

mane, jutro; *s* jutra, u jutru.

maneo, *mansi*, *mansum*, *2*. ostati, čekati, predstojati.

manifestus, *a*, *um*, očit.

mansuetūdo, *inis*, *ž*. blagost, krotkoća, tihoća.

mansuētus, *a*, *um*, blag, krotak, tih.

Manlinēa, *ae*, *ž*. grad u Arkadiji.

manus, *us*, *ž*. ruka, šaka ljudi, vojska.

Marāthon, *ōnis*, *m*. poljana u Atici.

Marāthonīus, *a*, *um*, maratonski.

mare, *is*, *s*. mòre.

margo, *inis*, *m*. kraj, okrajak, rub.

marīnus, *a*, *um*, mòrski.

marītimus, *a*, *um*, mòrski.

marītus, *i*, *m*. muž (suprug).

Marius, *i*, *m*. glasovit rimski konzul i vodja.

marmor, *ōris*, *s*. mramor.

marmorēus, *a*, *um*, mramoran.

Mars, *Martis*, *m*. bog boja u Rimljanah.

mas, *maris*, *m*. mužkarac, samac.

mater, *tris*, *ž*. mati.

materīa, *ae*. *ž*. gradivo.

maternus, *a*, *um*, materinski.

matrimonium, *i*, *s*. ženidba.

matrōna, *ae*, *ž*. gazdarica, gospodarica, gospodja.

maturesco, *rūi*, *3*. zrēliti.

maturitas, *ātis*, *ž*. zrēlost.

maturo, *1*. zrēliti, pōspēšiti.

matūrus, a, um, zrio.
matulīnus, a, um, jutarnji.
maximopĕre, prisl. vĕrlo, veoma.
medeor, 2. lĕčiti, vidati.
Media, ae, Ź. Medija, pokrajina u Aziji.
medicāmen, īnis, s. lĕk.
medicamentum, i, s. lĕk.
medicīna, ae, Ź. lĕk.
medīcus, i, m. lĕčnik, lĕčitelj.
mediocritas, ātis, Ź. srĕdnost, srĕdnje ruke.
mediocris, e, srĕdnji.
meditatio, ōnis, Ź. razmišljanje.
meditor, 1. razmišljati.
medīus, a, um, osrĕdan.
medulla, ae, Ź. mozag.
Medus, i, m. Med.
Megāra, ae, Ź. grad u Gĕrĕkoj.
mercule, prisl. jamačno, doista, tako mi.
mel, mellis, s. med.
membrāna, ae, Ź. koŹa.
membrum, i, s. ĉlan, ud, udo.
memīni, isse, sĕtjati se, spominjati se.
memor, ōris, spominjajuć se, sĕtjajuć se.
memorabilis, e, znatan, znamenit.
memoria, ae, Ź. pamet, uspomena.
memōro, 1. spomenuti.
mendacium, i, s. laŹ.
mendax, ācis, laŹljiv.
mens, ntis, Ź. duša, um, misao, namĕra.
mensa, ae, Ź. stol.
mensis, is, m. mĕsec.
mensūra, ae, Ź. mĕra.
mentha, ae, Ź. metvica.
mentio, ōnis, Ź. napomenutje.
mentior, ītus sum, 4. lagati.
mentum, i, s. brada, podbradak.
mercator, ōris, m. tĕrgovac.
mercaturā, ae, Ź. tĕrgovina.
mercātus, us, m. sajam, vašar.
merces, ēdis, Ź. platja.
Mercurius, i, m. bog Merkur.
mereo, ui, itum, (mereor, merītus sum), 2. zasluŹiti.

merges, ītis, Ź. snop.
mergo, mersi, mersum, 3. roniti ugnjuriti, uroniti, utopiti.
meridies, ēi, m. poldan.
merito, prisl. pravom, po zasluŹi.
meritum, i, s. zasluŹa.
merŭla, ae, Ź. kos.
merus, a, um, sam, ĉist, sub (zlato, vino).
Messenīus, a, um, mesenski.
messis, īs, Ź. Źetva.
meta, ae, Ź. cilj.
metallum, i, s. kov (ruda).
metior, mensus sum, 4. mĕriti.
meto, messui, messum, 3. Źeti, kositi.
metor, 1. odmĕriti.
metuo, ūi, 3. bojati se.
metus, us, m. strah.
meus, a, um, moj.
mico, ūi, 1. blĕskati, sjati.
migratio, ōnis, Ź. seljenje, seoba.
migro, 1. seliti se.
mīles, ītis, m. vojak, vojnĕk.
Milesius, a, um, Miletjanin.
militāris, e, vojniĉki; *res militaris*, vojniĉtvo, poslovi bojni.
militia, ae, Ź. vojniĉka sluŹba.
milito, 1. sluŹiti u vojsci, vojniĉiti.
mīlle, tisuća, hiljada.
millicarium, i, s. milja (stup od milje).
Miltiādes, īs, m. glasovit atenski vodja.
milvus, i, m. piljuh, kanja (ptica).
mimīcus, a, um, mimiĉki.
mina, ae, Ź. mina, svota novaca u Gĕrĕkoj.
minae, arum, Ź. groŹnje, prĕtnje.
minax, ācis, grozeći, prĕteći.
Minerva, ae, Ź. boŹica Minerva.
minime, prisl. barem, nipošto.
minister, stri, m. posluŹnik.
ministerium, i, s. sluŹba.
ministro, 1. posluŹiti, podvoriti.
minūtor i *minor*, 1. groziti, prĕtiti.
minūo, ui, ūtum, 3. umaliti.

minus, prisl. manje.
mirabilis, *e*, čudnovit.
miraculum, *i*, s. čudo.
mirifice, prisl. vrlo, osobito.
miror, 1. čuditi se.
mirus, *a*, *um*, čudnovit, izvanredan.
miscero, *miscui*, *mixtum* i *mistum*, 2. mješati.
miser, *a*, *um*, nevaljan, bedan.
miserabilis, *e*, plačan, vrėdan po žaljenja.
miserandus, *a*, *um*, dostojan po žaljenja.
miserere, *misertus sum*, 2. smilovati se.
miseret, *neos*. 2. žao mi je.
miseria, *ae*, ž. milosėrdje.
misericors, *rdis*, milosėrdan.
misėror, 1. požaliti.
mitesco, 3. ukrotiti se.
Mithridates, *is*, *m*. glasoviti kralj.
 Ponta, dėržave pokraj černoga mőra.
mitigo, 1. umiriti, ublažiti.
mitis, *e*, blag, tih, krotak.
mitto, *miŕi*, *missum*, 3. poslati, odapirjati.
mobilis, *e*, gibljiv.
mobilitas, *atis*, ž. gibljivost.
moderatio, *onis*, ž. umėrenost.
moderatus, *a*, *um*, umėren.
modėror, 1. ravnat, upravljati, vladati.
modestia, *ae*, ž. čednost.
modestus, *a*, *um*, čedan.
modicus, *a*, *um*, umėren, posrednji.
modius, *i*, *m*. rimska mėra za žito, vagan.
modo, prisl. samo, sad; *modo ne*, samo da ne.
modus, *i*, *m*. mėra, naćin.
mőnenia, *ium*, *s*. zidovi, bedemi grada.
moereo, *ui*, 2. tugovati.
moeror, *oris*, *m*. žalost, tuga.
moestitia, *ae*, ž. žalost.
moestus, *a*, *um*, žalostan.
moles, *is*, ž. tėrh.

molestia, *ae*, ž. dosadnost, neprilika.
molestus, *a*, *um*, tegotan, dosadan, neprilićan.
molior, *itus sum*, 3. poduzeti.
mollio, *i*, *ivi*, *itum*, 4. umekćati, razmaziti.
mollis, *e*, mekan, blag, razmažen.
mollitia, *ae* (*mollities*, *ei*), ž. inekoća, razmaženost.
momentum, *i*, *s*. ćas, uzrok, upliv, vaźnost.
monėo, *ui*, *itum*, 2. sėtiti, opomenuti.
monitum, *i*, *s*. sėťjanje, opomena.
mons, *ntis*, *s*. bėrdo.
monstro, 1. pokazati.
monstrum, *i*, *s*. nakaza.
monumentum, *i*, *s*. spomenik.
mora, *ae*, ž. odgod, odgodjenje kėrzmanje, kaŕnjenje.
moratus, *a*, *um*, ćudoredan.
morbus, *i*, *m*. bolest.
mordax, *acis*, ugriźljiv.
mordeo, *momordi*, *morsum*, 2. grizti, vrėdjati.
morior, *mortuus sum*, 3. umrėti.
moror, 1. zadėržati se.
morosus, *a*, *um*, zlovoljan, namėrgodjen.
mors, *tis*, ž. smėrt.
morsus, *us*, *m*. ujędina.
mortalis, *e*, umėrli.
mortifer, *a*, *um*, smėrtan, smėrtanosan.
mos, *moris*, *m*. navada, obićaj, viŕebr. ćudorednost, znaćaj.
motus, *us*, *m*. kretanje.
moveo, *movi*, *motum*, 2. kretati, dirnuti.
nox, prisl. taki, namah.
mulceo, *si*, *sum*, 2. gladiti, milovati, militi.
mulgeo, *si* (*ctum*), 2. muziti.
mulier, *eris*, ž. žena.
multitudo, *inis*, ž. mnoźtvo, mnoźina.
multo, 1. nametnuti globu.
multus, *a*, *um*, mnogi.

mulus, i, m. mazga.
mundānus, a, um, svētski, svētojni.
mundus, i, m. svēt.
mundus, a, um, čist.
municipes, cipis, m. gradjanin slobodna grada.
municipium, i, s. grad, koji je imao pravo rimskoga građanstva.
municipentia, ae, ž. blagodarnost, darežljivost.
munificus, a, um, blagodaran, darežljiv.
munio, i, vi, itum, 4. učvrstiti, utvrditi.
munus, ēris, s. služba, dar.
munusculum, i, s. darak.
muraena, ae, ž. murena (riba).
murus, i, m. zid.
mus, muris, m. miš.
musa, ae, ž. muza, ime devetorice božicah znanostih i umjetnostih.
musca, ae, ž. muha.
musculus, i, m. mišić.
musica, ae, ž. glasba (muzika).
mutabilis, e, proměnljiv.
mutatio, ōnis, ž. proměna.
mutō, 1. proměniti, zaměniti.
mutus, a, um, něm.
mutuus, a, um, medjusoban, uzajmljen, posudjen; *mutuo dare,* uzajmiti, posuditi.
Myndus, i, ž. grad u maloj Aziji.

N.

Nabis, is, m. vladar u Šparti.
nam i namque, vez. jer.
nanciscor, nactus sum, 3. dobiti, steći.
Narbo, ōnis, m. grad u Galiji.
naris, is, ž. nosnica, višeb. *nares, ium, nos.*
narratio, ōnis, ž. pripověst.
narratiuncula, ae, ž. pripovědčica.
narro, 1. pripovědati.
nascor, natus sum, 3. roditi se, postati.

natio, ōnis, ž. kolěno, narod, puk.
nato, 1. plivati.
natūra, ae, ž. narav, čud.
naturālis, e, naravan, naravski.
naufragium, i, s. brodolomlje.
naufrāgus, a, um, brodoloman.
nauta, ae, m, brodar, mornar.
nauticus, a, um, mornarski.
navālis, e, brodovan, pugna navalis, pomórska bitka.
navigatio, ōnis, ž. brođenje.
navigo, 1. brodit.
navigium, i, s. brod, ladja i sve, na čem se brodi.
navis, is, ž. brod.
ne, vez. da ne, ne (sa zapověd. nač.); *nequidem, niti;* prilěpljena pěrvoj rěči u izrěci, naznačuje, da je to upitna izrěka, n. p. *dormitne?* spava li?
nebula, ae, ž. magla.
nec, neque, vez. i ne; *nec-nec, neque-neque, niti-niti.*
necdum, i još ne, još ne.
necessarius, a, um, potrebit, potreban.
necesse, neskl. trěba.
necessitas, ātis, ž. potreba.
neco, 1. ubiti.
nectar, āris, s. nektar.
necto, nexui, nectum, 3. svezati, splesti, spojiti.
nefarius, a, um, opak.
nefas, s. neskl. krivica, opaćina, grěh.
negligens, ntis, lěn, nemaran.
negligentia, ae, ž. nemarnost, lěnost.
negligo, glexi, glectum, 3. zane-mariti.
nego, 1. nijekati, odbiti, uzkratiti.
negotiator, ōris, m. těrgovac.
negotior, 1. těrgovati.
negotium, i, s. posao.
nemo (īnis genit. neima, město njega nullius), nitko.
nempe, prisl. naime.
nemus, ōris, s. šuma.
neo, nevi, netum, 2. presti.

nepos, ōtis, m. unuk.

neptis, is, ž. unuka.

Neptūnus, i, m. bog móra.

nequam, prisl. neskl. nevaljao, zločest, opak.

nequāquam, prisl. nikako, ni-pošto.

nequeo, ivi i ii, itum, ire, ne-moći.

nequidquam, prisl. uzalud.

nequitia, ae, ž. zločestoća, opakost.

Nero, ōnis, m. okrutan rimski car.

nervus, i, m. živac, struna, te-tiva.

nescio, ivi, itum, 4. neznati.

nescius, a, um, nevěšt, nezna-jući.

Nestor, ōris, m. gērčki junak, koji je bio vrlo star.

neuter, tra, trum, nijedan izme-dju dvojice.

neve-et ne, i da ne.

nex, necis, ž. ubojstvo, silovita směrt,

nexus, us, m. vez, dužnost.

ni, město nisi, ako ne.

nidūlor, 1. gnjezditi, gnjezdo praviti.

nidus, i, m. gnjezdo.

niger, gra, grum, čern.

nihil, ništa.

nihilum, i, s. ništa. ništica.

nil, město nihil, ništa.

Nilus, i, m. řeka u Egiptu.

nimirum, prisl. naime, da što, naravski.

nimis, prisl. odviše, preveć.

nimius, a, um, premnogo, pre-velik.

ningit, ninxit, 3. sněg pada.

nisi, vez. ako ne, osim.

niteo, ui, 2. sjati, lěp biti.

nitidus, a, um, sjajan.

nitor, ōris, m. sjajnost.

nitor, nixus i nixus sum, 3. na-slóniti se, osnivati na čem,

uzdati se u što.

nix, nivis, ž. sněg.

no, 1. plivati.

nobilis, e, odličan plemenit, slavan,

nobilitas, ātis, ž. odličnost, ugled, plemenitost.

nobilis, 1. proslaviti, opleme-niti.

noceo, ūi, itum, 2. škoditi.

noctu, prisl. noću.

noctua, ae, ž. sova.

nocturnus, a, um, noćan.

nodus, i, m. uzao, čvor.

nolo, nolui, nolle, nehotěti.

nomen, inis, s. ime.

nomino, 1. imenovati.

non, prisl. ne.

Nonae, arum, ž. 7. dan u mēse-cih: Ožujku, Svibnju, Sěrpnju i Listopadu, u ostalih 5.

nondum, prisl. ne još.

nonne (upit.), nije li?

nonnihil, něšto, něšto malo.

nonnulli, ae, a, někoji.

nonnunquam, prisl. kadkad kadšto.

nos, mi.

nosco, novi, notum, 3. poznati, spoznati.

noster, stra, um, naš.

nostras, ātis, našinac.

nota, ae, ž. znak, znamenje.

notabilis, e, znamenit. (sar.

notarius, i, m. tajnik, bėrzopi-

notitia, ae, ž. poznanje. znanje, poznanstvo.

noto, 1. označiti, zablježiti.

notus, a, um, poznán.

novitas, ātis, ž. novost.

novo, 1. ponoviti.

novus, a, um, nov.

nox, ctis, ž. noć.

nox, ae, ž. škoda, krivnja.

noxius, a, um, škodljiv.

nubes, is, ž. oblak.

nubo, psi, ptum, 3. udati se.

nucleus, i, m. jezgra od oraħa.

nudo, 1. razgoliti.

nudus, a, um, gol.

nvgae, arum, ž. šala, igračka,

trice, děčarija, zanovetka.

nugor, 1. šaliti se, zanovetati.
 nullus, a, um, nijedan.
 num (upit.) zar,
 numen, inis, s božanstvo.
 numēro, 1. brojiti.
 numērus, i, m. broj, číslo.
 Numidiā, ae, ž. Numidija, po-
 krajina u sēvernoj Africi,
 nummus i numus, i, m. novac,
 novci.
 nunc, prisl. sada.
 nuncūpo, 1. imenovati.
 nunquam, prisl. nikada.
 nuntio, 1. obznaniti, javiti, izvě-
 stiti.
 nuntius, i, m. vēstnik.
 nuper, prisl. onomadne.
 nurus, us, ž. snaha, nevěsta.
 nusquam, prisl. nigdē.
 nutrio, i, vi, itum, 4. hraniti.
 nutus, us, m. mig.
 nux, nucis, ž. orah.

O.

O! uzkl. o, oj, oh; o si, da,
 o da.
 ob, predl. radi, přēd.
 obambūlo, 1. šetati, obilaziti.
 obcaeco, 1. oslěpiti.
 obdormisco, mīvi, mītum, 3. za-
 spati.
 obducō, xi, ctum, 3. navući, po-
 kriti, zastěrti.
 obedientia, ae, ž. poslušnost.
 obedio, i, vi, itum, 4. poslušati.
 obo, i, itum, ire, obaviti, po-
 duzeti, umřěti.
 oberro, 1. skitati se, bluditi, ba-
 sati.
 obitus us, m. směrt.
 obijcio, jeci, jectum, 3. baciti,
 přēdbaciti, prigovoriti, začē-
 niti.
 objurgatio, ōnis, ž. prigovor,
 ukor.
 objurgo, 1. přēdbaciti, prigovo-
 riti, ukoriti.
 oblecto, 1. zabavljati, obrado-
 vati, razveseliti.
 oblīgo, 1. vezati, zadužiti

oblīmo, 1. zaglibiti, okaljati, po-
 blatiti.
 oblīquus, a, um, kos.
 oblīvio, ōnis, ž. zaborava.
 obliuiscor, oblītus sum, 3. za-
 boraviti.
 obmutesco, mutui, 3. zaněmiti,
 zašutiti,
 obnoxius, a, um, podan, pod-
 věržen. (pokriti.)
 obrūo, ūi, ūtum, 3. obasipati,
 obscūro, 1. potamniti.
 obscūrus, a, um, taman, tmičan.
 obsēcō, 1. moliti, zaklinjati.
 obsequium, i, s. poslušnost, dvor-
 nost.
 obsēquor, secutus sum, 3. po-
 slušati, pokeriti se.
 observantia, ae, ž. opážanje.
 pozornost, šťovanje.
 obseŕvo, 1. motriti, opaziti.
 obses, idis, m. ž. talac.
 obsideo, sedi, sessum, 2. obsěsti.
 obsidio, onis, ž. obsědanie, ob-
 sada.
 obsisto, stīti, stītum, 3. proti-
 viti se, oprěti se
 obstinātus, a, um, oporan, tvěr-
 doglav.
 obsto, stīti, stare, 1. přěčiti.
 obstruo, xi, ctum, 3. doskočiti,
 zatěrpiti, zabašuriti.
 obstupesco, pui, 3. začuditi se.
 obsum, fui, esse, protiviti se,
 škoditi.
 obtēgo, texi, tectum, 3. pokriti.
 obtempěro, 1. poslušati, poko-
 riti se.
 obtineo, tinui, tentum, 2. imati,
 posědovati, dokazati, braniti,
 steći, postići.
 obtingo, tīgi, 3. zapasti.
 obtrectatio, ōnis, ž. umaljra-
 nje, opadanje.
 obtrectator, ōris, m. umaljatelj,
 protivnik, opadnik.
 obtrecto, 1. umaljavati, opasti.
 obtrunco, 1. odsěci, ubiti.
 obtundo, tūdi, tūsum, 3. otupiti,
 razslabiti.

obumbro, 1. potamniti.
obverto, *verti*, *versum*, 3. okre-
 nuti, oběrnuti prama.
obviam, prisl. u susrět. (tan.
obvius, *a*, *um*, srětajući, susrě-
occasio, *ōnis*, *ž.* prilika.
occāsus, *us*, *m.* zapad, pad.
occidens, *ntis*, *m.* zapad.
occido, *occidi*, *occasum*, 3. začí,
 zapasti, propasti.
occīdo, *cīdi*, *cīsum*, 3. ubiti.
occlūdo, *si*, *sum*, 3. zatvoriti.
occulto, 1. sakriti, zatajiti.
occultus, *a*, *um*, sakriven, tajan.
occumbo, *cubūi*, *cubitum*, 3. pa-
 sti, podati se, neodolěti, svla-
 danu biti od česa; *mortem*
occumbere, umřěti.
occurro, *curri*, *cursum*, 3. stičí
 u susrět, srěsti, udariti, nava-
 liti, oprěti se.
occupatio, *ōnis*, *ž.* zabava.
occūpo, 1. zabavití.
oceānus, *i*, *m.* móre, ocean.
octogenarius, *a*, *um*, osamde-
 setgodíšnji.
ocūlus, *i*, *m.* oko.
odi, *odisse*, měrziti.
odiosus, *a*, *um*, měrzak
odinm, *i*, *s.* měržnja.
odor, *ōris*, *m.* miris.
odorifer, *a*, *um*, mīrisan.
offendo, *di*, *sum*, 3. zapeti, uda-
 riti, uvrěditi.
offensio, *ōnis*, *ž.* uvrěda.
offēro, *obtuli*, *oblatum*, *offerre*,
 pružiti, nuditi.
officīna, *ae*, *ž.* dělaonica.
officio, *feci*, *fectum*, 3. přěčiti.
officiūm, *i*, *s.* ljubav, dvornost,
 dužnost.
olēa, *ae*, *ž.* maslina
olēum, *i*, *s.* ulje.
olfactus, *us*, *m.* njuh.
olīm, prisl. někoč.
olor, *ōris*, *m.* labud. (tlina.
olus, *ēris*, *s.* pověrtje, pover-
Olympia, *ae*, *ž.* město u Elidi,
 gďě su se svake 4. godine sla-
 vile olimpske igre.

Olympīcus, *a*, *um*, olimpski.
omen, *īnis*, *s.* slutnja.
omitto, *mīsi*, *missum*, 3. propu-
 stiti, pustiti, izostaviti.
omnīno, prisl. posve.
omnipōtens, *ntis*, svemogučan.
omnis, *e*, syaki.
onēro, 1. obtěrsiti.
onerariū, *a*, *um*, fakin, težak;
navis oneraria, teretni brod.
onus, *ēris*, *s.* těrħ, tovar.
onustus, *a*, *um*, napěrtjen, na-
 tovaren.
opācus, *a*, *um*, sěnast.
opēra, *ae*, *ž.* trud; *operam dare*
alicui rei, raditi okó česa,
 dati se na što.
operio, *erui*, *ertum*, 4. pokriti.
opēror, 1. raditi.
operosus, *a*, *um*, trudan, mučan.
opes, *um*, *ž.* moc, imetak, bo-
 gatstvo.
opīfex, *fīcis*, *m.* rukotvorac,
 tvorac.
opilio, *ōnis*, *m.* čoban.
opīmus, *a*, *um*, bujan, tust.
opinio, *ōnis*, *ž.* mněnje.
opinor, 1. mlěti.
opitūlor, 1. pomoči.
oportet, *ui*, *neos*, 2. trěba, valja.
opperior, *pertus sum*, 4. čekati.
oppēto, *petivi*, *peti*, *petitum*,
 3. pretěrpiti što; *mortem op-*
petēre, umřěti.
oppidum, *i*, *s.* grad.
oppōno, *posui*, *positum*, 3. sta-
 viti usuprot.
opportunitas, *ātis*, *ž.* narednost,
 dobra sгода i prilika.
opportūnus, *a*, *um*, naredan,
 sgodan, prilíčan, shodan.
opprīmo, *pressi*, *pressum*, 3.
 udušiti, utažiti.
opprobriūm, *i*, *s.* prigovor,
 psovka, prikor.
oppugnatio, *ōnis*, *ž.* obsědanje,
 jurišanje.
oppūgno, 1. obsědati, biti, jurišati.
ops, *opem*, *ope*, *ž.* pomoč; *opem*
ferre, pomoči, doči u pomoč.

opsonium, *i*, *s.* prismok (maneštra).

opsōno, *1.* kupovati jēla.

optabilis, *e*, poželjan.

optimates (*ium* i *um*), višebr. odlični muževi, velikaši.

opto, *1.* želiti.

opulentus, *a*, *um*, bogat, mogućan.

opus, *ēris*, dēlo, radnja.

opus, neskl. trēba; *opus est*, trēba.

ora, *ae*, *ž.* obala, primorje.

oraculum, *i*, *s.* gatka, gatalište.

oratio, *onis*, *ž.* govor.

orātor, *oris*, *m.* govornik.

oratorius, *a*, *um*, govornički.

orbis, *is*, *m.* krug, zemlja.

orbo, *1.* lišiti.

orbus, *a*, *um*, lišen.

ordīno, *1.* urediti, odrediti.

ordior, *orsus sum*, *4.* početi.

ordo, *inis*, *m.* red, vērsta.

oriens, *ntis*, *m.* iztok.

origo, *inis*, *ž.* početak, izvor.

orior, *ortus sum*, *4.* granuti, postati.

ornamentum, *i*, *s.* ures, nakit, naprava.

ornatus, *us*, *m.* ures, nakit, naprava.

ornithon, *ōnis*, *m.* kērletka.

orno, *1.* resiti, kititi.

oro, *1.* prositi; *causam orare*, braniti što na sudu.

ortus, *us*, *m.* izhod.

os, *oris*, *s.* usta, lice.

os, *ossis*, *s.* kost.

oscen, *inis*, *ž.* (rēdko) ptica, pēvačica.

oscūlor, *1.* ljubiti, cēlovati.

oscūlum, *i*, *s.* poljubac, cēlov.

ostendo, *dī*, *sum* i *tum*, *3.* kazati, izjaviti, dokazati.

ostentatio, *onis*, *ž.* hvalisanje, hvastanje.

ostento, *1.* kazati, hvalisati se, hvastati se, graditi se.

ostium, *i*, *s.* vrata, uštje.

ostracismus, *i* *m.* ostrakizam.

otior, *1.* dangubiti.

otiosus, *a*, *um*, bezposlen, danguban.

otium, *i*, *s.* bezposlica, danguba, lazno plandovanje.

ovis, *is*, *ž.* ovca.

ovum, *i*, *s.* jaje.

P.

Pabulum, *i*, *s.* kērma.

paciscor, *pactus sum*, *3.* sklopiti ugovor.

pactio, *ōnis*, *ž.* ugovor, pogodba.

pactum, *i*, *s.* ugovor, pogodba.

paedagōgus, *i*, *m.* odhranitelj.

paene, prisl. malone.

pagus, *i*, *m.* selo.

palaestra, *ae*, *ž.* borište.

palam, prisl. jayno.

palatium, *i*, *s.* carski dvor.

palātum, *i*, *s.* nebo (u ustijuh).

palearia, *ium*, *s.* potērbušina (u volovah).

palla, *ae*, *ž.* duga, gornja haljina, zastor, zavēsa.

pallēo, *ui*, *2.* poblēditi.

pallidus, *a*, *um*, blēd.

pallium *i*, *s.* kabanica.

palma, *ae*, *ž.* dlan, palmova grana, nagrada, prēdnost

palmātus, *a*, *um*, palmami izvezen.

palpēbra, *ae*, *ž.* vedja.

palus, *ūdis*, *ž.* močvara, bara, mlaka.

Pan, *anos*, *m.* gērčki pastirski bog.

pando, *pandī*, *pansum* i *passum*, *3.* razširiti, razapeti, razplesti.

pango, *pepīgi*, *pactum*, *3.* utvērđiti, sklopiti.

panis, *is*, *m.* kruh.

papāver, *ēris*, *s.* mak.

par, *paris*, jednak, močan; samost. *par*.

parasitus, *i*, *m.* zdēloliz, nametpuška.

paratus, *a*, *um*, pripravan, spreman.

parco, *peperci*, *parsum* (*parsi*, *parcūm*), *3.* štediti.

parcus, *a*, *um*, oskudan.
parens, *ntis*, *m.* ž. otac i mati, višeb. roditelji.
parco, *ui*, *itum*, 2. poslušati, pokoran biti.
paries, *ētis*, ž. zid, stěna.
pario, *pepēri*, *partum*, 3. roditi, prouzročiti, steći.
pariter, *prisl.* takodjer.
paro, 1. pripraviti, steći.
parricidium, *i*, *s.* otcubojstvo, ubojstvo (u obće).
pars, *rtis*, ž. dio, čest, stranka.
parsimonia, *ae*, ž. štedljivost.
particeps, *ipis*, dionik.
partim, koje.
partior, *partitus sum*, 4. dĕliti.
parturio, *ivi*, *itum*, 4. radjati (ali ne roditi).
partus, *us*, *m.* porod.
parum, *prisl.* malo.
parvulus, *a*, *um*, droban.
parvus, *a*, *um*, malen.
pasco, *pavi*, *pastum*, 3. *pasti*, kĕrmiti, hraniti.
pascuum, *i*, *s.* paša.
passer, *ĕris*, *m.* vrabac, vrebac.
passim, *prisl.* amo, tamo.
passus, *us*, *m.* korak.
pastor, *ōris*, *m.* pastir.
pastus, *us*, *m.* paša, hrana.
patefacio, *feci*, *factum*, 3. otvoriti, razglasiti, prokĕrĕčiti.
pateo, *ui*, 2. otvoren biti, prostirati se.
pater, *tris*, *m.* otac.
patĕra, *ae*, ž. zdĕlica.
paternus, *a*, *um*, otcĭnski.
patiens, *ntis*, tĕrpljiv.
patientia, *ae*, ž. tĕrpljivost.
patior, *passus sum*, 3. podnĕti, tĕrpiti.
patria, *ae*, ž. domovina.
patricius, *a*, *um*, patricijski, odliĕan, plemenit.
patrimonium, *i*, *s.* otcĭnski imetak, baština.
patrius, *a*, *um*, otcĭnski, matĕrinski, domorodni.
patro, 1. poĕiniti.

patrocinium, *i*, *s.* zaštita, obrana.
patrocinor, 1. pomoći, štĭtiti, braniti.
patrōnus, *i*, *m.* zaštĭtnik, branitelj, odvĕtnik.
patruĕlis, *e*, bratiĕki, samost. bratiĕ.
patrūs, *i*, *m.* stric.
patūlus, *a*, *um*, širok, granat.
pauci, *ae*, *a*, malo njih.
paucitus, *ātis*, ž. malina, maloĕa, malen broj, šaka.
paulatim, malo po malo.
paulisper, malo vremena, kratko vrĕme.
paulūlum, malo.
paulus, *a*, *um*, malo.
pauper, *ĕris*, siromak.
paupertas, *ātis*, ž. siromaštvo.
paveo, *pavi*, 2. tresti se, dĕrhtati.
pavidus, *a*, *um*, plašljiv, strašljiv.
pavo, *ōnis*, *m.* paun.
pavor, *ōris*, *m.* strah.
pax, *cis*, ž. mir.
peccatum, *i*, *s.* grĕh.
pecco, 1. grĕšiti.
pecten, *inis*, *m.* češalj.
pectus, *ōris*, *s.* pĕrsa.
peculātus, *us*, *m.* zatom.
peculiāris, *e*, osobit.
pecunia, *ae*, ž. novci.
pecus, *pecūdis*, ž. i *pecus*, *ōris*, *s.* marva, stoka.
pĕdes, *itis*, *m.* pĕšak.
pedester, *stris*, *stre*, pĕšaĕki.
pedisĕquus, *a*, *um*, iduĕ uzastopce, samost. poslužnik.
peditatus, *us*, *m.* pĕšaĕtvo.
pejĕro, 1. krivo priseći.
pelāgus, *i*, *s.* more.
pellicio, *pellexi*, *pectum*, 3. mamiti, vabiti, zavesti.
pellis, *is*, ž. koža.
pello, *pepūlli*, *pulsum*, 3. tĕrati, goniti, potĕrati.
Pelopĭdas, *ae*, *m.* glasovit tĕbanski vodja.
Peloponnesus, *i*, ž. gĕrĕki poluo-tok, sad Morea. [kuĕa.
penates, *ium*, *m.* domaĕi bogovi,

pendeo, pependi (pensum), 3. vi-
siti, oběsiti,
pendo, pependi, pensum, 3. va-
gati, vlatiti.
penes, pred. u rukuh, u vlasti.
penětro, 1. prodrěti.
penitus, prisl. posve, sasvim.
penna, ae, ž. pero.
pensilis, e, viseći.
pensum, i, s. zadatak, zadaća,
nadnica.
penuria, ae, ž. oskudica.
per, predl. po, kroz. porad, za.
pera, ae, ž. torba.
perago, egi, actum, 3. obaviti, iz-
věřiti, prodrěti.
peragro, 1. proputovati.
perambulo, 1. proći, prolaziti.
percello, cūli, cūsum, 3. uzdermati,
poklopiti, uplašiti.
perceptio, ōnis, ž. dohvat, prijam.
percipio, cepi, ceptum, 3. dohvatiti,
dokućiti, opaziti.
percōlo, colui, cultum, 3. obra-
diti.
percontor i percunctor, 1. izpit-
kivati.
percussor, ōris, m. ubojica, kerv-
nik.
percutio, cussi, cussum, 3. pro-
bosti, udariti, probiti.
perdisco, didici, 3. doučiti, posve
naučiti.
perditus, a, um, opak, bezbožan.
perdis, icis, ž. jarebica.
perdo, didi, ditum, 3. upropastiti,
uništiti, izgubiti.
perdōmo, ūi, itum, 1. ukrotiti,
obuzdati.
perduco, xi, ctum, 3. dovesti, vo-
diti, ganuti, izvěřiti.
perduellio, onis, ž. krivnja uvrě-
djena veličanstva.
perēgre, prisl. u svět, u inostra-
nu zemlju.
peregrinor, 1. putovati po svět,
po inostranoj zemlji.
peregrinus, a, um, tudj, samost.
tudjinac.
perendie, prisl. posutra.

perennis, e, dug, dogotrajan.
pereo, ii, itum, ire, poginuti,
izginuti.
perfectus, a, um, savěřen.
perfěro, tuli, latum, ferre, izru-
ćiti, doněti, podněti, těrpati.
perficio, feci, fectum, 3. izvěřiti,
obaviti, doćeti.
perfidus, a, um, nevěran.
perfringo, fregi, fractum, 3. pro
biti, prolomiti.
perfuga, ae, m. uskok.
perfugium, i, s. utočište.
perfunco, fudi, fustum, 3. pomo-
ćiti, poškropiti.
perfungor, functus sum, 3. uprav-
ljati, obavljati, pretěrpati; vita
perfungi, umřeti.
pergo, perrexī, perrectum, 3. poći,
produžiti, nastaviti, ići, puto-
vati.
pergula, ae, ž. šatra, daščara,
zahlad.
Pericles, is, m. glasovit atenski
děržavljanin.
periclitor, 1. biti u pogibelji.
periculōsus, a, um, pogibeljan,
opasan.
periculum, i, s. pogibelj, opas-
nost.
perinde, prisl. isto tako.
peripateticus, a, um, koji ući še-
tajuć.
peritus, a, um, věšt.
perjurium, i, s. kriva prisega,
krivorota.
perlēgo, legi, lectum, 3. proći-
tati.
perlustro, 1. proputovati, raz-
gledati.
permadesco (madui), 3. prokis-
nuti, promoćiti se.
permaneo, mansi, mansum, 2. ob-
stajati.
perměo, 1. proći, proputovati.
permisceo, miscui, mistum ili
mixtum, 2. poměšati, promě-
šati.
permitto, misi, missum, 3. dopu-
stiti, dozvoliti.

permovo, *mōvī, mōtum*, 2. ganuti, skloniti.

permutatio, onis, ž. proměna, zaměna.

permūto 1. proměnit, zaměnit. *perniciēs, ēi*, ž. propast.

perniciosus, a, um, pogibeljan, opasan.

pernicitas, atis, ž. okretnost, bérzina.

perōsus, a, um, mērzak,

perpendo, pendī, pensum, 3. promotriti, razmisliti.

perpēram, prisl. zlo.

perpetior, pessus sum, 3. podněti, tērpiti.

perpētro, 1. učiniti, izyěrsiti.

perpetuus, a, um, věčan, neprekint, postojan.

perumpo, rupi, ruptum, 3. probiti, prolomiti, raztērgnuti, razbiti.

Persa, ae, m. Perzijanac.

perscribo, psi, ptum, 3. pisati, obširno pisati.

persēquor, secutus sum, 3. proginiti, produžiti, nastaviti

perseverantia, ae, ž. uztrajanje.

persevēro, 1. uztrajati.

persicus, a, um, perzijanski.

persisto, stāti, 3. ivěrditi, ostati.

perspicio, spexi, spectrum, 3. uviditi, opaziti.

perspicuus, a, um, jasan.

perstringo, strinxī, strinctum, 3. dodirnuti, dirati, rešetati, u kratko napomenuti.

persuadeo, si, sum, 2. osvědōčiti, nagovoriti.

perterreo, ūi, ūtum, 2. uplašiti, plesrašiti.

pertimesco, ui, 3. bojati se.

pertinax, acis, postojan, tvěrdokoran, tvěrdoglav.

pertineo, ui, 2. spadati, ići, protezati se; *ad aliquem*.

pertraho, xi, ctum, 3. povući, privući.

perturbatio, onis, ž. smetenost, zabuna, strast.

perturbo, 1. smesti, zabuniti, uznemiriti.

pervādo, si, sum, 3. proći, prodrěti.

pervenio, vēni, ventum, 4. doći, prispěti.

perversus, a, um, opak.

perverto, verti, versum, 3. okrenuti, izkvariti, oboriti, dokinuti, uništiti.

pes, pedis, m. noga.

pessumdo, dēdi, datum, 1. upropastiti, ukloniti.

pestilentia, ae, ž. kuga.

pestilentus, a, um, kužan.

pestis, is, ž. kuga.

peto, ūi i ii, itum, 3. navaliti, udariti, težiti, zahtěvati.

petulans, ntis, oběstan, nestašan.

petulantia, ae, ž. oběst, nestašnost.

phalērae, arum, ž. konjski ures.

phalanx, angis, ž. falanks.

phasiānus, i, m. gnjeteo.

Philippus, i, m. ime dvojice glasovitih macedonskih kraljevah.

philosophia, ae, ž. filosofija.

philosophus, i, m. filosof, mudrac.

Phocion, ōnis, m. glasovit atenski vodja.

Phoenix, icis, m. Feničanin.

pica, ae, ž. svraka.

pictor, ōris, m. slikar.

pictūra, ae, ž. slika.

pietas, ātis, ž. čut dužnosti, pobožnost, ljubav.

piger, ra, rum, lēn, trom.

piget, guit, neos. mērzi.

pignus, ōris, s. zalog.

pigritia, ae, ž. lēnost, tromost.

pila, ae, ž. lopta

pilēus, i, m. klobuk, šešir, skér-ljak.

pilōsus, a, um, dlakav, rutav.

pilum, i, s. hērba, djilit, koplje.

pingo, pinxi, pictum, 3. slikati.

pinguis, e, tust.

pinna, ae, ž. pero, krilo od ribe, slěme.

pirata, ae, m. gusar.

piraticus, a, um, gusarski.
pirum, i, s. kruška.
piscātor, ōris, m. ribar.
piscīna, ae, ž. ribnjak.
piscis, cis, m. riba.
piscor, 1. ribariti, ribe loviti.
Pisistrātus, i, m. glasovit, atenski vladar.
pius, a, um, pobožan, pošten.
placabilis, e, pomiriv.
placeo, cūi, cītum, 2. dopasti se.
placīdus, a, um, krotak, miran.
placo, 1. umiriti.
plaga, ae, ž. udarac, okolica.
plane, prisl. posve.
planities, ēi, ž. ravnina.
planta, ae, ž. raštje, bilje.
planto, 1. saditi.
planus, a, um, ravan, jasan.
Plato, ōnis, m. glasovit gērčki mudrac (filosof).
plaudo, plausi, plausum, 3. bērbliati, pljeskati. [nice.
plaustrum, i, s. kola, voz, tar-
plausus, us, m. pljeskanje, do-
padnost.
plebejus, a, um, plebejski, sa-
most. plebejac, prostački, pro-
stak.
plebs, plebis, ž. prosti puk.
plecto, plexi, plexum, 3. plesti,
kazniti.
plenus, a, um, pun.
plerique, aequē, āque, mnogi,
najviše njih.
plerumque, prisl. ponajviše.
Plinius, i, m. ime dvojice gla-
sovitih rimskih pisacah.
ploro, 1. plakati, jaukati.
pluit, reosob. daždi, pada kiša.
pluma, ae, ž. pavuljica.
pluvia, ae, ž. kiša, dažd.
potūlum, i, s. čaša, kupica, žmulj.
poēma, ātis, s. pēsma.
poena, ae, ž. kazan, kazna; poe-
nas dare, kažnjen biti.
poenitentia, ae, ž. pokajanje.
poenitet, uit, neos. kajati se.
Poenus, i, m. Kartažanin.
poēsis, is, ž. pēsništvo.

poēta, ae, m. pēsnik; poētria
ae, ž. pēsnica.
poēticus, a, um, pēsnički.
polio, īvi, ītum, 4. gladiti.
polleo, 2. moći, mogućan biti
imati.
pollex, īcis, m. palac.
polliceor, cītus, sum, 2. obećati.
pollicītum, i, s. obećanje.
pomum, i, s. voće.
pondēro, 1. vagati, razmisliti.
pondus, ēris, s. težā, važnost.
pone, predl. otraga, straga.
pono, posūi, positum, 3. posta-
viti, položiti, svērci, skinuti.
pons, ntis, m. most.
Pontus, i, m. móre, Euxīnus,
cērno móre, 2. pokrajina kod
cērnoga móra.
populiseitum, i, s. pučka naredba,
zakon.
populāris, e, pučki, samost.
zemljak.
popūlor, 1. pustošiti.
popūlus, i, m. puk.
pepūlus, i, ž. topola, jablan.
porcus, i, m. prase, svinja, kēr-
mak.
porrigo, rexi, rectum, 3. pružiti.
porro, prisl. na dalje.
porta, ae, ž. vrata.
portendo, tendi, tentum, 3. ko-
biti, slutiti na zlo.
porticus, cus, ž. trēm.
portio, onis, ž. dio.
porto, 1. nositi.
portus, us, m. luka. [žiti.
posco, poposci, 3. zahtēvati, tra-
possessio, ōnis, ž. posēdovanje.
possessor, ōris, m. posēdnik,
vlastnik, gospodar.
possideo, sedi, sessum, 2. posē-
dovati.
possum, potui, posse, moći.
post, predl. za, prisl. poslije.
postea, prisl. za tim, po tom.
posteritas, atis, ž. potomstvo.
postērus, a, um, slēdujući; po-
steri, potomci; in postērum,
u buduće.

posthac, prisl. poslije toga, za tim.

posticum, *i*, *s.* otažnja vrata.

postquam, vez. pošto.

postridie, prisl. sutra.

postulatio, *ōnis*, *ž.* zahtjevanje, tražba.

postulo, 1. zahtjevati, tražiti, tužiti.

potens, *ntis*, mogućan.

potentia, *ae*, *ž.* moć, mogućnost.

potestas, *ātis*, *ž.* moć, vlast, dopuštenje, prilika.

potio, *ōnis*, *ž.* pilo.

potior, *ītus sum*, 4. osvojiti, zauzeti.

potissimum, prisl. osobito, po-glavito.

potius, prisl. radje.

poto, 1. piti.

potus, *us*, *m.* pilo, pitje.

prae, predl. od, osim.

praebeo, *ūi*, *ītum*, 2. pružiti,

dati; *se praebeere*, pokazati se.

praecaveo, *cavi*, *cautum*, 3. pre-dusrešiti.

praecedo, *cessi*, *cessum*, 3. ići naprēd, preteći, nadkriliti.

praeceps, *cipītis*, stērmoglav, bērm, stērni.

praeceptor, *ōris*, *m.* učitelj.

praeceptum, *i*, *s.* pravilo, nauk.

praecido, *cīdi*, *cīsum*, 3. presēći, pokratiti.

praecipio, *cepi*, *ceptum*, 3. na-rediti, učiti, zapovēdati.

praecipuus, *a*, *um*, osobit, vla-stit, odličan, izvērstan, vērli.

praeclarus, *a*, *um*, vērli, izvērstan, slavan.

praeco, *ōnis*, *m.* telal, glasnik.

praecox, *ōcis*, preran.

praeda, *ae*, *ž.* plēn.

praedico, 1. hvaliti, slaviti.

praedico, *dixi*, *dictum*, 3. proreći.

praediūs, *a*, *um*, obdaren, iz-punjen, obškērljen.

praedium, *i*, *s.* dobro, imanje.

praedo, *ōnis*, *m.* razbojnik.

praedor, 1. plēniti.

praečo, *īvi* (*īi*), *ītum*, *gl.* ire.

praefectus, *i*, *m.* nastojnik, na-městnik.

praefero, *tuli*, *lātum*, 2. nositi prid sobom, više cēniti.

praeficio, *feci*, *fectum*, 3. prēd-staviti, metuūti na čelo.

praefinio, *finīvi*, *finītum*, 4. od-rediti, ureći.

praemium, *i*, *s.* nagrada.

praenuntius, *i*, *m.* glasnik (prēd-glasnik).

praepāro, 1. pripravit.

praepōno, *posui*, *positum*, 3. prēd-staviti, više cēniti.

praescribo, *psi*, *ptum*, 3. nare-diti, odrediti.

praesens, *ntis*, pribitan, prisutan, sadanji.

praesertim, prisl. osobito, naj-većma. [pomoć.

praesidium, *i*, *s.* obrana, obsada,

praestans, *ntis*, vērli, izvērstan.

praestantia, *ae*, *ž.* vērлина, iz-vērstnost.

praestigiae, *arum*, *ž.* čarobija, obsēna.

praesto, *stīti*, *stītum*, *stare*, 1. odlikovati se, nadkriliti, bolji biti, učiniti, platiti; *se prae-stare*, pokazati se, vladati se;

praestat, bolje je.

praesto, prisl. pri luci.

praestōlor, 1. čekati.

praesum, *fui*, *esse*, biti nad čim, upravljati, nastojati.

praeterēa, prisl. vērhu toga.

praetereo, *ūi*, *ītum*, *ire*, mimoići.

praeterfluo, *fluxi*, *fluxum*, 3. teći mimo.

praeterlābor, *lapsus sum*, 3. teći mimo, proći.

praeternitō, *misi*, *missum*, 3. pustiti mimo, preći, mimoići.

praeterquam, prisl. osim, izim.

praetervolo, 1. preletiti.

praetor, *ōris*, *m.* vodja, nastoj-nik, pretor.

praetorianus, *i*, *m.* (*miles*) vojn timer carske tēlovne straže.

praetorium, *i*, *s*, šator bojnoga vodje.
praetorius, *a*, *um*, vodjin, samost. bivši pretor.
praetura, *ae*, *ž*. pretura, čast pretorska.
praevalleo, *ui*, *2*. prevagnuti, nadkriliti.
praevenio, *veni*, *ventum*, *4*. doći prije koga, predusreći.
praevideo, *di*, *sum*, *2*. predviditi.
prandeo, *di*, *sum*, *2*. ručati.
prandium, *i*, *s*. ručak.
pratium, *i*, *s*. livada.
pravitās, *atīs*, *ž*. zločestoća.
pravius, *a*, *um*, zločest.
preces, *um*, *ž*. prošnje.
precor, *1*. prositi.
prehendo, *di*, *sum*, *3*. pograbit, uloviti, zateći.
premo, *pressi*, *pressum*, *3*. tiskati, obteretiti.
pretiosus, *a*, *um*, dragocěn.
pretium, *i*, *s*. cěna.
pridem, *prisl.* u oči.
Priene, *es*, *ž*. grad u Joniji.
primōres, *um*, *m*. velikaši, odlični.
primum, *prisl.* pěrho, najprije, s početka.
princeps, *ipīs*, *pěrvī*, odličan, knez, vladar.
principātus, *us*, *m*, pěrvinstvo, vlada.
principium, *i*, *s*. početak, izvor.
priscus, *a*, *um*, starodavan.
pristinus, *a*, *um*, pėrdjasnji.
prius, *prisl.* prije.
priusquam, *vez.* prije nego.
privatim, posebno, najavno.
privātus, *a*, *um*, što spada na jedinca, poseban, samost. koji nije u děržavnoj službi.
privignus, *i*, *m*. pastorak.
privo, *1*. lišiti.
pro, *predl.* pėrd, *sa*, *za*, město, kano, po.
probitas, *atīs*, *ž*, dobrota, poštenje.
probo, *1*. pokusiti, odobriti.

probrum, *i*, *s*. pogrěda.
probus, *a*, *um*, dobar, pošten.
procaz, *ācis*, oběstan, pomaman. děrzovít.
procedo, *cesci*, *cessum*, *3*. doći pėrd, ići dalje, ići.
procella, *ae*, *ž*. oluja.
procēres, *nm*, *m*. velikaši, odlični.
proceritas, *ātīs*, *ž*. vitkost, višina.
proclivis, *e*, stěrm, nagnut, sklon.
proconsul, *ūlis*, *m*, prokonzul, naměstnik i vodja u rimskih pokrajinah (provinciah).
procreo, *1*. proizvesti, poroditi, prouzročiti.
procul, *prisl.* daleko.
procumbo, *cubui*, *cubitum*, *3*. leći, pasti.
procurro, *cucurri* i *curri*, *cursum*, *3*.
prodeo, *īi*, *ītum*, *ire*, izaći.
prodigium, *i*, *s*. čudo.
prodigus, *a*, *um*, razsipan.
proditio, *ōnis*, *ž*. izdaja.
proditor, *ōris*, *m*. izdajica.
prodo, *dīdi*, *dītum*, *3*. pripověditi, predati, izdati.
produco, *xi*, *ctum*, *3*. dovesti, izněti, na vidě o, produžiti.
proelium, *i*, *s*. bitka.
profecto, *prisl.* doista.
profēro, *tūlī*, *lātum*, *ferre*, proizvesti, razširiti, odgoditi,
proficio, *feci*, *fectum*, *3*. napredovati, izvršiti.
proficiscor, *fectus sum*, *3*. putovati, ići poći.
profiteor, *fessus*, *sum*, *2*. očitovati, priznati, izpověditi.
profugo, *1*. oboriti, razbiti, potuci.
profūo, *fluxi*, *fluxum*, *3*. teći, protěci.
profugio, *fūgi*, *fugitum*, *3*. běžati, poběci.
profūgus, *a*, *um*, bėgunac.
profundo, *fūdi*, *fusum*, *3*. proliti, rāzsipati.
profundus, *a*, *um*, dubok.

progenies, *ēi*, ž. potomstvo.
progigno, *genui genitum*, 3. poroditi.

progressus, *us*, *m.* napredak.
prohibeo, *ui*, *itum*, 2. preprečiti, odvratiti, uzkratiti.

proinde, prisl. zato, s toga.
projicio, *jeci*, *jectum*, 3. odbaciti, zabaciti.

prolabor, *lapsus*, *sum*, 3. pasti.
proles, *is*, ž. potomstvo.
promissum, *i*, *s.* obećanje.

promitto, *misi*, *missum*, 3. otcitati.

promo, *msi*, *ntum*, 3. izvaditi.
promontorium, *i*, *s.* predgorje.
promptus, *a*, *um*, pripravan, spreman.

pronuntio, 1. izgovoriti.
pronus, *a*, *um*, sklon na što,
propago, 1. razprostraniti, razploditi.

prope, prisl. blizu, malo ne.
propedim, prisl. ovih danah.
propello, *pūli*, *pulsum*, 3. protérati, uzbiti.

propensus, *a*, *um*, sklon.
propĕro, 1. hititi, bĕrzati, žuriti se, nagliti.

propino, 1. napiti.
propinquo, 1. piibližiti se.
propinquus, *a*, *um*, bližnji, rodjak.

propōno, *posui*, *positum*, 3. predložiti.

proposūtum, *i*, *s.* namĕra.
proprius, *a*, *um*, svoj, vlastit.
propter, predl. do, blizu, porad,

propterea, prisl. zato.
propulso, 1. odbiti, otĕrati.
propylaeum, *i*, *s.* dvor, dvorište.

prora, *ae*, ž. prova, prednji dio broda.

prorsus, prisl. posve.
proruo, *rui*, *ūtum*, 3. provailiti, porušiti, razoriti.

proscindo, *scidi*, *scissum*, 3. raztĕrgati, razsĕći, razrĕzati, psovati, kuditi.

proscribe, *psi*, *ptum*, 3. prognati.

proscriptio, *ōnis*, ž. prognanje, prognanstvo.

prosequor, *secutus sum*, 3. pratiti.

prosilio, *silui*, 4. skočiti van.
prospectus, *us*, *m.* vidik.

prosper, *a*, *um*, srĕćan.
prospicio, *spexi*, *spectum*, 3. nazrĕti, smotriti; skĕrbiti se.

prosterno, *stravi*, *stratum*, 3. prostĕrti, oboriti.

prosum, *fui*, *esse*, koristiti.
protĕgo, *tevi*, *tectum*, 3. brani, pravdati.

protervus, *a*, *um*, razuzdan.
protinus, prisl. taki, namah, umah.

protrāho, *xi*, *ctum*, 3. povući, vući, produžiti.

prout, prisl. kano, kano što.
provenio, *veni*, *ventum*, 4. pojaviti se, uzpĕti.

proverbium, *i*, *s.* poslovica.
providentia, *ae*, ž. providnost, skĕrb.

provideo, *vidi*, *visum*, 2. pĕdviditi, providiti, skĕrbiti se.

providus, *a*, *um*, opazan, smotren, obziran.

provincia, *ae*, ž. pokrajina (provincija).

provoco, 1. zametnuti, pozvati, prizvati se.

proxime, 3. stup. od prope, do, tik.

proximus, *a*, *um*, najbliži, bližnji.
prudens, *ntis*, pametan, mudar.

prudentia, *ae*, ž. pamet, mudrost.
pruina, *ae*, ž. mraz.

prunus, *i*, ž. (stablo) šljiva.
prunum, *i*, *s.* šljiva.

psittacus, *i*, *m.* papiga.
Ptolomaeus, *i*, *m.* ime mnogih egiptaskih kraljevah.

publicus, *a*, *um*, dĕržavan, javan.
pudel, *uit*, *ncos*, 2. stiditi se, sramiti se.

pudor, *ōris*, *m.* stid, sram, stidljivost. ĕednost.

puella, *ae*, ž. dĕvojka.

puer, *ēri*, *m.* dčak.
puerilis, *e*, dčinski, dčtinji.
pueritia, *ae*, *ž.* dčinstvo.
puerulus, *i*, *m.* dčaćić.
pugil, *ilis*, *m.* hčrvanje, šakanje
 (boj na šake).
pugillares, *ium*, *m.* listnica.
pugna, *ae*, *ž.* bitka.
pugno, *1.* boriti se, biti se.
pulcher, *chra*, *chrum*, *lčp*, *kra-*
san.
pulchritudo, *inis*, *ž.* lčpota,
krasota.
pulex, *icis*, *m.* buha.
pullus, *i*, *m.* mladi (od životinje).
pulso, *1.* tući, biti, gurati.
pulvis, *ēris*, *m.* prah.
punctum, *i*, *s.*, piknja, točka,
 odvčt, pohvala, dopadnost.
pungo, *pupugi*, *punctum*, *3.* bo-
 sti, bockati.
punicus, *a*, *um*, punički, kar-
 tažki.
punio, *ivi*, *itum*, *4.* kazriti.
pupilla, *ae*, *ž.* sirota (ženska),
 2, ženica.
puppis, *is*, *ž.* kčrma.
purgo, *1.* čistiti.
purpura, *ae*, *ž.* grimiz.
purpuratus, *a*, *um*, odčven gri-
 mizom, samost. dvorski častnik.
purpureus, *a*, *um*, ččrven kano
 grimiz.
purus, *a*, *um*, čist.
pusillus, *a*, *um*, malen.
putamen, *inis*, *s.* ljuska.
puteus, *i*, *m.* zdenac.
puto, *1.* mnčti.
putresco, *1.* sagnjiti, iztruniti.
putres, *e*, gnjil.
Pyrenaeus, *a*, *um*, pirenejski.
pyrites, *e*, *m.* kremen.
Pyrrhus, *i*, *m.*, epirski kralj.
Pythagoras, *ae*, *m.* glasovit
 gčrčki filosof.
Pythius, *a*, *um*, pitijski, Apolov.

Q.

Qua (*t. j.* parte), kuda.
quadratus, *a*, *um*, četverokutan.

quadriennium, *i*, *s.* četiri godine.
quadrigae, *arum*, *ž.* sprega od
 četiri konja.
quadrupes, *edis*, četveronog.
quaero, *sivi*, *situm*, *3.* iskati,
 sticati, pitati, *sa ex, de, ab*.
quaeso, *neos*, molim.
quaestio, *onis*, *ž.* pitanje, iztra-
 živanje.
quaestor, *oris*, *m.* kvestor, rim-
 ski pčeneznik.
quaestura, *ae*, *ž.* kvestura, čast
 rimsk. pčeneznika.
quaestus, *us*, *m.* stečevina.
qualis, *e*, kakov.
qualiscunque, kakovgod,
quam, kano, uzklik, *li*, poslije
 2. stupnja, od, nego; pred
 3. stup. služi za povećavanje,
 kano naš *li*; *n. p. quam ma-*
xima itinera facere, daleko *li*
 putuješ.
quamdiu, *prisl.* koliko vremena,
 dok.
quamobrem, zato, *s toga*.
quamquam, vez. premda.
quamvis, vez. ako *i*.
quando, *prisl.* kad, buduč da, *jer*.
quandōque, kad jedrom, kad već
 jednoč, kadšto.
quandoquidē, buduč da.
quantopere, koliko.
quantus, *a*, *um*, kolik.
quantusvis i *quantuscunque*, ko-
 likgod.
quapropter, zato.
quare, zato.
quasi, kano da.
Quatio, *quassi*, *quassum*, *3.*
 tresti, razdčermati, tčrati, raz-
 tepsti, razrušiti.
que, vez. *i prilčpi se rčči*.
quemadmodum, kano.
queo, *quivi*, *quiltum*, moći.
quercetum, *i*, *s.* šuma hrastova,
 dubrava.
quercus, *us*, *ž.* hrast, dub.
querela, *ae*, *ž.* tužba.
queror, *questus sum*, *3.* tužiti,
 potužiti se, obtužiti.

qui, quae, quod, koji, koja, koje.
qui, mĕsto *quomodo*, kako?

quia, vez. jer.

quicunque, quaecunque, quodcunque, kojigod.

quidam, quaedam, quoddam i *quiddam*, nĕtko.

quidem, vez. istina, doduše, barem; *ne-quidem*, niti.

quidnĕ, zašto ne?

quies, ĕtis, ž. mir.

quiesco, evi, etum, 3. mirovati.

quĕtus, a, um, miran.

quilibet, quaelibet, quodlibet, svaki koga god hoćeš.

quin, vez. da ne, da, koji ne, dapaĕe, doista, tã.

quinam, quāenam, quodnam, tko, to.

quicunx, uncis, m. $\frac{5}{12}$ asa, slika rimske V.

quĕnnium, i, s. pet godinah.

quintilis, is, m. pĕrvašnje ime mĕseca Sĕrpnja

quippe, vez. da što, doista, tobože, jer.

Quirĕtes, ium, m. kviriti, rimski gradjani.

quis, quid, tko, što (tko što).

quisnam, quidnam, tko to, što to.

quispiam, quāpiam, quidpiam, i quodpiam, nĕki, itko.

quisquam, quidquam, jedva tko, jedva što.

quisque, quaeque, quidque i *quodque*, svaki (od svih).

quisquis (quaeque), quidquid, tkogo¹, što god.

quivis, quāvis, quidvis i *quodvis*, svaki, koga hoćeš.

quo, prisl. kamo.

quo, abl. da se tim.

quoad, dok.

quocirca, zato.

quocunque, prisl. kamogod.

quod, vez. da, buduć da, jer.

quodammōdo, nĕkako.

quodsi, ako, na poĕetku izrĕke.

quomōdo, kako?

quondam, prisl. nĕkad, nĕkoĕ.

quoniam, vez. jer.

quoque, vez. i, takodjer.

quorsum, prisl. kamo, ĕemu, zašto.

quot, koliko?

quotannis, prisl. svake godine.

quotidianus, a, um, svakidanji.

quotidie, svakidan.

quoties, koliko putah?

quotiescunque, kolikogod putah.

quotus, a, um, koji

quotuscunque, quotacunque, quotumcunque, kojigod.

quousque, dokle?

quum (cum), kad, buduć da.

R.

Rabies, ĕi, ž. bĕs, bĕsnoĕa.

rabiosus, a, um, bĕsan.

radicĕtus, prisl. korĕnom.

radius, ĕi, m zraka

radix, ĕis, ž. korĕn.

ramus, i, m. grana, svĕrž.

rana, ae, ž. žaba.

rapa, ae, ž. repa.

rapax, ācis, grabežljiv, dĕrpljiv.

rapĕdus, a, um, bĕrz, silovit.

rapio, pui, raptum, 3. ugrabiti.

rapĕna, ae, ž. plĕn.

raptus, us, m. grabež, otmica.

rarĕtas, ātis, ž. rĕdkost.

raro, rĕdko.

rarus, a, um, rĕdak.

rastrum, i, s. motika.

ratio, ōnis, ž. raĕun, obzir, um, narav, naĕin, razlog.

ratioĕinor, 1. umovati.

raucus, a, um, promukao.

Ravenna, ae, ž. grad u gornjoj Italiji.

rebello, 1. ponoviti boj, pobuniti se.

recedo, cessi, cessum, 3. odstupiti, uzmaknuti, povratiti se, udaljiti se, odmetnuti se:

recens, ntis, frižak, nov.

recenseo, sui, sĕtum i *sum*, 2. izbrojiti, razsuditi, razgledati.

receptus, us, m. uzimak.

recĕdo, cĕdi, 3. pasti opet.

recīdo, cīdi, cīsum, 3. odrězati, iztrěbiti, izkorěniti.
recipio, cepi, ceptum, 3. uzeti natrag, primiti; *se recipere*, pověrnuti se.
recito, 1. kazivati, predavati.
recitāmo, 1. opozvati, uzkliknuti.
reconcilio, 1. steći opet, pomiriti opet.
recondo, didi, dītum, 3. spravit, sakriti.
recordor, 1. sětiti se.
recordatio, ōnis, ž. sětjanje.
recreatio, ōnis, ž. oporava.
recrēo, 1. razblažiti, oporaviti.
recte, prisl. pravo.
rectus, a, um, ravan, prav.
recumbo, cubui, cubitum, 3. leći.
recupero, 1. dobiti natrag, dobiti.
recuso, 1. nijekati, uzkratiti, odbiti.
redarguo, ūi, (ūtum), 3. opróvěrci, osvědočiti.
redeo, didi, dītum, 3. povratiti, pověrnuti.
redemptor, ōris, m. kupac, najmitelj.
redeo, ii, dītum, ire, povratiti se.
redigo, egi, actum, 3. vratiti, sakupiti, povratiti, dovesti, natrag, pribaviti.
redimo, ēmi, emtum, 3. odkupiti.
reditus, us, m. povratak, dohodak.
reduco, xi, ctum, 3. dovesti natrag.
redux, dūcis, vratjajući se kući.
refello, felli, 3. oprověrci.
refero, tulli, lātum, ferre, doněti natrag, vratiti, uvērstiti, n. p. *in deos*, medju bogove.
refert, neos, do toga je.
refertus, a, um, pun, napunjen.
reficio, feci, fectum, 3. popraviti.
refrigero, 1. ohladiti.
refugium, i, s. utočište.
refuto, 1. oprověrci.
regalis, e, kraljevski.
regia, ae, ž. kraljev dvor.
regina, ae, ž. kraljica.

regio, ōnis, ž. okolica.
regius, a, um, kraljevski.
regno, 1. vladati, kraljevati.
regnum, i, s. kraljevstvo, kraljevina, vlada.
rego, xi, ctum, 3. ravnati, rukovoditi, vladati.
regredior, gressus sum, 3. vratiti se.
rejicio, jeci, jectum, 3. odbiti, odbaciti, zabaciti, odpraviti, neposluhnuti, oglušiti se.
religio, ōnis, ž. savěst, věra.
religiosus, a, um, savěstan.
religo, 1. vezati, utvěrditi.
relinquo, liqui, lictum, 3. ostaviti.
reliquiae, arum, ž. ostanci, moći, ostanci svetih tělesah.
reliquus, a, um, ostao, drugi.
reluctor, 1. opirati se, boriti se.
remaneo, mansi, mansum, 2. ostati, preostati.
remedium, i, s. lěk.
remeo, 1. vratiti se.
reminiscor, 3. sětiti se, spomenuti se.
remitto, misi, missum, 3. poslati natrag, popustiti.
removeo, movi, motum, 3. maknuti, udaljiti, ukloniti.
renascor, natus sum, 3. preporoditi se.
renovo, 1. ponoviti.
renuntio, 1. javiti, izvēstiti, oglasiti.
repāro, 1. popraviti.
repello, pūli, pulsum, 3. odtiti, uzbiti.
repente, prisl. naglo, iznenada.
repentinus, a, um, nagao, nenadan.
reperio, pēri, pertum, 4. naći.
repetitio, ōnis, ž. ponavljarje, opetovanje.
repeto, ūvi, itum, 3. tražiti natrag, opetovati, ponavljati.
repetundae, arum, ž. ogloba.
repleo, ēvi, etum, 2. napuniti.
repo, psi, ptum, 3. plaziti, militi.

repōno, posui, positum, 3. postaviti natrag, čuvati, postaviti, spraviti.

reporto, 1. nositi natrag.

repraesento, 1. predstaviti, predložiti.

reprehendo, di, sum, 3. koriti.

reprehensio, ōnis, ž. ukor.

reprehensor, ōris, m. koritelj.

reprīmo, pressi, pressum, 3. uzbiti, obustaviti, stegnuti.

repudio, 1. odbiti, zabaciti.

repugno, 1. prigovoriti.

repulsa, ae, ž.

requiesco, 1. počiniti.

requīro, sīvi, sītum, 3. tražiti, zahtěvati, neimati.

res, rei, ž. stvar. predmet, slučaj, čin; res secundae, srěća; res adversae, nesrěća; res militaris, vojničtvo; res familiaris, damačija, imetak; res novae, novotarenje; res publica, děržava; res gestae, čini, děla.

resalūto, 1. odzdraviti.

resarcio, sarsi, sartum, 4. nagrađiti, popraviti.

rescribo, psi, ptum, 4. odpisati.

resēco, secui, sectum, 1. odsěci.

resēro, 1. otvoriti.

resēdo, sedi, sessum, 3. posaditi se, nasěsti.

resilio, silūi, sultum, 3. odskočiti, odbiti se.

resisto, stiti, stitum, 3. oprěti se.

resolvo, solvi, solūtum, 3. razrěšiti, raztopiti, razvěrci.

resōno, 1. odzvoniti, razlěgati se.

respicio, spexi, spectrum, 3. obazrěti se, u obzir uzeti.

respondeo, di, sum, 2. odgovoriti.

responsum, i, s. odgovor.

respuo, ūi, ūtum, 3. zabaciti, prezrěti.

restauro, 1. ponoviti, popraviti.

restinguo, nxi, nctum, 3. ugasiťi, ugasiti.

restis, is, ž. konop, uže.

restituō, ūi, ūtum, 3. povratiti, oporaviti, popraviti, spasiti.

resto, stiti, stare, 1. preostati.

resuscito, 1. opet potaknuti, ponoviti.

rete, is, s. mrěža.

retēgo, texi, tectum, 3. odkriti.

retineo, tinui, tentum, 2. zadržati, odvratiti.

retracto, 1. ponoviti, opet poduzeti, oprěti se.

retro, prisl. natrag, otraga.

retrorsum, prisl. natrag.

reus, i, m. tuženik.

reverentia, ae, ž. štovanje.

revertor, ūtus sum, 2. štovati.

revertor, reverti, 3. povratiti se.

revōco, 1. opozvati.

rex, regis, m. kralj.

Rhenus, i, m. Ren.

rhetor, ōris, m. govornik.

Rhodānus, i, m. rěka Rodan.

Rhodiūs, a, um, Rodjanin.

Rhodus, i, ž. ostěrv Rod.

rictus, us, m. ždrělo.

rideo, si, sum, 2. smijati se, izsmijati.

ridicūlus, a, um, směšan.

rigeo, ui, 2. ukōčiti se.

rima, ae, ž. pukotina.

ripa, ae, ž. brěg, obala.

risus, us, m. směh, osměh.

ritus, us, m. običaj, ritu, po običaju.

rivus, i, m. potok.

rixa, ae, ž. svadja.

rixōsus, a, um, svadljiv.

robōro, 1. jačiti, krěpiti.

robur, ōris, s. jakost, snaga.

robustus, a, um, jak, jedar.

rodo, si, sum, 3. gristi, glodati.

rogatio, onis, ž. zakonski predlogi.

rogo, 1. pitati, prositi.

rogus, i, m. lomača.

Roma, ae, ž. Rim.

Romānus, a, um, rimski, samost. Rimljanin.

ros, rōris, m. rosa.

rosa, ae, ž. ruža.

rostrum, *i*, *s.* kljun, višeb. go-
vornica.
rota, *ae*, *ž.* kolo, točak.
roto, 1. okretati.
rotundus, *a*, *um*, okrugao.
rubeo, *ui*, 2. biti cêrven; *rubesco*,
rubui, 3. pocêrveniti se.
ruber, *bra*, *brum*, cêrljen.
rubor, *ôris*, *m.* cêrljenilo, stid-
ljivost, sramežljivost.
rubus, *i*, *m.* kupina, ostruga.
rudens, *ntis*, *m.* grimina, čelo.
rudis, *e*, sirov, neotesan.
rugîtus, *us*, *m.* rik.
ruina, *ae*, *ž.* propast.
rumor, *ôris*, *m.* glas.
rumpo, *rupi*, *ruptum*, 3. raztêr-
gati, potêrti, têrp. puknuti,
razkinuti se.
ruo, *rûi*, *ruitum*, 3. srušiti se,
provaliti.
rupes, *is*, *ž.* klisura.
rursum i *rursus*, *prisl.* opet.
rus, *ruris*, *s.* vanjština; *ruri*,
na selu; *rure*, iz sela; *rus*,
na selo.
rustîcus, *a*, *um*. selski, samost.
kmet, poljodêlac.
rutîlus, *a*, *um*, cêrvenkast.

S.

Saccus, *i*, *m.* vrêća.
sacer, *cra*, *crum*, svet; *sacra*,
orum, svetost, sveti obredi,
služba božja.
sacerdos, *ôtis*, *m.* *ž.* svetjenik,
svetjenica.
sacrarium, *i*, *s.* čuvalište sve-
tih stvari.
sacrificium, *i*, *s.* žêrtvovanje.
sacrîfico, 1. žêrtvovati.
sacro, 1. svetiti.
sacrosanctus, *a*, *um*, svet, neo-
skvêrnjen.
saepe, *prisl.* često, mnogo putah.
saevio, *ivi*, *itum*, 4. bêsiniti.
saevîtia, *ae*, *ž.* bêsnoća, okrut-
nost.
saevus, *a*, *um*, okrutan, divlji.
saga, *ae*, *ž.* vêštica, čarobnica.

sagax, *âcis*, dobra njuha, oštro-
uman.
sagîno, 1. tovitî.
sagitta, *ae*, *ž.* strêla.
sagittarius, *i*, *m.* strêlac.
sal, *salis*, *m.* sol.
Salâmis, *înos*, *ž.* ostêrv blizu
Atene.
salio, *salui*, *saltum*, 4. skakati.
sallo, *salli*, *salsum*, 3. soliti.
salsus, *u*, *um*, soljen, slan.
saltem, *prisl.* bar.
salto, 1. plesati.
saltus, *us*, *m.* skok.
salûber, *bris*, *bre*, zdrav, lêko-
nosan.
salubritas, *âtis*, *ž.* zdravlje.
salus, *ûtis*, *ž.* spas.
salutâris, *e*, spasonosan.
salûto, 1. pozdraviti.
salveo, *ere*, 2. zdrav biti.
salvus, *a*, *um*, spašen.
Samnis, *îtis*, *m.* Samnitjanin.
sanabilis, *e*, izlêčiv.
sancio, *sanxi*, *sanctum*, ili *san-*
civi, *sancitum*, 4. odrediti,
ureći.
sanctitas, *âtis*, *ž.* svetost, ne-
poročnost.
sanctus, *a*, *um*, svet.
sane, *prisl.* doista, svakako,
posve, da što, vêro.
sanguis, *înis*, *m.* kêrv.
sanîtas, *âtis*, *ž.* zdravlje.
sano, 1. izlêčiti.
sanus, *a*, *um*, zdrav.
sapiens, *ntis*, mudar.
sapientia, *ae*, *ž.* mudrost.
sapio, *ui*, 3. ići u tek; mudar
biti.
sapor, *ôris*, *m.* tek.
sarcîna, *ae*, *ž.* pêrtljaga, tovar.
Sardes, *ium*, *ž.* glavni grad u
Lidiji.
sat ili *satis*, *prisl.* dosta.
satelles, *îtis*, *m.* pratilac, višeb.
pratnja.
satiêtas, *âtis*, *ž.* sitost.
satio, 1. sititi.
satio, *ônis*, *ž.* usêv.

satisfacio, feci, factum, 3. zadovoljiti.

satur, ūra, ūrum, sit.

satyra, ae, ž. satira.

saucio, 1. raniti.

saucius, a, um, ranjen.

saxum, i, s. klisura, kamen.

scamnum, i, s. klupa.

scando, di, sum, 3. lěsti, pe-
njati se.

scapha, ae, ž. čamac, barka.

scēlestus, a, um, opak.

scelus, ēris, s. zločin, opačina.

scena, ae, ž. pozorište.

schola, ae, ž. učiona.

scientia, ae, ž. znanost, znanje.

scilicet, prisl. da što, tobože,
naime.

scīndo, scīdi, scissum, 3. raz-
těrci.

scintilla, ae, ž. iskra.

scio, scivi, scitum, 4. znati.

Seipio, ōnis, m. ime glasovite
rimske obitelji.

scipio, ōnis, m. batina, palica.

sciscītlor, 1. biti znalčan, pitati,
izpitivati.

scītus, a, um, věšt, uglađen.

sciūrus, i, m. vėverica.

scopūlus, i, m. klisura, greben.

scopus, i, m. cilj.

scriba, ae, m. pisar.

scribo, psi, ptum, 3. pisati.

scrinium, i, s. škrinja.

scriptor, ōris, m. pisac, spisatelj.

scriptum, i, s. pismo.

scriptūra, ae, ž. pismo.

scrutor, 1. iztraživati

sculpo, psi, ptum, 3. rezati.

sculptor, oris, m. kiporezac.

scutum, i, s. štit.

Scytha, ae, ž. Skit.

secerno, crevi, cretum, 3. odě-
liti, odružiti.

secessus, us, m. razstanak, sa-
moća.

seco, secui, sectum, 1. sčći.

secrētum, i, s. tajna.

sectātor, ōris, m. pratilac, slěd-
benik.

sector, 1. slěditi.

secūlum, i, s. vėk, stolětje.

secundus, a, um, drugi, srěćan,
povoljan.

secūris, is, ž. sėkira.

securitas, ātis, ž. sigurnost, bez-
bėdnost.

secūrus, a, um, siguran, bezbė-
dan.

secus, prisl. inače.

sed, vez. ali.

sedeo, sedi, sessum, 2. sěditi.

sedes, is, ž. sědalo, stan.

seditiō, ōnis, ž. urota, pobuna.

sedo, 1. umiriti, utišati.

sedulitas, ātis, ž. marljivost.

sedūlus, a, um, marljiv.

seges, ētis, ž. usėv.

segnis, e, trom.

segnitia, ae, i *segnities ei*, ž. tro-
most, lėnost.

sejungo, junxi, junctum, 3. odě-
liti, razstaviti.

sella, ae, ž. stolica.

semen, īnis, s. sėme.

sementis, is, ž. usėv.

semianimis, e, polumėrtav, su-
mėrtav.

semibarbarus, a, um, poludivlji.

semino, 1. sijati.

semper, prisl. uvėk, svedj,
svedjer.

sempiternus, a, um, neprestan.
vėćan.

senator, ōris, m. senator, vėćnik.

senātus, us, m. senat.

senecta, ae, ž. starost.

senectus, ūtis, ž. starost.

Senėca, ae, m. glasovit rimski
filosof, učitelj cara Nerona.

senesco, senui, 3. ostariti.

senex, is, 2. stup. *senior*, star,
samost, starac.

senium, i, s. starost.

sensim, prisl. pomalo.

sensus, us, m. smisao, ćut, ću-
tjenje.

sententia, ae, ž. mnėnje, odsuda,
sud, izreka.

sentina, ae, ž. talog, smet.

sentio, sensi, sensum, 4. čutiti, opaziti, misliti.
seorsim, prisl. (*seorsum*) napose.
sepāro, 1. odělit, razstaviti.
sepelio, pelvi, pultum, 4. ukopati, pokopati.
sepes, is, ž. plot.
sepio, psi, ptum, 4. ograditi, okružiti.
septentrio, ōnis, m. sēver.
sepulcrum, i, s. grob.
sepultūra, ae, ž. pokop.
sequor, secutus sum, 3. slěditi, povesti se.
serēnitas, ātis, ž. vedrina.
serenus, a, um, vedar, bistar.
series, ei, ž. vērst, red.
sermo, ōnis, m. govor, dogovor.
sermocinor, 1. dogovarati se.
sero, sevi, satum, 3. sijati, saditi.
sero, prisl. kasno, dockan.
serpens, ntis, m. zmija, kača.
serpo, psi, ptum, 3. plaziti, militi.
sertum, i, s. vėnac.
serva, ae, ž. robinja.
servātor, ōris, m. uzdržatelj, spasitelj.
servilis, e, robski.
servio, i, v. i, ūtum, 4. služiti.
servitium, i, s. robstvo.
servitus, ūtis, ž. robstvo.
servo, 1. čuvati, uzdržati, spasi.
servus, i, m. rob, sluga.
sestertius, i, m. sesterac, malen rimski sreberni novčić.
seu (sive), vez ili.
severitas, atis, ž. ozbilnost, strogost, časť, dostojanstvo.
sevērus, a, um, ozbiljan, strog, častan.
sexus, us, m. plod.
si, vez. ako.
sibilus, i, m. piska.
sic, prisl. tako.
sica, ae, ž. mač.
sicco, 1. sušiti.
siccus, a, um, suh.

Sicilia, ae, ž. ostěrv Sicilija.
Siculus, a, um, sicilijanski, samost. Sicilijanac.
sicut (sicuti), kano.
sidus, eris, s. zvězda.
signifer, i, m. barjaktar, zastavnik.
significo, 1. označiti, napomenuti.
signum, i, s. znak, zastava.
silentium, i, s. šutenje, muk.
sileo, ui, 2. šutiti.
silex, icis, m. kremen.
silva, ae, ž. šuma.
silvester, stris, stre, šumski, divlji.
silvōsus, a, um, šumovit.
simia, ae, ž. (simius, i, m.) opica.
similis, e, sličan.
similitudo, inis, ž. sličnost.
Simonides, i, m. gěrecki pėsnik.
simplex, icis, prost, iskren, odpěrt.
simul, prisl. ujedno, skupa; simul ac, ěim, tek što.
simulācrum, i, s. slika.
simulatio, ōnis, ž. lukavost, pretvornost.
simūlo, 1. pretvarati se, lagati.
sin, vez. ako, pako.
sin ērus, a, um, iskren, odpěrt.
singulāris, e, pojedini, izvėrstan, osobit.
sinister, stra, strum, lėv, nesrėčan.
sino, sivi, sĭtum, 3. ostaviti, dopustiti.
sinus, us, m. grudi, njedra, zalėv.
sĭtio, sivi, sĭtum, 4. žedjati.
sitis, is, ž. žedja.
situs, a, um, položen, utemeljen.
sive, vez. ili; sive-sive, ili-ili.
smaragdus, i, m. smaragd.
soboles, is, ž. potomstvo, omladna.
sobrius, a, um, trėzan, umėren.
socer, ěri, m. tast, svekar.
socia, ae, ž. drugarica.

societas, ātis, ž. društvo, savez.
socio, 1. sdružiti, svezati.
socius, a, um, drug; *subst. socius*, drug, saveznik.
socordia, ae, ž. bezbrižnost,
Soerātes, is, m. najglasovitiji
 gèrčki filosof.
sodālis, is, m. ž. drug.
sol, solis, m. sunce.
solamen, inis, s. solatium, ii,
s. utěha.
solennis, e, svečan.
solennitas, ātis, ž. svečanost.
soleo, itus sum, 2. običavati.
solers, tis, věšt, izkusan.
solertia, ae, ž. věština, izkus-
 nost.
solidus, a, um, gust, krut.
solitudo, inis, ž. samoća.
solum, i, s. prestol.
sollicito, 1. nukati, potaknuti,
 pobuniti, uznemiriti.
sollicitudo, inis, ž. briga.
sollicitus, a, um. brižan.
Solon, onis, m. jedan od sedam
 gèrčkih mudracah, zakonoda-
 vac atenski.
solor, 1. těšiti.
solum, i, s. zemlja, zemljište.
solum, prisl. samo.
solus, a, um, sam.
solvo, solvi, solutum, 3. razrě-
 šiti, osloboditi.
somnium, i, s. sanja.
somnolentus, a, um, pospan.
somnus, i, m. san.
sonitus, us, m, zvuk.
sono, ui, itum, 1. zvučiti, oriti se.
sons (sontis), kriv.
sonus, i, m. zvuk, glas.
sophistes, ae (sophista), m. mu-
 drac.
Sophocles, is, m. glasoviti gèrč-
 ki dramaturg.
sopio, iui, itum, 4. uspavati, uti-
 šiti, umiriti.
sopor, oris, m. san.
sorbeo, sorpsi i sorbui, sorp-
tum, 2. sěrkati.
sordes, tum, ž. smrad, gad.

sordidus, a, um, blatan, smradan.
sorex, icis, m. tukunica.
soror, sororis, ž. sestra.
sors, rtis, ž. udes.
sortior, itus sum, 4. ždrěbati.
sospes, itis, zdrav, neoštětjen.
spargo, si, sum, 3. raztresti, si-
 pati, razsuti.
Sparta, ae, ž. glavni grad La-
konski.
Spartānus, i, m. Spartanac.
spatium, i, s. prostor.
species, ei, ž. slika, struk, na
oko, prividnost.
specimen, inis, s. dokaz.
speciosus, a, um, lěp.
spectabilis, e, vrědan, pozoran.
spectaculum, i, s. vid, kazališt-
na igra, igrokaz.
spectātor, oris, m. gledalac.
spectātus, a, um, izkušēn, do-
kazan.
specto, 1. motriti, smatrati, ti-
 cati, ići.
spectrum, i, s. sablast, prikaza,
strašilo.
speculātor, oris, m. uhoda.
speculum, i, s. zěrcalo, ogledalo.
specus, us, š. špilja.
spelunca, ae, ž. špilja.
sperno, spreui, spretum, 3. pre-
 zřeti.
spero, 1. ufati, nadati se.
spes, ei, ž. nada ufanje.
spica, ae, ž. klas.
spina, ae, ž. těrn.
spinōsus, a, um, těrnovit.
spinther, ěris, m. kopčā.
spiritus, us, m. dah.
spiro, 1. odisati, duhati.
spissus, a, um, gust.
splendo, 2. sjati, světliti se.
splendidus, a, um, sjajan.
splendōr, oris, m. sjajnost.
spolio, 1. lišiti.
spolium, i, s. obično samo u
višebr. plěn.
spondeo, sponodi, sponsum, 2.
 obećati, zavećati se.
spongia, ae, ž. spužva.

sponsio, *ōnis*, *ž.* ugovor, oklada.
sponte, dragovoljno.

spumo, 1. pěnití se.

squalor, *ōris*, *m.* smrad, gad.

squama, *ae*, *ž.* ljska.

stabilis, *e*, čvrst, postojan.

stabulum, *i*, *s.* štala.

stadium, *i*, *s.* tērčalište.

stagnum, *i*, *s.* bara.

statim, prisl. taki, namah.

statua, *ae*, *ž.* kip.

statuarius, *i*, *m.* kiporezac.

statuo, *ūi*, *ūtum*, 3. postaviti, odrediti.

status, *us*, *m.* stanje, stališ.

stella, *ae*, *ž.* zvězda.

sterilis, *e*, neplodan, jalov.

Stilpo, *ōnis*, *m.* gērčki filosof.

stilus, *i*, *m.* šiljak.

stimulus, *i*, *m.* nagon, ponuka.

stipendium, *i*, *s.* vojnička platja.

stirps, *stirpis*, *ž.* kolěno.

sto, *stēti*, *stātum*, *stare*, *stati*.

stoicus, *i*, *m.* stoik.

stolidus, *a*, *um*, luď, budalast.

stomāchor, 1. gaditi se.

stomāchus, *i*, *m.* želudac.

strages, *is*, *ž.* poraz.

stramen, *īnis*, *s.* slama.

strangūlo, 1. sadaviti.

stratum, *i*, *s.* pokrivalo.

strenuus, *a*, *um*, hrabar.

strepitus, *us*, štropot, vika.

strepo, *ui*, *ītum*, 3. štropotati.

strideo, *di*, 2. škripati, zviždati.

stridor, *ōris*, *m.* škrip, zvižd.

struo, *xi*, *ctum*, 3. graditi.

struthiocamēlus, *i*, *m.* noj.

studeo, *ui*, 2. nastojati, posvetiti se.

studiosus, *a*, *um*, revan, poman.

studium, *i*, *s.* revnost, višeb.

naucci, znanosti.

stultitia, *ae*, *ž.* ludost, bedastoća.

stultus, *a*, *um*, luď, bedast.

stupeo, 2. čuditi se, diviti se.

stupidus, *a*, *um*, bedast.

sturnus, *i*, *m.* škvorac.

suadeo, *si*, *sum*, 3. světovati.

suavis, *e*, ugodan, mio, sladak.

suavitas, *atis*, *ž.* milina, ugodnost.

sub, predl. pod, blizu, prama.

subamārus, *a*, *um*, pogorak, požuhak.

subditus, *a*, *um*, podložan.

subdo, *dīdi*, *dītum*, 3. podložiti, podvěrci, dodati.

subeo, *iī*, *itum*, *īre*, unići, podvěrci se.

subigo, *egi*, *actum*, 3. podjarmiti.

subinde, prisl. za tim, uzastopce, kadšto.

subito, iznenada.

subitus, *a*, *um*, nenadan.

subjicio, *jeci*, *jectum*, 3. podvěrci.

sublevo, 1. pomoći, olakotiti, podupřeti.

sublicius, *a*, *um*, stupovan; *pons sublicius*, stupovnik, most stupovan.

sublimis, *e*, visok.

submergo, *si*, *sum*, 3. uroniti, utonuti.

submissus, *a*, *um*, ponizan.

suborno, providiti, obskērbiti, namaknuti, nagovoriti na zločest čin.

subrideo, *si*, *sum*, 2. nasměhnutí se.

subsēco, *secui*, *sectum*, 1. podržati, odrězati.

subsēquor, *secutus sum*, 3. slěditi, naslědovati.

subsīdium, *i*, *s.* pomoc, podpora.

subsisto, *stīti*, 3. ostati.

subter, predl. pod.

subterfugio, *fugi*, *fugītum*, 3. poběci, uteći.

subtilis, *e*, tanak, točan.

subtrāho, *xi*, *ctum*, 3. uztegnuti.

subulcus, *i*, *m.* svinjar.

suburbanum, *i* (*praedium*), dobro do grada.

subvenio, *veni*, *ventum*, 4. doći u pomoć.

subvōlo, 1. poletiti. [slěditi.

succedo, *cessi*, *cessum*, ići za kim,

euccenseo, *ui*, 2. sěrditi se.
successor, *ōris*, *m.* naslědnik.
successus, *us*, *m.* dobar uspěh.
succumbo, *cubūi*, *cubitum*, 3.
 pasti, neodolěti.
succurro, *cucurri* i *curri*, *cur-*
sum, 3. piteći u pomoć.
succus, *i*, *m.* sok.
sudor, *ōris*, *m.* pot, znoj.
sufficio, *feci*, *fectum*, 3. dostati,
 doteći.
suffitus, *us*, *m.* kurenje.
suffoco, 1. ugušiti, zadaviti.
suffundo, *fudi*, *fusum*, 3. lěvati,
 oboriti, napuniti.
suffragium, *i*, *s.* glas, odvět,
 mněnje.
suggestus, *us*, *m.* govornica.
sum, *fui*, *esse*, biti.
summa, *ae*, *ž.* svota, saděržaj,
 glavna stvar.
summopere, *prisl.* věrlo, veoma.
summus, *a*, *um*, najviši.
sumo, *mpsi*, *mplum*, 3. uzeti.
sumtuosus, *a*, *um*, skup, drag.
sumtus, *us*, *m.* trošak.
supellex, *ectilis*, *ž.* pokućtvo.
super, *predl.* na, više od, věrhu.
superbia, *ae*, *ž.* oholost.
superbio, *ivi*, *itum*, 5. oholiti se
superbus, *a*, *um*, ohol.
superficies, *ēi*, *ž.* pověršje.
superflūus, *a*, *um*, suvišan.
supero, 1. naćkriliti.
superstes, *itis*, ostao, preostao.
superstitio, *ōnis*, *ž.* praznověrje.
superstitiosus, *a*, *um*, prazno-
 věran.
supersum, *fui*, *esse*, preostati.
superus, *a*, *um*, višnji.
supervacanēs, *a*, *um*, suvišan.
supervacūus, *a*, *um*, suvišan.
supervenio, *veni*, *ventum*, 4. na-
 doći, zateći.
supīnus, *a*, *um*, nauznak.
suppēto, *petivi* i *petii*, *petitum*, 3.
 dostati, doteći, imati.
supplex, *icis*, ponizan, proseći.
supplicium, *i*, *s.* kazan, směrtna
 kazna.

supra, *predl.* pověrh.
surdus, *a*, *um*, gluh.
surgo, *surrexi*, *surrectum*, 3.
 podići se, ustati.
surripio, *ripui*, *reptum*, 3. oteti.
sursum, *prisl.* gore, u vis.
sus, *suis*, *m.* *ž.* prasac, svinja,
 kěrmak.
suscipio, *cepi*, *ceptum*, 3. preu-
 zeti, poduzeti.
suscito, 1. potaknuti, probuditi.
suspectus, *a*, *um*, sumnjiv.
suspendium, *i*, *s.* věšanje, obě-
 šnje.
suspendo, *pensi*, *pensum*, 3.
 oběsiti.
suspicio, *ōnis*, *ž.* sumnja.
suspīcor, 1. sumnjati, slutiti.
sustento, 1. uzdržati.
sustineo, *tinui*, *tentum*, 2. uzdrž-
 žati, nositi, podněti.
sutor, *ōris*, *m.* postolar, čizmar.
suus, *a*, *um*, svoj.
Sybaris, *is*, *ž.* grad u Gěrknoj.
Syracusae, *arum*, *ž.* grad u Si-
 ciliji.
Syracusānus, *a*, *um*, Syraku-
 zanać.
Syria, *ae*, *ž.* Syrija.

T.

Tabella, *az*, *ž.* tablica, list, slika.
tabellarius, *i*, *m.* listonoša.
taberna, *ae*, *ž.* šatra, daščara,
 dućan, štacun.
tabernaculum, *i*, *s.* šator.
tabula, *ae*, *ž.* tabla.
taceo, *cui*, *citum*, 2. šutiti, mu-
 čati.
tacitus, *a*, *um*, šuteć.
tactus, *us*, *m.* opip.
tacet, *uit*, *neos*, 2. měrzi me.
taedium, *i*, *s.* omraza.
talentum, *i*, *s.* talenat, novao.
talīs, *e*, takov.
talpa, *ae*, *ž.* kěrt.
tam, *prisl.* tako.
tamen, *vez.* ipak.
tametsi, *vez.* premda.
Tanais, *is*, *m.* rěka Don.

tandem, prisl. napokon, konačno.
tango, *teŕgi*, *tactum*, 3. taknuti,
 dirnuti.

tanquam, prisl. kano da.
tantidem, prisl. još toliko.
tantopere, prisl. toliko.

tantum, prisl. samo.

tantummōdo, samo.

tantus, *a*, *um*, tolik.

tardipes, *pēdis*, tromonog.

tarditas, *atis*, ž. tromost.

tardus, *a*, *um*, trom.

Tarentinus, *a*, *um*, tarentinski,
 samost. Tarentinac.

Tarentum, *i*, *s*. grad u velikoj
 Gèrčkoj.

Tarquinius, *i*, *m*. ime dvojice
 rimskih kraljevah.

taurus, *i*, *m*. bik.

tectum, *i*, *s*. krov, stan.

tegmen, *inis*, *s*. pokrivalo.

tego, *texi*, *tēctum*, 3. pokriti.

tegumentum, *i*, *s*. pokrivalo.

tellus, *ūris*, ž. zemlja.

telum, *i*, *s*. strijela, oružje.

temerarius, *a*, *um*, nesmotren,
 dèržovit.

temēre, prisl. nesmotreno, nete-
 meljito, lakoumno.

temeritas, *ātis*, ž. nesmotrenost,
 dèržovitost.

tempērans, *ntis*, umjeren.

temperantia, *ae*, ž. umjerenost.

tempēro, 1, umjeliti.

tempestas, *ātis* ž. vrēme, nepo-
 goda, oluja.

templum, *i*, *s*. hram.

tempus, *ōris*, *s*. vrēme.

temulentus, *a*, *um*, pijan.

tenax, *ācis*, postojan.

tendo, *tetendi*, *tensum* i *tentum*,
 3. napeti, ići.

tenēbrae, *arum*, ž. tmina, tmica.

teneo, *tenui*, *tentum*, 2. dèržati,
 tvèrditi.

tener, *a*, *um*, nježan, mladjahan.

tento, 1. pokušiti.

tentorium, *i*, *s*. čador, šator.

tenūis, *e*, tanak, slab.

tepīdus, *a*, *um*, mlaćan.

tergiversor, 1. okrenuti ledja,
 uztezati se.

tergum, *i*, *s*. ledja, hèrbat.

terminus, *i*, *m*. kraj, medjaš.

tero, *trivi*, *tritum*, 3. tèrti, bo-
 raviti (*tempus*).

terra, *ae*, ž. zemlja.

terrēnus, *a*, *um*, zemljan, ze-
 maljski.

terreo, *ui*, *itum*, 2. uplašiti, upla-
 šiti, se.

terrester, *stris*, *stre*, i *terrestris*,
e, pozeman.

terribilis, *e*, strašan, strahovit.

terrīto, 1. plašiti.

terror, *ōris*, *m*. strah.

testa, *ae*, ž. crēp, vèrč.

testamentum, *i*, *s*. oporuka.

testis, *is*, *m*. ž. svjēdok.

testor, 1. svjēdočiti.

testudo, *inis*, ž. želva, pokro-
 vača,

teter, *tra*, *trum*, gèrd, gadan.

texo, *texui*, *textum*, 3. tkati.

Thales, *is*, (*ētis*), *m*. jedan od
 sedam gèrčkih mudracah.

theatrum, *i*, *s*. kazalište.

Thebae, *arum*, ž. grad u Beotiji.

Thebanus, *a*, *um*, tebanski, sa-
 most. Tebanac.

Themistocles, *is*, *m*. glasovit
 atenski vodja.

Thermopylae, *arum*, ž. klanac
 izmedju Gèrke i Tessalije.

thesaurus, *i*, *m*. blago.

Thessalia, *ae*, ž. Tessalija.

Thrasylulus, *i*, *m*. atenski vodja.

thronus, *i*, *m*. prestol.

thuribulum, *i*, *s*. kadionica.

thurifer, *a*, *um*, tamjanonosna,
 plodna tamjanom.

thus, *thuris*, *s*. tamjan.

Tībēris, *is*, *m*. rēka, kod Rima.

Tiberius, *i*, *m*. rimski car,

tibīa, *ae*, ž. svirala, flauta.

tilicem, *inis*, *m*. svirač.

tigris, *is*, *īdis*, ž. tigar.

tilīa, *ae*, ž. lipa.

timeo, *ui*, 2. bojati se.

timīdus, *a*, *um*, bojazljiv, plašljiv.

timor, ōris, m. strah, bojazan.
tingo, tinxi, tinctum, 3. umo-
 čiti, uroniti, strojiti.
tintinnabulum, i, s. zvončić.
tiro, ōnis, m. početnik, novak.
titūbo, 1. kolebati se, klimati se,
 teturati se.
titulus, i, m. naslov, napis,
 izlika.
Titus, i, m. rimski car.
toga, ae, ž. rimska haljina.
tolēro, 1. podnositi, tērpiti
tollo, sustūli, sublatum, 3. do-
 kinuti, uzdignuti, uzvisiti, uni-
 šiti.
tondeo, totondi, tonsum, 2. strići.
tonitru, us, s. grom, gèrmlja-
 vina.
tono, ui, 1. gèrmiti.
tonsor, oris, m. brijač.
tonsorius, a, um, brijački, cul-
ter tons. britva.
tormentum, i, s. muka, top.
torpeo, ui, 2. ukočiti se, čamiti.
torqueo, torsi, tortum, 2. pre-
 viti, okrenuti, mučiti.
torques, is, m. ž. ogèrlica.
torrens ntis, m. bèrzica, potok.
torus, i, m. jastuk, postelja,
tot, neskl. toliko.
totīdem, neskl. toliko.
toties, prisl. toliko putah.
totus, a, um, sav.
trabs, bis, ž. greda.
tracto, 1. tērati, voditi.
trado, dīdi, dītum, 3. izručiti,
 izdati, pripovēdati, učiti.
tragicus, a, um, tragički.
tragoediā, ae, ž. žalostna igra
 (tragedja)
traho, xi, ctum, 3. vući.
trajicio, jeci, jectum, 3. preva-
 lit, prebroditi, donēti, baciti
 prēko, prebaciti, probosti.
tranquillitas, atis, ž. mir, pokoj.
tranquillus, a, um, miran, po-
 kojan.
trans, predl. onkraj. prēko.
transcendo, di, sum, 3. prēći.
transdūco, xi, ctum, 3. prevesti.

transeo, ii, itum, ire, prēći.
transfēro, tūli, latum, ferre,
 prenēti.
transfigo, xi, xum, 3. prošupiti,
 probosti.
transfūgā, ae, m. uskok.
transfugio, fugi, fugitum, 3.
 uskečiti, odmetnuti se.
transigo, egi, actum, 3. tērati
 prēko, sklopiti izvēršiti.
transitio, onis, ž. prelaženje.
transitus, us, m. prelaz.
transmarinus, a, um, prēko-
 morski.
transmitto, misi, missum, 3. pro-
 pustiti.
transno i trano, 1. preplivati.
transporto, 1. prenēti.
transversus, a, um, kos.
tremo, ui, 3. tresti se.
tremor, ōris, m. trepet.
trepidatio, ōnis, ž. trepetanje.
trepīdo, 1. tresti se, trepetati.
trepīdus, a, um, plašljiv.
tribūnal, alis, s. sudačka stolica.
tribunālus, us, m. tribunat.
tribūnus, i, m. tribun pučki.
tribuo, ūi, ūtum, 3. upisati, pri-
 svojiti, podēliti.
tribus, us, ž. pleme.
tribūtum, i, s. porez.
triceps, ipītis, troglav.
triclinium, i, s. stol, stolica (gdě
 se jede) blagovalište.
triduum, i, s. tri dana.
triennium, i, s. tri godine.
triens, ntis, m. 1/3 asa.
tristis, e, žalostan, turoban.
tristitia, ae, ž. žalost, turobnost.
tritīcum, i, pšenica.
triumpho, 1. odēržati pobědu,
 slaviti pobědu.
triumphus, i, m. slavlje, slavo-
 dobitje.
triumvir, i, m, triumvir.
tropaem, i, s. pobědno zna-
 menje,
trucidō, 1. ubiti.
trunco, 1. osakatiti.
truncus, m, panj, trup.

trux, ucis, grozovit, divlji.
tuba, ae. ž. trublja.
tubicen, inis, m. trubljar.
tueor, tuitus sum, 2. motriti, braniti.
tum, prisl. zatim, onda; *tumtum*, i-i.
tumultus, us, m. buka, pobuna.
tumulus, i, m. brčuljak, grob.
tunc, prisl. ondā.
tunica, ae, ž. rimska doljnja oděća.
turba, ae, ž. mnoštvo, kup, jato.
turbidus, a, um, mutan, nemiran.
turbo, 1. uznemiriti, pobuniti.
turbulentus, a, um, nemiran, buntovan.
turdus, i, m. drozd.
turpis, e, sramotan, gèrd.
turris, is, ž. toranj.
tutela, ae, ž. obrana.
tutor, oris, m. branitelj, tutor.
tutor, 1. braniti.
tutus, a, um, obranjen, siguran.
tuus, a, um, tvoj.
tyrannis, idis, ž. silništvo, samovlada.
tyrannus, i, m. silnik, samovladalac.

U.

Uber, ubēris, plodan.
uber, ēris, s. sisa, vime.
ubertas, ātis, ž. plodan, bogat.
ubi, prisl. gdě, pošto, kad.
ubicunque, prisl. gděgod.
ubīnam, prisl. gdě to?
ubique, prisl. svigdě.
ulciscor, ultus sum, 3. osvetiti, osvetiti se.
ullus, a, um, itko.
ulterior, oris, onostran.
ulterius, prisl. dalje.
ultimus, a, um, zadnji.
ultio, onis, ž. osveta.
ultor, oris, m. osvetitelj.
ultra, predl. onkraj, překo.
ultro, prisl. dragovoljno.
ululo, 1. zavijati, tuliti.

Ulysses, is, m. glasovit i lukav vladar u Itaci.
umbra, ae, ž. sěna.
umbraculum, i, s. sěnasto mēsto.
umbrōsus, a, um, sěnovit, sěnast.
una, prisl. skupa, zajedno.
unda, ae, ž. val.
unde, prisl. odakle, zato, odatle.
undecunque, prisl. odkud god.
undique, prisl. svigdě, od svih stranah, odasvud.
ungo, xi, ctum, 3. mazati.
unguentum, i, s. mast.
unguis, is, m. nokat, pandje.
ungula, ae, ž. kōpito.
unicus, a, um, jedini.
universus, a, um, sav, ukupan.
unquam, prisl. igda.
unus, a, um, jedan, jedini, cigli.
urbs, urbis, ž. grad.
uro, ussi, ustum, 3. goriti, peći.
urna, ae, ž. posuda, lonac.
ursus, i, m. medvĕd.
usquam, prisl. igdě, ikad.
usurpo, 1. rabiti.
usus, us, m. poraba, korist.
ut, vez. kako, da.
uter, utris, m. mĕh.
uter, tra, trum, ko od dvojice.
uterque, utraque, utrumque, oba.

uti = ul.

utilis, e, koristan.
utilitas, ātis, ž. korist.
utinam, vez. dao Bog, da bi.
utor, usus sum, 3. rabiti, imati.
utrimque, prisl. odasvud.
utrum, upitna čest govora.
uva, ae, ž. groždje.
uxor, oris, ž. žena.

V.

Vacca, ae, ž. krava.
vacillo, 1. kolebati se, teturati se, klimati se.
vaco, 1. biti prost, imati kad, posvetiti se, obavljati.
vacuus, a, um, prazan.
vado, (vasi, sum), 3. ići.

vadimonium, i, s. jamstvo.
vadum, i, s. gaz.
vae, uzkl. joj.
vagina, ae, ž. korica.
vagitus, us, m. ridanje.
vagor, 1. klatiti se, skitati se.
vagus, a, um, skitalica.
valde, prisl. jako, veoma, vrlo.
valedico, xi, ctum, 3. oprostiti se.
valeo, ūi, ūtum, 2. biti zdrav, moći; *vale, zdravstvuj.*
valetudo, ūnis, ž. zdravlje.
validus, a, um, zdrav, jedar.
vallis, is, ž. dolina.
vallum, i, s. bedem, nasip.
valvus, ae, ž. vratnice.
vanitas, ātis, ž. taština, ništetnost.
vanus, a, um, tašt, prazan, uzaludan, ništetan.
variētas, ātis, ž. različitost.
vario, 1. mēnjati, različito učiniti.
variūs, a, um, razan, različit, šaren.
vas, vasis, s. posuda.
vasto, 1. opustošiti.
vastus, a, um, pust, samotan, golem.
vates, is, m. prorok, pjesnik.
ve, vez. ili (prilēpak).
vecors, rdis, lud, bedast.
vectigal, ālis, s. danak, porez.
vehēmens, ntis, žestok.
vehiculum, i, s. voz.
veho, xi, ctum, 3. vući, veziti, tērp. voziti se (*curru*), jahati (*equo*), brodit (nave).
vel, vez. ili, dapače.
velamentum, i, s. koprēna, zastor, pokrivalo, odēća.
vellicatio, onis, ž. pukanje.
vellus, ēris, s. vuna, runo, koža.
velo, 1. zasloniti, pokriti.
velocitas, atis, ž. bērzina.
velox, ōcis, bērz.
velum, i, s. jidro.
velut, veluti, kano, poput.
vena, ae, ž. žila.
venabulum, i, s. oružje za lov.

venālis, e, kupiv, podmitiv.
venatio, ōnis, ž. lov.
venator, oris, m. lovac.
venatus, us, lov.
vendo, didi, dātum, 3. prodati.
veneficium, i, s. trovanje.
venēno, 1. trovati.
venenum, i, s. otrov.
venerabilis, e, častan, vrēdan štovanja.
veneratio, ōnis, ž. štovanje.
venēror, 1. štovati.
venia, ae, ž. oproštjenje, dopust.
venio, veni, ventum, 4. doći.
venor, 1. loviti.
venter, tris, m. tērbuh.
ventus, i, m. vētar.
venundo, dēdi, dātum, 1. prodati.
Venus, ēris, ž. božica Venera.
venustus, atis, ž. krasota, lēpota.
venustus, a, um, krasan, lēp.
vepres, is, m. ž. tērnjak.
ver, veris, s. prolēkje.
verax, ācis, istinit.
verbēna, ae, ž. sveto bilje, sveta grana.
verber, eris, s. udarac.
verbēro, 1. šibati, tući.
verbum, i, s. rēč.
verecundia, ae, ž. stid, stidljivost.
verecundus, a, um, stidljiv.
vereor, ūtus sum, 2. stiditi se, bojati se.
vergo, si, 3. skloniti se.
verisimilis, e, vērōjatan.
veritas, ātis, ž. istina.
vermis, is, m. oērv.
vermiculus, i, m. cērvic.
vernus, a, um, prolēktan.
vero, vez. ali, no.
Verres, is, m. lakomi i okrutni namēstnik u Siciliji.
versicōlor, šaren.
versor, 1. boraviti, desiti se.
versus, us, m. redak, stih.
versus, predl. prama.
vertex, icis, m. tēme.

vertigo, *inis*, ž. vèrtoglavica.
verto, *ti*, *sum*, 3. okrenuti, pre-
 tvoriti, prevoditi.

verum, vez. ali.

verus, *a*, *um*, istinit.

vescor, 3. jesti, hraniti se.

vesper, *ëris*, *m.* }

vesper, *ëri*, *m.* } večer.

vespera, *ae*, ž. }

vespertilio, *onis*, *m.* šišmiš, lji-

ljak, pirac.

Vestālis, *is*, ž. Vestalica.

vester, *stra*, *strum*, vaš.

vestibulum, *i*, *s.* prag, pridvor.

vestigium, *i*, *s.* trag.

vestigo, 1. u trag ići, iztraživati.

vestimentum, *i*, *s.* oděca.

vestio, *ivi*, *itum*, 4. oděti.

vestis, *is*, ž. oděca.

veto, *ui*, *itum*, 1. zabraniti.

vetulus, *a*, *um*, star.

vetus, *ëris*, star.

vetustas, *ātis*, ž. starina, dav-
 nost.

vetustus, *a*, *um*, davan, star.

vexo, 1. bockati, mučiti, uzne-
 mirivati.

— *via*, *ae*, ž. put, cesta, srědstvo.

viaticum, *i*, *s.* poputina.

viator, *ōris*, *m.* putnik.

vibro, 1. mahnuti, zamahnuti,
 těrgnuti.

vicinia, *ae*, ž. susědstvo.

vicinus, *a*, *um*, susědan, samost.
 susěd. [jamno.

vicissim, prisl. medjusobno, uza-
vicissitudo, *inis*, ž. proměna.

victimā, *ae*, ž. žěrtva.

victor, *ōris*, *m.* poběditelj.

victoria, *ae*, ž. poběda.

victrix, *icis*, ž. poběditeljica.

victus, *us*, *m.* hrana.

vicus, *i*, *m.* selo, cesta.

videlicet, naime, dašto.

video, *vidi*, *visum*, 2. viděti.

vidua, *ae*, ž. udovica.

vigeo, *ui*, 2. biti jak, jedar.

vigil, *ilis*, budan, oprezan.

vigilantia, *ae*, ž. pažljivost,
 opreznost.

vigilia, *ae*, ž. bděnje, straža.

vigilo, 1. bděti.

vilis, *e*, neznatan, podao, jevtin.

vincio, *vinxi*, *vincum*, 4. sputati,
 vezati.

vinculum, *i*, *s.* vez, okovi, uza,
 zatvor.

vindex, *icis*, *m.* ž. osvetitelj.

vindico, 1. prisvojiti, zaokupiti,
 osloboditi, osvetiti.

vindicta, *ae*, ž. osveta.

vinēa, *ae*, ž. těrsje.

vinolentus, *a*, *um*, pijan, ma
 muran.

vinum, *i*, *s.* vino.

viola, *ae*, ž. ljubica.

violentus, *a*, *um*, žestok.

violo, 1. prekěrsiti.

vir, *i*, *m.* muž.

vireo, *ui*, 2. zeleniti se.

virga, *ae*, ž. šiba.

virgo, *inis*, ž. děvica, děvojka.

virgultum, *i*, *s.* šibarje.

viridis, *e*, zelen.

virilis, *e*, mužki.

virtus, *ūtis*, ž. muževnost, hra-
 brost, krěpost, zasluga.

vis, (*vim*, *vi*, višeb. *vires*, *ium*),
 ž. snaga, jakost, vlast, dělo-
 vanje, upliv.

viscera, *um*, *s.* drob, crěva.

viso, *si*, *sum*, 3. viditi, posětiti.

Visurgis, *is*, *m.* Vezér rěka.

visus, *us*, *m.* vid.

vita, *ae*, ž. život.

vitālis, *e*, životan, životonosan.

vitiosus, *a*, *um*, pogrěšan, sakat.

vitis, *is*, ž. těrs.

vitium, *i*, *s.* mana, pogrěška.

vito, 1. kloniti se.

vitreus, *a*, *um*, staklen.

vitrum, *i*, *s.* staklo.

vituperabilis, *e*, vrědan ukora.

vituperatio, *onis*, ž. ukor.

vituperator, *ōris*, *m.* koritelj.

vitupero, 1. koriti.

vividus, *a*, *um*, živahan.

vivo, *xi*, *victum*, 3. živiti.

vivus, *a*, *um*, živ.

vix, prisl. jedva, težko.

vocabŭlum, *i*, *s.* rěč.
vocālis, *e*, imajući glas, govor, govoreći.
vociferō, *1.* vikati, govoriti glasno.
vocito, *1.* zvati.
voco, *1.* zvati.
volātus, *us*, *m.* let.
volito, *1.* poletati, pèršiti.
volo, *1.* letiti.
volō, *volui*, *velle*, hotěti.
Volsci, *orum*, *m.* Volsci, puk u Laciju.
volūcer, *cris*, *cre*, krilat, samost. ptica; *volūcris*, *ž.*
volūmen, *inis*, *s.* smótak, svežanj, svezak, knjiga, pismo.
voluntarius, *a*, *um*, dragovoljan.
voluntas, *ātis*, *ž.* volja.
volupe, prisl. ugodan.
voluptas, *ātis*, *ž.* razkoš.
volūto, *1.* valjati.
vomer, *eris*, *m.* lemeš.
voracitas, *ātis*, *ž.* poždèrljivost.
vorago, *inis*, *ž.* vir.
vortex, *icis*, *m.* vir.
volivus, zavětan.
votum, *i*, *s.* želja, zavět.
voveo, *vovi*, *votum*, *2.* zavěćati se.

vox, *cis*, *ž.* glas, mnenje.
Vulcanus, *i*, *m.* bog Vulkan.
vulgāris, *e*, prost, svakdanji.
vulgo, prisl. obično.
vulgo, *1.* razglasiti, oglasiti.
vulgus, *i*, *m.* *s.* puk.
vulnēro, *1.* raniti.
vulnus, *ēris*, *s.* rana.
vulpecŭla, *ae*, *ž.* lisičica.
vulpes, *is*, *ž.* lisica.
vultur, *ūris*, *m.* jastrěb.
vultus, *us*, *m.* obraz, pogled.

X.

Xanthippe, *es*, *ž.* Sokratova žena.
Xanthus, *i*, *m.* rěka u Frigiji.
Xenocrātes, *is*, *m.* gèrěki filosof.
Xenōphon ontis, *m.* gèrěki vodja i pověstnik.
Xerxes, *is*, *m.* kralj perzijanski.
Xystus, *i*, *m.* hodnik.

Z.

Zama, *ae*, *ž.* grad u Africi.
Zelotypia, *ae*, *ž.* ljubomornost.
Zeno, *ōnis*, *m.* gèrěki filosof.
zephyrus, *i*, *m.* zapadni vėtar.
Zeuxis, *is*, (*īdis*, *īdos*), *m.* glasovit gèrěki slikar.
zona, *ae*, *ž.* pās, pojas.

Tiskom Karla Goriška u Beču,

Latinska čitanka

za

drugi gimnazijalni razred,

kano

priprava za čitanje Kornelija Nepota po Mavri Schinnaglu

i po

svojoj latinskoj slovnici izradio

Adolfo Weber.

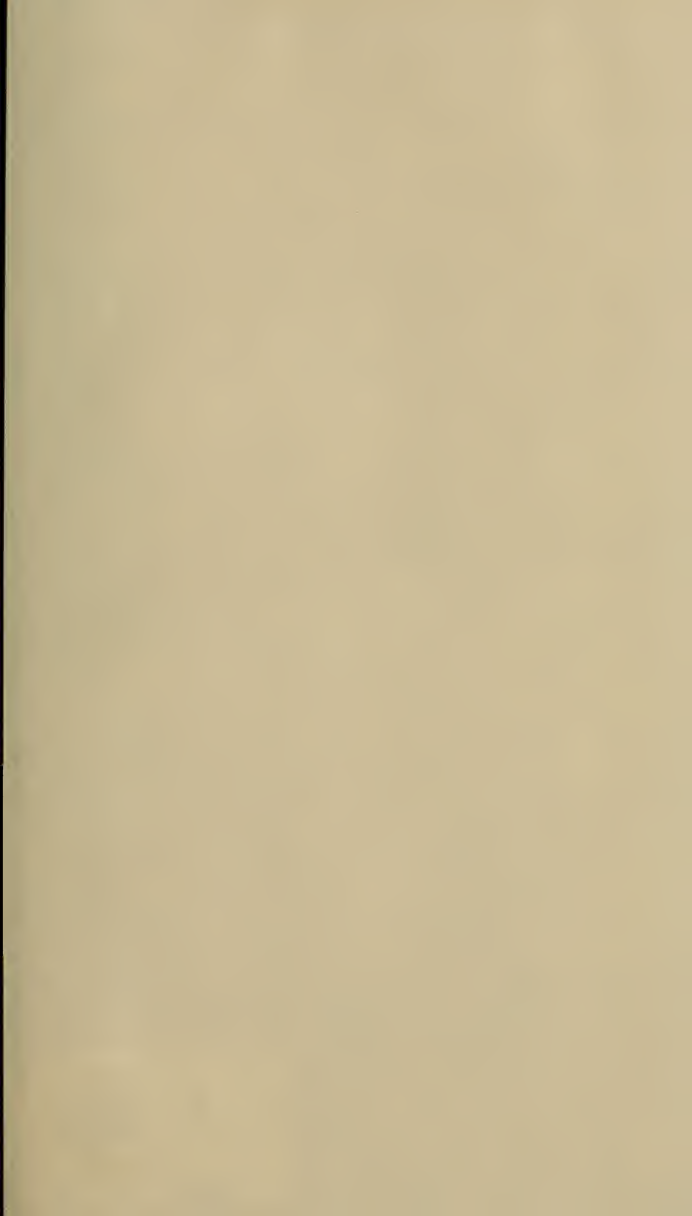

Cěna 40 novč.

U Beču 1867.

Troškom ces. kralj. prodavaonice školskih knjigah.

H 43 88

Deacidified using the Bookkeeper process.
Neutralizing agent: Magnesium Oxide
Treatment Date: July 2006

Preservation Technologies

A WORLD LEADER IN PAPER PRESERVATION

111 Thomson Park Drive
Cranberry Township, PA 16066
(724) 779-2111

HECKMAN
BINDERY INC.

SEPT 88

N. MANCHESTER,
INDIANA 46962

